

การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตาย
จากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2566

CREATION OF PHOTO ESSAY CONVEYING IDEAS ABOUT LIFE AND DEATH
ADAPTED FROM TUESDAYS WITH MORRIE

Miss Pattaraporn Manoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) in Communication Arts
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2023

ภัทรพร มะณู : การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจาก
วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่. (CREATION OF PHOTO ESSAY CONVEYING
IDEAS ABOUT LIFE AND DEATH ADAPTED FROM TUESDAYS WITH MORRIE) อ.
ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.ปอรัชฌ์ ยอดเนร

งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสาร
เรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ 2) เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อ
เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ มีเครื่องมือในการวิจัยดังต่อไปนี้ 1)
วรรณกรรมทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ฉบับภาษาอังกฤษและฉบับแปลไทย 2) บันทึกการสร้างสรรค์ 3) การ
ทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 4) การสนทนากลุ่ม 5) แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์ ต้องศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างการ
เล่าเรื่องของวรรณกรรมฯ เพื่อทำความเข้าใจและศึกษาเรื่องชีวิตและความตาย และงานดัดแปลงที่
ผ่านมา 2) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ ได้แก่ 1) การคัดเลือกและสังเคราะห์วรรณกรรมฯ บทที่แสดงถึง
เรื่องชีวิตและความตายเพื่อสร้างสรรค์บทกลอนและตัวละคร 2) การสร้างฉาก 3) การถ่ายและ
ตกแต่งภาพ 4) การจัดทำรูปเล่ม 5) การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3) ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์
การเผยแพร่ผลงานและสำรวจทัศนคติผู้ชม 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มการสนทนากลุ่ม 2) กลุ่มการตอบ
แบบสอบถาม แบ่งออกเป็นกลุ่มผู้ที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ ผลการสำรวจผู้ที่เคยอ่าน
วรรณกรรมฯ สามารถเข้าใจเนื้อหาและแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายได้ราบรื่นกว่าอีกกลุ่ม ทั้ง 2
กลุ่มนั้นชื่นชอบองค์ประกอบด้านภาพถ่ายมากที่สุด ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาพถ่ายและกลอนนั้น
ส่งเสริมกัน การประเมินด้านการรับรู้เรื่องชีวิตและความตายมีเกณฑ์ในแต่ละองค์ประกอบส่วนใหญ่
คือ มาก

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2566

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6184668928 : MAJOR COMMUNICATION ARTS

KEYWORD:

Pattaraporn Manoo : CREATION OF PHOTO ESSAY CONVEYING IDEAS ABOUT LIFE AND DEATH ADAPTED FROM TUESDAYS WITH MORRIE . Advisor: Asst. Prof. Paonrach Yodnane

This creative research aims to 1) create a photo essay conveying ideas about life and death adapted from Tuesdays with Morrie 2) investigate audience attitudes towards the photo essay adapted from Tuesdays with Morrie. This research conducted by using English and Thai version of Tuesdays with Morrie, a journal documenting the creative process, a reliability test, focus group discussions, and questionnaires.

The results illustrate that 1) the pre-production phase consists of an examination of life and death ideation and narrative structures of “Tuesdays with Morrie”, alongside prior adaptations 2) the production phase including the selection and synthesis of relevant chapters in order to create poems and characters, scene design, shooting and editing, forming a cohesive photo essay, and the assessment of tool reliability 3) the post-production phase consists of publication, and the evaluation of audience attitudes. Audience participants are categorized into two groups based on their familiarity with “Tuesdays with Morrie”, revealing those who have read the book tend to comprehend the messages more readily. Questionnaire responses indicate a share appreciation for visual elements, emphasizing the complementary relationship between visual and poetic components, with a generally high score of depictions related to life and death.

Field of Study: Communication Arts

Student's Signature

Academic Year: 2023

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้พิสูจน์ให้ผู้วิจัยได้เห็นถึง “ครูผู้เป็นครูอย่างแท้จริง” ตั้งแต่เริ่มต้นจนทำวิทยานิพนธ์สำเร็จ ผู้วิจัยได้พบกับครูผู้ซึ่งมีเมตตา ความเข้าใจ และใส่ใจแนะนำศิษย์หลายท่าน ขอขอบคุณครูคนที่หนึ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปอรรชัม ยอดเนร ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่มีความเมตตาและใส่ใจต่อผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณสำหรับคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดจนสำเร็จ ลุล่วงในที่สุด ครูคนที่สอง ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา สมไพบูลย์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่เต็มใจและแรงใจให้ผู้วิจัยทุกครั้งหลังการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังชี้แนะแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้ดียิ่งขึ้น ครูคนที่สาม ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. กัจจกร หลุยยะพงศ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่เมตตาและให้คำแนะนำในการพัฒนาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นได้เห็นภาพอย่างชัดเจนในทุกครั้งที่สอบวิทยานิพนธ์ ทั้งสามท่านนี้ถือได้ว่าเป็นนิยามของคำว่า “ครู” อย่างแท้จริง

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุปรียส์ กาญจนพิศศาล คุณโสภีรัตน์ ม่วงคำ และคุณกรบงกช บุญยืนยง ผู้เชี่ยวชาญที่สละเวลาตรวจสอบผลงานเรียงความภาพถ่าย ขอขอบคุณที่เป็นครูให้กับผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้

ขอขอบคุณ “ครูคนแรก” ในชีวิตของผู้วิจัย นางสาวชดา มะณู และนายไพฑูรย์ มะณู ครูผู้ให้กำเนิด ให้ชีวิต ให้ความรัก ครูผู้คอยสนับสนุนผู้วิจัยในทุกด้านเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียน ที่สนับสนุนอย่างเต็มที่โดยตลอด และขอขอบคุณพี่ชายทั้งสองคนที่คอยผลักดันจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ลุล่วง

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคนที่คอยช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือและให้กำลังใจตลอดการสร้างสรรค์ผลงานและการทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคุณครูมอรรี ครูผู้เป็นครูชีวิตอีกคนผ่านวรรณกรรมอันทรงคุณค่า

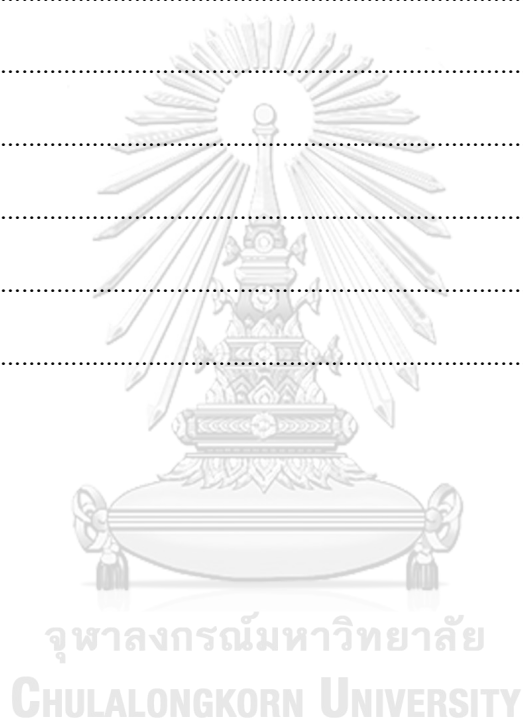
ภัทรพร มะณู

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เชิงวิจัย.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. แนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี.....	7
2. แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของชีวิตและความตาย.....	10
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง สัมพันธบทและการดัดแปลงสื่อ.....	16
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาณ การถ่ายภาพและเรียงความภาพถ่าย.....	24
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	34
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
การประเมินความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	36
บทที่ 4 ผลการวิจัย	37
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย	41
2.1 คัดเลือกบทที่แสดงถึงแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและความตายและสรุปคำความสำคัญ จากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ฉบับภาษาไทยเพื่อสร้างสรรค์บทกลอน สุภาพ และการตัดแปลงตัวละคร	43
2.4 การเรียงร้อยภาพและกลอนเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์เป็นเรียงความภาพถ่าย	61
2.5 การตรวจสอบผลงานเรียงความภาพถ่ายโดยผู้เชี่ยวชาญ	68
ผลการศึกษา: วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจาก วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่.....	76
3. ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์.....	76
3.1 การเผยแพร่เรียงความภาพถ่าย	76
3.2 การสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิ ทมอร์รี่.....	77
3.2.1 กลุ่มผู้ชมจากการสนทนากลุ่ม	77
3.2.2 กลุ่มผู้ชมทั่วไปด้วยการตอบแบบสอบถาม	95
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1: เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจาก วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่	106

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2: เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรม	
เรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่.....	110
อภิปรายผล.....	112
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	118
ข้อเสนอแนะ.....	118
ภาคผนวก.....	120
ภาคผนวก ก.....	121
ภาคผนวก ข.....	146
ภาคผนวก ค.....	149
ภาคผนวก ง.....	152
บรรณานุกรม.....	153
ประวัติผู้เขียน.....	158

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงการวิเคราะห์สัณฐานตามแนวคิดของเอโก	25
ตารางที่ 2 ตารางแสดงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องของวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่	37
ตารางที่ 3 ตารางแสดงเพศของผู้ชมทั่วไป (n=54)	95
ตารางที่ 4 ตารางแสดงอายุของผู้ชมทั่วไป (n=54)	95
ตารางที่ 5 ตารางแสดงระดับการศึกษาของผู้ชมทั่วไป (n=54)	96
ตารางที่ 6 ตารางแสดงอาชีพของผู้ชมทั่วไป (n=54)	96
ตารางที่ 7 ตารางแสดงประสบการณ์การอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ของผู้ชมทั่วไป (n=54)	97
ตารางที่ 8 ตารางแสดงประสบการณ์การรับชมงานดัดแปลงในสื่ออื่นของวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ของผู้ชมทั่วไป	98
ตารางที่ 9 ตารางแสดงความสนใจอ่านต้นฉบับวรรณกรรมหลังการอ่านเรียงความภาพถ่ายของผู้ชมทั่วไป	98
ตารางที่ 10 ตารางแสดงความชื่นชอบต่อองค์ประกอบของเรียงความภาพถ่ายของผู้ชมทั่วไป	99
ตารางที่ 11 ตารางแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานร่วมกันของภาพถ่ายและกลอนของผู้ชมทั่วไป	100
ตารางที่ 12 ตารางแสดงทัศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ของผู้ชมทั่วไป	100
ตารางที่ 13 ตารางแสดงความคิดเห็นต่อคุณค่าของเรียงความภาพถ่ายต่อต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ของผู้ชมทั่วไป	105
ตารางที่ 14 ผลสืบเนื่องของสัมพันธบทในเชิงปริมาณของเรียงความภาพถ่ายดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่	113

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 1 กรวยประสบการณ์ของเอ็ดการ์ เดล	3
รูปที่ 2 Purposed Multimedia Cone of Abstraction	4
รูปที่ 3 การแบ่งประเภทสัมพันธ์กับทฤษฎีของ Fiske	21
รูปที่ 4 ตัวอย่างส่วนหนึ่งของเรียงความภาพถ่าย	29
รูปที่ 5 ตัวละครครู	52
รูปที่ 6 ตัวละครศิษย์	53
รูปที่ 7 ดอกชอนกลีน	54
รูปที่ 8 โคมไฟลูกบอล	55
รูปที่ 9 ตัวอักษร ALS สีเหลือง	55
รูปที่ 10 เทียนไขจุดไฟ	56
รูปที่ 11 ตัวอักษร ALS สีขาว	56
รูปที่ 12 ควันสีชมพูและตัวอักษร LOVE	57
รูปที่ 13 ใต้น้ำ	57
รูปที่ 14 ฝนตกฟ้าคะนอง	57
รูปที่ 15 หมู่เมฆลอยในท้องฟ้าสว่างใส	58
รูปที่ 16 ภาพถ่ายจากกล้องดิจิทัล DSLR ในระดับการซูม 200 เปอร์เซนต์ก่อนปรับแต่ง	59
รูปที่ 17 ภาพถ่ายจากสมาร์ตโฟนในระดับการซูม 200 เปอร์เซนต์ก่อนปรับแต่ง	60
รูปที่ 18 ภาพก่อนและหลังการแก้ไขตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์	61
รูปที่ 19 ภาพก่อนและหลังการแก้ไขตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์	61
รูปที่ 20 หน้าที่ 1 ภาพปกเรียงความภาพถ่าย	62
รูปที่ 21 หน้าที่ 4-5 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 1-2	62

รูปที่ 22	หน้าที่ 6-7 ภาพฉากที่ตัวละครครูที่กอดตัวเองโดยมีดอกช่อนกลืนฉายอยู่บนตัว.....	63
รูปที่ 23	หน้าที่ 8-9 ภาพดอกช่อนกลืนฉายบนใบหน้าตัวละครครูและภาพตัวละครครูถือดอกช่อนกลืน	63
รูปที่ 24	ภาพเปิดและหน้าปก	64
รูปที่ 25	การสร้างจังหวะภาพ	65
รูปที่ 26	ภาพปิด	66
รูปที่ 27	หนึ่งในภาพหลัก	66
รูปที่ 28	โครงสร้างเรียงความภาพถ่ายและการทำงานของโครงสร้าง.....	67
รูปที่ 29	การสร้างสรรคเรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ	118
รูปที่ 30	หน้าที่ 1 ภาพปกเรียงความภาพถ่าย	121
รูปที่ 31	หน้าที่ 2-3 คำชี้แจงรายละเอียดผลงานและชื่อผู้ทำ.....	122
รูปที่ 32	หน้าที่ 4-5 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 1-2	122
รูปที่ 33	หน้าที่ 6-7 ภาพฉากที่ตัวละครครูที่กอดตัวเองโดยมีดอกช่อนกลืนฉายอยู่บนตัว.....	123
รูปที่ 34	หน้าที่ 8-9 ภาพดอกช่อนกลืนฉายบนใบหน้าตัวละครครูและภาพตัวละครครูถือดอกช่อนกลืน	123
รูปที่ 35	หน้าที่ 10-11 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 3-4.....	124
รูปที่ 36	หน้าที่ 12-13 ภาพตัวละครครูเดินรำ	124
รูปที่ 37	หน้าที่ 14-15 ภาพตัวละครครูเดินรำในอิริยาบถต่าง ๆ.....	125
รูปที่ 38	หน้าที่ 16-17 ภาพตัวอักษร ALS สีเหลืองฉายบนตัวละครครูในอิริยาบถต่าง ๆ	125
รูปที่ 39	หน้าที่ 18-19 ภาพตัวอักษร ALS สีเหลืองฉายบนตัวละครครูในอิริยาบถต่าง ๆ	126
รูปที่ 40	หน้าที่ 20-21 ภาพเทียนไขจุดไฟฉายบนตัวละครครู.....	126
รูปที่ 41	หน้าที่ 22-23 ภาพเทียนไขจุดไฟฉายบนตัวละครครู.....	127
รูปที่ 42	หน้าที่ 24-25 ภาพตัวอักษร ALS สีขาวฉายบนตัวละครครู	127
รูปที่ 43	หน้าที่ 26-27 ภาพตัวอักษร ALS สีขาวฉายบนตัวละครครู	128

รูปที่ 44	หน้าที่ 28-29	หน้าบรรยายกลอนบทที่ 5-6.....	128
รูปที่ 45	หน้าที่ 30-31	ภาพวันสีชมพูและตัวอักษร LOVE ฉายบนตัวละครครู	129
รูปที่ 46	หน้าที่ 32-33	ภาพวันสีชมพูและตัวอักษร LOVE ฉายบนฉากตัวละครครูและศิษย์เอื้อมมือ เข้าหากัน	129
รูปที่ 47	หน้าที่ 34-35	ภาพวันสีชมพูและตัวอักษร LOVE ฉายบนตัวละครศิษย์ (ชาย) และตัวละคร ครู (ขวา)	130
รูปที่ 48	หน้าที่ 36-37	หน้าบรรยายกลอนบทที่ 7-8.....	130
รูปที่ 49	หน้าที่ 38-39	ภาพใต้น้ำฉายบนตัวละครครู	131
รูปที่ 50	หน้าที่ 40-41	ภาพฝนตกฟ้าคะนองฉายบนตัวละครศิษย์	131
รูปที่ 51	หน้าที่ 42-43	ภาพหมู่เมฆลอยในท้องฟ้าสว่างใสฉายบนตัวละครศิษย์ (ชาย) และตัวละครครู (ขวา).....	132
รูปที่ 52	หน้าที่ 44-45	หน้าบรรยายกลอนบทที่ 9-10.....	132
รูปที่ 53	หน้าที่ 46-47	ภาพนกน้อยฉายแบบขยายภาพขนาดใหญ่ลงบนตัวละครครู.....	133
รูปที่ 54	หน้าที่ 48-49	ภาพนกน้อยฉายลงบนมือของตัวละครครู (ชาย) และตัวละครศิษย์ (ขวา).133	
รูปที่ 55	หน้าที่ 50-51	หน้าบรรยายกลอนบทที่ 11-12	134
รูปที่ 56	หน้าที่ 52-53	ภาพเงาต้นไม้ฉายบนตัวละครครู.....	134
รูปที่ 57	หน้าที่ 54-55	ภาพต้นกล้าฉายบนมือตัวละครศิษย์.....	135
รูปที่ 58	หน้าที่ 56-57	ภาพต้นกล้าฉายบนมือตัวละครศิษย์.....	135
รูปที่ 59	หน้าที่ 58-59	ภาพเงาต้นไม้ฉายบนฉากที่ตัวละครครูและศิษย์เอื้อมจับมือกัน.....	136
รูปที่ 60	หน้าที่ 60-61	หน้าบรรยายกลอนบทที่ 13-14	136
รูปที่ 61	หน้าที่ 62-63	ภาพกลุ่มควันหลากสีฉายบนตัวละครครูในอิริยาบถต่าง ๆ.....	137
รูปที่ 62	หน้าที่ 64-65	ภาพวันสีเขียว สีแดงผสมส้ม สีน้ำเงิน ฉายบนตัวละครศิษย์ในอิริยาบถต่าง ๆ (ชายไปขวา)	137
รูปที่ 63	หน้าที่ 66-67	หน้าบรรยายกลอนบทที่ 15-16	138
รูปที่ 64	หน้าที่ 68-69	ภาพนาฬิกาบนผนังฉายลงบนตัวละครศิษย์	138

รูปที่ 65 หน้าที่ 70-71 ภาพนาฬิกาบนผนังฉายลงบนตัวละครศิษย์	139
รูปที่ 66 หน้าที่ 72-73 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 17-18	139
รูปที่ 67 หน้าที่ 74-75 ภาพธนบัตรดอลลาร์ลอยในอากาศฉายลงตัวศิษย์	140
รูปที่ 68 หน้าที่ 76-77 ภาพเงาธนบัตรลอยในอากาศฉายลงตัวศิษย์	140
รูปที่ 69 หน้าที่ 78-79 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 19-20	141
รูปที่ 70 หน้าที่ 80-81 ภาพโซ่ตรวนฉายลงบนของจดหมายและสะท้อนในกระจก.....	141
รูปที่ 71 หน้าที่ 82-83 ภาพตัวละครครูส่องกระจก.....	142
รูปที่ 72 หน้าที่ 84-85 ภาพไฟเผาโซ่ตรวนสลายออกจากกันฉายลงบนของจดหมาย.....	142
รูปที่ 73 หน้าที่ 86-87 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 21-22	143
รูปที่ 74 หน้าที่ 88-89 ภาพเก้าอี้มีพนักพิง.....	143
รูปที่ 75 หน้าที่ 90-91 ภาพดอกช้อนกลิ้งฉายลงบนกรอบรูปสีขาวที่ตัวละครศิษย์ถือ.....	144
รูปที่ 76 หน้าที่ 92-93 ภาพดอกช้อนกลิ้งฉายลงบนกรอบรูปสีขาวที่ตัวละครศิษย์โอบกอด.....	144
รูปที่ 77 หน้าที่ 94-95 ภาพผ้าขาวคลุมเก้าอี้มีพนักพิง และคำจารึกบนหลุมศพของครูมอริริจาก วรรณกรรม.....	145

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีหรือชื่อในฉบับแปลภาษาไทยว่าวันอังคารแห่งความทรงจำกับครุเมอร์รี เป็นผลงานเขียนของมิตช์ อัลบอม นักเขียนสัญชาติอเมริกันชื่อดัง ด้วยความนิยมของวรรณกรรม ปัจจุบันมียอดขายมากกว่า 18.5 ล้านฉบับทั่วโลก ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2540 (Cham, 2005, p. 300 as cited in Tucker, 2022, p. 8) ทิวส์เดส์วิทมอร์รีเป็นวรรณกรรมติดอันดับหนังสือขายดีตลอดกาลของเดอะนิวยอร์กไทมส์ และติดอันดับหนึ่งหนังสือขายดีทั่วโลก มีการแปลเป็นภาษาอื่น ๆ รวมถึงภาษาไทย โดย อมรรัตน์ โรเก้ วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมต่าง ๆ ในชีวิตไปจนถึงความตาย อย่างเช่น เรื่องครอบครัว อารมณ์ความรู้สึก การเงิน ความรัก ความสัมพันธ์ โดยวรรณกรรมเป็นการเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของมิตช์กับมอร์รี โดยมีทั้งคู่เป็นตัวละครหลักของเรื่อง มีฉากเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นใน 16 ปีให้หลังจากที่ขาดการติดต่อกันไป ด้านเนื้อเรื่องนั้นเขียนมาจากเทปบันทึกเสียงที่มิตช์บันทึกเรื่องราวบทสนทนาของทั้งคู่ในช่วงบั้นปลายชีวิตจนถึงวาระสุดท้ายของมอร์รีซึ่งป่วยด้วยโรคที่รักษาไม่หายอย่างกล้ามเนื้ออ่อนแรงเอแอลเอส โดยจุดเริ่มต้นของเรื่องราวนี้เกิดจากการที่มิตช์ตกลงกับมอร์รีเพื่อนัดพบปะกันทุกวันอังคารเหมือนกับที่ทั้งสองเคยนัดพบกันสมัยมิตช์ยังเรียนปริญญาตรี ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนแง่มุมในชีวิตผ่านช่วงการเผชิญความตายของมอร์รี การนัดพบนี้เป็นเสมือนกับชั้นเรียนชีวิตสุดท้ายโดยมีมอร์รีเป็นอาจารย์และมิตช์เป็นนักเรียนอีกครั้ง โดยที่ทั้งสองคนร่วมทำวิทยานิพนธ์สุดท้ายร่วมกัน จึงเป็นที่มาของวันเรียนวันอังคาร 14 วันกับอาจารย์มอร์รี (Albom, n.d.-e)

นอกจากนี้มีการดัดแปลงวรรณกรรมเป็นภาพยนตร์โทรทัศน์โดยใช้ชื่อเดียวกัน ซึ่งกำกับการแสดงโดย มิค แจ็กสัน ออกอากาศที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2542 (Albom, n.d.-b) ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 มีการแสดงละครเวทีเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีที่ได้มิตช์ อัลบอมมาร่วมเขียนบทด้วยที่โรงละครมิเนตตา เลน (Albom, n.d.-c) อีกทั้งยังมีละครเวทีในรูปแบบภาษาจีนโดยโกโดต์เธียเตอร์คอมพานี ใน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีการแสดงไปแล้วกว่า 200 รอบ (*Tuesdays with Morrie*, n.d.) และในปี พ.ศ. 2562 มิตช์ อัลบอม ได้มีการจัดทำพอดแคสต์ขึ้นในชื่อ ทิวส์เดย์ ฟิเฟิล เป็นพอดแคสต์ที่ได้แรงบันดาลใจจากวรรณกรรมเรื่องนี้ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิต การทำให้ชีวิตมีความสุขและเต็มเต็มมากขึ้น การดัดแปลงวรรณกรรมที่กล่าวมานี้ล้วนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงบวก (Albom, n.d.-e) ทิวส์เดส์วิทมอร์รียังเป็นวรรณกรรมขายดีตลอดการที่

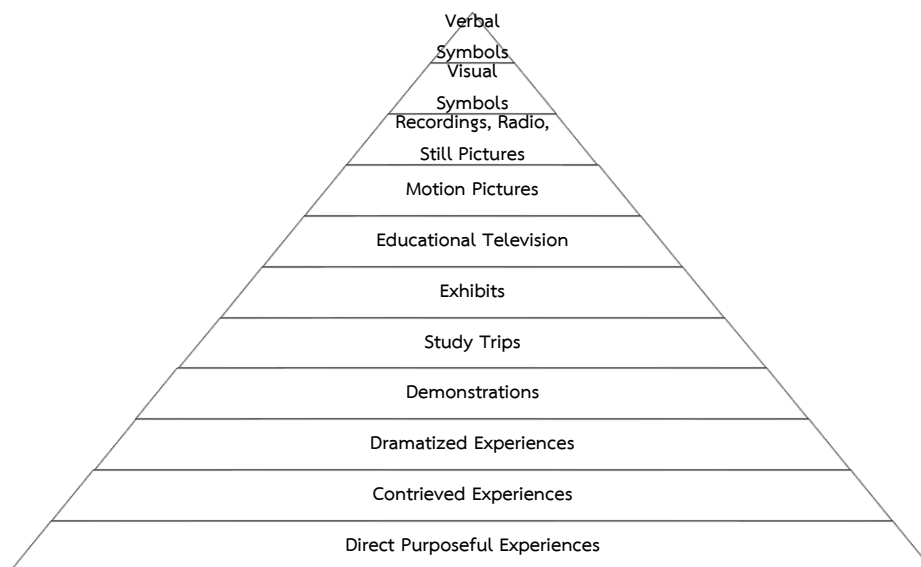
เปลี่ยนแปลงชีวิตและอยู่ในจิตใจของคนมากมาย ในปัจจุบันวรรณกรรมเรื่องนี้ได้ถูกหยิบยกมาใช้เป็นเครื่องมือในการสอนในหลาย ๆ โรงเรียนและมหาวิทยาลัยทั่วโลก (Berman, 2013) เช่น วิชาภาษาอังกฤษและวรรณกรรม โรงเรียน Huron High School New Boston รัฐมิชิแกน (Fichtner, 2020) วิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย Southwestern Illinois Community College Granite City รัฐอิลลินอยส์ (Witmer, 2017) และวิชาภาษาอังกฤษ 2 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

นอกจากวรรณกรรมที่สามารถสื่อสารสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อออกมาได้ผ่านตัวอักษรแล้ว ภาพถ่ายก็เป็นศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่สามารถสื่อสารประเด็นต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารได้เช่นกัน การสื่อสารด้วยภาพและการสื่อสารเชิงพหุวิธี มีบทบาทในสังคมปัจจุบันอย่างมาก เนื่องด้วยในชีวิตประจำวันของมนุษย์เรานั้นต้องพบกับทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ตัวอักษร และองค์ประกอบกราฟิกต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบหนึ่ง ๆ สารที่เกิดจากสื่อจำพวกนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อให้ข้อมูล เพื่ออธิบาย เพื่อโน้มน้าว เพื่อให้การศึกษา เพื่อการค้าหรือเพื่อความบันเทิง (Holsanova, 2014, p. 331) เรียงความภาพถ่าย ก็ถือเป็นการสื่อสารเชิงพหุวิธีทางหนึ่ง กล่าวคือ เรียงความภาพถ่ายคือสื่อที่ประกอบไปด้วยภาพนิ่งหลาย ๆ ภาพและตัวอักษรประกอบเข้าด้วยกันเพื่อเรียงร้อยเป็นหัวข้อเดียวกันหรือเพื่อบอกเล่าเรื่องราว ผู้รับสารสามารถตีความสารจากภาพถ่ายร่วมกับตัวอักษรที่ปรากฏร่วมด้วยได้

ทั้งนี้การเรียนรู้ของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีประสบการณ์ของเอ็ดการ์ เดล นักการศึกษาชาวอเมริกันแสดงให้เห็นว่าประสบการณ์การเรียนรู้ของมนุษย์ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง นั้นมีความแตกต่างกันไปตามระดับความเป็นรูปธรรมและนามธรรมของประสบการณ์ แต่ละประสบการณ์จะใช้ประสาทสัมผัสไม่เหมือนกันและอาจใช้หรือไม่ใช้ทุกประสาทสัมผัส โดยมนุษย์มีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้ดีขึ้นหากประสบการณ์การเรียนรู้นั้นเป็นแบบรูปธรรม และจะลดลงหากประสบการณ์นั้นเป็นแบบนามธรรม กล่าวคือการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่มีจุดมุ่งหมาย (Direct purposeful experiences) นั้นมีแนวโน้มจะเรียนรู้ได้ดีกว่าประสบการณ์การเรียนรู้แบบวจนสัญลักษณ์ (Verbal symbols) (อรนุช ลิมตศิริ, 2551) ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1

กรวยประสบการณ์ของเอ็ดการ์ เดล

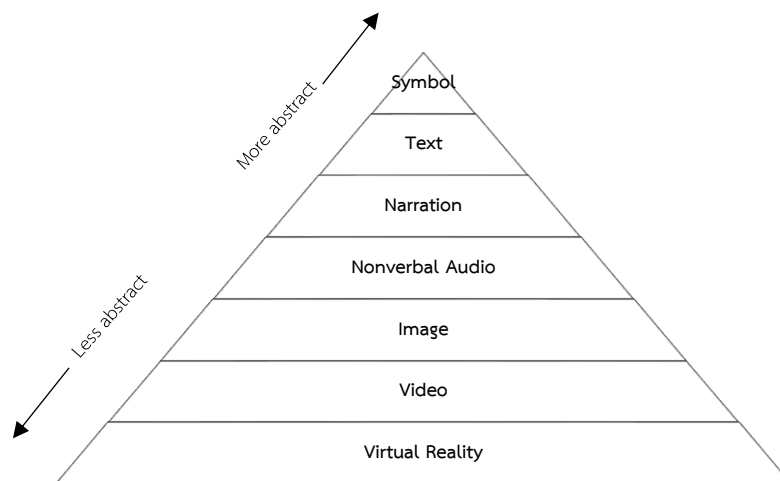

Noted. From “A Proposed Multimedia Cone of Abstraction: Updating a Classic Instructional Design Theory,” by Charles E. Baukal, Floyd B. Ausburn, and Lynna J. Ausburn, 2013, *i-manager’s Journal of Educational Technology*, 9(4), p. 15 (<https://doi.org/10.26634/jet.9.4.2129>).

ต่อมา Baukal, Ausburn and Ausburn (2013) ได้มีการเสนอแนวคิดที่พัฒนาจากกรวยประสบการณ์เดิมของเดลเพื่อให้เข้ากับเทคโนโลยีและบริบทการเรียนรู้ในปัจจุบัน และเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้นกว่าของเดล โดยแนวคิดที่เสนอใหม่จะเน้นไปที่การใช้มัลติมีเดียในการศึกษา แนวคิดที่นำเสนอนี้มีชื่อว่า Multimedia Cone of Abstraction ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2

Purposed Multimedia Cone of Abstraction

Noted. From “A Proposed Multimedia Cone of Abstraction: Updating a Classic Instructional Design Theory,” by Charles E. Baukal, Floyd B. Ausburn, and Lynna J. Ausburn, 2013, *i-manager’s Journal of Educational Technology*, 9(4), p. 19 (<https://doi.org/10.26634/jet.9.4.2129>).

จากแนวคิดที่นำเสนอใหม่โดย Baukal, Ausburn and Ausburn (2013) แสดงให้เห็นว่ามนุษย์นั้นยังคงมีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์การเรียนรู้จากภาพได้ดีกว่าตัวอักษร กล่าวคือการเรียนรู้จากภาพนั้นมีความเป็นนามธรรมน้อยกว่าตัวอักษร แต่แนวคิดนี้ไม่ได้ถูกนำเสนอเพื่อเป็นกฎเกณฑ์ว่าสื่อชนิดไหนดีกว่ากันแต่อย่างใดหากแต่ต้องการเสนอแนวทางให้เลือกใช้สื่อให้เข้ากับบริบทการเรียนรู้ เพราะว่าประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละคนนั้นมีไม่เท่ากัน ดังนั้นหากบูรณาการสื่อต่างชนิดเข้าด้วยกันจะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fletcher and Tobias (2005, as cited in Baukal, Ausburn, & Ausburn, 2013) ว่ามนุษย์นั้นเรียนรู้จากภาพควบคู่กับตัวอักษรได้ดีกว่าเรียนรู้จากตัวอักษรเพียงอย่างเดียว

แรงบันดาลใจจากศิลปะแขนงหนึ่งได้ต่อยอดไปสู่งานสร้างสรรค์ในศิลปะอีกแขนงหนึ่งนั้นกล่าวได้ว่าเป็น *สภาวะของศิลปะสองทางให้แก่กัน* ในวัฒนธรรมไทยนั้นแนวคิดเรื่องศิลปะสองทางนั้นสามารถพบได้เสมอในงานศิลปะต่าง ๆ เนื่องด้วย 3 ประการด้วยกัน ได้แก่ 1. ศิลปินไทยมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถทางศิลปะมากกว่าหนึ่งแขนง ผลงานด้านศิลปะของศิลปินไทยจึงสองทางให้แก่กันไป

มาตามความสามารถของศิลปินนั้น ๆ 2. ลักษณะสัมพันธ์บทแนวนอนของศิลปะไทย กล่าวคือศิลปะไทยนั้นสามารถถ่ายโยงกันไปมาโดยไม่เกี่ยวข้องกับระบบชนชั้นทางสังคม เรียกได้ว่าไม่มีชนชั้นในความสัมพันธ์ทางศิลปะ 3. ชีวิตประจำวันของคนไทยที่มีขนบของวรรณศิลป์และศิลปะการแสดงอยู่ร่วมกัน ศิลปะทั้งสองจึงแสดงให้เห็นถึงแนวคิดเรื่องศิลปะร่วม องค์ประกอบต่าง ๆ ในนั้นย่อมส่งเสริมและสร้างคุณค่าให้แก่กัน (เจตนา นาควิธระ, 2546) ดังนั้นจากสาระที่เกี่ยวกับชีวิตและความตายที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ การดัดแปลงที่ผ่านมาของวรรณกรรมฯ แนวคิดการเรียนรู้ของมนุษย์ และแนวคิดศิลปะสองทางที่กล่าวมาข้างต้น ได้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยศึกษาการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ และสำรวจทัศนคติของผู้ชมต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ โดยการสร้างสรรค์งานที่ดัดแปลงจากสื่อต้นทางที่มีความแตกต่างจากสื่อที่สร้างสรรค์ใหม่อย่างสิ้นเชิง กล่าวคือการดัดแปลงจากสื่อที่เป็นวรรณศิลป์สู่สื่อทัศนศิลป์นั้นจะสามารถทำได้อย่างไร สามารถเข้าใจสื่อนับได้มากน้อยเพียงใด ภายใต้เงื่อนไขใดหรือข้อจำกัดใดบ้าง และผู้ชมมีทัศนคติต่องานสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงมาอย่างไร

ปัญหาคำวิจัย

1. การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่มีกระบวนการเป็นอย่างไร
2. ผู้ชมมีทัศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่
2. เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่

ขอบเขตของการวิจัย

สร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากวรรณกรรมฉบับต้นฉบับภาษาอังกฤษที่เขียนโดยมิตซ์ อัลบอม และฉบับแปลไทย โดยอมรรัตน์ โรเก้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการตัดแปลง และสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรม
2. ผู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ ศิลปิน สามารถนำแนวทาง ความรู้ที่ได้การสร้างสรรค์งานไปพัฒนางานประเภทอื่นต่อไปในอนาคต

นิยามศัพท์เชิงวิจัย

การสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการก่อนการจัดทำและกระบวนการจัดทำเรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ ได้แก่ ขั้นตอนการศึกษาวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการคัดเลือกสาระจากวรรณกรรม ขั้นตอนการออกแบบการถ่ายภาพและรูปแบบของเรียงความภาพถ่าย ขั้นตอนการถ่ายภาพ ตลอดจนการพัฒนาเรียงความภาพถ่ายให้สมบูรณ์

เรียงความภาพถ่าย หมายถึง ภาพถ่ายหลาย ๆ ภาพที่จัดเรียงรวมกันกับคำอธิบายภาพสั้น ๆ ไปจนถึงการเขียนบรรยายเป็นบทความ หรือไม่มีตัวอักษรใดร่วมด้วยเลยก็ได้เพื่อสื่อสารบางอย่างออกมาร่วมกัน

ชีวิตและความตาย หมายถึง แง่มุมของการใช้ชีวิตและการเผชิญกับความตายจากสาระที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ในแต่ละตอน

ทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ หมายถึง วรรณกรรมเชิงชีวประวัติ-ปรัชญาเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ ฉบับต้นฉบับภาษาอังกฤษ เขียนโดย มิตซ์ อัลบอม และฉบับแปลไทย โดย อมรรัตน์ โรเก้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี มีแนวทางในการศึกษาโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี
2. แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของชีวิตและความตาย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง สัมพันธบทและการดัดแปลงสื่อ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสัญลักษณ์ การถ่ายภาพและเรียงความภาพถ่าย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

มิตซ์ อัลบอม ผู้เขียนวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ นอกจากการเป็นนักเขียนแล้ว มิตซ์ยังเป็นนักข่าว ผู้เขียนบทภาพยนตร์และละครเวที ผู้ประกอบการกระจายเสียงวิทยุและโทรทัศน์ และนักดนตรี ในด้านงานเขียนมียอดขายหนังสือทั้งหมดรวมกันกว่า 40 ล้านเล่มทั่วโลก ตีพิมพ์ไปแล้วทั้งหมด 48 ภาษา อีกทั้งยังได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลเอ็มมีและได้รับการยกย่องชื่นชมจากนักวิจารณ์ มิตซ์เกิดในปี พ.ศ. 2501 ในรัฐนิวยอร์กซิตี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาในครอบครัวชาวยิว ในวัยเด็กมิตซ์เคยมีความฝันที่จะทำอาชีพเป็นนักเขียนการ์ตูน แต่ต่อมาได้หันมาสนใจด้านดนตรี ในช่วงวัยรุ่น มิตซ์หัดเล่นเปียโนด้วยตนเองและเข้าร่วมเล่นในวงดนตรีในตลอดช่วงชีวิตวัยรุ่น ในปี พ.ศ. 2522 มิตซ์จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาสังคมวิทยา จากมหาวิทยาลัยแบรนดิส รัฐแมสซาชูเซตส์ แต่หลังจบการศึกษา มิตซ์ยังคงยึดมั่นในความฝันด้านดนตรี โดยได้ทำอาชีพนักดนตรีทั้งในสหรัฐอเมริกาและยุโรปอยู่หลายปี อีกทั้งยังเขียนและทำเพลงอยู่หลายเพลงด้วยกัน ในช่วงอายุ 20 ต้น ๆ ขณะที่อาศัยอยู่ที่นิวยอร์ก มิตซ์เริ่มมีความสนใจในด้านวารสารศาสตร์ และอาสาทำงานให้กับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายสัปดาห์อย่าง The Queens Tribune จากนั้นมิตซ์ได้กลับไปเรียนอีกครั้งในระดับบัณฑิตศึกษาและจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย รัฐนิวยอร์ก ในสาขาวารสารศาสตร์ และสาขาบริหารธุรกิจ ในช่วงการศึกษานี้ มิตซ์ยังคงทำงานในด้านดนตรีเพื่อสนับสนุนค่าเทอมของตน แต่ภายหลังจากจบการศึกษา มิตซ์ได้ผันตัวมาทำงานด้านการเขียนอย่างเต็มตัว โดยทำงานเป็นนักข่าวกีฬาอิสระให้กับสำนักพิมพ์หลายแห่ง เช่น Sports

Illustrated, GEO และ The Philadelphia Inquirer และหลังจากนั้นได้ทำงานเป็นนักข่าวอย่างเต็มเวลา โดยเป็นนักเขียนร่วมและคอลัมน์นิสต์ให้กับ The Fort Lauderdale News และ Sun Sentinel ในรัฐฟลอริดา จากนั้นในปี พ.ศ. 2528 มิตซ์ได้ย้ายไปยังเมืองดีทรอยต์ รัฐมิชิแกน เพื่อทำงานให้กับสำนักพิมพ์ The Detroit Free Press และกลายเป็นนักข่าวกีฬาชื่อดังระดับประเทศ อีกทั้งยังเป็นหนึ่งในผู้มีชื่อเสียงมากที่สุดของวงการหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ของเมืองดีทรอยต์ ปัจจุบันมิตซ์เป็นผู้ดำเนินรายการทอล์กโชว์ประจำวันของรายการวิทยุ WJR และยังปรากฏตัวในช่อง ESPN อยู่เป็นประจำในช่วง ESPN Sports Reporters และ SportsCenter ในปี พ.ศ. 2538 หลังจากที่มิตซ์ได้แต่งงานนั้นในปีเดียวกัน มิตซ์ได้รับข่าวเกี่ยวกับการป่วยของมอร์รี ชวอตซ์ (Morrie Schwartz) อาจารย์คนโปรดในสมัยมหาวิทยาลัยของเขา สำหรับมิตซ์แล้ว มอร์รีเป็นคนที่มีความสำคัญต่อเขามาก เมื่อครั้งมิตซ์ยังเป็นนักเรียน มอร์รีอยู่เคียงข้างเขาเสมอ มอร์รีเป็นผู้ฟังที่ดี อบอุ่น และสุภาพ เป็นอาจารย์ที่คอยตั้งคำถามและให้ด้วยคำตอบอย่างปลอดภัยเสมอ หลังจากที่มิตซ์ทราบข่าวว่ามอร์รีป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงเอแอลเอส (Amyotrophic Lateral Sclerosis) ซึ่งผู้ป่วยโรคนี้ส่วนใหญ่ มักจะเสียชีวิตหลังจากได้รับการวินิจฉัยเพียงไม่กี่ปีเท่านั้น มิตซ์จึงได้กลับไปพบกับมอร์รีอีกครั้ง โดยการกลับไปเจอกันในครั้งนี้นำไปสู่การเขียนวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดย์มอร์รี ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนในด้านอาชีพของมิตซ์จากนักข่าวกีฬาสู่การเป็นนักเขียนชื่อดังระดับโลก และด้วยความรักที่มิตซ์มีให้กับมอร์รี จึงเขียนวรรณกรรมเล่มนี้เพื่อช่วยในเรื่องการรักษาพยาบาลของมอร์รี ซึ่งเป็นก้าวแรกในชีวิตของมิตซ์ที่ได้ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นอย่างเป็นรูปธรรม มิตซ์เติบโตมากับมารดาที่เลี้ยงดูและปลุกฝังเขาเกี่ยวกับชีวิตของเธอที่เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงและชีวิตที่เติบโตขึ้นหลังจากที่เธอสูญเสียบิดาไป นอกจากนั้นในแต่ละช่วงชีวิตของมิตซ์ อัลบอมนั้นประสบกับการสูญเสียอยู่หลายครั้ง เมื่ออายุ 22 ปี เขาได้สูญเสียลุง ซึ่งเป็นที่รักและอาศัยอยู่ด้วยกันด้วยโรคมะเร็ง เหตุการณ์ครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อเขาอย่างมาก อีกทั้งในปีต่อ ๆ มา ได้สูญเสียทั้งปู่ ย่า ยาย ลุงและป้าคนอื่น ๆ อีกด้วย และการสูญเสียมอร์รี ชวอตซ์ ผู้เป็นอาจารย์ที่รักและตัวละครหนึ่งในวรรณกรรมนี้ ก็ถือเป็นเรื่องใหญ่ในชีวิตของเขาเช่นกัน แต่ในมุมมองของมิตซ์ อัลบอม การสูญเสียในแต่ละช่วงชีวิตเหล่านี้อาจให้เรื่องราวดี ๆ มากกว่าสูญเสีย เพราะในแต่ละเหตุการณ์นั้นสอนให้เขาเห็นคุณค่าของแต่ละวัน สอนให้ยอมรับว่าความตายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจริงและไม่ใช่เรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ เรื่องความสูญเสีย ความรัก และการตามหาความหมายของชีวิตก็เป็นเรื่องที่สากล เป็นเรื่องของทุกคน ทุกเพศ ทุกชนชาติ ทุกสถานะไม่ว่าจะรวยหรือจน (Albom, n.d.-a)

วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบันทึกเหตุการณ์ที่มีมิตซ์ได้ใช้เวลาร่วมในบ้านปลายชีวิตของมอร์รีหลังจากได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงเอแอลเอส ซึ่งมิตซ์ได้ใช้เวลาทุกวันอังคารในการไปเยี่ยมมอร์รีที่บ้านของมอร์รี โดยเปรียบเทียบเขียนในในแต่ละครั้งเป็นการเข้าชั้นเรียนที่มีผู้สอนคือมอร์รี โดยได้พบกันทั้งหมด 14 วันอังคาร โดยในแต่ละวันอังคารนั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตแตกต่างกันออกไปในแต่ละสัปดาห์ เช่น ครอบครัว อารมณ์ วัฒนธรรม และความตาย เป็นต้น แต่ในแต่ละวันอังคารนั้นก็สอดแทรกสาระที่เกี่ยวข้องกับความตายอยู่ด้วย โดยการดำเนินเรื่องจะแบ่งออกเป็นบทต่าง ๆ โดยเขียนให้ผู้อ่านรู้สึกราวกับการเรียนการสอนจริง ๆ เช่น การเริ่มต้นด้วยบทอธิบายหลักสูตร บทขอบเขตในการเรียนการสอน บทของแต่ละวันอังคาร ไปจนถึงบทวันจบการศึกษา (Albom, 1997)

วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีนั้นได้ถูกดัดแปลงจากวรรณกรรมไปสู่สื่อรูปแบบอื่น ๆ แล้ว ดังนี้ 1. ภาพยนตร์โทรทัศน์ 2. ละครเวที 3. พอดแคสต์

1. ภาพยนตร์โทรทัศน์

ภาพยนตร์เรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี เป็นภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมในชื่อเดียวกัน เป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อออกอากาศทางโทรทัศน์ ออกอากาศครั้งแรกทางช่อง ABC เดือนธันวาคม พ.ศ. 2542 กำกับภาพยนตร์โดย มิค แจ็กสัน นำแสดงโดย แจ็ก เลมมอน ในบท มอร์รี ชวอตซ์ และแองก์ อซาเรีย ในบทมิตซ์ อัลบอม การดำเนินเรื่องมีโครงสร้างแบบเรียบง่าย โดยดำเนินเนื้อหาไปตามที่ปรากฏในวรรณกรรม การดำเนินเรื่องหลักเป็นการสนทนาระหว่างตัวละครหลักทั้ง 2 คน เช่นเดียวกับในวรรณกรรม การตอบรับต่อการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์นี้เป็นไปในเชิงบวก (Albom, n.d.-b) ภาพยนตร์ถูกเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลและได้รับรางวัลจากหลายแห่ง เช่น รางวัลชนะเลิศในสาขา Primetime Emmy จากรางวัลเอ็มมี ในปี 2543 และนักแสดงหลักทั้ง 2 ยังได้รับรางวัลนักแสดงนำและสมทบยอดเยี่ยมอีกด้วย (*Oprah Winfrey Presents: Tuesdays With Morrie*, 2000)

2. ละครเวที

ละครเวทีเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี มิตซ์ เขียนบทโดย เจฟฟรี แสทเซอร์และมิตซ์ อัลบอม กำกับการแสดงโดย เดวิด เอสบอร์สัน มีการแสดงครั้งแรกที่โรงละครมิเนตตา เลน ในปี พ.ศ. 2545 การดำเนินเรื่องหลักเป็นการสนทนาระหว่างตัวละครหลักทั้ง 2 คน เช่นเดียวกับในวรรณกรรม นอกจากแสดงที่โรงละครมิเนตตา เลนแล้วยังมีการแสดงไปทั่วโลกอีก 25 เมืองด้วยกัน การตอบรับต่อการดัดแปลงเป็นละครเวทีนี้เป็นไปในเชิงบวกเช่นเดียวกับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ ได้รับคำวิจารณ์ใน

เชิงบวกจากสำนักพิมพ์ชื่อดัง เช่น New York Magazine, New York Post, The New York Times และ Variety เป็นต้น (Albom, n.d.-c)

นอกจากละครเวทีข้างต้นแล้วยังมีการดัดแปลงเป็นละครเวทีในรูปแบบภาษาจีน กำกับการแสดงโดยแดเนียล หยาง (Daniel Yang) โดย โกดอตเธียเตอร์คอมปานี (Godot Theatre Company) ของไต้หวัน ใน พ.ศ. 2554 การดำเนินเรื่องหลักเป็นการสนทนาระหว่างตัวละครหลักทั้ง 2 คน เช่นเดียวกับภาพยนตร์และละครเวทีที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ ฉากมีความเรียบง่ายมีโต๊ะ 1 ตัวกับเก้าอี้อีก 2 ตัว ด้านการตอบรับต่อการดัดแปลงเป็นละครเวทีนี้เป็นไปในเชิงบวก (*Tuesdays with Morrie*, n.d.)

3. พอดแคสต์

ทิวส์เดย์ พีเพิล (Tuesday People) เป็นพอดแคสต์ที่ได้แรงบันดาลใจจากวรรณกรรมเรื่อง *เรื่องทิวส์เดย์มอร์รี่* ดำเนินรายการทุกวันอังคารเช่นเดียวกับการนัดพบของมิตซ์ และมอร์รี่ในวรรณกรรม ดำเนินรายการโดย มิตซ์ อัลบอมและลิซา กอยช์ (Lisa Goich) เป็นรายการพอดแคสต์แบบอินเทอร์แอคทีฟ (Interactive) กับผู้ฟัง ในบางตอนอาจมีแขกรับเชิญเข้าร่วมด้วย โดยเริ่มทำเมื่อปี พ.ศ. 2562 ปัจจุบันดำเนินรายการมาแล้วกว่า 188 ตอน โดยรายการมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิต การทำให้ชีวิตมีความสุขและเต็มเต็มมากขึ้น มีประเด็นที่แตกต่างกันไปแต่ละตอน (Albom, n.d.-d)

2. แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของชีวิตและความตาย

โดยทั่วไปสังคมมักมีความเชื่อว่าความตายนั่นไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการมีชีวิต เป็นแค่เพียงจุดจบของชีวิต นั่นเป็นเพราะอิทธิพลจากวิถีคิดทางการแพทย์ที่ทำให้คนคิดว่าความตายเป็นเพียงปลายทางของกระบวนการทางชีววิทยาอย่างการที่หัวใจหยุดเต้นหรือสมองหยุดทำงาน แต่แท้จริงแล้วความตายนั้นมีมิติที่หลากหลายกว่าการเป็นจุดสิ้นสุดของชีวิตหนึ่ง ความตายนั้นมีความหมายแตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรมสังคมและศาสนา (โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ, 2550)

ในสังคมไทยนั้นได้รับทั้งอิทธิพลจากความเชื่อในวัฒนธรรมพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาพุทธมาพร้อม ๆ กัน ซึ่งอิทธิพลของพราหมณ์-ฮินดูนั้นยังคงสืบทอดความเชื่อเหล่านั้นมาจนถึงปัจจุบันในกลุ่มคนในบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย ในทางปรัชญาแล้ว ศาสนาพราหมณ์นั้นเชื่อว่าโลกและสิ่งมีชีวิตทั้งหมดถูกสร้างขึ้นด้วยพระผู้เป็นเจ้าหรือพรหมัน สังสารวัฏหรือการเวียนว่ายตายเกิดนั้นเป็นทุกข์ เราต้องประพฤติดนให้เป็นที่ถูกพระทัยของพระผู้เป็นเจ้าจึงจะหยุดวงจรนี้ได้ เพราะหลังจากตาย

ไปแล้วจะได้เข้าไปรวมกับพระองค์ ไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป (ปรีชา นุ่นสุข, 2529, อ้างถึงใน ชาติชาय มุกสง, 2550) ซึ่งความเชื่อเรื่องวัฏจักรแบบนี้ก็ปรากฏในทัศนะของศาสนาพุทธ แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องการแสวงหาการหลุดพ้น โดยที่ศาสนาพุทธจะมุ่งไปที่การสลายตัวตน หรือไม่มีซึ่งอัตตา และไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปรวมกับพระเจ้าอย่างศาสนาพราหมณ์ (ชาติชาय มุกสง, 2550)

ความตายในทัศนะของศาสนาพุทธคือการดับลงทางกายและจิตแห่งชีวิต โดยที่ชีวิตนั้นเป็น ผลของการรวมกันของชั้น 5 หรือส่วนประกอบห้าส่วน ส่วนประกอบทั้งห้านี้ มีทั้งส่วนที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม กล่าวให้เข้าใจง่ายก็คือส่วนที่เป็นร่างกายและส่วนที่เป็นจิต โดยชั้นทั้ง 5 ประกอบไปด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร และ วิญญาณ (ชาย โพธิสิตา, ม.ป.ป.; ราตรี ปิ่นแก้ว & มจรุส ศิริ สติธัยกุล, 2550) ซึ่ง ชั้น 5 หรือ เบญจชั้น ตามหลักพุทธธรรมแบ่งออกเป็นได้พอสังเขปดังต่อไปนี้ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2555)

ส่วนที่เป็นรูปธรรม

1. รูป คือ ส่วนที่เป็นร่างกาย และพฤติกรรมทั้งหมดของร่างกาย เช่น ตา หู จมูก ลิ้น กาย (ประสาททั้ง 5) รูป เสียง กลิ่น รส (อารมณ์ 4) ความเป็นหญิงชาย การแสดงให้รู้ความด้วยกายและ วาจา เป็นต้น

ส่วนที่เป็นนามธรรม

2. เวทนา คือความรู้สึกต่อสิ่งที่ถูกรับรู้ ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกครั้งที่มีการรับรู้ ได้แก่ความรู้สึกสุข ทุกข์ หรือเฉย ๆ ซึ่งเกิดจากสัมผัสทางประสาททั้ง 5 และทางใจ

3. สัญญา คือ การกำหนดรู้ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการจำได้ โดยการหมายรู้นี้ต้องอาศัยการจับ เผลอ หรือการเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์หรือความรู้เก่ากับสิ่งใหม่ ได้แก่

4. สังขาร คือเครื่องปรุงของจิต ความคิดและกรรม ได้แก่คุณสมบัติหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของจิต ถูกนำโดยเจตนา ปรุงแต่งจิตให้ดี ชั่ว หรือเป็นกลาง และการแสดงออกทางกายและวาจา เช่น สติ ศรัทธา เมตตา กรุณา โมหะ โลภะ เป็นต้น

5. วิญญาณ คือความรู้แจ้งทางอารมณ์ทางประสาททั้ง 5 และทางใจ เช่น การมองเห็น การรู้ รส การได้กลิ่น การรู้สัมผัสทางกาย และการรู้อารมณ์ทางใจ

ชั้น 5 หรือชีวิตมนุษย์ตามหลักศาสนาพุทธแล้วนั้นตกอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติที่เป็นสิ่งสามัญอย่าง ไตรลักษณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 สิ่ง มีความหมายโดยย่อดังนี้

1. อนิจจตา คือ สังขารทั้งปวงนั้นมีความไม่เที่ยง ไม่คงที่ ไม่ยั่งยืน เป็นภาวะที่เกิดขึ้นแล้วเสื่อม และสลายไป
2. ทุกขตา คือ สังขารทั้งปวงนั้นเป็นทุกข์ เป็นภาวะที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้นและสลายตัว ผืนและขัดแย้งอยู่ในตัว ผลมาจากปัจจัยที่ปรุงแต่งเปลี่ยนแปลงไป คงสภาพเดิมไม่ได้ เป็นภาวะที่ไม่สมบูรณ์
3. อนัตตตา คือ ธรรมทั้งปวงทั้งสังขารและไม่ใช่สังขารเป็นอนัตตา ไร้วัว ไม่มีตัวตนแท้จริง ไม่ใช่ตัวตน

เมื่อชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับกรอบของไตรลักษณ์ การแยกสลายของชั้น 5 จึงทำให้เกิดความตายขึ้น ซึ่งความตายอาจเกิดได้ในกรณีต่อไปนี้ (พระมหาบุญมี มัลลวชิโร, 2547 และ พระคุณฐิติ เมธังกุโร, 2544 อ้างถึงใน ชาย โพธิสिता, ม.ป.ป.)

1. อายุขยมรณะ หรือสิ้นอายุขัย คือ ตามกฎธรรมชาติของสรรพสิ่งที่เกิดขึ้น ย่อมตายเพราะสิ้นอายุ ชีวิตของมนุษย์ที่เกิดมานั้น มนุษย์ดำรงอยู่ได้ชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นเพราะมีอายุขัยที่จำกัด ทั้งยังไม่เท่ากันในแต่ละคน และเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยที่สนับสนุนและเอื้ออำนวยหลายด้าน เช่น การแพทย์ที่มีประสิทธิภาพก้าวหน้า สภาพแวดล้อมในการทำงาน และพฤติกรรมดำรงชีวิต เป็นต้น

2. กัมมัขยมรณะ หรือสิ้นกรรม คือ เมื่อผลกรรมสิ้นไป ชีวิตก็สิ้นตามไปด้วย กรรมนั้นคือการกระทำซึ่งมีผลสืบเนื่องตามมา อาจเป็นกรรมที่ทำในอดีต อดีตชาติ หรืออาจเป็นกรรมที่ทำในปัจจุบัน เช่น การดูแลสุขภาพ เป็นต้น และเป็นได้ทั้งกุศลกรรมหรืออกุศลกรรมขึ้นอยู่กับว่าการกระทำที่ได้ทำลงไปนั้นเป็นฝ่ายดีหรือไม่ดี กรรมที่ทำไว้นั้นมีหน้าที่ช่วยสนับสนุนชีวิตในภพที่เราเกิดมา

3. อุภยักขยมรณะ หรือสิ้นทั้งอายุขัยและกรรม คือ การที่อายุขัยและกรรมสิ้นไปในช่วงเวลาเดียวกัน การตายในกรณีนี้ เช่น การตายของผู้สูงอายุ ร่างกาย จิตใจและกรรมที่ผลักดันให้ร่างกายและจิตใจทำหน้าที่นั้นหมดสภาพและสิ้นไปพร้อมกัน

4. อุปัจเฉทมรณะ หรือมีเหตุหรือกรรมอย่างอื่นมาตัดรอน คือ การที่ทั้งอายุขัยและกรรมยังไม่หมด แต่เกิดเหตุที่ทำให้เสียชีวิตกะทันหัน เช่น การเสียชีวิตด้วยโรคระบาดเฉียบพลันร้ายแรงหรือประสบอุบัติเหตุ

เมื่อความตายเป็นสัจธรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์ในโลกนี้ทุกคน ไม่มีผู้ใดสามารถหลบหนีความจริงข้อนี้ไปได้ ความตายจึงเป็นสิ่งที่น่ากลัวสำหรับใครหลาย ๆ คน เพราะความตายนั้นสามารถนำความทุกข์มาสู่ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่หรือผู้ที่อยู่ในช่วงระยะเวลาสุดท้ายของชีวิตได้ มนุษย์สามารถเกิดเวทนาและเกิดทุกข์ได้ในยามที่เจ็บป่วยหรืออยู่ในช่วงวัยสูงอายุ ดังนั้นการเรียนรู้ที่จะจัดการกับความตายนี้ได้จะทำให้ผู้นั้นมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดการกับความคิดอันนำไปสู่การดับหรือการบรรเทาทุกข์จากเหตุนี้ได้ ในศาสนาพุทธเรียกสิ่งนี้ว่า “เจริญมรณสติหรือมรณานุสติ” หรือ “การระลึกถึงความตายอยู่ทุกเมื่อ” ซึ่งจัดเป็นกรรมฐานหนึ่งในสี่สิบที่พระอรหันตเจ้าจารย์ และเป็นสิ่งที่ทุกคนควรนำมาประพฤติปฏิบัติ การเจริญมรณานุสติสามารถปฏิบัติได้ด้วยการเจริญสติให้รู้ถึงความจริงของสภาวะธรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ มรณสตินั้นประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ

1. การระลึกถึงความจริงที่ว่าด้วยมนุษย์นั้นเกิดมาแล้วต้องตายอย่างแน่นอน และสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ได้ทุกโอกาส

2. การถามตนด้วยคำถาม อย่างเช่น เราพร้อมตายหรือยัง เราทบทวนสิ่งที่ควรทำแล้วหรือยัง เราทำความดีมาพอหรือยัง ส่วนนี้หากพิจารณาถูกต้องจะกระตุ้นให้ผู้นั้นชวนชวนทำการดีรับผิชอบหน้าที่สำคัญสำหรับตนเอง ครอบครัว พ่อแม่ หรือผู้อื่นในสังคม เมื่อผู้ใดได้ทำหน้าที่ทั้งภายนอกและภายใน ผู้นั้นก็พร้อมสำหรับการพลัดพราก นั่นคือพร้อมจะไปอย่างสงบ และรู้ที่จะปล่อยวาง ดังพุทธพจน์ตอนหนึ่งว่า “รีบทำความเพียรเสียแต่วันนี้ ใครเล่าจะรู้ว่าพรุ่งนี้ความตายจะมาเยือนหรือไม่” (ชาย โพธิสิตา, ม.ป.ป.)

มรณสติในศาสนาพุทธประกอบไปด้วย 2 ส่วนเสมอ หากกระทำเพียงแค่การระลึกถึงความตายอย่างเดียว ยังไม่ใช่มรณสติที่สมบูรณ์ แต่ต้องนำมาสู่การปฏิบัติ หรือใช้ความจริงของชีวิตนั้นเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ ทั้งทำความดีและฝึกใจให้เรียนรู้ที่จะปล่อยวาง ทั้งนี้ในชีวิตประจำวันสิ่งที่ผู้หนึ่งควรกระทำอยู่เสมอคือการเจริญมรณสติ เพื่อที่จะตระหนกอยู่เสมอว่าเรานั้นหลีกเลี่ยงความตายไม่ได้และใช้ชีวิตอย่างไม่ลืมหืมความตาย โดยมรณสติมีประโยชน์อยู่ด้วยกัน 3 ประการ ประการแรก ทำให้ผู้หนึ่งชวนชวนในสิ่งที่มักผัดผ่อน ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านเลยไป ไม่ประมาท ประการที่สอง มรณสติทำให้เกิดการปล่อยวางในสิ่งที่มักยึดติด เพราะสุดท้ายแล้วไม่ว่าใครก็ต้องจากสิ่งเหล่านั้นไปหมด ประการสุดท้าย มรณสติช่วยเตือนให้เห็นคุณค่าของสิ่งที่ตนมีอยู่ในปัจจุบัน ไม่ปล่อยให้ผ่านเลยไปโดยเปล่าประโยชน์ (พระไพศาล วิสาโล, ม.ป.ป.)

ซึ่งในวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ ตัวละครมอร์รี่ถึงแม้จะเกิดในครอบครัวชาวฮิวและในช่วงวัยรุ่นจะมีความเชื่อแบบอโง่นิยมหรือความเชื่อที่ว่าพระเจ้าเป็นสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ แต่มอร์รี่นั้นก็ยังชอบศึกษาหาความรู้ในศาสนาต่าง ๆ เช่น ศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ทั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงทัศนะหนึ่งทางศาสนาพุทธในชีวิตของมอร์รี่ซึ่งก็คือ การเจริญมรณสติ ในระยะเวลาที่มอร์รี่ป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงเอแอลเอส ซึ่งเป็นโรคร้ายแรงและรักษาไม่หาย มอร์รี่จึงรู้ว่าตนจะตายในอีกไม่ช้า จึงได้มีการเตรียมตัวเพื่อพร้อมต่อการตายเสมอ

“Do what the Buddhists do. Every day, have a little bird on your shoulder that asks, ‘Is today the day? Am I ready? Am I doing all I need? Am I being the person I want to be?’” (Albom, 1997, p. 81)

“ทำอย่างที่เขาพุทธทำกันสิ ในทุก ๆ วัน จะมีนกตัวน้อย ๆ เกาะอยู่บนบ่าและคอยถามเธอว่า ‘ใช้วันนี้หรือเปล่า ฉันพร้อมแล้วหรือยัง นี่ฉันทำทุกอย่างที่จำเป็นต้องทำแล้วหรือ ฉันเป็นคนอย่างที่คุณอยากจะเป็นแล้วหรือ’” (มิตซ์ อัลบอม, 2543, น. 107)

นอกจากการใช้ชีวิตอย่างเตรียมพร้อมตายเสมอตามแบบศาสนาพุทธนั้น ศาสนาคริสต์เองก็มีทัศนะที่คล้ายกันในหนังสือเพลงสดุดีในบทที่ 90.12 โดยโมเสสได้กล่าวว่า “ขอพระองค์ทรงสอนให้นับวันของข้าพระองค์ เพื่อข้าพระองค์ทั้งหลายจะตั้งจิตตั้งใจได้สติปัญญา” กล่าวคือ พระเจ้าทรงโปรดชี้แนะว่าตนนั้นมีเวลาอยู่บนโลกได้นานแค่ไหน จะได้ใช้ชีวิตอย่างชาญฉลาด (Caldwell, 2011)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ทั้งนี้ศาสนาคริสต์มีทัศนะต่อชีวิตและความตายว่า มนุษย์ทุกคนนั้นเหมือนกันทุกคนในฐานะที่เป็นพระฉายาของพระเจ้า พระเจ้าคือจุดเริ่มต้นและปลายทางของชีวิต ความตายจึงไม่ใช่จุดสิ้นสุด แต่เป็นจุดเริ่มต้นสู่การไปพบพระเจ้าซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งของชีวิต ความตายเป็นเพียงทางผ่านไปสู่วิถีใหม่เหมือนกับที่พระเยซูได้เอาชนะความตายและกลับมามีชีวิตอีกครั้ง ความตายจึงไม่ใช่เรื่องน่าหวาดกลัว กลับกันยังเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้คนมีความหวังและซื่อสัตย์ต่อพระเจ้าจึงจะมีชีวิตที่นิรันดร์ ช่วงเวลาที่มีชีวิตจึงเป็นช่วงที่ต้องพัฒนาชีวิตของตนให้สมบูรณ์ด้วยการปกป้องชีวิตและศักดิ์ศรีของผู้อื่น เพื่อเป็นมนุษย์ที่แท้จริงก่อนไปยังปลายทางชีวิตที่พระเจ้ากำหนดไว้ อีกทั้งช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิตมีค่ามากสำหรับชาวคริสต์ เพราะเป็นช่วงเวลาสุดท้ายที่คนจะสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกผิดพลาดเกี่ยวกับสิ่งที่เคยทำไว้ในอดีตได้ ความต้องการทางจิตวิญญาณนั้นจึงมีความสำคัญมากเมื่อถึง

วาระสุดท้ายของชีวิต เช่น ช่วงเวลาภาวะใกล้ตายของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ความต้องการทางจิตวิญญาณประกอบไปด้วย 6 ประการ ได้แก่ (มูร์ส ศิริสถิตย์กุล, 2550)

1. ความต้องการที่จะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นบุคคล
2. ความต้องการค้นพบความหมายของชีวิตและประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมา
3. ความต้องการที่จะกลับคืนดีกับผู้อื่น
4. ความต้องการที่จะอยู่รวมเป็นหนึ่งเดียว อยู่ท่ามกลางญาติมิตร
5. ความต้องการในสิ่งที่เป็นมตะของชีวิตหน้า
6. ความต้องการที่จะสิ้นชีวิตอย่างสงบสุข

นอกจากทัศนคติทางศาสนาพุทธที่สะท้อนให้เห็นจากตัวละครมอริรี คำพูดและการกระทำของมอริรีก็แสดงให้เห็นถึงทัศนะของศาสนาคริสต์เช่นกัน มอริรีนั้นเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนนั้นเหมือนกันกว่าที่เราคิด เราควรปฏิบัติกับทุกคนให้เหมือนกับเป็นครอบครัวเดียวกัน

“The problem, Mitch, is that we don’t believe we are as much alike as we are. Whites and blacks, Catholics and Protestants, men and women. If we saw each other as more alike, we might be very eager to join in one big human family in this world, and to care about that family the way we care about our own ... We all have the same beginning—birth—and we all have the same end—death” (Albom, 1997, pp. 156-157)

“มิตช์ ปัญหามันอยู่ตรงที่เราไม่ได้เชื่อว่า จริง ๆ แล้ว ทุกคนก็เหมือน ๆ กัน ไม่ว่าจะผิวขาวหรือผิวดำ คาทอลิกหรือโปรเตสแตนต์ ผู้ชายหรือผู้หญิง ถ้าเรามองเห็นว่าเราทุกคนก็เหมือน ๆ กัน แล้ว เราคงมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะรวมทั้งโลกให้เป็นเสมือนครอบครัวใหญ่เพียงครอบครัวเดียว และห่วงใยใส่ใจต่อกันเหมือนอย่างที่เราใส่ใจคนในครอบครัวของเราเอง (มิตช์ อัลบอม, 2543, น. 196 - 197)

อีกทั้งมอริรียังมีความต้องการทางจิตวิญญาณในช่วงวาระสุดท้ายของชีวิตที่เกิดจากความป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงเอแอลเอส เช่น การที่มอริรีนั้นใช้ช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิตเรานี้กับคนที่รักอย่างคนในครอบครัว เพื่อนและลูกศิษย์ที่สนิท ร่วมพูดคุยความหมายของชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ กับตัวละครมิตช์ และมีการสิ้นชีวิตอย่างสงบสุข เป็นต้น

นอกจากนี้ เนื่องจากตัวละครหลักของเรื่องทั้งมิตซ์และมอร์รีนั้นเกิดในครอบครัวของชาวยิว ดังนั้นวรรณกรรมจึงปรากฏถึงทัศนคติชีวิตและความตายของชาวยิว ศาสนายูดายนั้นเป็นศาสนาที่สรรเสริญชีวิต เพราะพระเจ้าได้ให้ชีวิตมาแล้วจึงควรให้คุณค่ากับทุกช่วงเวลาในชีวิต (Mintz, 1999) ตามธรรมเนียมของชาวยิวแล้วจะมีการเผชิญหน้ากับความตายโดยตรง โดยมองว่าช่วงเวลาระยะสุดท้ายของการป่วยและภาวะใกล้ตายนั้นเป็นช่วงที่ครอบครัวหรือผู้ที่เป็นที่รักควรอยู่เคียงข้างและคอยให้กำลังใจผู้ป่วย จะไม่มีการทิ้งผู้หนึ่งให้เผชิญความตายอย่างโดดเดี่ยว อีกทั้งควรปฏิบัติกับคนที่อยู่ในภาวะใกล้ตายเสมือนตอนที่ผู้หนึ่งยังมีชีวิตอยู่ดีในทุกประการ (Gordon, 1997; Heller, 1997) ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นในวรรณกรรมในช่วงวาระสุดท้ายถึงวันสุดท้ายของชีวิตของตัวละครมอร์รี มอร์รีนั้นถูกห้อมล้อมไปด้วยครอบครัวและมิตรสหายจนถึงนาทีสุดท้ายของชีวิต ด้านมิตซ์เองก็ยังคงปฏิบัติกับมอร์รีอย่างสม่ำเสมอ โดยการมาพบมอร์รีในแต่ละครั้งนั้นมิตซ์จะซื้ออาหารมาเยี่ยมด้วยทุกครั้ง ด้วยความที่มิตซ์รู้ว่ามอร์รีนั้นโปรดปรานในการรับประทานอาหารมาแต่ไหนแต่ไร ถึงแม้อาการจะแย่งในทุกอาทิตย์จนไม่สามารถรับประทานสิ่งที่มิตซ์เตรียมมาได้ก็ตาม มิตซ์ก็ยังคงเตรียมอาหารติดไม้ติดมือไปในวันที่มาเยี่ยมมอร์รีทุกครั้ง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง สัมพันธบทและการดัดแปลงสื่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่อง ทิวส์เดส์วิทมอร์รี โดยใช้วรรณกรรมฉบับต้นฉบับซึ่งดำเนินเรื่องด้วยภาษาอังกฤษและฉบับแปลไทย ในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นต้องอาศัยเทคนิคด้านภาพและการออกแบบภาพเพื่อการเล่าเรื่อง จึงต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ตัววรรณกรรมในแง่ของการเล่าเรื่อง การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการดัดแปลงสื่อก่อนนำไปสู่ขั้นกระบวนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อเป็นฐานแนวคิดในด้านการออกแบบภาพ โดยมีแนวคิดและทฤษฎีเป็นแนวทางในการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง

การที่จะเล่าเรื่องได้นั้นควรประกอบไปด้วย เรื่องหรือสาร องค์ประกอบของเรื่อง และตรรกะภายในของเรื่องเล่า โดยที่เรื่องที่มนุษย์เราสื่อถึงกันนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทกว้าง ๆ คือ จินตคติ และสารสนเทศคติ โดยที่จินตคติคือสารที่หวังผลด้านอารมณ์และความรู้สึก ตัวอย่างเช่น ผลงานด้านศิลปะ และสื่อบันเทิงต่าง ๆ ส่วนสารสนเทศคติคือสารที่หวังผลให้เกิดการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ข่าว และสารคดี (ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ และคณะ, 2543)

องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง

ตามหลักของการเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นสารแบบจินตคติหรือสื่อสารสนเทศคติ หรือมีสาร เนื้อหาเรื่องราวแบบใด การประกอบสร้างความหมายในเล่าเรื่องนั้นมืองค์ประกอบมักมืองค์ประกอบ ดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2553a)

1. **ตัวละคร** ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สามารถสร้างความหมายต่าง ๆ ได้ ประกอบไปด้วย ประเภทของตัวละคร คือผลผลิต สามารถแบ่งออกได้ตามบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ของตัวละคร เช่น พระเอก นางเอก ตัวร้าย ผู้ช่วยเหลือ เป็นต้น เมื่อจำแนกตัวละครด้วยวิธีนี้จะสามารถนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างความหมายได้ เช่นประวัติศาสตร์ของตัวละครนั้นเป็นอย่างไร เมื่อได้รับบทบาทนั้น ๆ แล้วเกิดความหมายอย่างไร โดยวิธีการสร้างตัวละคร นั้นคือกระบวนการผลิตความหมายของการประกอบสร้างตัวละคร สามารถสร้างตัวละครได้หลายวิธี (Boggs, 2003 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2553a) เช่น
 - 1.1. การสร้างตัวละครโดยปรากฏตัวให้เห็นลักษณะภายนอก เช่น รูปร่าง หน้าตา การแต่งกายและการเคลื่อนไหว
 - 1.2. การสร้างตัวละครผ่านบทพูดหรือบทสนทนา โดยเปิดเผยความเป็นตัวตนของตัวละครโดยการพูด
 - 1.3. การสร้างตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่อง คุณลักษณะของตัวละครจะถูกพรรณนาโดยผู้เล่าเรื่อง
 - 1.4. การสร้างตัวละครผ่านการกระทำภายนอก โดยแสดงการกระทำที่สื่อถึงคุณลักษณะของตัวละคร
 - 1.5. การสร้างตัวละครผ่านการกระทำภายใน เช่น จินตนาการ ความทรงจำ ความฝัน ความคิด ความต้องการ เป็นต้น
 - 1.6. การสร้างตัวละครผ่านปฏิกิริยาของตัวละครอื่น ๆ โดยให้ตัวละครอื่นกล่าวถึงตัวละครที่ต้องการแนะนำ
 - 1.7. การสร้างตัวละครโดยใช้ลักษณะตรงกันข้ามด้วยการสร้างตัวละครอื่นเทียบเคียง
 - 1.8. การสร้างตัวละครโดยใช้ความเกินเลยหรือทำซ้ำ ๆ ทำได้โดยแสดงลักษณะของตัวละครที่เกินจากความจริง เช่น หัวที่ใหญ่มาก ๆ ส่วนการทำซ้ำ ๆ คือทำบางอย่างซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นภาพจำของตัวละครนั้น ๆ
 - 1.9. การสร้างตัวละครผ่านการเลือกชื่อ ชื่อของตัวละครนั้นจะบอกคุณลักษณะและเรื่องราวของตัวละคร

2. **โครงเรื่อง** ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินเรื่องหรือการเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องเล่าที่ก่อให้เกิดความหมายใหม่ โดยโครงเรื่องสามารถแยกได้เป็น 4 กลุ่มตามลักษณะโครงสร้างหรือความใกล้เคียงกันดังนี้ (Prince, 1987 อ้างถึงใน สรณัฐ ไตรลึงคะ, 2560)
 - 2.1. โครงเรื่องที่เหตุการณ์เปลี่ยนจากเดิมไปในทางที่ดีแล้วจบด้วยความสุข หรือเหตุการณ์เปลี่ยนจากเดิมไปในทางที่แย่แล้วจบด้วยความโศกเศร้าหรือความหายนะ
 - 2.2. โครงเรื่องเน้นเหตุการณ์ภายนอกและประสบการณ์ของตัวละคร หรือเน้นเรื่องความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร
 - 2.3. โครงเรื่องเชิงเดี่ยวและโครงเรื่องเชิงซ้อน โครงเรื่องเชิงเดี่ยวเป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องเดียวหรือโครงเรื่องหลักเด่นมาก มีเหตุการณ์เป็นเหตุเป็นผลหนึ่งชุด และโครงเรื่องเชิงซ้อนเป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องหลายเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันและมีความสำคัญเท่า ๆ กัน
 - 2.4. โครงเรื่องเน้นเหตุการณ์หรือโครงเรื่องเน้นตัวละคร โครงเรื่องเน้นเหตุการณ์เป็นเรื่องที่เหตุการณ์ในชีวิตของตัวละครเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น แนวผจญภัย โครงเรื่องเน้นตัวละครเป็นเรื่องที่ตัวละครเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความตระหนักรู้ ความรู้แจ้ง และด้านคุณธรรม
3. **แก่นเรื่อง** คือปม ประเด็นสำคัญ ความคิดรวมยอดที่เป็นจุดศูนย์กลางของเรื่อง โดยจะมีผลต่อการกำกับหน้าที่ของตัวละคร
4. **ช่วงเวลา สถานที่และฉาก** การเล่าเรื่องนั้นเป็นการเล่าเหตุการณ์ที่มีตัวละคร มีการกระทำ ดังนั้นจึงต้องมีองค์ประกอบอื่นด้วย คือ เวลาและสถานที่ ซึ่งสองสิ่งนี้รวมกันแล้วคือ ฉาก โดยฉากสามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเภท (Griffith, 1994 อ้างถึงใน สรณัฐ ไตรลึงคะ, 2560)
 - 4.1. ฉากเชิงกายภาพ คือธรรมชาติ สถานที่ บรรยากาศที่เกิดจากประสาทสัมผัส เช่น กลิ่น ภาพ เสียง
 - 4.2. ฉากที่เป็นเวลา ได้แก่ ช่วงเวลาและระยะเวลา
 - 4.3. ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม เช่น ความสัมพันธ์ของคน ระบบการเมือง ค่านิยม ชนชั้น เป็นต้น
5. **ความขัดแย้งหรือปมขัดแย้ง** การขัดแย้งเป็นส่วนที่พัฒนาเหตุการณ์และพฤติกรรมของส่วนประกอบก่อนหน้านี้ แบ่งออกเป็นประเภทได้ดังนี้
 - 5.1. ความขัดแย้งภายในจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวเองของตัวละคร
 - 5.2. ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน

5.3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับพลังภายนอกหรือธรรมชาติ

ตรรกะภายในของเรื่องเล่า

นอกจากองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว เมื่อมีองค์ประกอบของการเล่าเรื่องก็ต้องมีวิธีการเล่าเรื่อง โดยประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ การพัฒนาตัวเรื่องและจุดยืนของการเล่า

1. การพัฒนาตัวเรื่อง โดยทั่ว ๆ ไปแล้วมักแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน (กาญจนา แก้วเทพ, 2549) ดังนี้
 - 1.1. **การเริ่มเรื่อง** เป็นขั้นแนะนำเรื่อง เป็นจุดเริ่มต้นที่มีหน้าที่ดึงดูดความสนใจจากผู้ชม สามารถทำได้โดยการแนะนำตัวละครสำคัญ แสดงลักษณะนิสัยของตัวละคร หรือแนะนำฉากแวดล้อม
 - 1.2. **การพัฒนาเหตุการณ์** เป็นขั้นที่มีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น เรื่องมีการดำเนินไปจากการเริ่มเรื่องอย่างเข้มข้นขึ้น
 - 1.3. **ขั้นภาวะวิกฤติ** เป็นขั้นที่เหตุการณ์มีความขัดแย้งขึ้นสูงสุดจนถึงจุดที่ตัวละครต้องตัดสินใจทำอะไรต่อสถานการณ์อย่างหนึ่ง
 - 1.4. **ขั้นภาวะคลี่คลาย** เป็นขั้นตอนที่ผ่านจุดสูงสุดมาแล้ว มีการแก้ไขปัญหาเกิดขึ้น ความลับหรือเงื่อนงำได้ถูกเปิดเผย
 - 1.5. **ขั้นตอนยุติเรื่องราว** เป็นขั้นตอนสุดท้ายของเรื่องราว ได้ข้อสรุปและคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจจบได้หลายรูปแบบ เช่น สุขหรือทุกข์ หรือปลายเปิดเป็นปริศนา
2. จุดยืนของการเล่า มีข้อดีและข้อจำกัดในต่างกันในแต่ละประเภท (กาญจนา แก้วเทพ, 2553a) ซึ่งมี 4 ประเภท ได้แก่
 - 2.1. **การเล่าแบบเป็นบุรุษที่หนึ่ง** โดยให้ตัวละครเอกของเรื่องเป็นผู้ดำเนินเรื่อง ซึ่งมีข้อดีคือ สามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างใกล้ชิดกับเหตุการณ์ แสดงให้เห็นความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตัวเอง แต่ทำให้เกิดข้อจำกัดคืออาจมีอคติที่เกิดจากการเพียงมองผ่านมุมมองบุรุษที่หนึ่ง
 - 2.2. **การเล่าแบบเป็นบุรุษที่สาม** โดยให้ตัวละครอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตัวละครเอกของเรื่องเป็นผู้ดำเนินเรื่องเล่าถึงเหตุการณ์ที่พบหรือเกี่ยวข้อง ข้อดีคือมีอคติน้อยลงเพราะผู้เล่าไม่ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตัวเองซึ่งก็ถือเป็นข้อจำกัดด้วย
 - 2.3. **การเล่าแบบมุมมองที่เป็นกลาง** เป็นการเล่าเรื่องจากมุมมองคนนอกอย่างเป็นกลาง จะไม่พบตัวผู้เล่าในลักษณะตัวบุคคล ไม่มีการขึ้นความเห็น มีข้อดีคือมีความเป็นกลางมากกว่า 2 วิธีข้างต้น แต่มีข้อจำกัดคือผู้ชมอาจเข้าใจไม่ถึงความลึกซึ้งของเรื่อง

- 2.4. **การเล่าแบบผู้รอบรู้** เป็นการเล่าแบบมีจุดร่วมของวิธีการเล่าทั้ง 3 แบบข้างต้น ผู้เล่าจะหยั่งรู้ไปหมดทุกเรื่อง ทำให้เกิดข้อดีคือผู้รับสารเข้าใจเรื่องราวได้เร็วหรือมากกว่าตัวละคร

3.2 สัมพันธบท

สัมพันธบท การเชื่อมโยงเนื้อหา หรือการถ่ายโยงเนื้อหา ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นคำแปลภาษาไทย จากคำภาษาอังกฤษคำเดียวกันว่า “Intertextuality” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่คิดค้นขึ้นโดยนักวิชาการชาวบัลแกเรียที่มีชื่อว่า จูเลีย คริสเตอวา ในปี ค.ศ. 1960 ได้ศึกษาจากงานของนักปรัชญาชาวรัสเซีย มิคาอิล บัคทิน ซึ่งได้ข้อสรุปว่า นอกจากผู้สร้างสารตัวบทนั้น ๆ แล้ว ประสบการณ์ทางด้านวรรณคดีที่ผู้รับสารนั้นสั่งสมมาก็ส่งผลให้ผู้รับสารตีความหมายจากตัวบทได้หลายชั้นตามประสบการณ์ที่มีของแต่ละคน (Ungvarsky, 2023)

สัมพันธบทนั้นมีผู้ให้นิยามไว้ที่หลากหลาย โดยรวมอาจกล่าวสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการอ้างอิงตัวบทอื่นเพื่อสร้างความหมายในตัวบทใหม่ ซึ่งไม่ได้เป็นกระบวนการที่เกิดจากผู้สร้างตัวบทเพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นในกระบวนการรับสารของผู้รับสารด้วย ด้วยเหตุนี้ความรู้เดิมจากตัวบทที่นำมาอ้างอิงจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อผู้สร้างสารและผู้รับสารในการตีความหมายของตัวบทใหม่ (ขจิตขวัญ กิจวิสาละ, 2564) โดยพบเนื้อหาที่สอดคล้องกันในแต่ละนิยามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นได้ดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2553b)

1. **ประเด็นแรก** ระดับขององค์ประกอบในสัมพันธบท ได้แก่ ระดับพื้นผิว เช่น องค์ประกอบ การเล่าเรื่องต่าง ๆ และระดับลุ่มลึกในชั้นความหมาย
2. **ประเด็นที่สอง** การตระหนักรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท เนื่องจากตัวบทใด ๆ ล้วนมีความเชื่อมโยงกับตัวบทอื่นในระดับหนึ่งเสมอ ผู้สร้างสารและผู้รับสารจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตระหนักรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทใด ๆ

Fiske (1987 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2553b) จำแนกประเภทของสัมพันธบทออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ 1. สัมพันธบทแนวนอน 2. สัมพันธบทแนวตั้ง

1. **สัมพันธบทแนวนอน** คือความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทปฐมภูมิด้วยกัน ด้วยการหยิบยืมองค์ประกอบต่าง ๆ ของตัวบทระหว่างฝ่ายผู้สร้างสารด้วยกันเอง เช่น การถ่ายโยงด้านประเภทของตัวบท ตัวละคร นักแสดง เนื้อหา เป็นต้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงให้เห็นชัดเจนถึงการหยิบยืมนั้น ๆ มา ก็ได้ ตัวอย่างสัมพันธบทแนวนอนได้แก่ การนำวรรณกรรมมาสร้างเป็นละครเวที เป็นต้น

2. สัมพันธบทแนวตั้ง คือความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทปฐมภูมิหรือตัวบทเริ่มแรก กับตัวบทอื่นในระดับทุติยภูมิหรือตัวบทที่เกิดจากการอ่านตัวบทแรกแล้วนำมาเสนอเป็นตัวบทที่สอง และระดับตติยภูมิหรือขั้นตอนสุดท้ายที่เกิดจากการบริโศกของผู้รับสาร ทั้งนี้ต้องมีการอ้างอิงที่ชัดเจน เช่น รายการเพลง (ตัวบทปฐมภูมิ) คอลัมน์แนะนำรายการเพลงระดับทุติยภูมิ) ผู้ชมรายการโทรทัศน์ร้องในรายการเพลง (ระดับตติยภูมิ) ซึ่งระนาบของสัมพันธบทสามารถแจกแจงได้ตามแผนภาพต่อไปนี้

รูปที่ 3

การแบ่งประเภทสัมพันธบทตามทัศนะของ Fiske

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก แนวพินิจใหม่ในสื่อสารศึกษา (น. 335), โดย กาญจนา แก้วเทพ, 2553, ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

ทั้งนี้การศึกษาสัมพันธบทในงานวิจัยส่วนใหญ่สามารถทำได้เป็น 2 ประเด็น (กาญจนา แก้วเทพ, 2553b; ขจิตขวัญ กิจวิสาละ, 2564) ได้แก่

1. ผลสืบเนื่องของสัมพันธบทในเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับแนวคิด ศิลปะส่องทางให้แก่นก กล่าวคือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงตัวบทต้นทางได้มากขึ้นโดยเฉพาะสัมพันธบทแบบแนวนอน ซึ่งเกิดขึ้นในระดับผู้สร้างหรือส่งสาร โดยตัวบทปลายทางเปรียบได้กับสะพานที่เชื่อมกับตัวบทต้นทาง เมื่อตัวบทต้นทางนั้นสร้างแรงบันดาลใจให้กับตัวบทที่สองแล้ว ผู้รับสารเองก็อาจเกิดแรงบันดาลใจในการที่จะเข้าถึงตัวบทต้นทางหลังมีโอกาสได้เข้าถึงตัวบทที่สอง โดยการวัดผลในเชิงปริมาณทำได้ด้วยการเปรียบเทียบตัวบทต้นทางกับตัวบทที่สองว่ามีการตัดทอนหรือการเพิ่มเติมไปมาน้อยเพียงใด

2. ผลสืบเนื่องของสัมพันธภาพในเชิงคุณภาพ รูปแบบในการศึกษาที่หลากหลายกว่าเชิงปริมาณ เช่น การสร้างตัวบทที่สองที่มีคุณภาพดีกว่าตัวบทต้นทาง การสร้างตัวบทหลัง ๆ ที่คุณภาพอาจลดลงไปเรื่อย ๆ ตามจำนวนการสร้างตัวบทที่สร้างต่อกันมา และการสร้างตัวบทหลังที่มีความหมายผิดเพี้ยนไปจากตัวบทต้นทาง โดยการวัดในเชิงคุณภาพนี้จะศึกษาเส้นทางการเชื่อมโยงระหว่างตัวบทต้นทางและตัวบทหลัง

3.3 การดัดแปลงสื่อ

การดัดแปลงสื่อ คือการแปลงงานวรรณกรรมประเภทหนึ่งให้เป็นอีกประเภทหนึ่ง การดัดแปลงมีหลายลักษณะ เช่น การดัดแปลงทั้งเรื่อง การดัดแปลงเพียงบางส่วนของเรื่อง การเขียนบทต่อจากเดิมจากเรื่องที่จบแล้ว (ราชบัณฑิตยสภา, 2561, น. 6, อ้างถึงใน นันธนัย ประสานนาม, 2562, p. 21)

Hutcheon (2006) กล่าวว่า การดัดแปลงสื่อ นั้นมีทักษะ 3 ประการ ที่แตกต่างกันแต่ก็เกี่ยวเนื่องกัน ได้แก่

ประการที่ 1 การดัดแปลงในฐานะผลงานชิ้นหนึ่ง การดัดแปลงคือการเกิดการเคลื่อนย้ายสารของงานชิ้นหนึ่งหรือมากกว่านั้น อาจรวมไปถึงการเปลี่ยนสื่อที่เป็นเครื่องมือในการเล่าเรื่อง เช่น จากกลอนไปสู่ภาพยนตร์ การเปลี่ยนแปลงประเภทของสื่อ เช่น จากมหากาพย์สู่นวนิยาย หรือการเปลี่ยนกรอบและบริบท กล่าวคือ การเล่าเรื่องเดียวกันจากมุมมองใหม่ซึ่งสามารถทำให้เกิดการตีความที่แตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน การเคลื่อนย้ายสารนี้อาจหมายถึงการเปลี่ยนแปลงจากเรื่องจริงไปเป็นเรื่องแต่ง ตัวอย่างเช่น หนังสือเชิงสารคดีเรื่อง *Dead Man Walking: An Eyewitness Account of the Death Penalty in the United States* (1994) ของแมซี Helen Prejean ถูกดัดแปลงเป็นภาพยนตร์แนวนวนิยายในชื่อเดียวกันในปีถัดมา กำกับโดย Tim Robbins และถูกดัดแปลงเป็นอุปรากร เขียนบทโดย Terrence McNally และ Jake Heggie ในสองสามปีให้หลัง

ประการที่ 2 การดัดแปลงในฐานะกระบวนการสร้างสรรค์ ในการทำการดัดแปลงนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับการตีความและการสร้างสรรค์ใหม่ ซึ่งกระบวนการเช่นนี้บ้างถูกเรียกว่าการถกฉวยหรือการดำรงไว้ซึ่งขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคน การดำรงไว้ซึ่งเนื้อหาของเรื่องราวเดิม สามารถเล่าสู่ผู้รับสารใหม่ด้วยความสร้างสรรค์ใหม่ได้ (Galloway, 2004 as cited in Hutcheon, 2006, p. 8) ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ดัดแปลงจากตำนานมุขปาฐะของแอฟริกัน ก็ถือเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไว้ในเชิงภาพและเสียงแทนการเล่าปากต่อปากแบบเดิม (Cham, 2005, p. 300 as cited in Hutcheon, 2006, p. 8)

ประการที่ 3 การดัดแปลงในฐานะกระบวนการรับมาซึ่งสาร การดัดแปลงถือเป็นรูปแบบหนึ่งของสัมพันธภาพ ผู้รับสารจะรู้สึกได้ว่างานดัดแปลงนี้ได้รับอิทธิพลมาจากผลงานชิ้นอื่น ซึ่งจะเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละคน ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์เรื่องผีชีวะ (2002) ที่ดัดแปลงมาจากวิดีโอเกมในชื่อเดียวกัน ผู้ชมที่เคยเล่นเกมนี้มาแล้วจะมีประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากผู้ที่ไม่เคยเล่นมาก่อน

Klein and Parker (1981) ได้เสนอวิธีการดัดแปลงจากนวนิยายไปสู่ภาพยนตร์ในแง่ของความสอดคล้องกันระหว่างงานดัดแปลงกับต้นฉบับไว้ 3 วิธี ได้แก่

1. **ดัดแปลงแบบแปลตรงตัวจากภาษาวรรณกรรมไปสู่ภาษาของภาพยนตร์** เพื่อความเคารพต่อต้นฉบับ เช่น ภาพยนตร์ *Pride and Prejudice* (1940) ซึ่งดัดแปลงจากนวนิยายในชื่อเดียวกันของ Jane Austen (1813) และ ภาพยนตร์ *A Christmas Carol* (1959) ซึ่งดัดแปลงจากนิทานในชื่อเดียวกันของ Charles Dickens (1843) เป็นต้น
2. **ดัดแปลงแบบยังคงแก่นของโครงสร้างการเล่าเรื่องเดิม** ในขณะที่นำมาตีความใหม่เล็กน้อยเพื่อให้เข้ากับบริบทที่ร่วมสมัย หรือในบางกรณีทำลายตัวบทต้นทาง เช่น ภาพยนตร์ *Robinson Crusoe* (1952) ซึ่งดัดแปลงจากนวนิยายในชื่อเดียวกันของ Daniel Defoe (1719) ซึ่งได้มีการดัดแปลงแบบทำลายตัวบทต้นทาง และ ภาพยนตร์ *A Portrait of the Artist as a Young Man* (1978) ซึ่งดัดแปลงจากนวนิยายในชื่อเดียวกันของ James Joyce (1916) ซึ่งได้มีการดัดแปลงแบบยังคงแก่นวัฒนธรรมในฉบับนวนิยายไว้ในภาพยนตร์ เป็นต้น
3. **ดัดแปลงแบบต้นฉบับเป็นเพียงวัตถุดิบเริ่มต้นเท่านั้น** มีความดั้งเดิมของต้นฉบับอยู่เพียงเล็กน้อย เช่น ภาพยนตร์ *Apocalypse Now* (1979) ซึ่งอ้างนิทานเรื่อง *Heart of Darkness* (1899) ของ Joseph Conrad แต่ได้มีการเปลี่ยนฉากในภาพยนตร์ไปจากเดิมในนิทานคือ ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ในเสรีรัฐคองโกไปเป็นช่วงสงครามเวียดนามแทนในภาพยนตร์ เป็นต้น

ขณะที่ Serrano (2019) จำแนกวิธีการดัดแปลงออกเป็น 7 แบบดังนี้

1. **การคัดลอกต้นฉบับ** คือการถอดคำในภาษาต้นทางแบบคำต่อคำ ส่วนมากเป็นการแปลแบบตรงไปตรงมา
2. **การละเว้นหรือการตัดออก** คือการตัดทอนส่วนหนึ่งของตัวบท หรือกระบวนการที่เอื้อให้ภาษาหรือบริบทปลายทางเป็นตัวกำหนดเนื้อหาจากภาษาต้นทาง
3. **การต่อเติมหรือการขยายขอบเขต** คือการเพิ่มเติมข้อมูลเพิ่มจากข้อมูลเดิมของต้นฉบับ หรือกระบวนการที่เพิ่มข้อมูลที่สามารหาเพิ่มเติมได้เพียงจากบริบทของภาษาต้นทางไปยังภาษาปลายทาง

4. **การใช้คำที่แปลกตา** คือการแทนที่สแลง ภาษาถิ่น คำที่ไร้ความหมายในภาษาต้นทาง ด้วยคำที่ใกล้เคียงในภาษาปลายทาง อาจทำเป็นตัวเอียงหรือขีดเส้นใต้ไว้
5. **การปรับปรุงให้ทันสมัย** คือการแทนที่ข้อมูลเดิมที่ล้าสมัยหรือคลุมเครือด้วยข้อมูลที่ทันสมัยกว่า
6. **การใช้ความเหมาะสมของสถานการณ์หรือวัฒนธรรม** คือการสร้างบริบทใหม่ที่เป็นที่คุ้นเคยหรือเหมาะสมกับวัฒนธรรมของผู้อ่านปลายทางมากกว่าที่ปรากฏในต้นฉบับ
7. **การสร้างสรรค** คือการแทนที่ด้วยบทเดิมด้วยบทใหม่ที่เป็นสากลกว่า แต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งสาระสำคัญ ใจความหรือหน้าที่เดิมของตัวบทต้นทาง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่อง ทิวส์เดส์วิทมอร์รี โดยใช้วรรณกรรมฉบับต้นฉบับซึ่งดำเนินเรื่องด้วยภาษาอังกฤษและฉบับแปลภาษาไทย การสร้างสรรค์ในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกที่จะใช้การตัดแปลงแบบยังคงแก่นของโครงสร้างการเล่าเรื่องเดิม ตามแนวคิดของ Klein and Parker (1981) อีกทั้งเลือกใช้วิธีการตัดแปลงตามแนวคิดของ Serrano (2019) ในบางวิธี เช่น การละเว้นหรือการตัดออก การใช้ความเหมาะสมของสถานการณ์หรือวัฒนธรรม และการสร้างสรรค อีกทั้งยังมีการติดตามผลของการสร้างสรรค์ด้วยแนวคิดเรื่องสัมพันธ์เพื่อศึกษาผลสืบเนื่องของสัมพันธ์บทหลังจากเผยแพร่ผลงานเรียงความภาพถ่าย

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญา การถ่ายภาพและเรียงความภาพถ่าย

4.1 สัญญา

แนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับสัญญานั้นเริ่มต้นจาก เฟอร์ดินองด์ เดอ โซซูร์ นักภาษาศาสตร์ที่สนใจระบบความสัมพันธ์ของภาษาและสัญญาที่เกิดจากตัวหมายและตัวหมายถึง ซึ่งต่อมาได้เป็นรากฐานของศาสตร์ที่ศึกษาการสร้างควาหมายอย่าง “สัญญวิทยา” โดยได้เสนอแนวคิดว่าระบบการสร้างควาหมายของตัวหมายและตัวหมายถึงนั้นไม่ได้มีระเบียบแบบแผน และควาหมายที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากปัจจัยภายนอกที่เป็นระบบความสัมพันธ์ของสัญญา ไม่ได้เกิดจากตัวสัญญาเอง เช่น คำว่า ผู้หญิง ผู้ชาย ผู้ใช้ที่ทราบความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 คำก็จะเข้าใจควาหมายจากความแตกต่างของความสัมพันธ์ของสัญญาทั้งคู่ นอกจากนี้ยังมีแนวคิดที่ว่าโครงสร้างวิธีคิดที่แตกต่างกันก็ทำให้ภาษาที่คนในโลกใช้ต่างกันไปด้วย เช่น คำว่า หิมะ ในภาษาเอสกีโมที่มีคำเรียกลักษณะของหิมะที่แตกต่างกันอยู่ 50 คำ เพราะว่าสภาพแวดล้อมที่ชาวเอสกีโมอาศัยอยู่ที่ขั้วโลกนั้นส่งผลให้มีมุมมองต่อหิมะที่ต่างกับชาวไทยที่อาศัยอยู่สภาพแวดล้อมที่ไม่มีหิมะ คำที่ใช้เรียกหิมะจึงมีเพียงคำเดียว (กาญจนา แก้วเทพ, 2557)

ต่อมา ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพียร์ซ นำแนวคิดระบบการสร้างความหมายของตัวหมายและคัมภีร์ของโซซูร์มาพัฒนาต่อ โดยมีแนวคิดที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น กล่าวคือในระบบนั้นประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยด้วยกันจากเดิมที่มีเพียง 2 ซึ่งได้แก่ 1. สัญญะ 2. ผลของความหมาย 3. วัตถุ (สิ่งที่สัญญะอ้างอิง) (Curtin, 2008) นอกจากนี้เพียร์ซแล้ว โรแลนด์ บาร์ตส์ก็ได้นำแนวคิดของโซซูร์มาศึกษาต่อโดยใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทซึ่งเป็นยุคสมัยที่สื่อประเภทภาพถ่ายถูกใช้อย่างแพร่หลาย โดยแยกระดับของความหมายในการวิเคราะห์ได้ 2 ระดับ ได้แก่ 1. ความหมายโดยอรรถ 2. ความหมายโดยนัย ในความหมายระดับที่ 2 นี้เป็นช่วงที่ปรัมปราคติได้ถูกสร้างขึ้นโดยมีหน้าที่ชี้แนะให้เห็นถึงเรื่องราวและกำหนดความคิด ซึ่งเกิดจากการคัดเลือกแล้วนำมาประกอบสร้างแต่กลับนำเสนอออกมาให้ดูเป็นธรรมชาติ การวิเคราะห์ภาพถ่ายตามแนวคิดของบาร์ตส์ความหมายโดยอรรถจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าภาพนั้นคืออะไร ส่วนที่มาของการถ่ายภาพนั้นจะเป็นตัวกำหนดความหมายโดยนัย (กาญจนา แก้วเทพ, 2557)

นักสัญวิทยาโดยส่วนใหญ่มองว่าตัวบทหนึ่งนั้นมีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมายเสมอ อีกทั้งยังมีความหลากหลาย นอกจากนี้วัฒนธรรมนั้นก็ส่งผลต่อการสร้างความหมาย ทำให้สัญญะหนึ่งสามารถสร้างความหมายได้ไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการตีความการสื่อสารใด ๆ จึงไม่มีความชัดเจนหรือแน่นอน กล่าวคือเป็นตัวบทแบบปลายเปิด ผู้รับสารจึงสามารถตีความได้อย่างเสรี ดังนั้นผู้สร้างสารจึงต้องพยายามบอกใบ้กรอบในการตีความลงในสารด้วย ซึ่งอุมแบร์โต เอโก (1977, อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2557) ได้เสนอแนวทางการวิเคราะห์สัญญะโดยมีบริบทของวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยสัญญะจะประกอบไปด้วย 1. ตัวสัญญะ 2. ตัวหมายถึง 3. กรอบวัฒนธรรม การวิเคราะห์สัญญะตามแนวคิดของเอโกมีตัวอย่างดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

ตารางแสดงการวิเคราะห์สัญญะตามแนวคิดของเอโก

ตัวสัญญะ	ตัวหมายถึง	กรอบวัฒนธรรม	อื่น ๆ	อื่น ๆ	อื่น ๆ
(ก) แม่น้ำ	บริเวณที่มีน้ำไหล	สะอาด	ความสะอาด	ความสวยงาม	-
(ข) แม่น้ำ	บริเวณที่มีน้ำไหล	เป็นพิษ	ความเป็นพิษ	ความสกปรก	-

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา (น. 98), โดย กาญจนา แก้วเทพ, 2557, ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

จากตารางจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมนั้นได้ทำให้ตัวบทเดิมนั้นมีความหมายเพิ่มขึ้นและหลากหลายตามไปด้วย เป็นการผลิตซ้ำทางความหมายของสัญญาะ ทั้งนี้จะสร้างความหมายแบบใดไม่ว่าจะแบบ (ก) หรือ (ข) นั้นก็ขึ้นอยู่กับกรอบวัฒนธรรมของผู้รับสาร

กระบวนการสร้างความหมายตั้งแต่เริ่มต้นจนไปถึงผู้รับสารนั้นคือสาระสำคัญของสัญญวิทยา ซึ่งต่อมา ฮอลล์ (2542, อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2557) ได้พัฒนาแนวคิดนี้เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทและบริบท ซึ่งให้ความสำคัญกับผู้สร้างความหมายอย่างผู้ส่งสารและผู้รับสารอย่างเท่ากันเนื่องจากการสร้างความหมายนั้นเกิดขึ้นจากทั้งสองฝ่าย โดยเสนอแนวคิดการกระจายความหมายแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่

1. ช่วงเตรียมการเพื่อการผลิตสื่อหรือขั้นตอนการใส่รหัส ในการผลิตสื่อใด ๆ นั้น การคัดเลือกวัตถุดิบมานำเสนอจะถูกควบคุมโดยปัจจัยรอบตัวผู้ผลิตสื่ออย่างเช่น ความรู้ที่ตัวผู้ผลิตมีความสามารถในการผลิต อุดมการณ์ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อการใส่รหัสลงในวัตถุดิบของผู้ผลิตสื่อ ตัวอย่างเช่น การเลือกนำเสนอภาพถ่ายเพียงบางส่วนจากภาพทั้งหมด การคัดเลือกเช่นนี้เป็นการใส่รหัสเพื่อที่ว่าผู้ชมจะได้ความหมายตามความตั้งใจของผู้ผลิต

2. ช่วงการผลิตสื่อ ขั้นตอนนี้ยังคงเป็นขั้นตอนของการใส่รหัส โดยจะเป็นการทำงานประสานกันของรหัสหลายประเภทประกอบกัน เช่น รหัสอุดมการณ์หลัก รหัสวิชาชีพ รหัสทางเทคนิค โดยที่แต่ละรหัสจะอยู่ภายใต้กรอบรหัสอุดมการณ์หลักเพื่อความอยู่รอดในวัฒนธรรมหลัก กล่าวคือรหัสอุดมการณ์หลักนั้นมีอำนาจเหนือรหัสย่อย การผลิตเป็นการแปรรูปโลกแห่งความเป็นจริงที่มีความหมายที่หลากหลายไปเป็นสื่อรูปแบบอื่น ๆ อย่างเช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิดิทัศน์ ซึ่งอาจไม่สามารถถ่ายทอดความหมายทั้งหมดได้ ตัวอย่างเช่น รายการอาหารที่ต้องบรรยายกลิ่นและรสชาติ เพราะผู้ชมไม่สามารถได้กลิ่นหรือรับรสอาหารผ่านจอโทรทัศน์ได้

3. ช่วงการถอดรหัส จาก 2 ช่วงก่อนหน้านี้ทำให้ผลผลิตจากวัตถุดิบนั้นมีการเติมแต่งด้วยความหมายของผู้ผลิตซึ่งแตกต่างจากเหตุการณ์จริง โดยผู้รับสารจะมีปฏิกิริยาต่อการถอดรหัสอยู่ 2 แบบ คือ 1. ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหาของสารก่อให้เกิดการบริโภคและให้ความหมายกับสาร 2. ผู้รับสารไม่เข้าใจเนื้อหาของสารจึงไม่เกิดการบริโภค แต่มีการเปิดรับ ทั้งนี้การถอดรหัสมีแบบแผนด้วยกัน 3 รูปแบบคือ 1. การถอดรหัสตามที่ถูกผลิตสร้างขึ้น เช่น การรายงานข่าวเรื่องเงินเพื่อที่จะเกิดจากลูกจ้างที่เรียกร้องขึ้นค่าแรงโดยการหยุดงานประท้วง เมื่อผู้ชมได้ดูก็จะเข้าใจตามที่ข่าวรายงาน 2. การนำรหัสที่ต่อต้านหรือปรับเปลี่ยนผสมกับรหัสตามที่ถูกผลิตสร้างขึ้น เช่น การรายงานข่าวการประท้วงเช่นเดียวกัน แต่ผู้ชมสร้างเงื่อนไขต่อรองโดยการมีความคิดที่ว่า ถึงแม้จะทำให้เกิดเงินเพื่อ แต่ก็เป็นที่ที่ลูกจ้างสามารถทำได้ตามกฎหมาย 3. การที่ผู้รับสารไม่เห็นด้วยกับรหัสตามที่ถูกผลิตสร้างขึ้น เช่น ผู้ชมที่แยกแยะเหตุและผลของเหตุการณ์ในข่าวการประท้วงนี้ได้ โดย

ไม่คิดว่าเงินเฟ้อนั้นเป็นผลโดยตรงจากการเพิ่มค่าแรง เพราะว่าเงินเฟ้อขึ้นอยู่ตลอดเวลาไม่เกี่ยวกับการขึ้นค่าแรงในครั้งนี้

ในการออกแบบภาพถ่ายสำหรับประกอบการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรม เรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีนั้นเป็นกระบวนการที่ต้องนำสารจากผลงานที่เกิดจากผู้ผลิตที่ต่างวัฒนธรรมกับผู้วิจัย การสร้างสัญลักษณ์ในเรียงความภาพถ่ายย่อมมีบริบทของวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้วิจัยจึงเน้นศึกษาแนวคิดเรื่องสัญลักษณ์เพื่อออกแบบสัญลักษณ์ภาพถ่ายจากนักสัญวิทยาในยุคหลัง ๆ อย่าง เอโก และฮอลล์ เพื่อให้ผลงานออกมาเหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมไทย

4.2 การถ่ายภาพ

การสร้างสรรค์ผลงานเรียงความภาพถ่ายนั้นต้องอาศัยเทคนิคด้านภาพและการออกแบบภาพเพื่อการเล่าเรื่องในการสร้างสรรค์เรียงความ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดด้านเทคนิคการสร้างภาพถ่ายดังต่อไปนี้

ภาพสามารถสื่อความหมายได้โดยใช้เทคนิคในการถ่ายทำ โดยมีเทคนิคคร่าว ๆ ดังต่อไปนี้ (Baker, 2012)

1. **มุมมอง** คือจุดหรือทิศทางจากมุมมองของผู้ถ่ายต่อแบบ
2. **การตีกรอบ** คือเมื่อตีกรอบภาพตามที่ต้องการ ภาพจะแสดงเพียงสิ่งที่เราจะสามารถมองเห็นหรือไม่เห็นในภาพ
3. **แสง** คือเครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดของช่างภาพ สามารถสร้างอารมณ์ของภาพได้ด้วยการปรับแต่งกับส่วนสว่างและส่วนมืดของภาพ และปรับความคมชัดระหว่างส่วนสว่างและส่วนมืดของภาพ
4. **จุดโฟกัส** คือความชัดเจนหรือความมัวของภาพ การสร้างสรรค์ระยะชัดลึกของภาพ
5. **องค์ประกอบ** เช่น การเลือกฉากหน้า การจัดเรียงวัตถุในภาพ การจัดการรูปทรง เส้นต่าง ๆ การจัดนำหน้าความสมดุลของภาพสมดุล

โดยทั่วไปแล้วภาพถ่ายสามารถสื่อสารบางอย่างได้ด้วยตัวของภาพถ่ายเอง แต่เมื่อภาพถ่ายทำงานร่วมกับคำบรรยายภาพนั้นสามารถสื่อสารสิ่งที่ต้องการจะสื่อได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะภาพถ่ายและคำบรรยายภาพจะสื่อสารทางการมองเห็นและการอ่าน โดยภาพถ่ายและคำบรรยายภาพมี

ความสัมพันธ์ต่อระบบการรับรู้ของมนุษย์ด้านการมองเห็นและการอ่านดังนี้ (Lupton, 1996; ชวรัตน์ เชิดชัย, 2532 อ้างถึงใน กฤษณ์ ทองเลิศ, 2550)

1. **การรับรู้ด้านการมองเห็น** ในส่วนนี้จะเป็นส่วนการทำงานของภาพถ่าย การรับรู้ของมนุษย์ในด้านนี้จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกและสัญชาตญาณ เกิดขึ้นอย่างไม่มีลำดับขั้นตอนพร้อม ๆ กัน
2. **การรับรู้ด้านการอ่าน** ในส่วนนี้จะเป็นการทำงานของคำบรรยายภาพเป็นตัวอักษร การรับรู้ของมนุษย์ในด้านนี้จะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ในเชิงเหตุผลแบบเส้นตรง และเกิดขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอน

ในการทำงานร่วมกันของภาพถ่ายและคำบรรยายนั้น มีวัตถุประสงค์ในการเขียนคำบรรยายภาพอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อบอกสาระหรือข้อมูล เป็นการบรรยายข้อมูลที่มักสื่อสารด้วยภาพไม่ได้ เช่น ข้อมูลตัวเลขต่าง ๆ วันที่ เวลา เป็นต้น
2. เพื่ออธิบายความหมายของภาพ เป็นการกำหนด กำกับความหมายของภาพให้ชัดเจน เนื่องจากภาพหนึ่งภาพอาจตีความหมายได้มากกว่าหนึ่ง หรือมีความกำกวม
3. เพื่อระบุถึงบุคคลและเรื่องราวเพื่อสื่อเรื่องราวให้ชัดเจนขึ้น

4.3 เรียงความภาพถ่าย (Photo-essay)

เรียงความภาพถ่าย คือการผสมผสานระหว่างภาพถ่ายกับข้อความเพื่อสื่อความหมายหรือความรู้สึกบางอย่างได้ โดยที่ข้อความนั้นจะเป็นข้อความสั้น ๆ อย่างคำอธิบายภาพหรือเป็นข้อความที่ยาวเป็นบทความก็ได้ ทั้งสององค์ประกอบต้องมีความสำคัญเท่า ๆ เพื่อที่จะสื่อความหมายของทั้งเรียงความภาพได้ (Newbury, 2011 as cited in Rose, 2016) ความสัมพันธ์ระหว่างภาพถ่ายและข้อความเป็นสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึง เพราะสามารถสื่อความหมายที่ต่างกันได้ ทั้งสององค์ประกอบอาจทำหน้าที่เดียวกัน เช่น ก่อให้เกิดความรู้สึกหรือใจความเดียวกัน กรณีมักทำได้โดยใช้คำอธิบายภาพทั้งหมด บางกรณีภาพถ่ายทำหน้าที่เพื่อเป็นตัวสนับสนุนใจความหลักจากข้อความ โดยที่ข้อความกับภาพถ่ายไม่ได้มีความสัมพันธ์แบบสื่อถึงกันและกันอย่างชัดเจน นอกจากนี้ภาพถ่ายกับข้อความสามารถทำหน้าที่ตรงกันข้ามกันได้ เช่น

ภาพถ่ายแสดงให้เห็นถึงบางอย่างที่มีมากกว่าสิ่งที่ข้อความบอกได้ หรือในทางกลับกัน ข้อความสามารถชี้ให้เห็นบางสิ่งที่มีมากกว่าภาพถ่ายจะสื่อออกมาได้ (Rose, 2016)

องค์ประกอบการเล่าเรื่องของเรียงความภาพถ่ายในแนวคิดของ Freeman (2012) มีชื่อว่า 3+1 (สามบวกหนึ่ง) ซึ่งประกอบไปด้วย

1. **ภาพเปิด** เป็นภาพที่สำคัญเนื่องจากเป็นภาพที่ต้องทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจจากผู้ชมให้เข้ามาชมภาพถ่ายต่อไป การเลือกภาพเปิดนั้นไม่จำเป็นต้องเลือกภาพที่เรียงลำดับเหตุการณ์ เพียงเลือกภาพที่สามารถทำหน้าที่ดึงความสนใจของผู้ชมเอาไว้ได้ตั้งแต่ครั้งแรก และไม่ควรรใช้ภาพเปิดในส่วนเนื้อความซ้ำได้อีก โดยปกติแล้วภาพเปิดนั้นจัดวางรวมอยู่ในหน้าเดียวกับชื่อเรื่องภาพมีขนาดใหญ่

2. **ภาพส่วนเนื้อความ** เป็นส่วนที่ไม่จำกัดจำนวนภาพ แต่ต้องเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสื่อ เพื่อรักษาความสนใจของผู้ชมคงไว้

3. **ภาพปิด** เป็นภาพที่จะทำให้เรียงความภาพถ่ายนั้นสื่อสารออกไปได้อย่างสำเร็จ

4. **ภาพหลัก** ซึ่งเทียบได้กับภาวะวิกฤตในตรรกะการเล่าเรื่อง เป็นภาพที่มีอิทธิพลที่สุดในบรรดาภาพทั้งหมด สามารถมีได้มากกว่า 1 ภาพในหนึ่งชุดเรียงความภาพถ่าย

รูปที่ 4

ตัวอย่างส่วนหนึ่งของเรียงความภาพถ่าย

Noted. From Gordon Parks A Harlem Family 1967 (p. 52-53), by R. J. McGuire, P. W. Kunhardt Jr., T. Golden, and L. Haynes, 2012, Steidl.

นอกจากองค์ประกอบการเล่าเรื่องแล้วเรียงความภาพถ่ายยังประกอบไปด้วยการสร้างจังหวะและการเว้นจังหวะของการเรียบเรียงภาพถ่าย โดยที่การสร้างจังหวะนั้นหมายถึงซีเค้นซ์ที่มีความหลากหลายทางอารมณ์และลักษณะของภาพซึ่งทั้งหมดนี้มีหน้าที่ดึงความสนใจของผู้ชมไว้ ความหลากหลายทางอารมณ์นั้นเช่น ชุดภาพถ่ายที่มีภาพคนแสดงสีหน้าครุ่นคิด ตามด้วยมีความสุข โกรธ เศร้า ตามลำดับ ถึงแม้ในภาพถ่ายนั้นไม่มีตัวแบบที่เป็นคนก็สามารถแสดงอารมณ์ออกมาได้เช่นกัน ด้วยแสงและสีของภาพ เช่น ภาพถ่ายทัศนียภาพที่มีหมอกหนาตามด้วยภาพที่มีแสงแดดจ้า และภาพยามพลบค่ำ ด้านความหลากหลายทางลักษณะของภาพ เช่น ภาพที่มีการจัดแสงแบบโทนมืดหรือโทนสว่าง ภาพที่แสดงความขัดลึกหรือตื้น การจัดมุมกล้อง เป็นต้น ส่วนการเว้นจังหวะคือการเลือกการวางภาพถ่ายที่มีความสำคัญต่อเนื้อความในจังหวะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการสร้างจังหวะ ทั้งนี้เนื่องจากภาพถ่ายแต่ละรูปสื่อสารออกมาได้ไม่เท่ากัน ภาพถ่ายบางภาพอาจจะสื่อได้ดีกว่าภาพถ่ายรูปอื่น ๆ ทั้งหมดในชุดภาพที่ถ่ายมา ดังนั้นต้องเลือกการวางภาพถ่ายให้ส่งเสริมกันและกัน เว้นเสียว่าภาพถ่ายนั้นเป็นซีเค้นซ์ที่เรียงลำดับเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นชัดถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด นอกจากนี้สีก็มีส่วนอย่างมากในการสร้างจังหวะ เช่น การสร้างซีเค้นซ์ภาพสีขาวดำล้วน ภาพสีล้วน หรือภาพสีผสมกับภาพสีขาวดำ

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายในสื่อ 2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดัดแปลงสื่อและสัมพันธ์ 3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วยภาพถ่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายในสื่อ

ยมลภัทร ภัทรคุปต์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “อุปลักษณ์ความตายในหนังสือธรรมะ” เพื่อศึกษาถ้อยคำที่แสดงถึงความตายในหนังสือธรรมะ มุ่งเน้นการวิเคราะห์หน้าที่ของมโนอุปลักษณ์ความตาย ในหนังสือธรรมะจำนวน 21 เล่มของพระธรรมมาจารย์ไทย เพื่อเข้าใจความหมายและบทบาทของอุปลักษณ์ความตายในทัศนคติของศาสนานั้น ผลการศึกษาพบว่ามโนอุปลักษณ์ความตายมีทั้งหมด 17 ประการที่สะท้อนมุมมองต่าง ๆ ที่มนุษย์มองเห็นความตาย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารของหนังสือธรรมะพบว่ามี 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย ผู้ร่วมเหตุการณ์ สื่อสาร และบรรทัดฐานการปฏิบัติสัมพันธ์และการตีความ หน้าที่ของอุปลักษณ์ความตายมี 3 ด้าน ได้แก่ หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ และหน้าที่ด้านสัมพันธ์ภาพ ทั้งนี้สรุปได้ว่ามโนอุปลักษณ์ความตายในศาสนานั้นส่งผลทำให้มนุษย์มองเห็นความตายในมุมมองที่

หลากหลายและไม่ใช่ว่าสิ่งที่น่ากลัวเสียทีเดียว ซึ่งสะท้อนความสำคัญของการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อความตายเพื่อลดความทุกข์ในชีวิต

นันทวัลย์ สุทรภาระสถิตย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพแทนความตายในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัยระหว่าง พ.ศ. 2547 - 2556” โดยใช้กรอบคิดเรื่องสังคมเสี่ยงภัยและการเปลี่ยนแปลงสังคมในสมัยใหม่ ศึกษาการนำเสนอความตายผ่านภาพแทนเพื่อวิเคราะห์ความหมายที่สัมพันธ์กับสังคมในช่วงนั้น ผลวิจัยแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยและความเสี่ยงจากวิถีชีวิตใหม่ เช่น ทุนนิยมและสังคมเมือง ความตายกับบอห์มการของมนุษย์เหนือธรรมชาติ และความตายกับการเมือง การนำเสนอภาพแทนความตายทำให้เห็นภาพของสังคมและการเปลี่ยนแปลง มีการตระหนักรู้ถึงความไม่มีความหมายของชีวิตในสังคมทุนนิยมและบริโภคนิยม ความรุนแรงภายในครอบครัวและภัยด้านสุขภาวะ และภัยจากธรรมชาติที่เป็นผลจากการกระทำของมนุษย์

กัจจกร หลุยยะพงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “Tomorrow Never Dies: การเข้าใจความตายในสื่อภาพยนตร์ไทย” โดยศึกษาภาพยนตร์ไทยกลุ่มดราม่าและนอกกระแส จำนวน 9 เรื่องในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องความตายและสำนักวัฒนธรรมศึกษา เพื่อค้นหากระบวนการและเงื่อนไขในการสร้างภาพความตายในภาพยนตร์ไทย จากการศึกษาพบว่าภาพยนตร์ไทยมีการแสดงภาพแทนความตายที่หลากหลายในหลายมิติ เช่น มิติด้านอายุและเพศ สาเหตุของการตาย ความเชื่อต่าง ๆ โดยเป็นการนำเสนอภาพของความตายที่เกิดจากการผลิตภายใต้กรอบอุดมการณ์ต่าง ๆ เช่น สภาพสังคม ความเชื่อและศาสนา รัฐ เศรษฐกิจ และประเภทของตัวภาพยนตร์เอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดแปลงสื่อและสัมพันธ์บท

ศรุต รัตนวิจิตร (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “การตัดแปลงข้ามสื่อ ละครเรื่อง "แม่คเบธ" ของ วิลเลียม เชกสเปียร์” เพื่อวิเคราะห์บทความวิจัยนี้วิเคราะห์ละครเรื่อง "แม่คเบธ" ของวิลเลียม เชกสเปียร์ที่ปรากฏในหลายสื่อ เช่น เวที โทรทัศน์ แอนิเมชัน และภาพยนตร์ ทั้ง 12 เรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์ตัวบทพร้อมกับการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่า โครงเรื่องในทุกรูปแบบยังคงสื่อถึงเรื่องหลักเหมือนในละครเวที แต่มีการตัดแปลงในการดำเนินเรื่อง เช่น การตัดฉากและเปลี่ยนตอนจบ การเพิ่มเส้นเรื่องใหม่ และการปรับเปลี่ยนเนื้อหา เน้นตัวบทเอก ตัวบทรอง และความขัดแย้งทั้งภายนอกและภายในตัวละคร เรื่องยังคงสนใจถึงกระหายกิเลสและอำนาจเหมือนในบทละคร แต่มีบางเรื่องที่ปรับเปลี่ยนความคิดและแก่นเรื่อง เฉพาะสัญลักษณ์ยังคงมีบทบาทสำคัญ, แต่บางเรื่องขยายความหมายของสัญลักษณ์และเพิ่มสัญลักษณ์ใหม่ เพื่อเน้นความหมายบางประการ มุมมองการเล่า

เรื่องมีการตัดบทรำพึงและใช้วิธีการแสดงท่าทาง และความคิดของตัวละครแทน บางเรื่องมีการปรับเปลี่ยนมุมมองการเล่าให้ต่างไปจากบทละครเพื่อเข้ากับวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน

ปณิตตา จันทอร่วม (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างสรรค์วรรณกรรมภาพถ่ายแนวอัตถิภาวนิยมจากนวนิยายของ อัลแบร์ กามูส์” เพื่อสร้างสรรค์วรรณกรรมภาพถ่ายจากนวนิยายแนวอัตถิภาวนิยมของอัลแบร์ กามูส์ เรื่องคนนอก และมนุษย์สองหน้า และเพื่อประเมินผลสุนทรียภาพ และสาระัตถะของปรัชญาอัตถิภาวนิยมที่ผู้รับสารได้รับจากวรรณกรรมภาพถ่ายจากการนำเสนอ ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินความคิดเห็นต่อองค์ประกอบในการนำเสนอส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ ดี องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของจากเรื่อง คนนอก ทั้ง 3 รอบ คือ สุนทรียภาพในการอ่านวรรณกรรมภาพถ่าย และความเห็นต่อการใช้สรรพนาม “ฉัน” ของตัวละครเอกสามารถสร้างความรู้สึกไม่จำเพาะเจาะจง จากการเสวนาพบว่า การนำเสนอวรรณกรรมภาพถ่ายในครั้งนี้ ทำให้นวนิยายมีความน่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนที่ไม่เคยอ่านนวนิยายมาก่อนเห็นว่าภาพรวมของวรรณกรรมภาพถ่ายช่วยให้สามารถเข้าใจประเด็นเนื้อหาของนวนิยายได้ง่ายขึ้น ผลจากการวิจัยยังพบว่าการรับรู้ต่อปรัชญาอัตถิภาวนิยมจากนวนิยายทั้ง 3 เรื่อง ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทั้ง 2 เรื่อง และ 3 รอบการนำเสนอ หน้าที่การงาน เกียรติยศ ชื่อเสียง ศาสนาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในสังคมล้วนครอบงำมนุษย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าหากทำการเผยแพร่ผลงานแบบออนไลน์น่าจะทำให้เข้าถึงผู้ชมได้มากกว่านี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วยภาพถ่าย

วารี ฉัตรอุดมผล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “การถ่ายภาพเล่าเรื่อง แบบ Tableau Staged Photography” เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์และเทคนิคการเล่าเรื่องของ "ภาพถ่ายพรรณนา" หรือ "Tableau Staged Photography" และนำความรู้ที่นำมาปรับใช้ในการทดลองสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายเล่าเรื่องชุด "THE SHOW" การศึกษาวิจัยแบ่งเป็น 2 ด้านคือ ด้านการวิจัยและด้านการพัฒนา ศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์และผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงในวงการ ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพเล่าเรื่องแบบ Tableau Staged Photography ผ่านการวิเคราะห์แนวทางการสื่อสารทางทัศนศิลป์ในศิลปะการถ่ายภาพ ศิลปะการละครเวที จิตรกรรม และศิลปะการถ่ายภาพ การสร้างผลงานภาพถ่ายชุด "THE SHOW" ใช้วิธีการสื่อสารที่ผสมผสานความรู้จากหลายแขนง และการสร้างความหมายผ่านการแสดงท่าทางละครนิ่ง ใช้แสง บรรยากาศ รายละเอียดทั้งภายนอกและภายในฉาก

ประกอบสร้างสัญลักษณ์ที่เหนือจริงจากจินตนาการ ใช้สัญลักษณ์ที่มีการซ่อนนัยเพื่อเปิดช่องว่างให้ผู้ชมได้คิดและตีความแทนที่การบอกเล่าเพียงอย่างเดียว

ชัชวาล อินทรपालิต (2565) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาแนวคิดและกระบวนการในการถ่ายภาพแนวความคิดจากผลงานศิลปะร่วมสมัยชุด “Pink Man” ของมานิต ศรีวานิชภูมิ” เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการตีความความหมายของการถ่ายภาพที่ใช้แนวความคิด (Conceptual Photography) ในศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทย และการวิเคราะห์แนวคิดและกระบวนการของผลงานภาพถ่ายชุด “Pink Man” ของมานิต ศรีวานิชภูมิ ผลการศึกษาพบว่า การถ่ายภาพที่ใช้แนวความคิดในศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทยเน้นการสร้างสรรค์งานที่ตอบสนองต่อบริบทสังคมหรือเรื่องราวที่ศิลปินต้องการสื่อ ผ่านกระบวนการวางแผนและสร้างสรรค์เพื่อความสมบูรณ์ในศิลปะ การใช้สัญลักษณ์มีบทบาทสำคัญในการสร้างความน่าสนใจและใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ในการตกแต่งและสร้างสรรค์ ผลการวิเคราะห์ “Pink Man” พบว่าศิลปินใช้กระบวนการถ่ายภาพทางความคิด ทฤษฎี และแนวทางการปฏิบัติเพื่อสร้างผลงานที่สะท้อนถึงการบริโภคนิยมในสังคมไทย โดยใช้สัญลักษณ์ที่ขัดแย้งกับภาพสังคม และมีจุดประสงค์ให้ผู้ชมตระหนักถึงภาพและคิดตามแนวคิดที่ศิลปินต้องการสื่อ ทั้งนี้เพื่อสร้างความตระหนักใส่ใจในสังคม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์แบบพหุวิธี มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี และเพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่องานสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี มีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

ศึกษาและวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี โดยการวิเคราะห์หัวข้อบทด้านการเล่าเรื่อง เพื่อนำไปสู่การออกแบบภาพสำหรับสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

- 2.1. ออกแบบโครงร่างการเล่าเรื่องด้วยภาพและคำบรรยายภาพแบบเรียงความภาพถ่าย
- 2.2. สร้างสรรค์ผลงานโดยการถ่ายภาพ ตกแต่งภาพและจัดหน้ารูปภาพกับคำบรรยายภาพตามทีออกแบบ โดยใช้โปรแกรม Adobe Lightroom Classic และ Adobe Photoshop ในการตกแต่งภาพ และใช้โปรแกรม Adobe Illustrator และ Adobe InDesign ในการจัดทำรูปเล่มเรียงความภาพถ่าย
- 2.3. ตรวจสอบผลงานโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน ได้แก่ด้านภาพถ่าย ด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ และด้านชีวิตและความตาย

3. ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์

- 3.1. เผยแพร่ผลงานที่พัฒนาแล้วสมบูรณ์ลงบนเว็บไซต์ www.issuu.com เนื่องจากเป็นเว็บไซต์สำหรับเผยแพร่เนื้อหาในรูปแบบดิจิทัลที่มีความนิยมสูง เหมาะสำหรับนักเรียนนักศึกษา ไปจนถึงสำนักพิมพ์และแบรนด์ชั้นนำที่ต้องการเผยแพร่ผลงานในรูปแบบดิจิทัล โดยในเว็บไซตมีเนื้อหาที่เผยแพร่ไปแล้วกว่า 50 ล้านชิ้น โดยแต่ละเดือนมีผู้เข้าชมเฉลี่ยกว่า 1 พันล้านคน ทั้งนี้ผู้ใช้สามารถปรับแต่งรูปแบบการเผยแพร่ได้หลายรูปแบบ ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทุกเวลา และหลากหลายอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต ผ่านการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถดาวน์โหลดสำหรับการรับชมในภายหลังได้ อีกทั้งยังมีฟีเจอร์ในการ

ประชาสัมพันธ์ผลงานไปยังสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย นอกจากนั้นยังสามารถเข้าถึงข้อมูลสถิติการเข้าถึงของผู้ชมและสถิติต่าง ๆ ได้ เช่น จำนวนการเข้าชม ที่อยู่ของผู้ชม ชนิดของอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมใช้ในการเข้าถึง เป็นต้น

- 3.2. ประเมินผลงานโดยเผยแพร่ผลงานออนไลน์ และเก็บรวบรวมและจัดระเบียบข้อมูลด้วยการจัดการสนทนากลุ่มกับผู้ชม 2 กลุ่ม และแบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้ชมทั่วไป
- 3.3. ประมวลผลที่ได้จากการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ การจัดการสนทนากลุ่มและการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้อภิปรายและสรุปผลการวิจัยเชิงพรรณนา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. เอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์ริฉบับต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดย มิตซ์ อัลบอมและฉบับแปลไทย โดย อมรรัตน์ โรเก้ เอกสารเกี่ยวกับงานตัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์ริ เอกสารเกี่ยวกับชีวิตและความตาย เอกสารเกี่ยวกับการตัดแปลงสื่อ เอกสารเกี่ยวกับการถ่ายภาพ การสื่อสารด้วยภาพร่วมกับคำบรรยาย และเอกสารการออกแบบการจัดรูปเล่ม
2. การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์ริ
3. ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ ข้อมูลจากการทำสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์ริฉบับต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดย มิตซ์ อัลบอม และฉบับแปลไทย โดย อมรรัตน์ โรเก้
2. แบบบันทึกกระบวนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์ริ
3. การทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือด้วยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ
4. การจัดการสนทนากลุ่มเพื่อสำรวจทัศนคติของของกลุ่มตัวอย่างต่อผลงานสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์ริ
5. แบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม โดยเลือกด้วยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่จำนวน 8 คน 2. ผู้ที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่จำนวน 8 คน รวมทั้งสองกลุ่ม 16 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามจำนวน 54 คน

การประเมินความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในวิจัยนี้ใช้วิธีแบบตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 3 ท่าน โดยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม

ประกอบไปด้วย

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพถ่าย 1 ท่าน

- คุณโศภิตน์ ม่วงคำ ศิลปินภาพถ่าย หรือที่รู้จักในนาม “ผู้หญิง ถือก้อน”

ผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ 1 ท่าน

- คุณกรบงกช บุญยืนยงสกุล เจ้าของเพจ KORN a LOT หนังสือ การเดินทาง และความรู้สึกร

ผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตาย 1 ท่าน

- ผศ. ดร. สุปรีย์ส์ กาญจนพิศศาล นักวิจัยและนักวิชาการอิสระ

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีการดำเนินวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ผลงานภายใต้วัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ ของงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตาย จากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ซึ่งได้แก่ 1. เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่อง ชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี 2. เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อ เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี โดยการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อ สื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย
 2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย
 3. ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์
- โดยมีผลการศึกษาตามแต่ละวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษา: วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและ ความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

1. ขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย มีกระบวนการดำเนินงานดังต่อไปนี้
ศึกษาและวิเคราะห์ตัวบทวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีโดยใช้แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย พบว่าวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2

ตารางแสดงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องของวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

ตัวละคร	ตัวละครหลัก
	1. มิตซ์ อัลบอม ผู้ดำเนินเรื่องในวรรณกรรม มิตซ์เป็นนักข่าวสายกีฬา เป็นคนที่มีความทะเยอทะยาน ทำงานหนักเพราะมีความเชื่อว่าเมื่อ ประสบความสำเร็จแล้วจะควบคุมทุกอย่างในชีวิตได้

	<p>2. มอรรี ชาวอิตาลี อาจารย์คนโปรดของมิตซ์สมัยเรียนปริญญาตรี มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมวิทยา เป็นคนที่ชอบศึกษาอยู่ตลอดเวลา ศึกษาศาสตร์หลายแขนง เป็นผู้ที่มอบและรับความรักแก่ผู้อื่น เป็นที่รักของคนรอบข้าง มีจิตวิญญาณความเป็นครูที่สูงจนถึงวันสุดท้ายของชีวิต</p> <p>ตัวละครรอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปีเตอร์ น้องชายของมิตซ์ ซึ่งป่วยด้วยโรคมะเร็งจึงไปรักษาตัวที่ประเทศสเปนและตัดขาดการติดต่อกับครอบครัว 2. จานีน ภรรยาของมิตซ์ มีความต้องการสร้างครอบครัวที่อบอุ่น แต่ก็เป็นผู้ที่ยอมรับในมุ่งทำงานหนักจนไม่ค่อยมีเวลาให้ของมิตซ์ได้ 3. อีวา แม่เลี้ยงของมอรรี เป็นผู้ที่ดูแลและให้ความรักที่มอรรีโหยหาจากพ่อ เป็นผู้ที่ทำให้มอรรีเชื่อในความรักและเป็นผู้ไม่เรียนรู้ 4. ชาร์ลอต ภรรยาของมอรรี เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับมอรรี เป็นคนไม่ค่อยแสดงอารมณ์ต่อหน้ามิตซ์มากนักและค่อนข้างสงวนตัว แต่เปิดโอกาสให้มิตซ์ได้ใช้เวลาในวาระสุดท้ายกับมอรรีเสมอ 5. เทต คอบเพิล ผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ที่ได้สัมภาษณ์มอรรี 6. คอนนี ผู้ช่วยหญิงชาวอิตาลีของมอรรี เป็นผู้ดูแลระหว่างที่มอรรีป่วยและรักษาตัวอยู่ที่บ้าน 7. ร็อบ และจอน ลูกชายทั้งสองคนของมอรรี
<p>โครงเรื่อง</p>	<p>วิธีการดำเนินเรื่องมีลักษณะโครงสร้างแบบโครงเรื่องเชิงเดี่ยว โดยโครงเรื่องหลักที่เด่นมากคือ การเรียนการสอนครั้งสุดท้ายของมิตซ์และมอรรีในชื่อวิชา ความหมายแห่งชีวิต เป็นการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นที่บ้านของมอรรีทุกวันอังคาร เป็นวิชาที่ไม่ต้องใช้หนังสือ ไม่มีคะแนน และต้องสอบด้วยการพูด วิชาความหมายแห่งชีวิตนี้สอนเรื่องราวต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย โดยในแต่ละอังคารที่สอนจะแตกต่างกันไป ประกอบไปด้วยเรื่องโลก ความรู้สึกเสียใจในตนเอง ความเสียใจ ความรัก ความตาย ครอบครัวความรู้สึก การกลัวความแก่ชรา เงิน การแต่งงาน วัฒนธรรม และการให้อภัย</p>
<p>แก่นเรื่อง</p>	<p>ในการดำเนินเรื่องนั้นมีแก่นความคิดหลักที่แบ่งได้เป็น 2 แก่น ได้แก่</p>

	<p>1. การยอมรับและการปล่อยวาง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดในวาระกรรมนั้นแสดงให้เห็นถึงการค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะยอมรับและปล่อยวางของตัวละคร ผ่านการการเปลี่ยนแปลงของชีวิต ไม่ว่าจะในเรื่องของการแกตัวลง การเจ็บป่วย การเสื่อมสมรรถภาพทางร่างกาย จนไปถึงภาวะใกล้ตาย</p> <p>2. ความรักและความสัมพันธ์ ภายในวาระกรรมนั้นปรากฏความรักและความสัมพันธ์หลายรูปแบบ ทั้งความรักและความสัมพันธ์ระหว่างครูและลูกศิษย์ สามีและภรรยา พ่อแม่และลูก พี่และน้อง เพื่อนและเพื่อน และระหว่างตนเองและสังคม</p>
<p>ช่วงเวลา สถานที่ และฉาก</p>	<p>1. ฉากเชิงกายภาพ โดยหลักของเรื่องจะดำเนินเรื่องที่บ้านของมอร์รี ซึ่งบ้านมีความสะอาดและแสงแดดส่องถึงเสมอ เป็นบ้านหลังเล็กในย่านชานเมืองที่เงียบสงบในเมืองบอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา</p> <p>2. ฉากที่เป็นเวลา การดำเนินเรื่องหลักจะเกิดขึ้นในปี 1995 ในชั้นปลายชีวิตของมอร์รี แต่ในแต่ละบทจะมีการสอดแทรกโดยการเล่าย้อนหลังถึงวันเวลาสมัยมิตซ์เรียนปริญญาตรีใน 16 ปีก่อนหน้าที่มิตซ์กับมอร์รีจะกลับมาเจอกันอีกครั้ง</p>
<p>ความขัดแย้งหรือปมขัดแย้ง</p>	<p>พบความขัดแย้งอยู่ 3 ประเภท ดังนี้</p> <p>1. ความขัดแย้งภายในจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวเองของตัวละคร เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับหลายตัวละคร เช่น การที่มิตซ์ผิดสัญญาต่อมอร์รีว่าจะติดต่อกันหลังเรียนจบ แต่กลับไม่เป็นเช่นนั้น ทำให้เมื่อต้องกลับมาเจอมอร์รีมิตซ์นั้นมีความสับสนในตอนต้นเรื่องว่าต้นนั้นเป็นนักเรียนที่ดีตัวอย่างที่มอร์รีเคยพูดจริงหรือไม่หลังจากที่ตนได้ผิดสัญญา ทางด้านมอร์รีเองก็มีความขัดแย้งอยู่เล็กน้อยเมื่อตนเองตรวจพบเป็นโรคร้ายแรง มีความคิดเกิดขึ้นว่าจะใช้ชีวิตให้คุ้มค่าหรือปล่อยให้เหี่ยวเฉาและตายไป</p> <p>2. ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน ที่ปรากฏในเรื่องนั้นเป็นเรื่องระหว่างมิตซ์กับปีเตอร์ผู้เป็นน้องชาย ซึ่งปีเตอร์นั้นปฏิเสธความช่วยเหลือและการติดต่อจากครอบครัวมาโดยตลอด หลังจากที่ไปรักษาอาการป่วยที่ต่างประเทศ</p> <p>3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับพลังภายนอกหรือธรรมชาติ โดยในวาระกรรมนั้นปรากฏความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ซึ่งก็คือความตาย เป็นการที่ตัวละครมอร์รีนั้นล้มป่วยลงด้วยโรคที่ไม่สามารถรักษา</p>

	<p>หายได้ และหนีความตายไม่พ้นในที่สุด</p>
<p>ตรรกะภายในของเรื่องเล่า</p>	<p>การเล่าเรื่องดำเนินการเล่าด้วยบุรุษที่หนึ่งเป็นหลัก โดยให้ตัวละครเอกของเรื่องเป็นผู้ดำเนินเรื่อง ซึ่งคือमितซ์ โดยนำเสนอข้อมูลได้อย่างใกล้ชิดกับเหตุการณ์ แสดงให้เห็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตัวละครमितซ์ โดยมีการการพัฒนาตัวเรื่อง แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเริ่มเรื่อง เริ่มต้นดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านด้วยการพูดภาพรวมถึงชั้นเรียนและหลักสูตรที่กำลังเกิดขึ้นหลักจากนี้ โดยได้มีการแนะนำตัวละครสำคัญอย่างมอร์รี ซึ่งมีการบรรยายให้เห็นถึงแสดงลักษณะนิสัยและกายภาพของมอร์รี หลังจากนั้นได้กล่าวถึงการเหตุการณ์ที่นำไปสู่การตรวจพบกับโรคร้ายของมอร์รี 2. การพัฒนาเหตุการณ์ หลังจากการกลับมาพบกันอีกครั้งของमितซ์และมอร์รี หลังจากที่मितซ์ทราบข่าวการป่วยของมอร์รี สำนักพิมพ์ที่मितซ์ทำงานนั้นเกิดการประท้วงขึ้น ส่งผลให้मितซ์สามารถบินจากดีทรอยต์ไปหามอร์รีที่บอสตันได้ทุกวันอังคาร และได้เริ่มต้นการเรียนในวิชา ความหมายของชีวิตตามที่ทั้งสองได้ตกลงกันไว้ ในแต่ละอาทิตย์ที่ได้ดำเนินไป สุขภาพของมอร์รีนั้นก็ได้แยลงขึ้นทุกวัน แต่กระนั้น มอร์รีก็มีความตั้งใจที่จะช่วยสอนให้मितซ์มีที่วิตที่มีความหมายมากยิ่งขึ้น 3. ขั้นภาวะวิกฤติ เป็นช่วงเวลาที่มีมอร์รีนั้นอาการทรุดลงที่สุดจนไม่สามารถนั่งรถเข็นไปไหนได้เช่นเดิม มอร์รีทำได้เพียงนอนราบอยู่กับเตียง ภรรยาของมอร์รีจึงเรียกमितซ์ให้มาพบมอร์รีก่อนถึงแม้จะยังไม่ถึงวันอังคารถัดไปที่นัดกันไว้ เพราะอาการเข้าขั้นวิกฤติแล้ว และนี่เป็นครั้งสุดท้ายที่ทั้งสองได้พูดคุยและกล่าวคำอำลากันและกัน 4. ขั้นภาวะคลี่คลาย เป็นช่วงที่อาการของมอร์รีเข้าขั้นโคมาและเสียชีวิตในไม่กี่วันถัดมาบนเตียงในบ้านของมอร์รีเอง 5. ขั้นตอนยุติเรื่องราว หลังจากที่ได้พบกับมอร์รีในทุกวันอังคารที่ผ่านมา มิตซ์ได้เรียนรู้ความหมายของชีวิตในด้านต่าง ๆ จากมอร์รี ทำให้मितซ์เลือกใช้ชีวิตได้มีความหมายมากกว่าเดิม และได้กลับไปคืนดีกับน้องชายในที่สุด

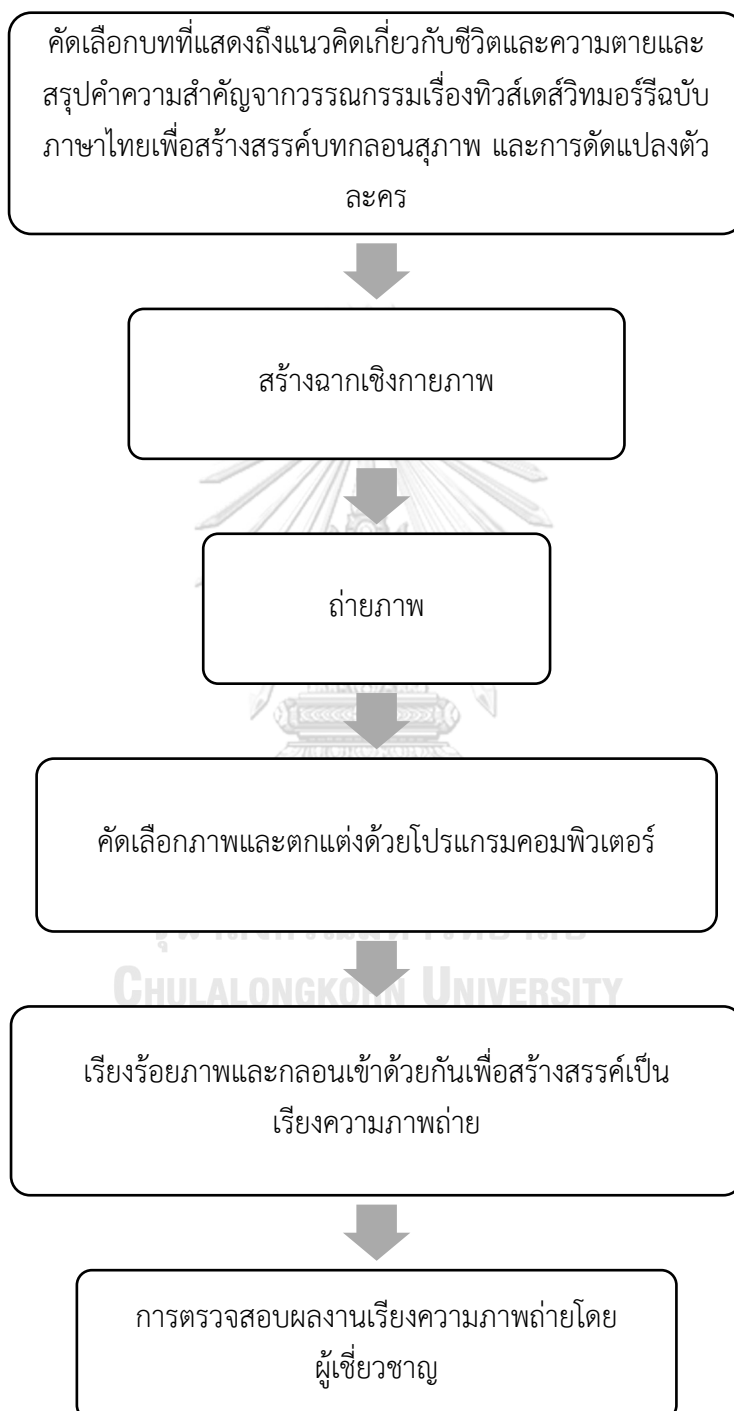
ทั้งนี้งานดัดแปลงวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีในสื่อรูปแบบอื่นที่ผ่านมาปัจจุบันได้ถูกดัดแปลงไปแล้วหลายครั้งในรูปแบบของภาพยนตร์ ละครเวที และพอดแคสต์ ด้านการเล่าเรื่องในฉบับภาพยนตร์และละครเวทีนั้นมีการดำเนินเรื่องหลักเป็นการสนทนาระหว่างตัวละครหลักทั้งสองซึ่งคือมิตซ์และมอร์รี เช่นเดียวกับในวรรณกรรม แต่ในฉบับภาพยนตร์นั้นได้มีการดำเนินเรื่องที่มีฉากทั้งเชิงกายภาพและฉากที่เป็นเวลาที่หลากหลายมากกว่าฉบับละครเวที โดยมีฉากเชิงกายภาพอื่น ๆ นอกจากบ้านของมอร์รี เช่น ฉากงานเลี้ยงก่อนที่มอร์รีจะป่วย ฉากชีวิตการทำงานของมิตซ์ในฐานะนักข่าว ฉากมิตซ์เซ็นรถเข็นพามอร์รีออกไปเดินเล่น และฉากไว้อาลัยหน้าหลุมศพของมอร์รี เป็นต้น อีกทั้งในฉบับภาพยนตร์นั้นมีการปรากฏถึงตัวละครอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหลักทั้งสองหลายตัวละคร เช่น ชาร์ลอตต์ จานีน ร็อบและจอน เป็นต้น ส่วนฉากเชิงกายภาพในฉบับละครเวทีในฉบับที่แสดงโดยโรงละครต่าง ๆ เช่น โรงละครมิเนตตา เลน โกดอตต์เธียเตอร์คอมปานี จิวบ็อกซ์เธียเตอร์ และเธียเตอร์เจ มีการดำเนินเรื่องหลักโดยใช้ฉากเชิงกายภาพเป็นบ้านของมอร์รีเป็นหลัก และดำเนินเรื่องเพียงตัวละครหลักทั้ง 2 ตัวเท่านั้น ส่วนการดัดแปลงเป็นพอดแคสต์นั้นมีความแตกต่างจากฉบับภาพยนตร์และละครเวที กล่าวคือพอดแคสต์นั้นไม่ได้มีเล่าเรื่องราวในชีวิตของมิตซ์และมอร์รีฉาก เช่นเดียวกับในวรรณกรรมฯ แต่เป็นการดำเนินรายการโดยใช้วรรณกรรมฯ เป็นแรงบันดาลใจ โดยดำเนินรายการทุกวันอังคารเหมือนกับที่มิตซ์ไปพบมอร์รีทุกวันอังคาร โดยในรายการมีพิธีกรร่วมคือ ลิซา กอยด์ เพื่อพูดคุยเรื่องเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิต การทำให้ชีวิตมีความสุขและเติมเต็มมากขึ้น ในแต่ละตอนจะมีประเด็นที่แตกต่างกันไป กล่าวโดยสรุป การดัดแปลงวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีจุดร่วมกันที่เด่นชัดคือ การพบปะและการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทุกวันอังคารของตัวละครหลักทั้งสอง และแง่คิดในชีวิตต่าง ๆ

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายดำเนินการโดยใช้แนวคิดการแทนที่ตัวบทเดิมด้วยตัวบทใหม่ แต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งสาระสำคัญ ใจความหรือหน้าที่เดิมของตัวบทต้นทาง การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายนี้จะดำเนินเรื่องโดยใช้โครงเรื่องเชิงเดี่ยวเช่นเดียวกับในวรรณกรรม โดยดัดแปลงตัวบทเดิมให้เป็นกลอนสุภาพเพื่อบรรยายร่วมกับภาพถ่าย มีกระบวนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1

กระบวนการในขั้นตอนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

2.1 คัดเลือกบทที่แสดงถึงแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและความตายและสรุปคำความสำคัญจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีฉบับภาษาไทยเพื่อสร้างสรรค์บทกลอนสุภาพ และการดัดแปลงตัวละคร

เริ่มกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยการอ่านต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีเล่มภาษาอังกฤษ โดย มิตซ์ อัลบอม เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาของวรรณกรรม จากนั้นผู้วิจัยอ่านวรรณกรรมฯ ฉบับแปลภาษาไทย โดย อมรรัตน์ โรเก้ อีกครั้ง เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาของวรรณกรรมให้มากยิ่งขึ้น และคัดเลือกบทที่มีแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่เด่นชัด ด้วยข้อจำกัดของเรียงความภาพถ่าย การเขียนบรรยายภาพถ่ายแบบพรรณนาเป็นบทความอาจไม่เหมาะสมกับลักษณะของผลงานที่มีภาพถ่ายเป็นส่วนประกอบหลัก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการบรรยายที่สั้น กระชับ แต่สามารถเก็บใจความไว้ได้ อีกทั้งยังให้สุนทรียภาพในการอ่านได้ด้วยการใช้บทบรรยายแบบกลอน โดยเลือกสร้างสรรค์ผลงานด้วยกลอนสุภาพหรือกลอน 8 ซึ่งเป็นกลอนที่มีจำนวนคำในแต่ละวรรคที่เพียงพอต่อการนำแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมฯ ไปสร้างสรรค์ และเป็นกลอนที่ไม่ซับซ้อน ผู้ชมสามารถอ่านได้ไม่ยาก

วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีประกอบไปด้วยทั้งหมด 27 บท มีการแบ่งบทบรรยายคล้ายกับใบประมวลรายวิชาในมหาวิทยาลัย ซึ่งแจกแจงรายละเอียดการเรียนการสอนครั้งสุดท้ายของครูมอร์รีและมิตซ์ซึ่งเป็นลูกศิษย์ โดยบทจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ 1. บทที่เป็นการเรียนการสอนทุกวันอังคารจำนวน 14 บทหรือ 14 อังคาร และ 2. บทอื่นๆ เช่น บทแนะนำหลักสูตร บทจบการศึกษา เป็นต้น จำนวน 13 บท การสร้างสรรค์ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหานำมาดัดแปลงทั้งหมด 12 บท ได้แก่ 1. หลักสูตร 2. ประมวลรายวิชา 3. อังคารแรก: เราคุยกันเรื่องโลก 4. อังคารที่สอง: เราคุยกันเกี่ยวกับความรู้สึกเสียใจในตนเอง 5. อังคารที่สี่: เราคุยกันเรื่องความตาย 6. อังคารที่ห้า: เราคุยกันเรื่องครอบครัว 7. อังคารที่หก: เราคุยกันเรื่องความรู้สึก 8. อังคารที่เจ็ด: เราคุยกันเรื่องการกลัวความแก่ชรา 9. อังคารที่แปด: เราคุยกันเรื่องเงิน 10. อังคารที่สิบเอ็ด: เราคุยกันเรื่องวัฒนธรรม 11. อังคารที่สิบสอง: เราคุยกันเรื่องการให้อภัย 12. จบการศึกษา เนื่องจากเป็นบทที่แสดงให้เห็นถึงบทเรียนชีวิตจากอาจารย์มอร์รีเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและความตายในแง่มุมต่าง ๆ

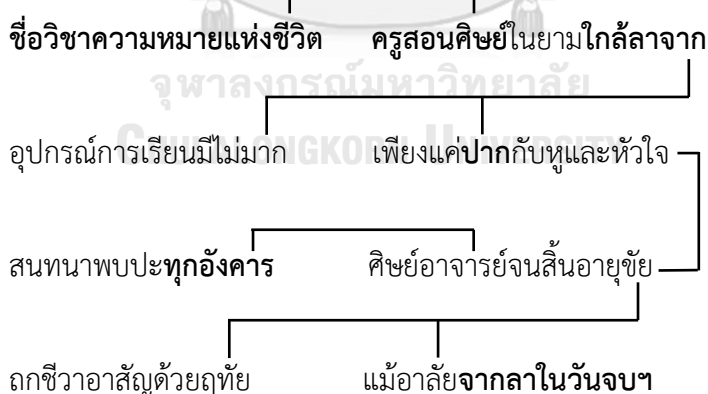
หลังจากการคัดเลือกเนื้อหาจากวรรณกรรมฯ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างสรรค์ต่อด้วยการแต่งเป็นกลอนสุภาพได้ทั้งหมด 22 บท แบ่งออกเป็นช่วงละ 2 บท เพื่อบรรยายให้ครอบคลุมแนวคิดในแต่ละตอนที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรม โดยทั้ง 2 บทในแต่ละช่วงจะมีสัมผัสสนอกระหว่างวรรคที่ต่อเนื่องกันภายในแต่ละช่วงที่บรรยายภาพถ่าย โดยเลือกการดำเนินเรื่องโดยเรียงเนื้อหาตามโครงสร้างเดิมของต้นฉบับวรรณกรรมทิวส์เดส์วิทมอร์รี โดยไม่ระบุชื่อตัวละคร แต่คงเรื่องความสัมพันธ์ฉันครูและศิษย์ที่เป็นจุดเด่นของวรรณกรรมฯ ไว้ ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ตีความ

อย่างอิสระ เพื่อป้องกันการยึดติดกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรืออคติที่อาจเกิดจากอัตลักษณ์ของตัวละคร เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้ผลงานเรียงความภาพถ่ายเป็นการสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายที่ไม่เป็นเพียงเรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องราวของมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาแล้วต้องพบเจอเช่นเดียวกัน และมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ชมสามารถเชื่อมโยงเรื่องราวในเรียงความภาพถ่ายเข้ากับประสบการณ์ของตนเองหรือคนรู้จักได้อีกด้วย

ขั้นตอนแรกของการสร้างสรรค์กลอนที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมฯ คือการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหา สาระในแต่ละบทของวรรณกรรมฯ ที่ได้คัดเลือกไว้ โดยผู้วิจัยอ่านทั้งต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษและฉบับแปลภาษาไทย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวให้ได้มากที่สุดที่เป็นไปได้ จากนั้นค้นหาคำสำคัญที่เป็นจุดเด่นและสาระสำคัญของบทนั้น ๆ จากวรรณกรรมฉบับแปลภาษาไทย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการแต่งเป็นกลอนสุภาพต่อไป ตัวอย่างการดัดแปลงจากบทบรรยายในวรรณกรรมฯ เป็นกลอนสุภาพมีดังต่อไปนี้

1. บทหลักสูตร

กลอนที่ดัดแปลงจากบทนี้เป็นกลอนที่ทำหน้าที่เปิดเรื่องของเรียงความภาพถ่าย จากสาระที่ได้จากวรรณกรรมฯ บทนี้นำมาสร้างสรรค์เป็นบทกลอนสุภาพได้ดังนี้

บทนี้เป็นบทที่ตัวละครมีต้อธิบายถึงวิชาความหมายแห่งชีวิตซึ่งเป็นการเรียนการสอนครั้งสุดท้ายของตัวละครครูมอริผู้เป็นที่รักกับตน มีการกล่าวถึงลักษณะการเรียนการสอน เนื้อหาในรายวิชา และกล่าวถึงจุดจบของการเรียนวิชานี้ โดยคำสำคัญที่พบในบทนี้ได้แก่ การเรียนการสอนครั้งสุดท้ายทุกวันอังคาร วิชาความหมายแห่งชีวิต สอบปากเปล่า งานศพแทนงานรับปริญญา ซึ่งแนวทางในการแต่งกลอนสุภาพมี

ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้คำสำคัญที่เป็นชื่อวิชาของบทเรียนชีวิตที่ตัวละครครูมอรรีได้สอนกับตัวละครमितซ์เป็นครั้งสุดท้ายของชีวิตเป็นกลอนวรรคระดับหรือวรรคที่ 1 เพื่อเป็นการเกริ่นนำเรื่องราวทั้งหมดที่กำลังจะดำเนินต่อไป ซึ่งมีจำนวน 8 พยางค์พอดีกับจำนวนพยางค์ในหนึ่งวรรคของกลอนสุภาพ และเนื่องจากพยางค์สุดท้ายในวรรคระดับนี้ลงสัมผัสที่เสียง “อิต” จึงคล้องจองกับคำว่า ศิษย์ ที่เป็นตัวแทนของตัวละครमितซ์ ผู้วิจัยจึงเลือกวางคำว่า ศิษย์ ไว้ตำแหน่งพยางค์ที่ 3 เพื่อเป็นคำตั้งต้นในการแต่งวรรครับให้สมบูรณ์ต่อไปตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพที่ต้องมีสัมผัสสอระหว่างวรรคระดับและวรรครับหรือวรรคที่ 2

ชื่อวิชาความหมายแห่งชีวิต ○ ○ ศิษย์ ○ ○ ○ ○ ○

เมื่อมีศิษย์แล้ว ในการเรียนการสอนก็ย่อมมีครูซึ่งเป็นตัวแทนของตัวตนของตัวละครครูมอรรี ตำแหน่งพยางค์ที่ 1-2 ของวรรครับจึงเลือกใช้คำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวละคร และด้วยจุดจบของการเรียนการสอนวิชานี้คือการจากลาเนื่องจากตัวละครครูมอรรีป่วยด้วยโรคร้ายแรงที่ไม่มีทางรักษาให้หายเป็นปกติได้ ความตายจึงเป็นจุดสิ้นสุดของวิชานี้ วรรคระดับและวรรครับจึงแต่งได้สมบูรณ์ดังนี้

ชื่อวิชาความหมายแห่งชีวิต ครูสอนศิษย์ ในยามใกล้ลาจาก

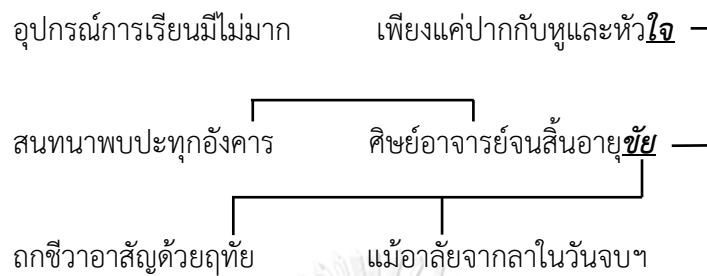
พยางค์สุดท้ายของวรรครับนั้นลงท้ายด้วยเสียง “อาท” พยางค์สุดท้ายในวรรครองหรือวรรคที่ 3 และพยางค์ที่ 3 หรือ 5 ของวรรคส่งหรือวรรคที่ 4 จึงต้องลงสัมผัสด้วยเสียงเดียวกัน ผู้วิจัยจึงเลือกแต่งให้วรรครองและวรรคส่งเป็นการอธิบายลักษณะของการเรียนในวิชานี้ดังนี้

ชื่อวิชาความหมายแห่งชีวิต ครูสอนศิษย์ในยามใกล้ลาจาก

อุปกรณ์การเรียนมีไม่มาก เพียงแค่ปากกับหูและหัวใจ

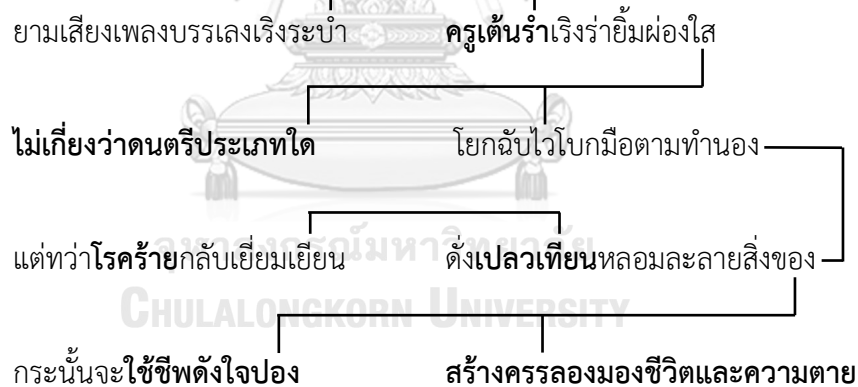
ในกลอนบทที่ 2 ยังคงแต่งให้อธิบายถึงลักษณะของวิชาความหมายแห่งชีวิตเพิ่มเติมในแง่ของเวลาเรียน เนื้อหาของวิชา และกล่าวถึงจุดสิ้นสุดของการเรียนการสอนในวรรคสุดท้ายเพื่อขมวดเรื่องราวสำหรับเนื้อเรื่องส่วนนี้ โดยบทกลอนลำดับที่ 1-2 นี้ เป็นบท

บรรยายภาพถ่ายในส่วนเดียวกัน จึงยังแต่งให้มีสัมผัสระหว่างบททั้ง 2 บท พยางค์สุดท้ายของวรรครับของกลอนบทที่ 2 จึงยังต้องสัมผัสเสียง “ไอ” เช่นเดียวกับพยางค์สุดท้ายของวรรคส่งของกลอนบทที่ 1

2. บทประมวลร่ายวิชา

กลอนที่ดัดแปลงจากบทนี้เป็นกลอนที่ดำเนินเรื่องต่อจากกลอนบทที่ 1 และ 2 จากสาระที่ได้จากวรรณกรรมฯ บทนี้นำมาสร้างสรรค์เป็นบทกลอนสุภาพบทที่ 3 และ 4 ได้ดังนี้

บทนี้เป็นบทที่กล่าวถึงตัวละครมอรรีเป็นหลัก อธิบายลักษณะอุปนิสัยที่รักการเต้นเป็นชีวิตจิตใจ แต่แล้วก็ตรวจพบว่าเป็นโรคร้ายแรงที่กัดกินร่างกายของตัวละครจากภายใน ทำให้ร่างกายทยอยอ่อนแรงลงในทุก ๆ วัน แต่โรคร้ายนี้ไม่สามารถทำร้ายจิตใจของตัวละครได้ กลับกันตัวละครมอรรีกลับต้องการใช้ความโชคร้ายนี้ให้เป็นประโยชน์ด้วยการนำบทเรียนชีวิตที่ตนได้สั่งสมประสบการณ์มาส่งต่อให้กับคนอื่นที่ยังมีชีวิตอยู่ ให้พวกเขาได้ใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่าและมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดยคำสำคัญที่พบในบทนี้ได้แก่ *ครูนักเต้นรำ* *เพลงอะไรไม่สำคัญ* *โรคเอดส์เหมือนกับเทียนไขที่จุดเอาไว้* *ไม่ปล่อยยให้ชีวิตเหี่ยวเฉา* *ตำรามนุษย์* *สะพานเชื่อมชีวิตและความ*

ตาย ซึ่งแนวทางในการแต่งกลอนสุภาพมีดังต่อไปนี้ ในวรรคระดับและวรรครับของของ กลอนบทที่ 3 เป็นการบรรยายให้เห็นภาพบรรยากาศและลักษณะนิสัยของตัวละครครุ มอรรีที่รักการเดินรำเป็นชีวิตจิตใจ ผู้วิจัยตั้งใจแต่งให้วรรคระดับมีการสัมผัสพยัญชนะ และสระภายในวรรค เพื่อเล่นเสียงให้มีความรู้สึกเหมือนมีการเคลื่อนไหว มีทำนอง จังหวะ สามารถอ่านแล้วเกิดความลื่นไหลราวกับเสียงเพลง อีกทั้งยังสอดคล้องกับเนื้อหา ภายในวรรคนี้ เมื่อแต่งวรรคระดับเรียบร้อยแล้ว เช่นเดียวกับกลอนบทที่ 1-2 ก่อนหน้านั้น จากพยางค์สุดท้ายของวรรคระดับ ทำให้ต้องลงสัมผัสที่เสียง “อำ” ผู้วิจัยจึงเลือกวางคำ ว่า รำ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ตัวละครครุ มอรรีชอบทำ ไว้ตำแหน่งพยางค์ที่ 3 ของวรรครับ เพื่อเป็นคำตั้งต้นเพื่อแต่งให้วรรคนี้สมบูรณ์ต่อไป

ยามเสียงเพลงบรรเลงเรียงระ**บำ** ○ ○ **รำ** ○ ○ ○ ○ ○

โดย การสัมผัสพยัญชนะในวรรคระดับ คือ บรร**เลง** - เรียง - **ระบำ** (ร/ล)

การสัมผัสสระในวรรคระดับ คือ เพลง - บรร**เลง** (เ-ง)

ส่วนวรรครับผู้วิจัยยังคงแต่งให้มีการสัมผัสพยัญชนะภายในวรรคเช่นเดียวกัน เพื่อให้เกิด การความรู้สึกที่ต่อเนื่องมาจากวรรคระดับ

ยามเสียงเพลงบรรเลงเรียงระบำ **ครูเดินรำ**เรียงรำยิ้มผ่องใส

โดย การสัมผัสพยัญชนะในวรรครับ คือ รำ - เรียง - รำ (ร)

ในวรรครองและวรรคส่งของกลอนบทที่ 3 นั้นยังคงบรรยายให้เห็นถึงความชอบในการ เดินรำของตัวละครครุ มอรรีที่ไร้เงื่อนไข ขยับร่างกายไปได้กับทุกบทเพลง

ไม่เกียงว่าดนตรีประเภทใด โยกฉับไวโบกมือตามทำนอง

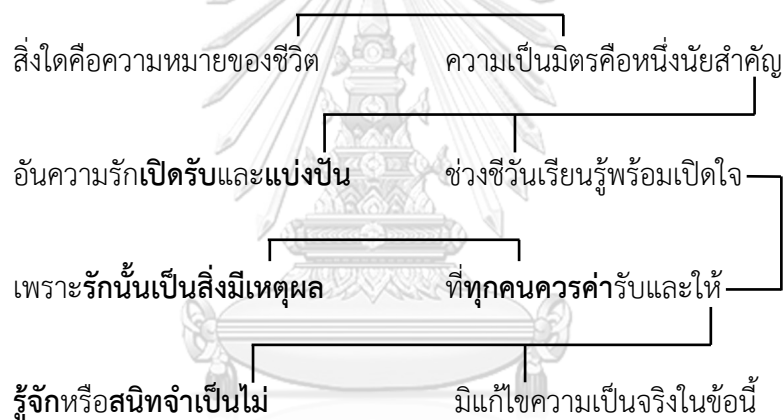
ส่วนกลอนบทที่ 4 นั้น จะบรรยายถึงช่วงเวลาตัวละครครุ มอรรีตรวจพบโรคร้าย ผู้วิจัย เลือกใช้เทียนเป็นสัญลักษณ์ของผลกระทบที่เกิดจากโรคนี้ เทียนเมื่อจุดไฟแล้วจะเกิดการ ละลายของเทียนไข ที่ค่อย ๆ ละลายไป เหมือนกับโรคที่ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรงลงไปที

ละส่วน แต่กระนั้นครุฑมอร์ริกลับใช้อุปสรรคนี้อในการสร้างประโยชน์ให้กับตนและผู้อื่น แทน

3. บทองค์แรก: เราคุยกันเรื่องโลก

กลอนที่ดัดแปลงจากบทนี้เป็นกลอนที่ดำเนินเรื่องต่อจากกลอนบทที่ 3 และ 4 จากสาระที่ได้จากวรรณกรรมฯ บทนี้นำมาสร้างสรรค์เป็นบทกลอนสุภาพบทที่ 5 และ 6 ได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Curriculum University

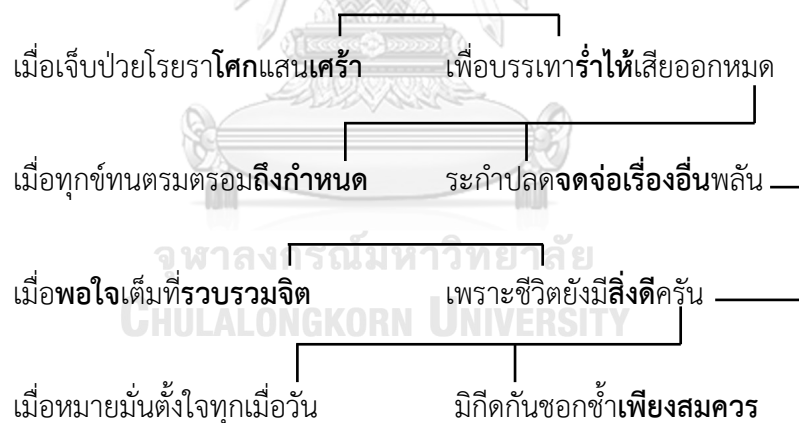
บทนี้เป็นบทที่เป็นการเรียนการสอนในวิชาความหมายแห่งชีวิตในองค์แรก ถึงแม้ชื่อบทในวรรณกรรมนั้นๆ จะมีชื่อว่า เราคุยกันเรื่องโลก แต่เนื้อหาสาระหลักที่ตัวละครครุฑมอร์ริกล่าวถึงเป็นหลักนั้นคือเรื่องความรัก การเปิดรับและให้ความรัก ซึ่งเป็นสิ่งที่ครุฑมอร์ริตระหนักได้เมื่อป่วยเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง โดยคำสำคัญที่พบในบทนี้ได้แก่ การใส่ใจผู้อื่นที่ไม่รู้จัก เปิดรับและแบ่งปันความรัก การมีค่าควรได้รับความรัก ความรักเป็นการกระทำอย่างเดียวที่มีเหตุผล ซึ่งแนวทางในการแต่งกลอนสุภาพมีดังต่อไปนี้ กลอนทั้ง 2 บทนี้จะกล่าวถึงเรื่องความรักในแนวคิดของตัวละครครุฑมอร์ริเป็นหลัก และเนื่องจากเป็นวันอังคารแรกของการเรียนวิชาความหมายแห่งชีวิต ในวรรคสดับของกลอนบทที่ 5 จึงเริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามต่อวิชาชีวิตนี้ ด้วยลักษณะของการเรียนการสอนวิชานี้เป็นการสนทนาของตัวละครทั้ง 2 ตัว จึงเกิดการตั้งคำถามจากทั้งคู่ ทั้งครูและนักเรียน ผู้วิจัยจึงแต่งวรรคนี้ให้เป็นคำถามเพื่อให้ผู้ชมได้หยุดคิดพิจารณาเสียก่อนที่

จะเรียนรู้บทเรียนชีวิตจากตัวละครครุมอร์รี อีกทั้งเพื่อให้ผู้ชมได้รู้สึกมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของบทสนทนานี้ ทั้งนี้การสัมผัสสนอระหว่างวรรคนั้นมีขั้นตอนเช่นเดียวกับกลอนบทอื่น ๆ ที่ผ่านมา กล่าวคือนำคำที่พ้องเสียงกับพยางค์สุดท้ายของวรรคระดับเป็นคำตั้งต้นในการแต่งวรรครับ อีกทั้งต้องเป็นคำที่สามารถเล่าเรื่องในบทนี้ได้ ซึ่งในบทนี้ลงท้ายสัมผัสด้วยเสียง “อิด” ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า มิตร ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายในด้านบวกและเกี่ยวข้องกับเรื่องของความรัก ไว้ในพยางค์ที่ 3 เพื่อเป็นคำตั้งต้นให้วรรคถัดไปให้สมบูรณ์ต่อไปได้จนสำเร็จทั้ง 2 บท

สิ่งใดคือความหมายของชีวิต ○ ○ มิตร ○ ○ ○ ○ ○

4. บทอังกูรที่สอง: เราคุยกันเกี่ยวกับความรู้สึกเสียใจในตนเอง

กลอนที่ดัดแปลงจากบทนี้เป็นกลอนที่ดำเนินเรื่องต่อจากกลอนบทที่ 5 และ 6 จากสาระที่ได้จากวรรณกรรมฯ บทนี้นำมาสร้างสรรค์เป็นบทกลอนสุภาพบทที่ 7 และ 8 ได้ดังนี้

บทนี้เป็นบทที่ตัวละครมิถธามตัวละครครุมอร์รีเรื่องความเสียใจในตนเอง หลังจากที่ป่วยด้วยโรคนี ครุมอร์รีมีแนวคิดต่อเรื่องการเสียใจว่าเป็นสิ่งที่ปกติที่มนุษย์นั้นจะรู้สึก แต่เราไม่ควรจมอยู่กับความรู้สึกเสียใจนั้นนานจนเกินไป อีกทั้งไม่ควรปิดกั้นความรู้สึกนี้ แต่เราควรที่จะรับรู้ความรู้สึกนั้นให้เพียงพอสมควรแล้วเดินหน้าต่อไป โดยคำสำคัญที่พบในบทนี้ได้แก่ *รู้สึกเศร้าคร่ำครวญจนหยุดไปเอง ร้องไห้จนหน้าใจเท่าที่* *ต้องการ รวบรวมจิตใจจดจ่อกับเรื่องดี กำหนดเวลาสำหรับความเสียใจในตัวเอง* ซึ่งแนวทางในการแต่งกลอนสุภาพมีดังต่อไปนี้ ในวรรคระดับของกลอนบทที่ 7 นี้ ถึงแม้

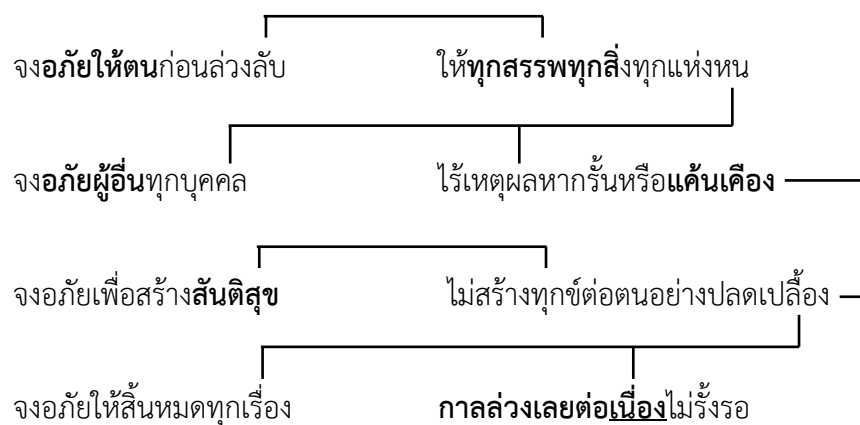
จะต้องบรรยายถึงเรื่องราวที่เป็นความเศร้า แต่ผู้วิจัยเลือกที่จะแต่งกลอนให้มีสัมผัสพยัญชนะ เพื่อเล่นเสียงของคำในวรรคนี้เป็นหลักรวมแล้ว 5 พยางค์จากทั้งหมด 8 พยางค์ในวรรค เพราะต้องการให้ผู้ชมรู้สึกว่าคุณรู้สึกเศร้าเสียใจนี้เหมือนมีความเคลื่อนไหวเช่นเดียวกับกลอนบทที่ 3 ที่กล่าวก่อนหน้านี้ ทั้งนี้เพื่อนำความรู้สึกโศกเศร้านี้ให้กับผู้ชม และเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศของบทกลอนให้เข้ากับสาระที่กำลังจะนำเสนอ พยางค์สุดท้ายของวรรคระดับของกลอนบทที่ 7 นี้ลงท้ายด้วยสัมผัสเสียง (เอา) จากคำว่า เศร้า ในสาระจากวรรณกรรมนั้นได้กล่าวไว้ว่าหนึ่งในวิธีการที่จะหลุดพ้นจากความโศกเศร้าได้คือการร้องไห้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า บรรเทา ที่ลงท้ายด้วยเสียง “เอา” เช่นเดียวกัน เป็นคำตั้งต้นในตำแหน่งพยางค์ที่ 2 และ 3 เพื่อดำเนินเรื่องในวรรคอื่น ๆ ต่อไป

เมื่อเจ็บป่วยโรยราโศกแสนเศร้า ○ บรรเทา ○ ○ ○ ○ ○
(เพื่อบรรเทาเจ้าให้เสียออกหมด)

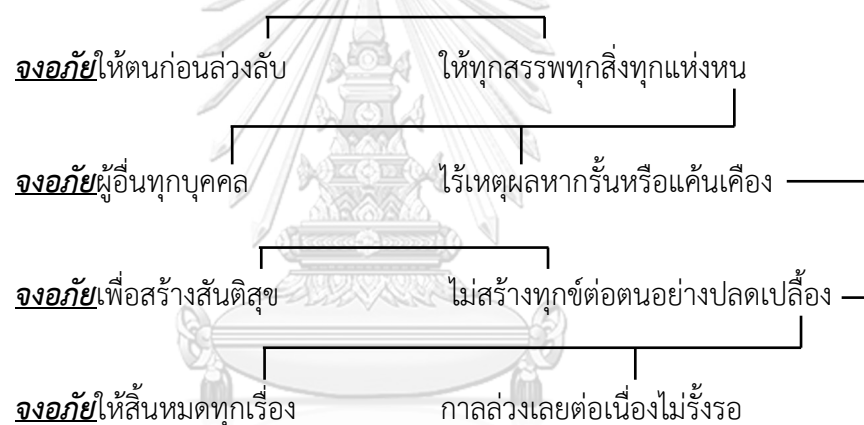
โดย การสัมผัสพยัญชนะในวรรคระดับ คือ โรย- รา (ร) และ โศก- แสน - เศร้า (ส/ศ)

5. บทองค์การที่สิบสอง: เราคุยเรื่องการให้อภัย

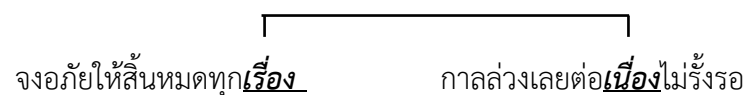
กลอนที่ตัดแปลงจากบทนี้เป็นกลอนที่ดำเนินเรื่องต่อจากกลอนบทที่ 17 และ 18 จากสาระที่ได้จากวรรณกรรมฯ บทนี้นำมาสร้างสรรค์เป็นบทกลอนสุภาพบทที่ 19 และ 20 ได้ดังนี้

บทนี้เป็นบทที่ตัวละครมีมติตั้งคำถามเกี่ยวกับการให้อภัยในมุมมองของคน ที่ใกล้เสียชีวิตซึ่งตัวละครครุฑอรุณมองว่าการให้อภัยนั้นเห็นสิ่งที่พึงกระทำและมีหลาย รูปแบบทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น โดยคำสำคัญที่พบในบทนี้ได้แก่ *ให้อภัยตนเองและผู้อื่น ไม่ควรจองเวร สร้างสันติสุขให้กับตนและคนรอบข้าง ไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปเปล่า ๆ โดยที่ไม่ได้ให้อภัย* ซึ่งแนวทางในการแต่งกลอนสุภาพมีดังต่อไปนี้ เนื่องความ หลากกหลายของการให้อภัยและความที่กลอนบทที่ 19 และ 20 อยู่ในตำแหน่งก่อน ช่วงสุดท้ายของเรียงความภาพถ่าย ผู้วิจัยจึงต้องการให้กลอนมีความงามทางวรรณศิลป์ ด้วยการเล่นคำซ้ำ โดยใช้คำซ้ำในการขึ้นต้นวรรคทั้งหมด 4 วรรค ได้แก่วรรคสดับและ วรรครองของกลอนทั้ง 2 บท ทั้งนี้นอกจากความสวยงามของกลอนที่เกิดจากการเล่นคำ แล้วยังสามารถบรรยายแนวคิดเรื่องการให้อภัยได้ครบถ้วนจากวรรณกรรมฯ โดยคำที่ใช้ในการเล่นคำซ้ำคือคำว่า จงอภัย ซึ่งเป็นสาระของวรรณกรรมฯ บทนี้

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบปัญหาที่การสัมผัสสนอกระหว่างวรรครองกับวรรคส่งของ กลอนบทที่ 20 เนื่องจากพยางค์สุดท้ายของวรรครองลงสัมผัสด้วยเสียง “เอียง” การลง สัมผัสในพยางค์ที่ 3 ของวรรคส่งนั้น ผู้วิจัยไม่สามารถหาคำที่มีความหมายตามเนื้อหา ของบทนี้ได้ จึงจำเป็นต้องลงสัมผัสที่พยางค์ที่ 5 แทน ซึ่งยังถือเป็นกรลงสัมผัสที่ ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของการแต่งกลอนสุภาพ (ฉันทชัย อธิเกียรติ, 2549) แต่อาจทำ ให้จังหวะการอ่านไม่ราบรื่นเท่าการลงสัมผัสที่พยางค์ที่ 3 ที่เป็นที่ยิยมมากกว่า

การดัดแปลงตัวละคร

ผู้วิจัยดัดแปลงเหลือเพียงตัวละครหลัก 2 ตัว คือ มิตซ์ อัลบอม และมอร์รี ชาวอตซ์ เนื่องจาก การศึกษางานดัดแปลงเป็นสื่ออื่นที่ผ่านมาของวรรณกรรมทิวส์เดส์วิทมอร์รี พบว่าจุดร่วมหลักที่ทุก ผลงานดัดแปลงมีร่วมกันคือปฏิสัมพันธ์ของตัวละครหลักทั้งสอง และด้วยคุณสมบัติของสื่อประเภท ภาพถ่ายซึ่งเป็นภาพนิ่งนั้นมีข้อจำกัด ผู้วิจัยจึงไม่ต้องการให้ตัวละครรองตัวอื่นมาดึงดูดความสนใจจาก ประเด็นหลักที่ต้องการสื่อสารในแต่ละตอน

นอกจากการตัดทอนตัวละครแล้ว ยังมีการดัดแปลงให้ตัวละครนั้นต่างไปจากตัวบท ต้นฉบับด้วยการดัดแปลงให้ตัวละครหลักทั้งสองนั้นเป็นตัวละครที่ไร้ซึ่งเพศ ชื่อหรือใบหน้า แต่ยังคง ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ฉันครูและศิษย์ที่เป็นแก่นหลักของวรรณกรรมไว้ เพื่อเปิดกว้างให้ผู้รับสาร ได้ตีความได้อย่างอิสระเนื่องจากวรรณกรรมต้นฉบับแสดงให้เห็นว่าทุกคนย่อมมีครูคนนั้นเป็นของตน โดยตัวละครทั้งสองมีการออกแบบดังนี้

ตัวละครทั้งสองนั้นจะแต่งกายคล้ายเคียงกัน แต่งกายต่างกันเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความ แตกต่างของตัวละคร โดย

1. ตัวละครที่เป็นครู ส่วนหัวจะใช้ผ้าขนาดยาว 1 เมตร สีขาวทึบ ไม่มันวาวพันไว้ที่ ใบหน้าเพื่อปกปิดใบหน้าของตัวแบบ ส่วนลำตัวสวมเสื้อยืดสีขาวและกางเกงขายาว สีกรมท่า

รูปที่ 5 ตัวละครครู

2. ตัวละครศิษย์ ส่วนหัวจะใช้ผ้าสีขาวขนาดยาว 1 เมตร สีขาวโปร่งแสงเล็กน้อย มีความมันวาวพันไว้ที่ใบหน้าเพื่อปกปิดใบหน้าของตัวแบบ ส่วนลำตัวสวมเสื้อยืดสีขาวแขนยาว กางเกงสีเทา

รูปที่ 6 ตัวละครศิษย์

ด้วยเทคนิคที่เลือกใช้ในการถ่ายทำด้วยการฉายภาพจากโปรเจกเตอร์ จึงออกแบบให้ตัวละครทั้งสองแต่งกายด้วยเสื้อสีขาวและผ้าคลุมหัวสีขาวล้วนไม่มีลาย เพื่อให้การฉายภาพลงฉากและตัวแบบมีความถูกต้องตามภาพที่ออกแบบไว้ ไม่มีสีหรือลายอื่น ๆ มาปะปนทำให้สารที่ต้องการจะสื่อออกไปนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

2.2 การสร้างฉากเชิงกายภาพ โดยการตัดแปลงช่วงเวลา สถานที่และฉาก

ผู้วิจัยออกแบบและสร้างฉากเชิงกายภาพสำหรับการถ่ายภาพเพื่อสร้างสัญลักษณ์และสื่อสารแนวคิดชีวิตและความตาย ด้วยข้อจำกัดในด้านเวลาและงบประมาณผู้วิจัยจึงเลือกใช้ภาพและวิดีโอสต็อกจากเว็บไซต์ [canva.com](https://www.canva.com) เพื่อความสะดวกในการสร้างสรรค์และฉายลงฉากหลังถ่ายภาพและตัวละครด้วยเครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์ โดยใช้คำสำคัญและกลอนสุภาพที่ตัดแปลงมาในขั้นตอนแรกมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกภาพและวิดีโอสต็อก รวมทั้งสิ้น 20 ภาพ/วิดีโอสำหรับการถ่ายทำ 25 ฉาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแนวทางการคัดเลือกภาพและวิดีโอสต็อกเพื่อสร้างฉากเชิงกายภาพ

ฉากที่ 1

ฉากที่ 1 เป็นฉากสำหรับดำเนินเรื่องคู่กับกลอนบทที่ 1-2 โดยเป็นกลอนเปิดเรื่องของเรียงความภาพถ่าย เนื้อหาบรรยายถึงเรื่องราวที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อไปทั้งหมด จากเนื้อหาของกลอนและคำสำคัญของบทนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ภาพดอกชอนกลิ่นเป็นสัญลักษณ์ในการสร้างฉากเชิงกายภาพ เพราะในวัฒนธรรมไทยในอดีตนั้นนิยมใช้ดอกชอนกลิ่นในงานศพเพื่อช่วยเรื่องกลิ่น จึงเลือกใช้ภาพดอกชอนกลิ่นที่มีความเกี่ยวข้องกับงานศพของคนไทย (วิยดา เทพหัตถ์, 2565) เพื่อสื่อถึงความตายที่กำลังสืบคลานเข้าหาตัวละคร เนื่องจากตัวละครครุ่นนั้นป่วยด้วยโรคที่ไม่มีทางรักษาหาย และความ

ตายที่กำลังจะมาถึงนี้เองก็เป็นความตายที่ตัวละครครูเปิดรับและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงนี้ จึง ออกแบบให้ฉายภาพช่อดอกช่อนกลี้นลงบนตัวละครครูทั้งหมด 3 อิริยาบถ

1.1 ด้านหลังของตัวละครในท่าโอบกอดตนเอง เพื่อสื่อถึงการโอบรับความเปลี่ยนแปลงใน ร่างกายของตน

1.2 ที่ใบหน้าของตัวละครครู เพื่อสื่อถึงการเผชิญหน้ากับความตายที่จะมาถึงนี้

1.3 ตัวละครทำท่าถือช่อดอกช่อนกลี้น โดยฉายบริเวณลำตัว เพื่อสื่อถึงการรับมือจัดการกับ ความตาย และความตั้งใจที่ตัวละครครูต้องการสอนและส่งต่อเรื่องราวแง่คิดเกี่ยวกับชีวิตและความ

รูปที่ 7 ดอกช่อนกลี้น

ตายจากประสบการณ์ของตนในรูปแบบของงานศพคนเป็น

ฉากที่ 2-5

ฉากที่ 2-5 เป็นฉากสำหรับดำเนินเรื่องคู่กับกลอนบทที่ 3-4 ซึ่งบรรยายถึงช่วงลักษณะนิสัย ของตัวละครครูก่อนที่จะตรวจพบว่าเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง (ALS) โดยเป็นคนที่รักการเดินรำเป็น ชีวิตจิตใจ แต่เมื่อป่วยด้วยโรคร้ายเช่นนี้จึงทำให้ร่างกายไม่สามารถทำสิ่งที่รักได้เช่นเดิมอีกต่อไป โดย ภาพและวิดีโอสต็อกที่ใช้ในการถ่ายภาพทั้ง 4 ฉาก คือ

1. ฉากที่ 2 โคมไฟลูกบอล เพื่อสื่อถึงแสงไฟในงานเดินรำ โดยฉายลงบนตัวละครครูที่กำลัง เดินรำในท่าต่าง ๆ รำเริง สนุกสนาน แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่ตัวละครครูชอบทำ

รูปที่ 8 โคมไฟลูกบอล

2. ฉากที่ 3 ตัวอักษร ALS สีเหลือง ซึ่งคือตัวย่อชื่อของโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงในภาษาอังกฤษ โดยใช้ตัวอักษรสีเหลืองเพื่อให้ความรู้สึกถึงการเตือนบางสิ่งบางอย่าง ในที่นี้ต้องการสื่อถึงการเตือนว่าร่างกายของตัวละครครูนั่นจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไปหลังจากตรวจพบโรคนี้ได้ แนวคิดจากสัญญาณไฟสีเหลืองในไฟจราจรที่หมายถึงการเตือนผู้ขับขี่ให้รู้ว่าต้องชะลอรถเพื่อหยุดที่สัญญาณไฟสีแดงต่อไป โดยให้ตัวละครครูแสดงท่าทางที่ให้ความรู้สึกท้อแท้และเศร้าโศก

รูปที่ 9 ตัวอักษร ALS สีเหลือง

3. ฉากที่ 4 วิดีโอเทียนไขจุดไฟ หนึ่งในอาการของโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงคือกล้ามเนื้อของผู้ป่วยจะทยอยเริ่มใช้งานไม่ได้ตามปกติ เปรียบเสมือนกับเทียนไขที่หลอมละลายร่างกายของผู้ป่วยจึงใช้ภาพเทียนไขจุดไฟเพื่อสื่อถึงอาการของโรคนี้ โดยฉายบนมือของตัวละครครูในท่ามีอรองเทียนไข และมีอริยาบถที่สงบขึ้นไม่เศร้าโศกเท่ากับฉากก่อนหน้านี้ เพื่อสื่อให้เห็นถึงการเริ่มยอมรับในอาการของโรคนี้

รูปที่ 10 เทียนไขจุดไฟ

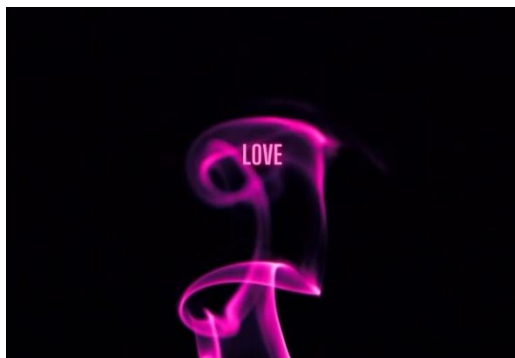
4. ฉากที่ 5 ตัวอักษร ALS สีขาว จัดวางเรียงตัวอักษรเช่นเดียวกับฉากที่ 3 แต่เปลี่ยนสีจากสีเหลืองเป็นสีขาวเพื่อสื่อถึงการยอมรับความเป็นจริงของโรคนี้อะและอยู่กับมันได้อย่างสงบสุขขึ้น โดยฉายลงบนตัวละครครูในอิริยาบถที่สื่อให้เห็นถึงการยอมรับ การเงยหน้าสู้อับอุปสรรค ลูกขึ้นยืนหยัดเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ถึงแม้จะมีทุกข์จากโรคที่รักษาไม่หาย แต่ตัวละครจะไปทนทุกข์ไปเสียเปล่าประโยชน์

รูปที่ 11 ตัวอักษร ALS สีขาว

ฉากที่ 6

ฉากที่ 6 เป็นฉากสำหรับดำเนินเรื่องคู่กับกลอนบทที่ 5-6 ซึ่งบรรยายถึงการเริ่มต้นการเรียนการสอนของตัวละครครูและศิษย์ เป็นการคุยเรื่องราวเกี่ยวกับความรักในโลกใบนี้ จึงเลือกใช้วิดีโอควันสีชมพูและตัวอักษร LOVE เพื่อสื่อถึงความรักในทุกรูปแบบความสัมพันธ์ โดยให้ตัวละครครูทำมือกุ่มที่หน้าอกบริเวณใกล้หัวใจ ส่วนตัวละครศิษย์ทำมือยื่นออกไปรับความรัก และให้ทั้งสองตัวละครยื่นมือเข้าหากัน เพื่อสื่อว่าความรักนั้นมีทั้งให้และรับ

รูปที่ 12 ควณสีชมพูและตัวอักษร LOVE

ฉากที่ 7-9

ฉากที่ 7-9 เป็นฉากสำหรับดำเนินเรื่องคู่กับกลอนบทที่ 7-8 ซึ่งบรรยายถึงความเสียใจในตนเอง มนุษย์เรานั้นเศร้าโศกได้เป็นเรื่องธรรมชาติ แต่เราก็ไม่ควรจมไปกับความเศร้าโศกนั้น เราควรกำหนดเวลาให้กับความรู้สึกนี้เพียงพอสมควรแล้วเดินหน้าต่อไป เพราะชีวิตยังมีเรื่องดีอื่น ๆ อีกมากมายรอให้เราค้นพบ โดยออกแบบฉากที่ใช้ในการถ่ายภาพจำนวน 3 ฉาก คือ

1. ฉากที่ 7 วิดีโอภาพใต้น้ำ เพื่อสื่อถึงความทุกข์ ความลำบาก การอยู่ภายใต้บางสิ่งบางอย่างที่ทำให้เกิดทุกข์ยาก โดยฉากลงตัวละครครูที่อยู่ในทำคิดไม่ตกกับบางสิ่งบางอย่าง

รูปที่ 13 ใต้น้ำ

2. ฉากที่ 8 วิดีโอภาพฝนตกฟ้าคะนอง เป็นอีกฉากที่ต้องการสื่อถึงความทุกข์โศก โดยฉายลงตัวละครศิษย์ที่อยู่ในโศกเศร้าและโอบกอดตนเองเพื่อปลอบโยนความทุกข์นี้

รูปที่ 14 ฝนตกฟ้าคะนอง

3. ฉากที่ 9 วิดีโอภาพหมู่เมฆลอยในท้องฟ้าสว่างใส เพื่อสื่อถึงความสดใส ความปลอดโปร่ง เหมือนกับฟ้าหลังฝน โดยฉายลงทั้งสองตัวละครในอิริยาบถที่แสดงถึงการมีความสุข และความสงบในตน

รูปที่ 15 หมู่เมฆลอยในท้องฟ้าสว่างใส

2.3 การถ่ายภาพและตกแต่งภาพ

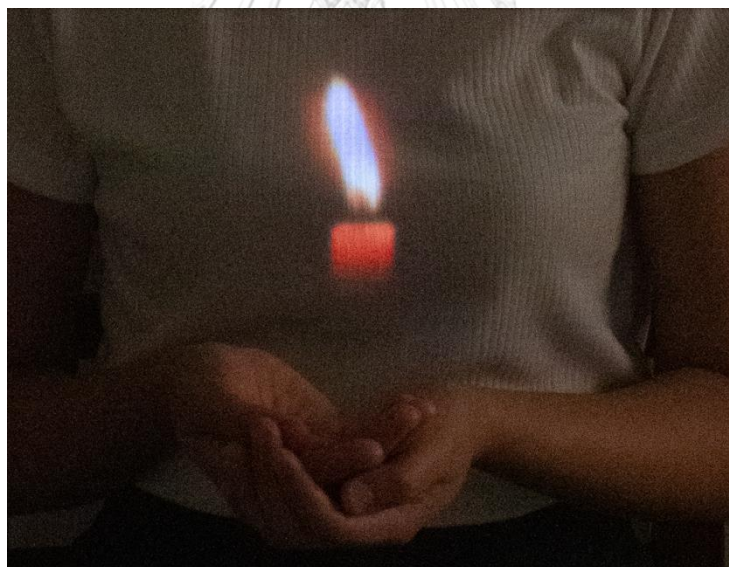
หลังจากสร้างฉากเชิงกายภาพเรียบร้อยแล้วจึงนำมาเขียนเป็นสคริปต์การถ่ายภาพ โดยจัดเรียงลำดับการถ่ายตามลำดับเรื่องราวที่ได้ตัดแปลงเป็นกลอนสุภาพไว้ทั้งหมด 24 ฉาก นอกจากภาพฉากที่จัดเตรียมไว้เพื่อฉายภาพยังมีอุปกรณ์ประกอบฉากอื่นเพิ่มเติมอีก ได้แก่ เก้าอี้ไม่มีพนักพิง เก้าอี้ไม้หัวโล้น กรอบรูปเปล่า กระจก และซองจดหมาย โดยการถ่ายทำนั้นใช้เทคนิคการฉายภาพฉากเชิงกายภาพด้วยโปรเจกเตอร์บนฉากถ่ายภาพและตัวแบบ การถ่ายทำด้วยเทคนิคนี้ต้องอาศัยการถ่ายทำในพื้นที่ที่มีแสงน้อยเพื่อที่การฉายภาพโปรเจกเตอร์มีความสว่างและคมชัดซึ่งคือการถ่ายภาพในอาคาร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้กล้องถ่ายภาพที่มีความสามารถในการถ่ายภาพในพื้นที่แสงน้อย การถ่ายภาพครั้งนี้จึงถ่ายทำด้วยกล้องดิจิทัล DSLR และเลนส์ขนาด 50 mm F/1.4 ซึ่งเป็นเลนส์ที่มีรูรับแสงที่กว้าง สามารถรับแสงเข้ามาได้เยอะ เหมาะแก่การถ่ายภาพในพื้นที่แสงน้อย และเนื่องจากข้อจำกัดของการถ่ายภาพในพื้นที่แสงน้อยทำให้ภาพถ่ายที่ได้นั้นมีสัญญาณรบกวนมากกว่าการถ่ายภาพในพื้นที่แสงปกติ จึงตั้งค่าการบันทึกภาพถ่ายเป็นไฟล์ชนิด Raw เนื่องจากเป็นชนิดไฟล์ที่ไม่ถูกบีบอัด เป็นไฟล์ที่บันทึกข้อมูลทั้งหมดจากเซ็นเซอร์ของกล้อง เหมาะที่จะนำไปตกแต่งภาพในโปรแกรม Adobe Lightroom Classic และ Adobe Photoshop เพื่อแก้ไขสัญญาณรบกวนนั้นออกไป

ในขั้นตอนการถ่ายภาพ ในแต่ละฉากผู้วิจัยเป็นผู้ถ่ายภาพและกำกับท่าทางทั้งหมดโดยอธิบายใจความสำคัญของแต่ละฉากให้ตัวแบบเข้าใจและจัดทำท่าทางได้ตามที่ออกแบบ ทั้งนี้ตัวละครทั้ง

สองแต่งกายเช่นเดิมตลอดการถ่ายทำ นอกจากนี้การใช้เทคนิคการฉายภาพจากโปรเจกเตอร์นั้น จำเป็นต้องมีผู้ช่วยในการถ่ายทำเพื่อช่วยจัดวางตำแหน่งการฉายภาพ เนื่องจากการจัดตำแหน่งโปรเจกเตอร์นั้นมีหลากหลายมุมและองศา ไม่ใช่แนวตรงที่สามารถใช้ขาตั้งกล้องวางโปรเจกเตอร์แทนได้ การมีผู้ช่วยถือโปรเจกเตอร์ไว้ตามมุมต่าง ๆ นั้นอำนวยความสะดวกให้การถ่ายภาพได้มากขึ้น

หลังจากถ่ายทำครบทุกฉาก ผู้วิจัยได้เพิ่มฉากเงากลุ่มต้นไม้เพิ่มเข้ามา รวมเป็นทั้งหมด 25 ฉาก แต่เนื่องด้วยระหว่างถ่ายทำเกิดปัญหาที่กล้องดิจิทัลของผู้วิจัยไม่สามารถถ่ายภาพต่อไปได้ เนื่องจากเมนบอร์ดของกล้องเสียหายต้องได้รับการซ่อมแซมจากศูนย์บริการ จึงต้องถ่ายทำต่อด้วยกล้องจากสมาร์ทโฟนแทนเพราะต้องการถ่ายเพิ่มเติมเพียงหนึ่งฉาก แต่ภาพถ่ายที่ได้นั้นมีสัญญาณรบกวนมากพอสมควร และเป็นการบันทึกภาพเป็นไฟล์ชนิด JPEG ซึ่งเป็นไฟล์ที่ถูกบีบอัดข้อมูลมาแล้ว ทำให้ข้อมูลในไฟล์ภาพลดลงไปบ้าง การนำไปตกแต่งและแก้ไขในโปรแกรมฯ นั้นจึงทำไม่ได้เต็มที่เท่าไฟล์ชนิด Raw

ตัวอย่างรายละเอียดและสัญญาณรบกวนภาพที่ถ่ายจากกล้องดิจิทัล DSLR กับภาพที่ถ่ายจากสมาร์ทโฟนในระดับการซูม 200 เปอร์เซ็นต์ ก่อนปรับแต่ง ในรูปที่ 16-17

รูปที่ 16 ภาพถ่ายจากกล้องดิจิทัล DSLR ในระดับการซูม 200 เปอร์เซ็นต์ก่อนปรับแต่ง

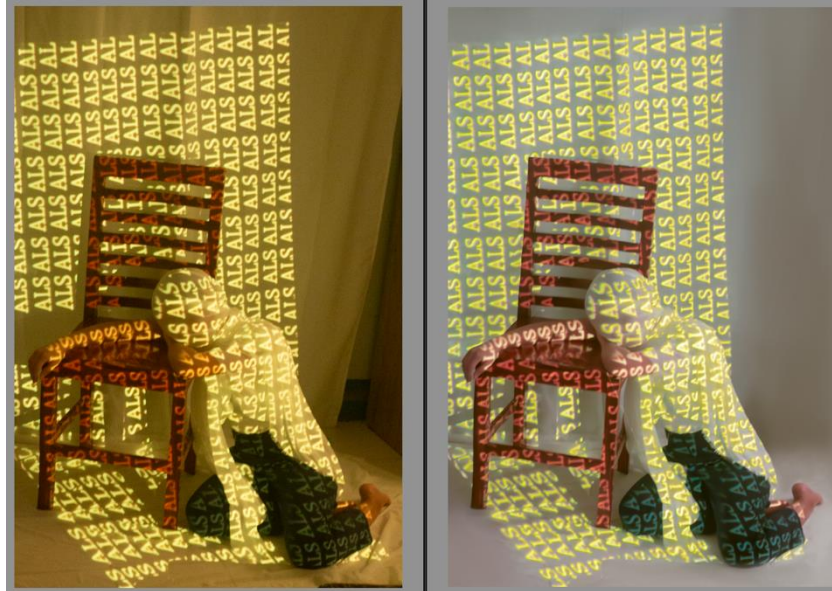
รูปที่ 17 ภาพถ่ายจากสมาร์ทโฟนในระดับการชุม 200 เปอร์เซ็นต์ก่อนปรับแต่ง

จากรูปที่ 16-17 นี้ เห็นได้ชัดว่าภาพที่ถ่ายจากกล้อง DSLR บันทึกภาพด้วยไฟล์ Raw นั้นสามารถเก็บรายละเอียดของภาพไว้ได้มากกว่าการถ่ายภาพด้วยสมาร์ทโฟนที่บันทึกภาพด้วยไฟล์ JPEG ถึงแม้ภาพจะมีสัญญาณรบกวนทั้งคู่เนื่องจากการถ่ายภาพในที่แสงน้อย เป็นปัญหาที่หลีกเลี่ยงได้ยาก จึงมีความจำเป็นที่ต้องตกแต่งภาพภายหลัง ทั้งนี้ภาพที่ถ่ายด้วยสมาร์ทโฟนก็ยังสามารถนำไปตกแต่งและใช้งานได้ในกรณีที่จำเป็น

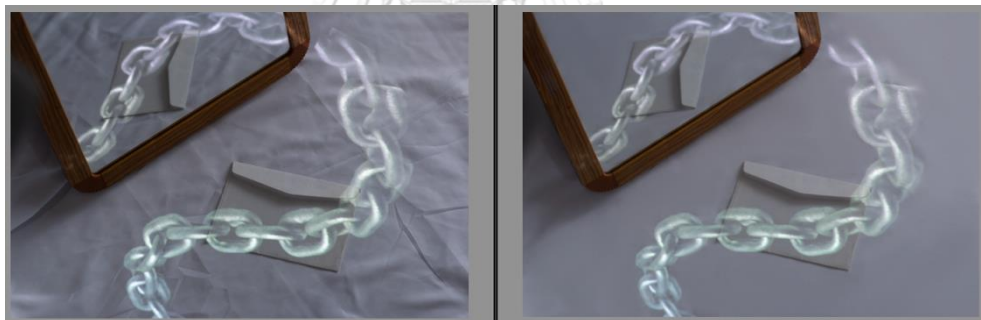
เนื่องจากข้อจำกัดของการถ่ายภาพในที่แสงน้อยทำให้ภาพถ่ายมีสัญญาณรบกวนมากกว่าแสงปกติ และต้องอาศัยการปรับแก้ไขภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจึงถ่ายภาพในแต่ละฉากมาเป็นจำนวนมากเพื่อให้มีตัวเลือกภาพที่หลากหลายสามารถนำไปใช้งานได้ต่อไป โดยคัดเลือกภาพตามโครงสร้างการเล่าเรื่องที่ได้ตัดแปลงไว้ได้เป็นจำนวน 50 ภาพ จากนั้นนำไปตกแต่งแก้ไขภาพในโปรแกรม Adobe Lightroom Classic และ Adobe Photoshop

การตกแต่งภาพทุกภาพเริ่มด้วยโปรแกรม Adobe Lightroom สิ่งที่ต้องแก้ไขแต่ละภาพ ได้แก่ การปรับลดสัญญาณรบกวนในภาพ การปรับสมดุลแสงสีขาวของภาพ การปรับความสว่างของภาพให้สว่างขึ้น ปรับสีของภาพที่ฉากจากโปรเจกเตอร์ให้ชัดเจนขึ้น ปรับสีภาพเป็นสีขาวดำสำหรับบางฉาก เป็นต้น เมื่อตกแต่งภาพได้เป็นที่พอใจแล้วจากนั้นนำไปแก้ไขภาพต่อที่โปรแกรม Adobe Photoshop เนื่องจากต้องแก้ไขรอยยับของผ้าที่ใช้เป็นฉากถ่ายรูป แก้ไขเงาที่เกิดจากการฉายภาพโปรเจกเตอร์ลงตัวแบบ และลบสิ่งที่ไม่ต้องการในภาพออกไป เป็นต้น

ตัวอย่างก่อนและหลังการปรับแต่งและแก้ไขภาพ

รูปที่ 18 ภาพก่อนและหลังการแก้ไขตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

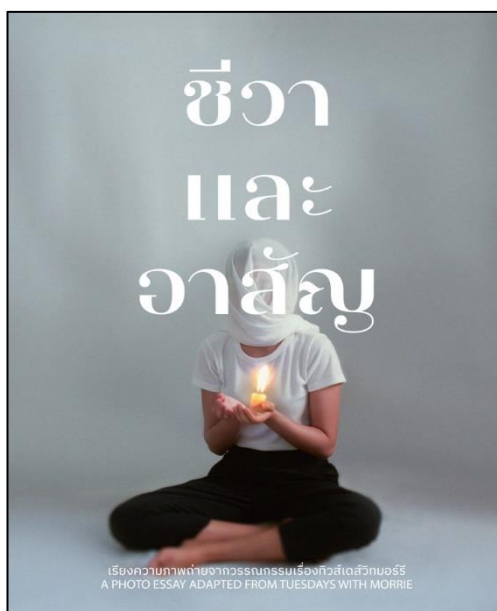

รูปที่ 19 ภาพก่อนและหลังการแก้ไขตกแต่งภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

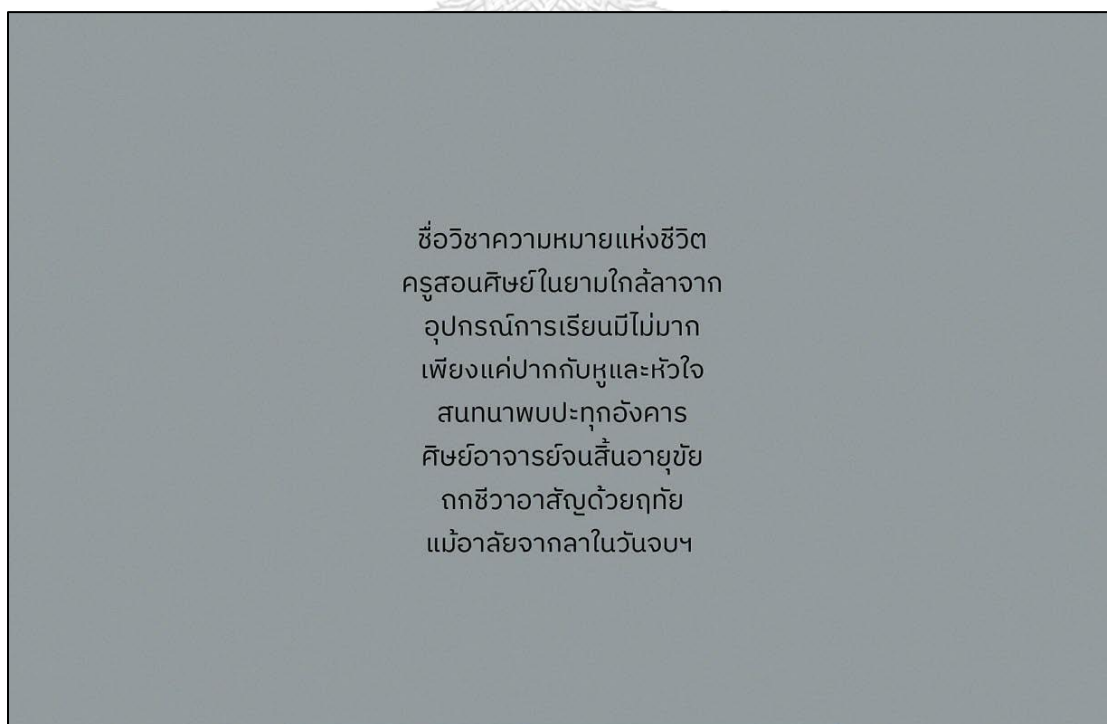
2.4 การเรียงร้อยภาพและกลอนเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์เป็นเรียงความภาพถ่าย

สร้างสรรค์ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเรียงความถ่ายเป็นแนวทางในการเรียงร้อยภาพและกลอนเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์ด้วยโครงสร้างเรียงความภาพถ่ายแบบ 3+1 โดยการคัดเลือกภาพเปิดภาพส่วนเนื้อความ ภาพปิด และภาพหลัก จากนั้นนำภาพถ่ายและกลอนสุภาพนำมาจัดเลย์เอาท์ เข้าด้วยกันโดยใช้โปรแกรม Adobe Illustrator ในการออกแบบสร้างสรรค์รูปเล่ม จัดทำเป็นไฟล์เอกสารที่มีขนาดกระดาษ Letter หรือ 8.5 x 11 นิ้ว แนวตั้ง ได้จำนวน 95 หน้า รวมหน้าปก จากนั้นนำไป

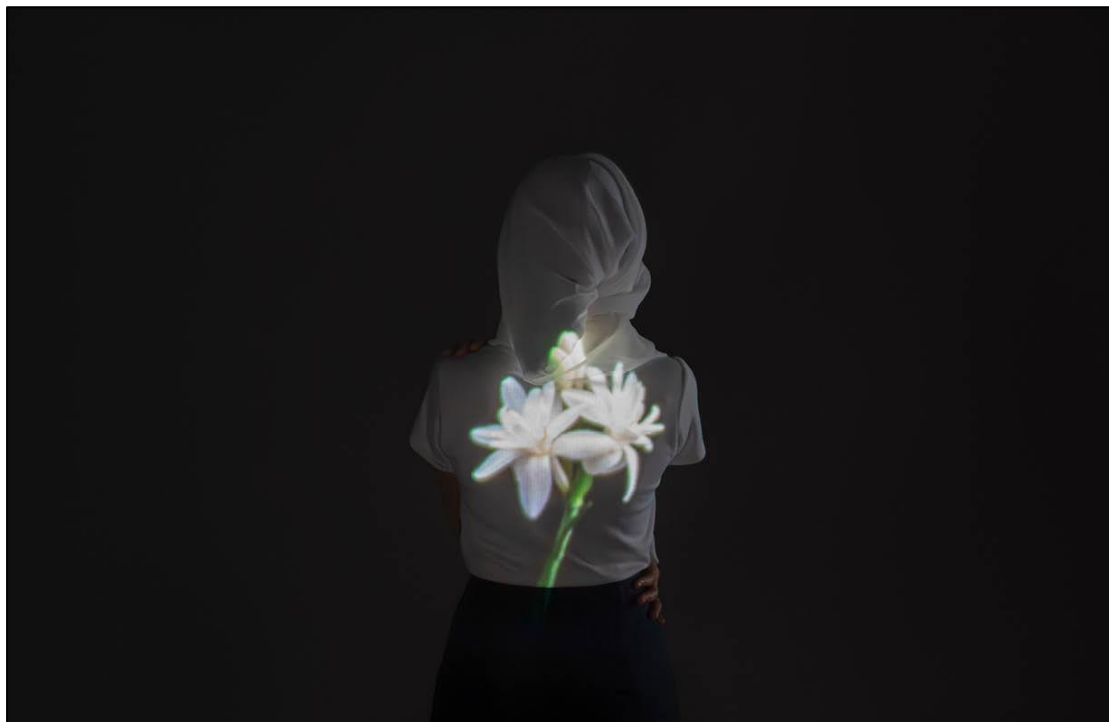
ประกอบรวมรูปเล่มในโปรแกรม Adobe InDesign โดยมีตัวอย่างรูปแบบการออกแบบและการจัดเรียงดังต่อไปนี้

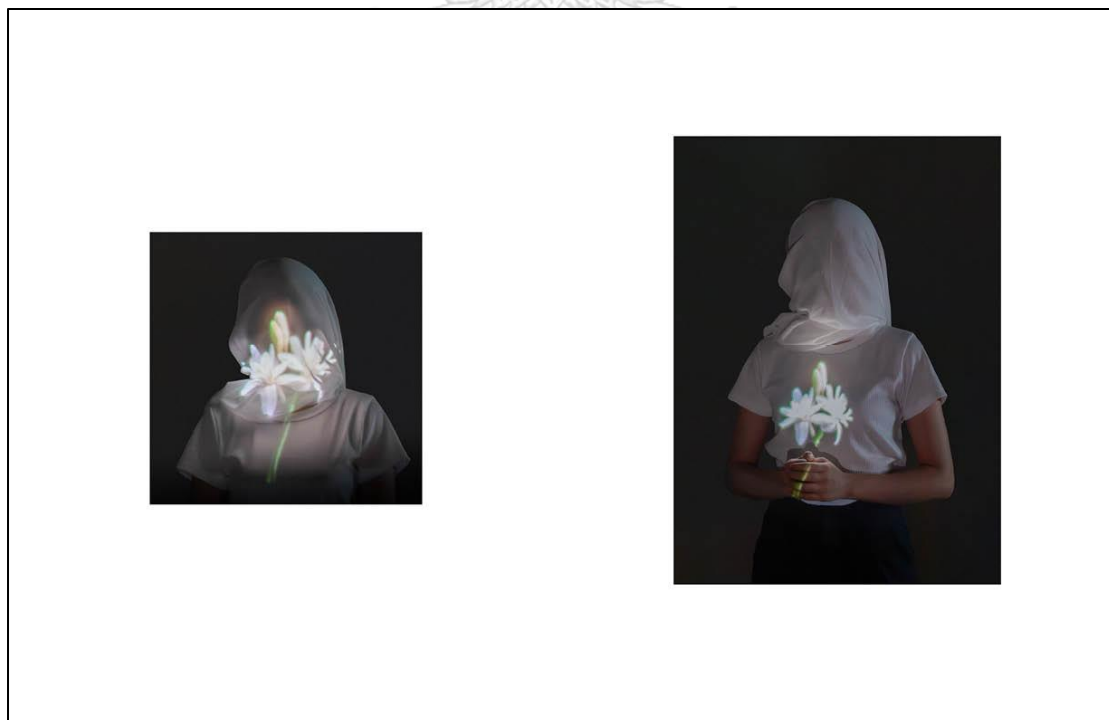
รูปที่ 20 หน้าที่ 1 ภาพปกเรียงความภาพถ่าย

รูปที่ 21 หน้าที่ 4-5 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 1-2

รูปที่ 22 หน้าที่ 6-7 ภาพฉากที่ตัวละครครุฑที่กอดตัวเองโดยมีดอกช่อนกลืนฉายอยู่บนตัว

รูปที่ 23 หน้าที่ 8-9 ภาพดอกช่อนกลืนฉายบนใบหน้าตัวละครครุฑและภาพตัวละครครุฑถือดอกช่อนกลืน

ผู้วิจัยออกแบบให้ภาพถ่ายและคำบรรยายทำหน้าที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยออกแบบให้คำบรรยายทำหน้าที่ส่งสารให้ผู้ชมได้รับเรื่องราวที่ต้องการสื่อผ่านกลอนสุภาพก่อน จากนั้นเป็นหน้าที่ของภาพถ่ายที่เรียงร้อยไว้นั้นสื่อสารนั้นๆ ต่อไปให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวมากยิ่งขึ้น โดยสามารถจำแนกโครงสร้างของเรียงความภาพถ่ายได้ดังนี้

1. ภาพเปิด/หน้าปก

ออกแบบให้ภาพเปิดนั้นมีขนาดใหญ่เต็มหน้ากระดาษ โดยมีชื่อของเรียงความภาพถ่ายประกอบอยู่ตรงกลางด้านบนของหน้า โดยเลือกใช้ภาพตัวละครอยู่ในท่านั่งบนพื้นและยกมือประคองภาพเทียนไขจุดไฟที่ฉายจากโปรเจกเตอร์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ของตัวละครที่กำลังป่วยด้วยโรคที่รักษาไม่หาย เหมือนกับเทียนไขที่จุดไฟแล้วย่อมละลายหายไปจนหมด ถึงแม้ผู้ชมที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมาก่อนอาจจะยังไม่เข้าใจถึงสารนี้ได้อย่างถูกต้องในครั้งแรกที่รับชม แต่ภาพนี้ก็มีความสามารถในการดึงดูดผู้ชมได้ด้วยองค์ประกอบด้านการถ่ายภาพ อีกทั้งภาพนี้ยังสามารถสื่อเกี่ยวกับเรื่องความตายได้อย่างไม่โจ่งแจ้ง ไม่ให้ความรู้สึกน่ากลัวหรือโศกเศร้า เป็นการสร้างโทนและอารมณ์ของเรียงความภาพถ่ายที่เกี่ยวกับชีวิตและความตายได้อย่างนุ่มนวล

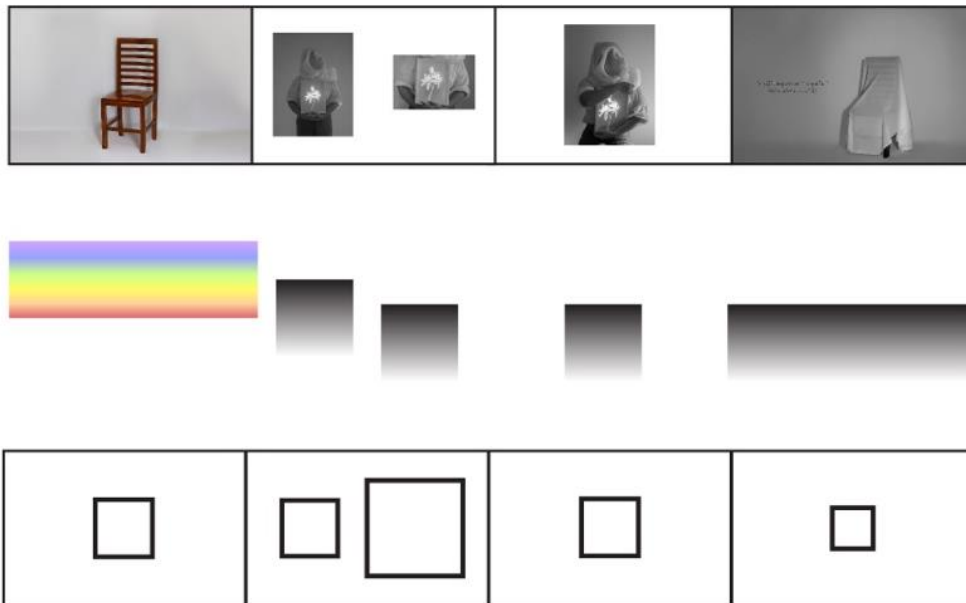
รูปที่ 24 ภาพเปิดและหน้าปก

2. ภาพส่วนเนื้อความ

การจัดเรียงภาพถ่ายในส่วนของเนื้อความนั้นมีความแตกต่างกันในแต่ละตอน ทั้งขนาดของภาพและจำนวนภาพในแต่ละหน้าเพื่อการสร้างจังหวะและการเว้นจังหวะของการเรียบเรียงภาพถ่าย เพื่อยังคงความสนใจของผู้ชมต่อไปได้ โดยมีตัวอย่างการสร้างจังหวะภาพดังแผนภาพต่อไปนี้

รูปที่ 25

การสร้างจังหวะภาพ

จากรูปที่ 25

แถวที่ 1 แสดงการจัดวางภาพในเรียงความภาพถ่าย

แถวที่ 2 แสดงจังหวะการใช้สีของภาพถ่ายโดยภาพสีตามด้วยภาพ ขาวดำ เพื่อแสดงอารมณ์ที่เปลี่ยนไป

แถวที่ 3 แสดงการสร้างจังหวะภาพถ่ายด้วยเทคนิคการถ่ายภาพ โดยสี่เหลี่ยมขนาดเล็กนั้นหมายถึงภาพที่ถ่ายไกลจากตัวแบบ ส่วนสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่หมายถึงการถ่ายภาพใกล้ตัวแบบ

3. ภาพปิด

ออกแบบให้ภาพปิดนั้นมีขนาดใหญ่เต็มหน้ากระดาษเช่นเดียวกับภาพเปิด แต่ภาพปิดนั้นมีขนาดใหญ่กว่าโดยจัดวางครอบคลุม 2 หน้ากระดาษคู่ โดยมีคำจารึกบนหลุมศพของครูมอริริจากวรรณกรรมประกอบด้วยที่กึ่งกลางหน้า กระดาษด้านซ้าย โดยเลือกใช้เป็นภาพเก้าอี้มีพนักพิงถูกคลุมด้วยผ้าสีขาว เพื่อสื่อถึงการจากไปของตัวละครครู ซึ่งเก้าอี้มีพนักพิงนี้เป็นอุปกรณ์ประกอบฉากที่ตัว

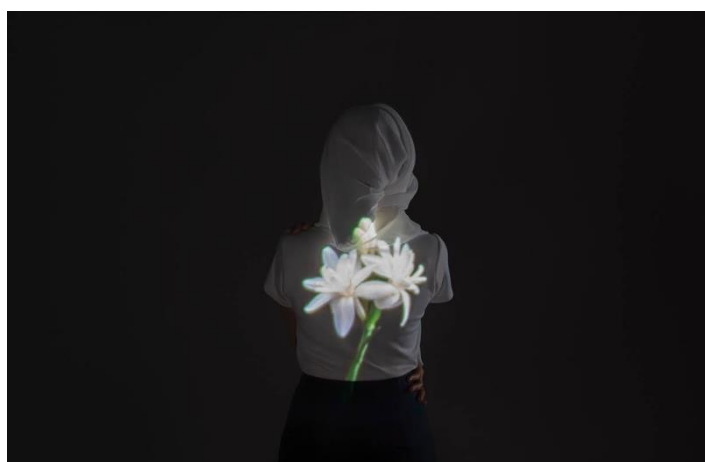
ละครครูใช้มาตั้งแต่ต้น การคลุมผ้าขาวเก้าอี้เอาไว้เช่นนี้สามารถหมายถึงการที่เจ้าของเก้าอี้ที่นั่งได้จากหายไป จึงต้องคลุมผ้าไว้เนื่องจากไม่มีการใช้งานอีกต่อไป เป็นการสื่อถึงความตายของตัวละครที่เป็น การสื่อสารแบบเป็นนัยและไม่น่ากลัว เพื่อให้เรื่องความตายสามารถสื่อสารออกไปได้อย่างไม่กระทบจิตใจผู้ชมในแง่ลบ

รูปที่ 26 ภาพปิด

4. ภาพหลัก

ภาพหลักมีทั้งหมด 3 ภาพ ได้แก่ ภาพเปิดและภาพปิดที่ได้กล่าวถึงไปข้างต้น ภาพหลักอีกภาพคือภาพในหน้าที่ 6 และ 7 ของเรียงความภาพถ่าย ซึ่งเป็นภาพตัวละครครูหันหลังและโอบกอดตนเองโดยมภาพช่อดอกช่อนกลิ้งฉายหลงบนแผ่นหลังของตัวละคร ภาพนี้ถูกเลือกเป็นหนึ่งในภาพหลักเนื่องจากภาพนี้สื่อสารถึงความตายที่กำลังสืบคลานเข้าหาตัวละครครูโดยใช้ภาพช่อดอกช่อนกลิ้งที่มีความเกี่ยวข้องกับงานศพในวัฒนธรรมของคนไทยสมัยก่อน ซึ่งความตายที่เดินทางเข้าหาตัวละครนี้เป็นที่มาของเรื่องราวทั้งหมด ตัวละครครูต้องการใช้เวลาที่เหลืออยู่ในการสอนและส่งต่อแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและความตายของตนต่อไป

รูปที่ 27 หนึ่งในภาพหลัก

โดยสรุปโครงสร้างเรียงความภาพถ่ายและการทำงานของโครงสร้างสามารถสรุปให้เห็นภาพรวมของการออกแบบการจัดเรียงชุดภาพถ่ายได้ดังรูปที่ 28 ดังต่อไปนี้

รูปที่ 28

โครงสร้างเรียงความภาพถ่ายและการทำงานของโครงสร้าง

2.5 การตรวจสอบผลงานเรียงความภาพถ่ายโดยผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบผลงานเรียงความภาพถ่ายโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้วยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพถ่าย

คุณไศริรัตน์ ม่วงคำ ศิลปินภาพถ่าย หรือที่รู้จักในนาม “ผู้หญิง ถือกถ้อง”
(ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี)

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ

คุณกรบงกช บุญยืนยงสกุล เจ้าของเพจ KORN a LOT หนังสือ การเดินทาง และ
ความรู้สึกรู้สึก

(เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีฉบับแปลภาษาไทย)

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตาย

ผศ. ดร. สุปรีย์ส กานูจนพิศศาล นักวิจัยและนักวิชาการอิสระ

(เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีทั้งต้นฉบับภาษาอังกฤษและฉบับ
แปลภาษาไทย)

โดยแบ่งความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกการออกแบบการถ่ายภาพด้วย
เทคนิคการฉายภาพจากโปรเจคเตอร์เพื่อสร้างฉากเชิงกายภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพ
ให้ความเห็นเกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายภาพและการจัดองค์ประกอบดังต่อไปนี้

“การถ่ายภาพด้วยโปรเจคเตอร์ ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่การนำมาใช้ในการถ่ายภาพในครั้งนี้
นี่ถือว่าการเลือกได้ดี ด้วยบทกวีทำให้รู้สึกถึงบางอย่างที่เป็นรูปธรรมแบบจำต้องไม่ได้
เป็นตัวแทนของเรื่องความรู้สึก ส่วนเรื่องการจัดองค์ประกอบภาพ ถือว่าทำได้ดี แม้ว่าบาง
ภาพผ้าที่คลุมศีรษะ จะเด่นกว่าภาพที่ฉายจากโปรเจคเตอร์ แต่รวม ๆ แล้วทำได้ดี”

(ไศริรัตน์ ม่วงคำ, แบบสอบถาม)

ด้านสัญลักษณ์ที่ใช้ในภาพถ่าย ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าเป็นการใช้สัญลักษณ์ที่ไม่
ซับซ้อน เข้าใจได้ไม่ยาก มีความเป็นสากล แต่สัญลักษณ์ที่ใช้นั้นยังมีความไม่สม่ำเสมอในแง่ของ

รูปแบบและยุคสมัย และถ้าหากออกแบบสัญญาให้มีความซับซ้อนมากขึ้นอาจทำให้ผลงานนั้นมีความน่าสนใจมากขึ้นตามไปด้วย ส่วนผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตายเห็นว่าสัญญานั้นสอดคล้องกับเรื่องราวที่กำลังจะสื่อ สัญญาและการปิดใบหน้าของตัวละครด้วยผ้าขาวแสดงให้เห็นถึงความตายที่ไม่เป็นของผู้ใดผู้หนึ่ง และยังชวนให้ผู้ชมได้ขบคิด

“สัญญาที่ใช้ค่อนข้างตรงไปตรงมา หลังจากการอ่านจบในแต่ละบท สามารถเดาได้ว่าสัญญาที่จะใช้สื่อ จะเป็นรูปอะไร มีความสากลและเข้าใจง่าย ตรงไปตรงมา เพียงแต่ บางภาพก็ดูคลาสสิก บางภาพก็ดูร่วมสมัย อยากให้คลุมโทนเรื่องสไตล์ รูปแบบของสัญญาที่จะเอามาใช้ ว่าอยู่ช่วงปีไหนกันแน่ แต่ถ้าให้เลือกได้ ก็อยากให้ลองคิดวิเคราะห์ที่มีความเป็นปรัชญา ซับซ้อน มากกว่านี้ อาจจะทำให้เนื้อหาดูน่าสนใจมากขึ้น”

(โคภรัตน์ ม่วงคำ, แบบสอบถาม)

“เลือกใช้สัญญาได้สอดคล้องกับคำโปรยของแต่ละหัวข้อ หากผู้ชมสังเกตรายละเอียดของสัญญา ผู้ชมจะเกิดคำถามในใจว่าเหตุใดผู้จัดทำจึงเลือกใช้บางสัญญา เช่น ผ้าคลุมสีขาวและดอกช่อนกลี้น เป็นต้น ซึ่งอาจนำไปสู่ความพยายามในการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับความหมายของสัญญานั้น ๆ สัญญาจากผ้าขาวและดอกไม้ ทำให้คิดถึงความตาย ผ้าขาวที่ปิดใบหน้า ทำให้รู้สึกว่ามีคนได้รู้แล้วว่าคนใต้ผ้าคือใคร แต่ทุกคนล้วนต้องตาย เมื่อผ้าขาวได้ห่อหุ้มไว้ เมื่อนั้นก็ไม่มีใครรู้จักเราอีกต่อไป”

(สุปรีย์ส กายูจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้านยังให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ตัวละครที่ไม่มีอัตลักษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพมีความเห็นคล้ายกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ เรื่องการไม่ต้องการให้อัตลักษณ์หรือตัวตนของคนใดคนหนึ่งมามีอิทธิพลต่อแนวคิดที่จะสื่อออกไป เป็นเพียงองค์ประกอบส่วนหนึ่งของภาพถ่ายเท่านั้น แต่เนื่องจากผู้วิจัยตั้งใจออกแบบการแต่งกายของตัวละครทั้ง 2 ตัวนั้นคล้ายคลึงกัน แตกต่างเพียงเล็กน้อยที่ลักษณะของเสื้อและชนิดของผ้าที่คลุมศีรษะ จึงอาจทำให้ลักษณะของผ้าที่แตกต่างกันทำให้ภาพดูไม่ต่อเนื่องและสม่าเสมอ ด้านผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตายให้ความเห็นว่าความรู้และทัศนคติของผู้ชมอาจส่งผลให้การตีความต่อการใช้ตัวละครไร้อัตลักษณ์เช่นนี้ได้แตกต่างกันออกไป

“รู้สึกว่าคุณสร้างต้องการลบอัตลักษณ์ของแบบ เพราะสิ่งที่พูดถึง ก็เป็นมนุษย์คนไหนก็ได้ เลยไม่อยากมีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน และน่าจะต้องการให้สัญลักษณ์ที่ฉายลงบนร่างกายเด่นขึ้นมากว่าเดิมจะมีสีหน้าหรือหน้าตาที่เกี่ยวข้อง เพียงแต่ พอผ้าที่มีความเงาสะท้อนได้ ก็จะดึงความสนใจจากข้อความที่ภาพโดยรวมต้องการสื่อ อีกอย่างคือ ผ้าสีขาวที่ใช้ อยากให้เป็นผ้าประเภทเดียวกัน เพื่อความสมูทของงาน เช่น จะใช้ภาพมัน/ด้าน เบบ/หนา อยากให้ไปในทิศทางเดียวกัน ไม่งั้นผ้าที่ต่างกันอาจจะทำให้ผู้ชมสับสนว่า ความหมายของผ้าในแต่ละภาพก็อาจจะต่างออกไปเช่นกัน”

(โสภิตร์ ม่วงคำ, แบบสอบถาม)

“คิดว่าเป็นเพราะจริง ๆ แล้วคิดว่าเจตนาของครุฑมอริเชียสไม่ได้ต้องการในด้านความมีชื่อเสียงของเขา แต่เค้าต้องการถ่ายทอดความรู้สึก แล้วก็เหมือนอยากเตือนสติให้กับคนที่ใช้ชีวิตอยู่รุ่นถัดไปว่า ให้ระวังเกี่ยวกับเรื่องความตาย ให้มีชีวิตอย่างคุ้มค่า การมีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย ไม่ใช่เรื่องของการสร้างชื่อเสียงหรือเงินทอง แต่คือการใช้ชีวิตให้มีคุณค่า มีความหมายในทุกวัน เพราะฉะนั้นก็คิดว่าเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์นี้อาจจะแบบไม่มีตัวละครที่ไม่เป็นปัญหา”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

“บางคนอาจเกิดความรู้สึกกลัวเพราะดูลึกลับ ปิดบัง และซ่อนเร้น บางคนอาจเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อถึงความตายและการจากลา บางคนอาจเกิดความรู้สึกสงสัยว่าภาพนี้ต้องการสื่ออะไร ดังนั้นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อถึงชีวิตและความตาย รวมถึงทัศนคติที่มีต่อเรื่องนี้จึงมีผลต่อการรับรู้และการตีความที่แตกต่างกันของผู้รับชมแต่ละคน ส่วนตัวทำให้รู้สึกถึงงานศพและความตาย เมื่อตาย ภายก็จะถูกห่อด้วยผ้าขาว การคลุมใบหน้า ทำให้รู้สึกเหมือนกับว่า เรารู้เพียงแค่ว่าทุกคนก็ต้องตาย เราไม่รู้หรือกว่าใครจะตาย ใครจะต้องเป็นคนที่ถูกห่อด้วยผ้าขาวนั้นต่อไป”

(สุปรีย์ส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

ด้านการใช้แสงและสี ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพมีความเห็นว่าสีที่ใช้นั้นเหมาะสมกับอารมณ์ของแต่ละภาพ มีความน่าสนใจ ผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตายมีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าสีนั้นแสดงให้เห็นอารมณ์ต่าง ๆ ได้ดี

“ทำได้ดี ดูแล้วรู้สึกว่ามี การทำการบ้านว่าสีใดมีผลต่ออารมณ์อะไรบ้าง หรืออาจจะมีการเล่นจากคำ เช่น อารมณ์เศร้า ก็ใช้สีน้ำเงิน ซึ่งปกติภาษาอังกฤษก็จะใช้บลูแทนความรู้สึกหดหู่เช่นกัน สีและแสงมีความน่าสนใจ แต่ก็มีความจริงไปตรงมา เหมาะกับเป็นภาพประกอบ”

(โคภริรัตน์ ม่วงคำ, แบบสอบถาม)

“สีและแสงช่วยเพิ่มความสดใสและความรู้สึกด้านบวกให้แก่ผู้รับชม สีแสดงถึงอารมณ์ต่าง ๆ ได้ดี การเลือกใช้ดอกไม้สีขาว แสดงให้เห็นถึงความสงบ ในส่วนที่สีสันดูฉาด แสดงให้เห็นถึงความสนุก มัวเมา ว้าวุ่น สีโทนเย็น ดำ ก็ทำให้รู้สึกเศร้าหมอง หดหู่ รวมไปถึงการใช้ลักษณะของเส้นในการเล่นสีด้วย”

(สุปรียส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

ด้านการจัดวางภาพและการออกแบบรูปเล่ม ผู้วิจัยต้องการออกแบบมาให้ผู้ชมมีประสบการณ์การอ่านที่ไม่ซับซ้อน อ่านแล้วสามารถย่อยสารได้ไม่ยาก ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพให้ความเห็นว่า

“น่าสนใจ เรียบง่าย ดูเพลย์เซฟ เป็นหนังสือที่ช่วงอายุไหนก็สามารถหยิบมาอ่านได้”

(โคภริรัตน์ ม่วงคำ, แบบสอบถาม)

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกภาพเปิด ภาพปิดและภาพหลักดังต่อไปนี้

“ชอบภาพเปิด ดูมีการสร้างสรรค์ และใช้เชิงสัญลักษณ์ในการเล่าเรื่อง ส่วนภาพปิดมิติของภาพดูแบนไปนิดนึง แต่ก็อาจจะจะเป็นความตั้งใจของช่างภาพก็เป็นไปได้ ส่วนภาพหลักชอบสองภาพแรก แต่ภาพสุดท้าย พอมาเรียงสามภาพ รู้สึกว่าจะหลุดมุดไปหน่อย อาจจะดีกว่าไหม ถ้าฉายทั้งภาพ (เก้าอี้และผ้า) ลงบนผนังขาวแทนไปเลย จะได้มีความเชื่อมต่อกับภาพเรียงความอื่น ๆ”

(โสภรัตน์ ม่วงคำ, แบบสอบถาม)

ด้านการตัดแปลงจากรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วทมอร์รีเป็นเรียงความภาพถ่ายในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกที่จะนำแนวคิดบางส่วนของวรรณกรรมฯ ที่แสดงให้เห็นได้ชัดถึงเรื่องชีวิตและความตาย ผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตายแสดงความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์เลือกนำเสนอประเด็นที่ตนต้องการได้ ส่วนผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะมองว่าเนื้อหาที่เลือกมาตัดแปลงนั้นยังไม่ค่อยแสดงให้เห็นถึงความลึกซึ้งของวรรณกรรมฯ

“คิดว่าผู้นำเสนอมีสิทธิ์ในการเลือกเฉพาะประเด็นที่ตนเองอยากนำมาตีความและสื่อสารในรูปแบบที่ตนถนัดให้แก่ผู้รับชม”

(สุปรียส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“คิดว่าเหมือนแคไปแตะ ๆ ไม่ได้ถึงกับเสียทีเดียว เหมือนน่าจะเอาแนวคิดในเรื่องของการตาย อะไรแบบนี้มา ถ้าไม่เคยอ่านหรือรู้จักทิวส์เดส์วทมอร์รีมาก่อน คิดว่าน่าจะเป็นผลงานใหม่”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

ด้านการตัดแปลงผลงานให้เข้ากับบริบทวัฒนธรรมไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะและผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตายมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าเป็นการตัดแปลงที่

แสดงให้เห็นถึงและเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย เช่น รูปแบบบทบรรยาย การเลือกใช้สัญลักษณ์ในภาพถ่าย

“คิดว่าปรับให้เหมือนเป็นเรื่องราวของคนไทยเลยค่ะ แบบว่าตั้งแต่เรื่องของการใช้ผ้าขาวบังหน้า โทนสี แล้วก็รูปร่างที่ดูแล้วก็ดูออกกว่าจะเป็นโทนคนเอเชียมากกว่า จริงๆ อย่างเรื่องดอกไม้สีขาวตัวอย่างเนี่ย คิดว่าถ้าเป็นต่างชาติฝั่งตะวันตกคงไม่ได้สัญลักษณ์แบบนี้ พอใช้กลอนแล้วทำให้มันเหมือนมีสุนทรียภาพทางภาษาเข้ามา เหมือนใช้คำน้อยแต่ว่าคิดได้ลึกซึ้งมากขึ้น แล้วก็การใช้กลอนมันทำให้ภาษาดูกระชับขึ้น”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

“เหมาะสม เพราะเรื่องความภาพถ่ายชุดนี้เข้าใจได้ค่อนข้างง่าย ไม่ซับซ้อนและไม่ได้ดูน่ากลัว หากเทียบกับภาพถ่ายบางภาพที่ใช้สื่อถึงชีวิตและความตาย เหมาะสมกับผู้ที่ยังชอบในงานศิลป์ ด้วยบทความรูปแบบสัมผัสกลอน และการใช้ภาพ แสง ในการแสดงถึงสัญลักษณ์และอารมณ์ต่างๆ งานมีการแสดงความเป็นไทยผสมผสาน ผ้าขาว ดอกไม้ กรอบรูปบทกลอน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ในความเป็นพื้นฐานของสังคมไทย จึงทำให้คนไทยสามารถรับรู้ภาพของเรื่องราวได้ดี”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(สุปรียส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

ในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ ทั้ง 2 ท่านได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ และผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตาย การตัดแปลงจากวรรณกรรมฯ สู่วีดิทัศน์ภาพถ่ายนี้มีแนวโน้มในการส่งอิทธิพลในแง่บวกต่อต้นฉบับวรรณกรรมฯ

“คิดว่าจะไปในแนวของการส่งเสริมมากกว่า เพราะว่าถึงแม้จะดัดแปลงมาแต่ว่ามี การใส่เครดิตอ้างอิงถึงผู้เขียน ถึงชื่อคุณครูที่ให้แนวคิดนี้ คิดว่าไม่ได้ลดทอนเลย”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

“ผมไม่คิดว่าเรียงความภาพถ่ายนี้มีเจตนาลดทอนหรือด้อยค่าต้นฉบับ ไม่ได้ถึงกับส่งเสริมโดยตรง แต่อาจจุดเชื้อความอยากให้บางคนอยากรู้ว่าต้นฉบับเขียนอะไรไว้บ้าง อาจเพิ่มยอดขายหนังสือทางอ้อม”

(สุปรีย์ส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้าน มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานและการเผยแพร่ผลงานดังต่อไปนี้

“เรียงความภาพถ่ายชุดนี้สามารถจัดเป็นนิทรรศการภาพและมีเวทีเสวนาขนาดย่อมที่เปิดโอกาสให้ผู้จัดทำ ผู้รับชมและผู้สนใจประเด็นนี้ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองกัน”

(สุปรีย์ส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

“อยากให้ลองเลือกสัญลักษณ์ที่มีความซับซ้อนแบบตีความหลายชั้นมาเล่นดู งานนี้รู้สึกว่าคุณสร้างสรรค์ค่อนข้างเพลย์เซฟ สัญลักษณ์ที่ใช้มีความเป็นสากล แต่ถ้าผู้สร้างสรรค์เป็นคนไทย ลองตีความและใช้สัญลักษณ์เชิงไทย ๆ เพิ่มเข้าไป ภาพน่าจะมีความสนใจมากขึ้น เช่นภาพกลอง (ภาพลำดับที่ 2) เราอาจจะใช้เป็นภาพดอกไม้จันทร์ ที่ใช้ในงานศพแทนก็ได้ เป็นต้น”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ไศกรินทร์ ม่วงคำ, แบบสอบถาม)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะมีความเห็นพ้องกันในเรื่องการใช้สัญลักษณ์จากดอกไม้จันทร์

“ถ้าคนไทยใช้ดอกไม้จันทร์ไปแล้วจะเข้าใจกว่า เพราะส่วนตัวไม่รู้จักดอกช่อนกลิ้ง”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

2. ด้านการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

หลังจากอ่านเรียงความภาพถ่าย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ และผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตายมีความเห็นต่อความรู้สึกและประเด็นที่เรียงความภาพถ่ายแสดงให้เห็นถึงแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายดังต่อไปนี้

“เห็นประเด็นเกี่ยวกับเรื่องชีวิต การให้ผู้อื่น การเสียสละ”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

“สงสัยใคร่รู้ ฟังพอใจ สงบ อ่อนโยน ความตายเป็นเรื่องทั่วไป สามารถพูดถึงได้ ไม่ว่าจะอยู่ในจุดใด ก็ตาย”

(สุปรีย์ส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

การสื่อสารแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมฯ ในเรียงความภาพถ่าย การเลือกใช้สัญลักษณ์สามารถแสดงให้เห็นว่าแนวคิดเรื่องที่ได้อิทธิพลมาจากวรรณกรรมฯ ในทัศนะของผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ เช่น สัญลักษณ์รูปเทียนไขจุดไฟ

“ที่จำได้จะรู้สึกว่าเป็นภาพที่แรก ๆ เลย ที่เป็นน่าจะถือเทียน อันข้างใน เหมือนคือ ความรู้สึกว่ามีเทียน มันทำให้นึกถึงความเป็นคุณครู ความที่พร้อมที่จะดับได้ตลอดเวลา ความไม่เที่ยง”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

ทั้งนี้ภาพถ่ายของเรียงความภาพถ่ายที่มีอิทธิพลในการสื่อสารแนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย ในความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ และผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตายมีดังต่อไปนี้

“ถ้าอิมแพคที่สุดจะมี ALS มีเทียน เอาจริงๆ ชอบเทียน เหมือนมาทำให้มองดูแปบ
 หนึ่งก่อน ภาพที่เห็นครึ่งตัวนั่งบนเก้าอี้ ดูหลอน ๆ ดินดนิ่ง สำหรับความน่ากลัวในความ
 ตายถ้าเต็มร้อยก็อาจจะเจ็ดสิบ

”

(กรบงกช บุญยืนยงสกุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 พฤศจิกายน 2566)

“โดยส่วนตัว ผมชอบส่วนแรกของการเปิดหลักสูตรที่เลือกใช้ภาพคนคลุมใบหน้า
 ด้วยผ้าสีขาวและยื่นถือดอกช่อนกลืน กับส่วนที่กล่าวถึงเรื่องการให้อภัยมากกว่าส่วนอื่น ส่วน
 อื่นก็สื่อความได้ดีครับ เหตุผลสำหรับความชอบในส่วนแรกคือภาพสามารถสื่อความหมายได้
 ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย มองภาพแล้วให้ความรู้สึกสงบกับความใคร่รู้ ทั้งนี้ ขอชื่นชมการ
 เลือกใช้ภาพโชครวนสำหรับการสื่อความหมายเรื่องการให้อภัย เพราะภาพถ่ายสื่อให้เห็นมโน
 ภาพการปลดปล่อยบางอย่างภายในใจของตัวเอง ภาพในส่วนแรก และส่วนสุดท้าย แสดงภาพ
 ของความตายที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน ภาพในส่วนแรกรู้สึกถึงความว่า เธอคือดอกไม้ และ
 ในส่วนสุดท้าย ดอกไม้ก็ตาย กลายเป็นเพียงภาพในกรอบรูป ต่อให้สวยงาม เพียงใด สุดท้าย
 ก็จบแบบเดียวกัน บทความในส่วนของเราคุยกันเรื่องความตาย เป็นการกล่าวถึงความตายว่า
 เป็นเรื่องจริงของชีวิต ถึงวันหนึ่งก็ต้องตาย ก่อนตายก็จงอยู่อย่างมีสติ”

(สุปรียส์ กาญจนพิศศาล, แบบสอบถาม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลการศึกษา: วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจาก
 วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่

3. ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์

3.1 การเผยแพร่เรียงความภาพถ่าย

เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ได้เผยแพร่แบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์
 www.issuu.com ในรูปแบบฟลิปบุ๊ก เนื่องจากเป็นแพลตฟอร์มที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่
 ผลงานในลักษณะอีบุ๊ก มีรูปแบบการเปิดหน้ากระดาษคล้ายกับการเปิดหนังสือแบบสื่อสิ่งพิมพ์

กล่าวคือมีการเคลื่อนไหวของหน้ากระดาษและมีเสียงประกอบ จึงให้อรรถรสในการเปิดอ่านผลงานได้ไม่ต่างจากสื่อสิ่งพิมพ์นัก สามารถเข้าถึงได้จากทั้งมือถือ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ อีกทั้งยังมีการบันทึกสถิติการเข้าชมในประเด็นต่าง ๆ ไว้อีกด้วย ทั้งนี้ได้มีการประชาสัมพันธ์ผลงานตามสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก และไลน์ โดยมีสถิติการเข้าชมในช่วงวันที่ 3 – 15 พฤศจิกายน 2566 ดังต่อไปนี้ ยอดการแสดงผลจำนวน 386 ครั้ง มีผู้เข้าอ่านจำนวน 376 ครั้ง ใช้เวลาอ่านเฉลี่ยอยู่ที่ 4 นาที 38 วินาที โดยแบ่งเป็นการอ่านบนคอมพิวเตอร์ร้อยละ 15 บนมือถือและแท็บเล็ตร้อยละ 85 มีผู้อ่านทั้งหมดจาก 9 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย 353 ครั้ง สหรัฐอเมริกา 8 ครั้ง ญี่ปุ่น 5 ครั้ง ไอร์แลนด์ 3 ครั้ง สวีเดน 3 ครั้ง ฝรั่งเศส เบลเยียม ออสเตรเลียและสหราชอาณาจักร ประเทศละ 1 ครั้ง

3.2 การสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

การสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ดำเนินการจากผู้ชม 2 กลุ่ม ได้แก่

1. **กลุ่มการสนทนากลุ่ม** จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี 8 คน และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี 8 คน

2. **กลุ่มผู้ชมทั่วไปด้วยการตอบแบบสอบถาม** จำนวน 54 คน

3.2.1 กลุ่มผู้ชมจากการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มจัดขึ้นทั้งหมด 2 รอบ ในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom โดยแบ่งเป็นรอบกลุ่มผู้ชมผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีและกลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี โดยผลจากการสนทนากลุ่มแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ทัศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายตัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี
2. ประสบการณ์การชมเรียงความภาพถ่าย และการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่ตัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1. ทศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายตัดแปลงจากรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

ด้านความเชื่อมโยงของเรียงความภาพถ่ายกับต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ในกลุ่มผู้ชมที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มาก่อนเมื่ออ่านเรียงความภาพถ่ายที่ตัดแปลงมา สามารถรับรู้ได้ว่า ผลงานตัดแปลงนี้ตัดแปลงมาจากวรรณกรรมฯ โดยความทรงจำที่มีจากการอ่านต้นฉบับวรรณกรรมฯ นั้นอาจมีผลต่อการรับรู้และตระหนักถึงความเชื่อมโยงของเรียงความภาพถ่ายกับต้นฉบับวรรณกรรมฯ จึงทำให้ความสามารถในการรับรู้ถึงความเกี่ยวเนื่องของผู้ชมแต่ละคนแตกต่างกัน

“ภาเป็นตัว ALS อันนั้น ทำให้รู้ แต่ถ้าเราจำจากหนังสือไม่ได้เยอะ เราก็อาจรู้ซ้ำ เพราะตอนต้น ๆ ยังไม่ค่อยเจาะจง ถ้ามันมีแบบพวกคำสำคัญว่าแต่ละบทเรียน จะยังพอนึก ออก ให้มันเจาะจงกับเรื่องมากขึ้น ก็รู้สึกว่ามันน่าจะคิดออก พอไปถึง ALS คิดว่าได้เลย เราเห็น แพทเทิร์นแล้วว่ามันเรียนที่ละอันทีละอัน พอเห็น ALS ก็น่าแบบจะทำให้นึกถึงอาจารย์มอร์รี ได้”

(สุภาพร นุสิทธิ์ชัยการ, สนทนากลุ่ม)

“ความมองว่าถ้าคนเคยอ่านจะรู้นะ ถ้าคนไม่เคยอ่านเลย แบบไม่รู้เรื่องเลยจะ หึมอะไร แต่ไม่ใช่เพราะว่า(ผู้วิจัย)สื่อไม่ได้นะ แต่หมายถึงว่าเขาอาจจะไม่ได้รู้เรื่องว่ามันมาจาก หนังสือแบบนี้หรือ มีบทกลอนในช่วงแรกมั้งที่เหมือนเขียนว่า ครูสอนศิษย์อะไรสักอย่าง มัน มีบทแรกเลยก็เลยว้าโอเคดูออก”

(ปิยฉัตร ศาตรเพ็ชร, สนทนากลุ่ม)

“ของแพตดูออกตอนสุดท้าย”

(พนิตพิชา หลวงสุภา, สนทนากลุ่ม)

ด้านการทำงานร่วมกันของภาพถ่ายและบทบรรยายแบบกลอน ในกลุ่มผู้ชมที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ไปในทิศทางเดียวกันว่าภาพถ่ายและกลอนนั้นทำหน้าที่ส่งเสริมกันและกัน กลอนทำหน้าที่เกริ่นเรื่องราว ตามด้วยภาพที่สื่อสารประเด็นนั้น ๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การทำงานร่วมกันเป็นการเติมเต็มสารที่สื่อออกไปให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

“มันสอดคล้องกัน เหมือนกับว่ากลอนมาแล้วพอมันเห็นเป็นภาพมันเข้าใจเพิ่มขึ้น กลอนบางอันอาจจะยังงง ๆ อยู่ แต่พอเห็นภาพแล้วมัน อ้อ มันคืออย่างนี้ ๆ อะไรประมาณนั้น”

(ณัฐธิดา เอี่ยมสำอางค์, สนนากลุ่ม)

“ใช่ ๆ ของเราตรงกลอนตั้งแต่ประมวลรายวิชาที่เริ่มมากลอนว่า ที่บอกคุณครูมาใช้ชีวิตปกติ อยู่ ๆ ก็มีโรคร้ายมา แล้วก็ไล่ไปจนถึงที่ฉากที่มี ALS และฉากเก้าอี้ เมื่อกี้เราเพิ่งมานึกได้ว่า อ้อ ว่าทำไมมันต้องเห็นเก้าอี้อันนี้ มันจะมีฉากตอนที่ว่ามีโรคมันเริ่มกักกินไม่สามารถเดินได้ หรืออะไรแบบนี้ได้ นี่ก็เลยคิดว่าตรงกลอนข้างหน้ากับรูปก็เชื่อมโยงกันกับตัวเรื่อง”

(สุธินี วิเศษวรกุล, สนนากลุ่ม)

“แพตมองว่ารูปมันก็มีความหมายของตัวเองแหละ แต่ว่าพอมีกกลอนแบบว่ามาคู่กัน ก็ทำให้เราเข้าใจรูปได้มากขึ้นว่า อ้อ เจ้าของผลงานเค้าต้องการจะสื่ออะไร อย่างเช่นมันจะมีบทหนึ่งที่เป็นความเสียใจในตนเอง แล้วรูปมันจะเป็นคนแล้วใช้แสงสีฟ้าในรูปนั้น แสงสีฟ้าก็คือความรู้สึกบลูก็คือความเศร้าเสียใจ แล้วก็รูปที่มันเป็นฝนด้วย แพตว่าภาพมันก็สื่อสารได้ดีในตัวของมันเอง สื่อถึงความแปรปรวน เศร้าโศกมาก ๆ แต่พอเป็นแบบมีกลอนเข้ามา มันก็เหมือนแบบว่าได้โฟกัสกับตัวกลอนนี้ว่า อ้อ มันคือสิ่งที่เจ้าของผลงานเค้าอยากจะสื่อเป็นการเสียใจเรื่องอะไร ประมาณนั้น คือมันส่งเสริมกันและกัน”

(พนิตพิชา หลวงสุภา, สนนากลุ่ม)

ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ บางส่วนมีความเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ ว่าภาพและกลอนช่วยกันสื่อความทำให้เข้าใจสารได้มากขึ้น ถึงแม้ไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวกับต้นฉบับวรรณกรรมฯ ทั้งนี้ผู้ชมอีกส่วนมีความเห็นว่าสารในบางบทของเรียงความภาพถ่ายนั้นยังเข้าใจได้ยากถึงแม้จะอ่านทั้งกลอนและภาพถ่ายร่วมกันแล้วก็ตาม นอกจากนี้กลอนบางช่วงยังมีคำศัพท์บางคำที่ผู้ชมไม่ทราบความหมาย แต่เมื่อได้ดูภาพถ่ายก็สามารถเข้าใจอารมณ์ของตอนนั้น ๆ ได้

“ถ้าพูดถึงที่ส่งเสริมกัน ที่เข้าใจคือที่ว่าเราคุยกันเรื่องความรู้สึก แบบมีสีหลาย ๆ สี ถ้าให้คิดเองมันน่าจะแบบว่าเหมือนความสุขทุกข์ อะไรหลาย ๆ สีในความรู้สึกที่มันปะปนกัน อย่างกลอนที่พูดถึงมันเปิดรับทุกข์สุขเต็มใจหมาย แล้วก็เรียนรู้ที่จะปล่อยวาง คิดว่ามันส่งเสริมกัน”

(พรธีรา ทรงปัญญาวุฒิ, สนทนากลุ่ม)

“กลอนมันเหมือนเป็นไกด์นำ เป็นตัวเปิดว่าจะพูดถึงแนวนี้เนาะ จะเป็นแบบไหน พอเราเจอภาพเราก็จะได้ตีความต่อว่าว่าต้องการสื่อแบบนี้ พยายามตีความต่อได้อยู่”

(พัชรภรณ์ โพธิ์ไกร, สนทนากลุ่ม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“ไม่เข้าใจตรงครอบครัวและวัฒนธรรม ที่มันเป็นรูปต้นไม้ อันนี้คือมันแบบว่าสื่อแบบยังไง สำหรับเรากกลอนก็ยังไม่ช่วยให้เข้าใจภาพ”

(นลพรรณ อินทร์พงษ์พันธุ์, สนทนากลุ่ม)

“ภาพช่วยได้เยอะเลย กลอนไม่ค่อยเข้าใจเท่าไร แบบแปลว่าอะไร พอมีภาพก็เลยเข้าใจละ บางอันก็แบบเข้าใจได้ คำมันยาก เช่น อาตุลย์ แต่ภาพสำหรับเราเข้าใจ แบบเข้าใจอารมณ์”

(ภรภัทร รัตนกุสุมภ์, สนทนากลุ่ม)

ผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ ยังมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้กลอนเป็นบทบรรยายแทนบทแบบร้อยแก้วดังต่อไปนี้

“กลอนมันดูทำให้มีสีสันขึ้น ทำให้ดูน่าสนใจขึ้น พอต้องทำให้มันกระชับ มันดูน่าสนใจมากกว่าการต้องอ่านเรียงปกติ แต่พอเป็นกลอนคำบางคำอาจจะบรรยายได้ไม่หมด เหมือนกับคำบรรยายปกติที่มันขยายความได้อีก แต่ข้อดีคือมันทำให้เรารู้สึกต้องตีความเพิ่ม มันจะดูเหมือนมันน่าสนใจ มีลูกเล่น”

(พัชราภรณ์ โพธิ์ไกร, สนนทากลุ่ม)

“ใช่ ๆ มันต้องแล้วแต่ว่าจะตีความไปแบบไหนด้วย แล้วเรามีความเชื่อมโยงกับข้อความไหนบ้าง เราก็จะไปตีความตามความคิดของเรา ถ้าเขียนมาเป็นเรื่องราวเลย อ่านเป็นปกติโดยที่ใส่ข้อมูลนั้นเข้าไปในหัว แต่ถ้าเป็นกลอนเราคิดเพิ่ม เราก็อาจจะต้องอ่าน 2 รอบซ้ำ”

(พรธีรา ทรงปัญญาวุฒิ, สนนทากลุ่ม)

“จริง ๆ ชอบกลอน มันเหมือนคำมันสละสลวยกว่า แล้วมันก็ตีความได้กว้างกว่า แต่ว่าบางบทพออ่านแล้วเหมือนคำมันไม่แน่ใจว่ามันไม่เชื่อมหรือมันไม่สัมพันธ์เลยลงหัว มันอาจจะทำให้อารมณ์ตรงนั้นมันตัดไป ก่อนที่จะไปดูภาพมันต้องเหมือนต้องอ่านอีกรอบหนึ่ง เหมือนอาจจะคำบางคำ มันดูไม่สิ้นไหล”

(ศลิษา หวานชะเอม, สนนทากลุ่ม)

ด้านการตัดแปลงตัวละครเป็นตัวละครที่ไม่ระบุอัตลักษณ์ ผู้ชมทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการใช้ผ้าคลุมใบหน้าของตัวละครนั้นส่งผลให้ผู้ชมได้ตีความภาพได้อย่างอิสระ อารมณ์ของภาพไม่ถูกโน้มน้าวหรือชักจูงด้วยสีหน้าของตัวละคร การตอบสนองต่ออารมณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์นั้นมีความแตกต่างกัน การคลุมผ้าที่ใบหน้าของตัวละครจึงไม่เป็นการจำกัดความรู้สึกเฉพาะ

อย่างไรอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ยังให้ความรู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว ผู้ชมสามารถตีความให้เข้ากับประสบการณ์ชีวิตของตนเองได้ นอกจากนี้ผู้ชมบางส่วนมีความเห็นว่าการคลุมผ้าเช่นนี้ให้ความรู้สึกน่ากลัว นึกถึงศพ แต่ก็เป็นที่คาดว่าจะต้องเจออยู่แล้วในงานลักษณะนี้ แต่ไม่ให้ความรู้สึกน่ากลัวจนเกินไป สามารถอ่านเรียงความภาพถ่ายต่อไปได้จนจบ โดยผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ แสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

“มันคิดว่าไม่ยากให้ไฟกัส เหมือนอยากให้เป็นใครก็ได้ เพราะฉะนั้นการปิดหน้า การทำให้มันเป็นแปลงค์ มันสามารถทำให้คนดูสามารถรู้ได้ว่าอ๋อ มันจะเป็นเราก็ได้”

(ณัฐธิดา เอี่ยมสำอางค์, สนทนากลุ่ม)

“เรารู้สึกว่าในแต่ละหัวข้อมันอาจจะนำไปเรื่องแบบเศร้า สนุกที่ต่างกัน พอมันมีอะไรมาปิดหน้ามันแปลว่า ภายใต้หน้ากาคนนั้นนะ คนจะรู้สึกอย่างไรก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีเหมือนพูดถึงเรื่องเงินแล้วจะต้องดีใจเสมอไป การใช้ผ้าเลยรู้สึกเหมือนที่มันบอก ทุก ๆ อย่างมันก็สามารถแสดงออกมาได้เลย จะเป็นอะไรก็ได้ แม้กระทั่งเป็นใครก็ได้ จะรู้สึกอย่างไรก็ได้ไม่จำเป็นต้องเรื่องนี้ต้องรู้สึกแบบนี้”

(สุธินี วิเศษวรกุล, สนทนากลุ่ม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“มันเป็นเหมือนผ้าใบเปล่า สามารถโปรเจกต์เอาตัวเราหรือใครเข้าไปก็ได้ มันไม่ชักนำให้คนเราว่าจะรู้สึกไปทางไหน เพราะบางทีแม้เรื่องเดียวกัน ไม่ใช่ทุกคนจะสื่อไปในทางเดียวกันหมด พอมันเป็นผ้าใบเปล่าเลยรู้สึกโอเค สมเหตุสมผลที่จะไม่แสดงหน้า แสดงอารมณ์ แล้วก็วิธีเลือกใช้ผ้าแล้วก็การจัดวางผ้าด้วย รูปที่ครุ่นนั่งถือเทียนบนเก้าอี้ทำให้เรานึกถึงรูปแกะสลักหินอ่อนที่สลักผ้าแบบนี้มันมีไดนามิก คนเราต้องการแค่ปิดบังความรู้สึก แต่มันไม่ได้เป็นความน่ากลัวแบบพวกสเลนเดอร์แมน แต่อารมณ์เหมือนแบบคลุมผ้าปิดหน้าเพราะต้องการความส่วนตัวมากกว่า”

(นทีญาณ์ รอบินสัน, สนทนากลุ่ม)

“คิดว่ามันทำให้ข้อความที่จะสื่อในเล่มมันแข็งแรงขึ้นนะ เพราะยังงั้นมันก็เกี่ยวกับสิ่งนั้น(ความตาย) มันคือสิ่งนั้นจริง ๆ มันก็ไปด้วยกันได้ ยังงั้นมันก็หนีไม่พ้นความรู้สึกกลัว เพราะบริบทมันเกี่ยวกับสิ่งนี้อยู่แล้ว ถ้าเกิดใช้ผ้าสีอื่นมันก็คงงงว่ามันคืออะไร ไม่สมเหตุสมผล เมื่อเราเลือกหยิบหนังสือนี้ขึ้นมาก็ต้องเจอสิ่งนี้แหละ”

(พนิตพิชา หลวงสุภา, สนนทากลุ่ม)

ด้านผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มีความเห็นคล้ายกับกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ แต่มีบางส่วนให้ความเห็นว่าการใช้ผ้าปิดหน้านั้นอาจเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร ผู้ชมอาจได้รับสารไม่ตรงกับที่ผลงานต้องการสื่อสารออกมาอย่างแท้จริง และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าการปิดหน้าเพียงบางส่วนที่ยังเผยให้เห็นอวัยวะบางส่วนของใบหน้าอาจจะสื่อสารออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่า

“คิดว่าโอเคเลยนะ เพราะจะทำให้เราไม่ไปโฟกัสที่หน้า มันทำให้เราโฟกัสที่องค์ประกอบ ไม่ได้มองว่าเป็นใครใด ๆ เลย เหมือนมองที่ความรู้สึกที่ต้องการจะสื่อในภาพนั้นที่ฉายลงไปข้างในจริง ๆ มากกว่า เหมือนทำให้เราโฟกัสที่งานจริง ๆ ต้องการสื่ออะไร ไม่ได้โฟกัสที่ตัวบุคคลว่าสีหน้าเป็นใคร”

(ศลิษา หวานชะเอม, สนนทากลุ่ม)

“เหมือนไม่ปิดกัน เหมือนไม่ได้เลือกความรู้สึกให้ก่อน ให้คนที่มองตีความ เพราะว่าถ้าเห็นหน้ามันจะรู้เลยว่าคนคนนั้นรู้สึกอย่างไร แต่ว่าพอเราไม่เห็นหน้า ไม่มีเพศ เราก็จะไม่มีอคติ ก็จะเป็นการตีความผ่านบรรยากาศที่รูปมันสื่อออกมาด้วย”

(พัชราภรณ์ โพธิ์ไกร, สนนทากลุ่ม)

“เราคิดว่าถ้ามันไม่มีหน้าก็คือติดอยู่แล้ว เพื่อแบบว่าไปโฟกัสที่ท่าทางการแสดงออกของเขา แต่ความมันก็คือเขาจะอย่างไรให้คนดูรู้สึกว่าการที่ท่าทางแสดงออกมามันสื่อ

ความหมายแบบนี้จริง ๆ หรือวัตถุที่เอามาใช้จะอย่างไรเพื่อจะสื่อให้มันเข้ากับกลอน
เนี่ยเลยรู้สึกว่ามันเป็นความยาก ถ้ามันสื่อออกมาได้ไม่ดี คนที่เข้ามาดูเขาก็จะไม่รู้สึกว่ามัน
เป็นแบบนี้จริง ๆ”

(ภักจिरา เอกศิริ, สนนากลุ่ม)

“คิดเหมือนกัน มีความรู้สึกว่าตอนแรกคิดว่ามันโอเคมากปิดหน้า ทำให้เราไม่เห็น
อารมณ์ แต่พอมานึกดูเราเคยดูงานที่แบบเห็นแค่ครึ่งหน้า เห็นปาก พอเห็นปากแล้วมันเราได้
สีหน้ามาครึ่งหน้า อันนี้มันจะได้อารมณ์แบบอิมแพคกว่า เหมือนเห็นอารมณ์เขาโดยที่ไม่
จำเป็นต้องเห็นทั้งหน้า เห็นคางลงมาเห็นปาก มันก็อาจจะได้อารมณ์มากขึ้น แต่มันก็ต้อง
เป็นรูปโคลสอัพ ถ้าบางอันที่เราอยากจะทำแบบประเด็นที่มีอารมณ์น้อยเราก็อาจจะแบบ
เป็นให้มันเห็นปาก เห็นอารมณ์ขึ้นมาหน่อย มันจะได้อารมณ์มากขึ้นในความคิดเรา เพราะ
มันไม่ได้จำเป็นต้องเห็นปากแล้วจะรู้ว่าเป็นผู้หญิงนะ ผู้ชายนะ เอาแค่อารมณ์เพิ่มสำหรับภาพ
ที่มันต้องโคลสอัพ อย่างรูปที่เทียนวางอะไรแบบเนี่ย มันสามารถใจ เราก็จะได้อารมณ์มากขึ้น
เพราะเราชอบดูภาพ”

(ภรภัทร รัตนกุสมภ์, สนนากลุ่ม)

ด้านการใช้สัญลักษณ์ดอกชอนกลิ้น ผู้วิจัยเลือกใช้ดอกชอนกลิ้นเพราะว่าเป็นดอกไม้ที่เกี่ยวข้อง
กับวัฒนธรรมการจัดงานศพของคนไทยสมัยก่อน เป็นดอกไม้ที่ใช้ในการอำพรางกลิ่นศพในสมัยที่ยังไม่
มีสารฟอร์มาลินในการรักษาศพ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงความตาย เนื่องจากเป็นดอกไม้
ที่มีสีขาว ดูสวยงาม ให้ความรู้สึกสงบ แต่ข้อจำกัดของการใช้ดอกชอนกลิ้นคือดอกชอนกลิ้นไม่ได้เป็น
ดอกไม้ที่คนทั่วไปเห็นแล้วจะรับรู้ได้ว่าเป็นดอกชอนกลิ้น ทำให้ผู้ชมบางส่วนที่ไม่รู้จักดอกชอนกลิ้น
อาจตีความได้ไม่ตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ ด้วยเหตุนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพและผู้เชี่ยวชาญด้าน
การเล่าเรื่องและสุนทรียะจึงเสนอให้ใช้สัญลักษณ์ที่เป็นดอกไม้จันทน์แทนดอกชอนกลิ้น แต่ผู้วิจัยยังคง
เลือกใช้ดอกชอนกลิ้นดั้งเดิม เพราะความตั้งใจที่จะให้เรื่องของความตายนั่นไม่ใช่เรื่องที่ดูน่ากลัว เพื่อ
ป้องกันไม่ให้ภาพถ่ายนั้นกระทบอารมณ์ของผู้ชมไปในทางลบ อีกทั้งยังสามารถตีความได้หลายแง่มุม
มากกว่าการใช้ดอกไม้จันทน์ ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มีก็ความเห็นไปในทิศทางเดียวกับ
ผู้วิจัย

“ดอกไม้จันทน์มันจะสื่อได้แค่คนไทย มันไม่สากล เราคิดว่าดอกไม้คือชีวิตตอนแรก มันเหมือนชีวิตตอนแรกมันจะมีสี พอมันตอนจบเป็นแค่ขาวดำ มันเหมือนเข้าใจว่าสื่อถึงชีวิตของครุฑอร์รี่”

(ณัฐธินิชา เอี่ยมสำอางค์, สนนากลุ่ม)

“ต่างประเทศเขาใช้ดอกช่อนกลั่นกันไหม แต่เอาจริง ๆ เรามองว่ามันสื่อแล้วนะ หมายถึงว่ามันสื่อถึงความตายแล้วนะ มันก็คือเป็นดอกไม้สีขาว ถึงไม่รู้ว่ามันคือดอกอะไรก็เข้าใจ ด้วยโทนภาพด้วยมันเป็นขาวดำ แล้วก็อยู่พาร์ทสุดท้ายที่เกี่ยวกับเรื่องการจบการศึกษา จบบริบูรณ์ ก็สื่อแล้วนะในความคิดเรานะ สื่อแบบ(ดอกช่อนกลั่น)นี้มันไม่ได้ดูหนักมาก แต่ถ้าใช้ดอกไม้จันทน์เราว่าหนัก”

(ปิยฉัตร ศาตรเพ็ชร, สนนากลุ่ม)

“เราคิดว่าไม่จำเป็นต้องดอกไม้จันทน์ แต่อันนี้มันจะยากหน่อยถ้าไม่รู้ว่าคือดอกช่อนกลั่น อาจะยาก ตอนแรกเราก็ไม่เข้าใจว่ามันคืออะไร”

(พิมพ์ลอย อมรวริยะนนท์, สนนากลุ่ม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

ด้านการจัดวางภาพและการออกแบบรูปเล่ม ผู้ชมทั้งสองกลุ่มมีความเห็นคล้ายกันว่าการจัดวางภาพและการออกแบบรูปเล่มส่งผลต่อประสบการณ์ในการอ่าน มีความน่าสนใจ เป็นลำดับและแบ่งตอนได้อย่างเป็นระเบียบแบบแผน ทำให้ประสบการณ์การอ่านเป็นไปอย่างราบรื่น แต่จำนวนภาพในแต่ละตอนก็มีผลต่อการตีความของผู้ชม โดยที่ตอนที่มีภาพถ่ายจำนวนน้อยอาจทำให้ผู้ชมตีความไม่ได้มากเท่ากับตอนที่มีภาพถ่ายจำนวนมาก

“ชอบเรื่องการใส่สเปซในเรียงความภาพถ่ายเล่มนี้ทุกอย่าง คือเราเป็นคนไม่ชอบหนังสือรก เพราะเราไม่รู้ว่าจะทำอะไรกับชีวิตต่อ ไม่รู้จะอ่านอะไรก่อน เราเลยมีความรู้สึกชื่นชมในการวางบล็อกพวกรูปมาก มันรู้ว่าส่วนไหนคือจุดนำสายตา ทำได้ดี หรือแม้กระทั่งเป็น

ภาพที่แบบหน้าที่มีภาพ 2 ภาพ ดูออกว่าอันไหนก่อนอันไหนหลัง ซึ่งเรามีความรู้สึกว่ามันช่วยในการลำดับภาพ แล้วก็ลำดับความคิดของคนได้ดี รวมไปถึงรูปที่เราต้องการให้มันแบบอารมณ์ค่อนข้างใหญ่ ผู้วิจัยอาจจะทำเป็นแบบฟูลสเปรตไปเลย บางรูปที่เราารู้สึกว่าค่อนข้างส่วนตัวอาจจะใช้รูปเล็ก แล้วเหลือสเปซขาวค่อนข้างเยอะ อันนี้ไม่รู้เป็นความตั้งใจตั้งแต่แรกมั้ย แต่เราชอบ เพราะว่ามันเบรกพักสายตาค่อนข้างดี มีความรู้สึกพออะไรที่มันเป็นสีขาว มันเต็มเต็มส่วนนี้ได้ด้วยตัวเอง มันอ่านแล้วมันรู้สึกถึงแม้จะเป็นเรื่องเศร้า แต่มันก็รู้สึกสงบระดับนึง”

(นทีญาณ์ รอบินสัน, สนนทากลุ่ม)

“ตอนแรกผลออกอ่านแบบภาพรวมแล้วมันเห็นทั้งหมดเลยรู้สึกว้าว มันน่าสนใจพอเราได้เห็นแบบโดยรวมรู้สึกที่เราอยากอ่าน ได้เห็นทุกรูปอะไรแบบเนี้ย องค์กรประกอบมันน่าสนใจ”

(พิมพ์ลอย อมรวริยษนนท์, สนนทากลุ่ม)

“สำหรับเราคือโอเคนะ เพราะว่าอันนึงเป็นบท แล้วอีกอันเป็นคำแบบกลอนบรรยาย แล้วภาพเราไม่รู้ว่ผู้วิจัยจะสื่อว่าภาพแต่ภาพ อาจจะอยากจัดวางให้มันรู้สึกไม่เหมือนกันหรือเปล่า เพื่อให้คนรู้สึกไม่น่าเบื่อหรือเปล่า”

CHULALONGKORN UNIVERSITY (ภัคจิรา เอกศิริ, สนนทากลุ่ม)

“สำหรับเรารู้สึกว่าภาพมันจำนวนไม่เท่ากัน บางอันภาพน้อย แล้วบางอันก็คือเหมือนมีภาพที่ดีความได้เยอะ บางอันเหมือนมีภาพที่สื่อความหมายเดียว แต่ตัวการจัดวางหน้าเราโอเคนะ ตัวหนังสือ กลอนอะไรแบบนี้เราโอเค คือจำนวนหน้าที่ใส่ภาพมันไม่เท่ากันคือบางกลอนที่ภาพเยอะ อาจจะใส่ 2 ภาพในหนึ่งหน้า อย่างที่เราบอกกันมันมีแค่นกอย่างเดียว แต่ตรงอื่นมันยังมีต้นไม้มันยังมีต้นตาย ต้นเกิดใหม่ มันก็จะมีหลายอัน หลายแนวคิด”

(ภัทรนันท์ สุขปาน, สนนทากลุ่ม)

ด้านการเลือกภาพหลักทั้ง 3 ภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยภาพที่ทำหน้าที่เป็นภาพเปิดและภาพปิดของเรียงความภาพถ่าย และภาพที่ปรากฏในลำดับที่ 2 ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มีความเห็นและการตีความที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

“เรารวาก็เหมาะสม โดยเฉพาะสองภาพแรก เหมือนมันช่วยปลุกอารมณ์ เตรียมใจถึงเรื่องการเกิดอยู่หรือเรื่องชีวิตด้วยตัวเปลวไฟ รูปปิดเรารวามันอิมแพคเพราะบริบทรูปก่อนหน้าอื่น ๆ เรารวามันเป็นการปิดม่านของงานได้ดี”

(นทีญาณ์ รอบินสัน, สนทนากลุ่ม)

“รู้สึกวาทัง 3 ภาพสามารถสื่อแกนหลักของเรื่องในแต่ละช่วงเวลาได้ดี ตรงไปตรงมา และเหมาะสมที่จะเป็นภาพที่เป็นอิทธิพลหลักของเรื่อง อย่างภาพแรกแสงเทียนทำให้เราคิดถึงชีวิตหรือจิตวิญญาณที่ส่องสว่างแต่ก็พร้อมดับได้ทุกเมื่อซึ่งตรงกับปกและชื่อของหนังสือ ภาพที่สองที่มีดอกช่อนกลืนซึ่งเป็นดอกไม้ที่สื่อถึงความตาย ทำให้เห็นว่าความตายกำลังใกล้เข้ามาและเขาได้โอบกอดมันไว้เหมือนกับที่ครุฑอร์รี่อมรับมัน อีกทั้งดอกไม้ยังปรากฏทั้งตอนต้นและตอนท้ายทำให้เห็นว่าสิ่งนี้มีความสำคัญและเป็นจุดเด่นหลักของเรื่อง ภาพที่สามที่มีการคลุมผ้าซึ่งเรารู้ได้ว่าเขานั้นได้จากไปแล้ว ถือเป็นารปิดจบอย่างบริบูรณ์”

(ณัฐธนิชา เอี่ยมสำอางค์, สนทนากลุ่ม)

“ทั้งสามภาพนี้ เรามองว่าที่เหมือนกันคือมันสื่อถึงความตายหมดเลย อย่างเทียนก็คือนึกถึงงานศพ เทียนที่จุดหน้าศพ สำหรับเรามองอีกแง่ว่าแสงเทียนก็หมายถึงชีวิตได้เหมือนกัน เหมือนแสงส่องทางนำชีวิต ก็คือสอดคล้องกับภาพปก และชื่อผลงาน ชีวาและอาสัญ ภาพที่ 2 ก็คือดอกช่อนกลืนที่ใช้เป็นดอกไม้ในงานศพ ที่กำลังสื่อว่าความตายได้ใกล้เข้ามาแล้ว ส่วนภาพสุดท้ายก็รู้สึกวาทังก็เชื่อมโยงกับบทจบนะ โดยเฉพาะมีโควทจากหนังสือในตอนจบด้วย แล้วก็สัมพันธ์กับภาพแก้วีก่อนหน้าที่ไม่มีผ้าปิด ก็เหมือนบอกว่าไม่มีครุอยู่แล้ว แก้วอีกเลยว่างเปล่า พอครุจากไปมีผ้าคลุมแล้วโทนเป็นสีเทา ๆ ก็รู้สึกถึงการจากไปแบบจาก

ตาย ผ่าคลุมก็เหมือนผ้าห่อศพ หรือที่เราารู้สึกอีกอย่างคือไว้กันฝุ่นก่อนเก็บหรือวางไว้ที่ไหนสักที่ ไว้ใช้ระลึกถึงหรือว่าก่อนจะนำมาใช้ใหม่ เหมือนสัญญาของการเริ่มต้นใหม่”

(ปิยฉัตร ศาตรเพ็ชร, สนทนากลุ่ม)

ด้านความน่าสนใจและความดึงดูดของหน้าปกเรียงความภาพถ่าย ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าเป็นภาพที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ สามารถคาดเดาได้ว่าผลงานจะสื่อเกี่ยวกับเรื่องอะไร หากเป็นผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มาก่อนหรือต้องการชมผลงานแนวนี้อาจมีความรู้สึกอยากที่จะชมผลงาน ทั้งนี้อาจมีความน่ากลัวอยู่บ้าง อาจทำให้ผู้ชมบางส่วนที่ไม่นิยมเสพเนื้อหาแนวนี้อาจไม่กล้าหรือมีความสนใจหยิบขึ้นมาอ่าน แต่ด้วยเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย ความน่ากลัวนั้นจึงเป็นสิ่งที่ไม่เกินความคาดหมายของผู้ชม

“ดึงดูดนะ สำหรับมีนรู้สึกว่ เออมันดูมีอะไรดี เพราะว่าทางเลือกใช้เทียน คือตัวชื่อเรื่องกับรูปมันสื่อสิ่งเดียวกัน เราารู้ได้ว่าหนังสือเล่มนี้จะสื่อเกี่ยวกับอะไร”

(ณัฐธิดา เอี่ยมสำอางค์, สนทนากลุ่ม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

“สำหรับเราก็รู้สึกดึงดูดเหมือนกัน รูปที่เลือกใช้ ฟอนต์อะไรก็โอเค ไม่ได้ดูเศร้าจนเกินไป มันดูสวย”

(ปิยฉัตร ศาตรเพ็ชร, สนทนากลุ่ม)

“แพตมองว่าที่ดึงสายตาจากภาพปกคือเทียนตรงกลางนี้แหละ แล้วก็การใช้สีของภาพด้วย เพราะเราจะเห็นได้เลยว่าสีมันไม่เท่ากัน ภาพพื้นหลัง ขาว ๆ เทา ๆ อะไรแบบนี้ แพตก็มองว่ามันเป็นสเปคย่อยเลอร์กับเรื่องข้างในที่กำลังจะเจอเหมือนกัน ไม่ใช่เรื่องแอบปิ่นะ มันจะไม่ใช่เรื่องโพสิทีฟนะ ความปลงกับชีวิตล้วน ๆ เลย เลยคิดว่าปกมันค่อนข้างสื่อสารมุด

กับโทนที่ผู้อ่านกำลังจะเจอได้ดี ถ้าเกิดว่าผู้อ่านกำลังมองหาמודกับโทนนี้ก็น่าจะเลือกหยิบได้ไม่ยาก แต่แพตค่อนข้างกลัวกับเนื้อหาแนวนี้ แพตเห็นก็จะวิ่งหนี”

(พนิตพิชา หลวงสุภา, สนทนากลุ่ม)

“คิดเหมือนกัน เราเห็นภาพนี้แล้วรู้สึกกลัว มันรีเลทถึงงานศพหรือเรื่องผี อาจจะเพราะคลุมผ้าขาวแล้วก็เทียน อะไรแบบเนี่ยด้วย มันทำให้เรารู้สึกไม่ได้รู้สึกถึงสวยหรือว่าอะไรแต่มันกลัว ๆ แต่ถ้ามันเห็นว่าเกี่ยวกับทิวส์เดส์วิทมอร์รี่อะไรแบบนี้ เราเคยอ่าน อาจจะเปิดดูว่ามันเกี่ยวกับภาพถ่าย อาจจะเปิดผ่าน ๆ เพื่อดูรูปข้างใน แต่ไม่ได้โฟกัสกับชื่อเรื่องของหนังสือมาก เราอาจจะไม่ได้ชอบหนังสือแนวนี้ด้วย มันก็เลยจะไม่ได้สนใจไปอ่าน คงไม่ได้อ่านกลอน แต่เปิดดูรูป”

(พิมพลอย อมรรวิริยะนนท์, สนทนากลุ่ม)

“เพราะว่าประทับใจแรกมันคือองค์ประกอบขาว ดำ เทา แล้วก็อะไรแบบนี้มันไล่มาเรื่อย ๆ แล้วฟอนต์ก็อยู่ตรงกลางพอดี แล้วก็ใช้เป็นคนนั่งเลย ทุกอย่างมันก็เลยเหมือนโฟกัสที่ตรงกลางว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องนี้ พอเป็นคนนั่งถือเทียนต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับความตายแน่ ๆ ถ้าทุกคนรู้จักทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ก็จะรู้ว่าอ้อ มันเป็นเรื่องสุดท้ายครูก็จะตายแหละ มันอาจจะเกิดความน่าสนใจตรงที่ว่าอ้าวแล้วก็ในเมื่อบทสุดท้ายก็เป็นความตาย แต่ระหว่างนั้นล่ะมันจะมีอะไร อย่างที่พิมพลอยบอกก็คงจะไปดูภาพ พอประทับใจแรกมันน่ากลัวใช่ไหม มีความรู้สึกว่าถ้าเราไปดูภาพมันอาจจะมึนอะไรที่ไม่ได้น่ากลัวมั้ง ไปดูได้ต่อบวกกับเราที่อาจจะคุ้นชินกับปกทิวส์เดส์วิทมอร์รี่เล่มจริงมันเป็นปกสีแดง ปกสีเนื้อ แล้วพอมาเป็นงานนี้ที่มันเป็นสีที่คนทำทิลิสทำออกมา ทำไม่มันถึงเป็นโทนนี้เลย อันนั้นมันปกแดง แล้วอันนี้มันปกสีนี้ มันเกี่ยวกับอะไร ถึงเป็นมุดกับโทนนี้”

(สุธินี วิเศษวรกุล, สนทนากลุ่ม)

ส่วนที่ 2. ประสบการณ์การชมเรียงความภาพถ่าย และการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่
ตัดแปลงจากรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่

ผู้ชมทั้งสองกลุ่มมีประสบการณ์การชมผลงานที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดจากปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ สามารถเข้าใจเรื่องราวและประเด็นที่ต้องการสื่อจากเรียงความภาพถ่ายได้อย่างค่อนข้างราบรื่น จึงมีการแสดงออกทางความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ นั้นมีแนวโน้มในการเข้าใจและตีความเนื้อหาได้ยากกว่ากลุ่มแรก การแสดงความคิดเห็นในแง่การรับสารจากเรียงความภาพถ่ายนั้นจึงไม่ต่อเนื่องเท่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ โดยผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มีประสบการณ์การชมเรียงความภาพถ่ายดังต่อไปนี้

“การที่จะพูดถึงเรื่องความตายในแบบตัวหนังสือ เราจะมีความรู้สึกว่ามันจะค่อนข้างรู้สึกถึงอีโมชันกระทบมากกว่า แต่ผลงานนี้พอเราเอามาฉายเป็นภาพ แล้วก็มีการให้สื่อเข้ามา มันเลยทำให้รู้สึกว่ารันทที่เอามาเรื่อยๆ ในแต่ละหัวข้อเนี่ย มันช่วยให้เห็นภาพมากขึ้น แล้วมันจะไม่ได้รู้สึกแบบอีโมชันนอลมากเท่าเราอ่านแค่ตัวหนังสือ เพราะว่าในการที่เราจะพูดกันในเรื่องของความตาย ไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือตัวอักษร มันฟังแล้วรู้สึกน่ากลัว แต่ว่าพอเอาเข้ามาเป็นรูปภาพมากขึ้น มันจะทำให้รู้สึกว่ามันก็ไม่ได้น่ากลัวมากขนาดนั้น อย่างเช่นว่า เอภาพที่ชัดคือภาพพาร์ทของความรัก มันจะมีอันที่เป็นคำว่า LOVE ตรงกลางแล้วก็ป็นมือสองคนผูกเข้ามา เป็นสีชมพู สีโทนชมพู ม่วง เงาดำอะไรแบบนี้ คือเว็บแรกที่เราดังขึ้นมาในใจก็คือว่า เห็นแล้วรู้สึกได้ว่าสองมือเนี่ย ไม่ใช่แค่ความสัมพันธ์ของคนที่ยังมีชีวิตในปัจจุบัน แต่ว่ามันไปถึงกันระหว่างคนที่ยังเป็นอยู่ กับคนที่ใกล้จะตายแล้ว หรืออยู่ความตายแล้ว เหมือนสองโลกมันก็สามารถเชื่อมกันได้ด้วยความรัก ไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม ก็เลยรู้สึกว่าการทำเป็นกลอนขึ้นมาทำให้รู้สึกที่เราโอเค เรามองความตายเป็นเรื่องใกล้ตัวขึ้นแต่ก็ไม่น่ากลัวมากขนาดนั้น”

(สุธินี วิเศษวรกุล, สนทนากลุ่ม)

“เราชอบผลงานนี้มากเลย เราไม่อินกับเรื่อง(วรรณกรรมฯ)นี้ตอนเรียน ในส่วนตัวเรามองว่าพอมันเป็นเรียงความภาพถ่ายมันมีวิช่วลเอด แล้วมันเหมือนว่าผู้วิจัยอ่านเสร็จแล้วเหมือนเอาเข้าไปอยู่ในตัวเอง เข้าไปรีเลทกับเหตุการณ์ในตัวเองของผู้วิจัย แล้วก็ตีความว่าเรื่องของ ความตาย ความรัก ความสัมพันธ์เหล่านี้ผู้วิจัยตีความออกมาแล้วโปรเจกต์ออกมา

ให้คนอ่านข้างนอก สื่อถึงความรู้สึกเดียวกันที่รู้สึกข้างในเมื่อผู้วิจัยอ่านอันนี้ยังไง แล้วเราชอบตัวพาร์ทที่แบบเกี่ยวกับความรู้สึก ที่เป็นการใช้สีแบบต่าง ๆ ที่มันก็จะค่อนข้างสากล โมโนสี แดง อะไรประมาณนี้ โดยที่ไม่ต้องมีการใช้วิซวลแบบทำลายข้าวของ แบบตัวแบบคนเดียวแบบเนี่ย อันเนี่ยชอบมาก แล้วก็เรว่าค่อนข้างโอเคเลยมันมีการใช้วิซวลแบบที่หลากหลายมากขึ้นในการที่ว่า เออคนเรานึกถึงความตาย ไม่ได้มีความรู้สึกเศร้าอย่างเดียว พอเราดูสิ่งเนี่ยมันจะค่อนข้างรู้สึกสงบ คนเรายอมรับกับคนกับตัวเราเองได้ เป็นการทำให้แฟร์เวลเจอร์นี่ของตัวเองผ่านพวกวิซวล พอมันเป็นวิซวลเอต มันรู้สึกว่ามันไม่อินกับมิตซ์หรืออาจารย์มอร์รี เราก็จะรู้สึกว่ามันไม่ค่อยช้อยกับแนวคิดที่เขาพยายามพูด แต่มันมีความรู้สึกว่ามันผ่านการเพอร์ซันนอลไลซ์มาแล้วของตัวคนอื่นเอามาใส่ให้เราดูแล้วมันแบบใกล้ตัวเรามากขึ้น มันก็จะทำให้เรารู้สึกว่ามันสมเหตุสมผลกับเรามากขึ้น ชอบพาร์ทที่ใช้กลอน พอมันเป็นกลอน มันสื่อออกมาได้ดีกว่าการเป็นพารากราฟ เป็นร้อยแก้ว”

(นทีญาณ์ รอบินสัน, สนนทากลุ่ม)

“รู้สึกว่ามันเหมือนงานชิ้นเนี่ยมันสื่อออกมาได้มุมมองที่แตกต่างจากที่เราเคยอ่านหนังสือ เหมือนกับว่าทำให้เราเข้าใจ มันย่อยง่ายในการที่มองเป็นภาพมากกว่าการอ่านหนังสือ ก็เข้าใจว่าที่ผู้วิจัยตั้งแต่เรื่องมามันเหมือนกับในหนังสือที่มันมีแต่ละบท ที่มันโพกัสหัวข้อคืออะไรในแต่ละบท ก็คือผู้วิจัยดึงจุดเด่นเรื่องนั้นออกมาแล้วก็มาแปลเป็นบทกลอน แล้วก็แปลเป็นภาพ สื่อให้เราเห็นชัดมากขึ้น ก็เห็นด้วยอย่างเดียวกันกับนทีญาณ์ว่าอย่างพวกการใช้สี การใช้สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในภาพมันสื่อออกมาได้ดีค่ะ”

(ณัฐธนิชา เอี่ยมสำอางค์, สนนทากลุ่ม)

“เหมือนพออ่านแล้วมันแบบมันจบในภาพเลย มันคืออ่านกลอนก่อน แล้วพอไปดูภาพประกอบ มันก็เติมเต็มกันและกันไปแบบนี้”

(ภูชิสส์ วงษ์เซ็ง, สนนทากลุ่ม)

ด้านการรับรู้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและความตาย ผู้ชมในแต่ละกลุ่มได้รับสารและตีความในเรียงความภาพถ่ายที่หลากหลาย แต่ก็มีภาพถ่ายที่ถูกตีความคล้ายกันระหว่างทั้งสองกลุ่ม ถึงแม้จะมีความรู้เกี่ยวกับต้นฉบับวรรณกรรมฯ ที่ต่างกัน ช่วงที่ผู้ชมทั้งสองกลุ่มตีความคล้ายกัน ช่วงที่ตัดแปลงจากบทเรากุญแจเรื่องครอบครัวและวัฒนธรรม บทเรากุญแจเรื่องความกลัวการแก่ชรา บทเรากุญแจเรื่องการให้อภัย บทจบการศึกษา

บทเรากุญแจเรื่องครอบครัวและวัฒนธรรม

“ของเราคือภาพอันที่เป็นต้นไม้ใหญ่กับต้นกล้า มันอยู่ในเรื่องครอบครัว คือเรารู้สึกว่าอันนั้นมันหมายถึงชีวิตกับความตาย เหมือนกับว่าเป็นต้นไม้อันนั้นก็เหมือนชีวิตใหม่เหมือนแบบเขาเรียกว่าดึกแรกเกิดอะไรประมาณนี้ ส่วนอีกอันหนึ่งที่เป็นรูปแบบต้นไม้อันนั้นก็ตายแล้ว ไม่รู้ตายไปหรือยังเพราะไม่มีใบเลย อันนี้ก็เปรียบเสมือนแบบไม้อันนั้นก็ตายแล้ว อันนี้คือภาพที่ทำให้นึกถึงนะ”

(ภูชีสส์ วงษ์แข็ง, สนทนากลุ่ม)

“เราคิดถึงรูปที่เป็นต้นไม้ ต้นไม้ที่เป็นสีเหมือนเป็นต้นไม้ที่งอกออกขึ้นมาใหม่ เหมือนการเกิดใหม่ก็คือชีวิต แล้วก็อันขาวดำก็คือต้นไม้มันก็ตายแล้วมันก็คือความตาย”

(ภัทรนันท์ สุขปาน, สนทนากลุ่ม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทเรากุญแจเรื่องความกลัวการแก่ชรา

“มีเห็นอันที่เป็นแบบเวลา มีนชอบรูปที่เป็นเวลา มันรู้สึกถึงชีวิตของคน ของทุกสิ่งได้ดี ว่าทุกสิ่งมันมีการแบบเรียกว่าไง มันจะต้องมีจุดเริ่มต้น จะต้องมีจุดสิ้นสุด มันมีไหมมีมึงของในแต่ละอย่าง รู้สึกชอบรูปเป็นนาฬิกา”

(ณัฐธัญญา เอี่ยมสำอางค์, สนทนากลุ่ม)

“ภาพนาฬิกาเหมือนกับว่าคนเรามันตามกาลเวลา เต็มมันก็จะถึงเวลาที่เราจะต้องยอมรับถึงความตายแล้ว”

(พรธีรา ทรงปัญญาวุฒิ, สนนทากลุ่ม)

บทเรากุญเรื่องการให้อภัย

“แพตชอบรูปที่เป็นโซ่ที่เป็นแบบหักออกจากกัน จะมีไฟ มันให้ความรู้สึกเหมือนกับการปล่อยวาง เหมือนกับคนที่ใช้ชีวิตอยู่เราก็จะติดกับอะไรหลาย ๆ อย่าง แต่ว่าบางอย่างพอถึงเวลาที่ต้องลาแล้วก็คือโซ่หรือว่าห่วงมันก็จะหลุดออก ต่อให้เราไม่ปล่อยวางเราก็จะต้องปล่อยมันอยู่ที่อะไรแบบนี้”

(พนิตพิชา หลวงสุภา, สนนทากลุ่ม)

“ส่วนของเรานี้ก็ถึงโซ่ที่แบบมันหาย เหมือนเป็นเป็นการปลดพันธนาการของชีวิต”

(ภักจิรา เอกศิริ, สนนทากลุ่ม)

“เห็นด้วยกับภาพโซ่ ดูเหมือนหลุดพ้นอะไรแบบนี้”

(ศลิษา หวานชะเอม, สนนทากลุ่ม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทจบการศึกษา

“เราชอบภาพเซ็ตนี้ (ถือกรอบรูป) มาก เพราะเรามีความรู้สึกว่าก็มันให้อารมณ์แบบงานศพ คือมันรู้สึกว่ทั้งแบบชีวิตแล้วก็ความตาย มันมีความรู้สึกว่แบบถึงตัวเค้าจะตายไปแล้วแต่เหมือนแบบพอเรามีการพูดถึง ส่วนใหญ่เราจะเห็นคนเราพูดถึงคนที่ยังอยู่ พูดถึงคนในรูป พูดด้วยความรู้สึกจากความทรงจำ ถึงตัวเขาจะตายไปแล้วความทรงจำเขายังคงอยู่กับเราผ่านเรื่องเล่าความทรงจำของเราอะไรแบบนี้”

(นทีญาณ์ รอบินสัน, สนนทากลุ่ม)

“รูปที่มีดอกไม้ในกรอบ แล้วก็ตอนแรกที่มีดอกไม้บนตัวคน พอตอนจบที่ดอกไม้
นั้นมันมาอยู่ในกรอบ มันเหมือนเป็นการระลึกถึงถึงตัวแทนที่ดอกไม้เป็นตัวแทนทั้ง ๆ ที่ไม่มี
ตัวคนอยู่ เป็นตัวแทนอยู่ในกรอบ”

(พัชราภรณ์ โพธิ์ไกร, สนนทากลุ่ม)

ผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ เมื่อชมเรียงความภาพถ่ายแล้ว ผู้ชมบางส่วนมีความสนใจอยาก
อ่านต้นฉบับวรรณกรรมฯ เพราะต้องการทราบเรื่องราวของวรรณกรรมฯ เพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบ
ความเข้าใจของตนที่ได้จากเรียงความภาพถ่าย ผู้ชมบางส่วนไม่มีความสนใจอยากอ่านต้นฉบับ
วรรณกรรมฯ เนื่องจากไม่นิยมอ่านหนังสือประเภทนี้ แต่ถ้ามีโอกาสก็สามารถอ่านได้

“กลอนมันเหมือนอ่านสรุประหว่างครูกับนักเรียนมาว่าเขาพูดอะไรกันบ้าง ก็เลย
อยากไปอ่านในหนังสือต่อว่าในแต่ละเรื่องที่มีมันดำเนินตั้งแต่ครั้งแรกที่เขาเจอกัน มันมี
รายละเอียดอะไรบ้าง แต่ดูงานนี้ก็เหมือนได้ข้อคิด แต่ในกลอนมันยังขาดเรื่องราว”

(พรธีรา ทรงปัญญาวุฒิ, สนนทากลุ่ม)

“เหมือนไปฟังเฉลยถ้าไปอ่าน ไปดูว่าที่แบบดูมาทั้งหมด ที่เราคิดหรือเข้าใจ กับเฉลย
ที่แบบเป็นเล่มจริง ๆ มันจะเหมือนหรือต่างกันขนาดไหน”

(พัชราภรณ์ โพธิ์ไกร, สนนทากลุ่ม)

“เฉย ๆ นะไม่ค่อยอินกับหนังสือแบบคำสั่งสอนจากคุณครู เราอาจจะไม่ได้มีคุณครู
คนโปรด แต่ก็อ่านได้”

(ภรภัทร รัตนกุสุมภ์, สนนทากลุ่ม)

“จริง ๆ จะให้อ่านก็อ่านได้ แต่เป็นคนไม่ชอบหนังสือแนวนี้ มันเหมือนความตาย ดูเป็นข้อคิดจริงจังไปหน่อย เลยอาจจะไม่ได้สนใจขนาดนั้น แต่ก็อยากจจะรู้เหมือนกันว่าทำไมที่มาของเรียงความภาพถายนี้มันเป็นอย่างไร อยากรู้ แต่อาจจะไม่ได้สนใจขนาดนั้น”

(ศลิษา หวานชะแอม, สนนทากลุ่ม)

3.2.2 กลุ่มผู้ชมทั่วไปด้วยการตอบแบบสอบถาม

การสำรวจทัศนคติของผู้ชมทั่วไปด้วยการตอบแบบสอบถาม จัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้กูเกิลฟอร์มส์ ในช่วงวันที่ 3 – 15 พฤศจิกายน 2566 มีผู้เข้าตอบแบบสอบถามทั้งหมด 54 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 3

ตารางแสดงเพศของผู้ชมทั่วไป (n=54)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	11	20.4
หญิง	43	79.6
รวม	54	100.0

จากตารางที่ 3 จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4

ตารางที่ 4

ตารางแสดงอายุของผู้ชมทั่วไป (n=54)

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	1	1.8
21 - 30 ปี	43	63.0
31 - 40 ปี	6	11.1
41 - 50 ปี	4	7.4

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
51 - 60 ปี	3	5.6
สูงกว่าหรือเท่ากับ 60 ปี	6	11.1
รวม	54	100.0

จากตารางที่ 4 จำแนกตามอายุ พบว่าผู้ชมส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 30 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือช่วงอายุ 31 – 40 ปี และสูงกว่าหรือเท่ากับ 60 ปี จำนวนเท่ากันคือช่วงละ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 5

ตารางแสดงระดับการศึกษาของผู้ชมทั่วไป (n=54)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	39	72.2
สูงกว่าปริญญาตรี	15	27.8
รวม	54	100.0

จากตารางที่ 5 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ชมผู้ชมส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาคือผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8

ตารางที่ 6

ตารางแสดงอาชีพของผู้ชมทั่วไป (n=54)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	6	11.1
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	18	33.3
พนักงานบริษัทเอกชน	17	31.5

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	6	11.1
ข้าราชการบำนาญ	3	5.5
พนักงานราชการ	2	3.7
แพทย์	1	1.9
ว่างงาน	1	1.9
รวม	54	100.0

จากตารางที่ 6 จำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้มีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ลำดับต่อมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัวและนักเรียนหรือนักศึกษามีจำนวนเท่ากันอาชีพละ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 7

ตารางแสดงประสบการณ์การอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีของผู้ชมทั่วไป (n=54)

การอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี	จำนวน	ร้อยละ
เคยอ่านฉบับภาษาอังกฤษ	10	18.5
เคยอ่านทั้งฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย	2	3.7
ไม่เคยอ่าน	42	77.8
รวม	54	100.0

จากตารางที่ 7 จำแนกตามประสบการณ์การอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี พบว่าผู้ชมส่วนใหญ่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาคือผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีฉบับภาษาอังกฤษ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ส่วนผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีทั้งฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

จากผู้ชมทั่วไปที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 54 คน สามารถแบ่งกลุ่มผู้ชมออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ 2. กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ จำนวน 42 คนคิดเป็นร้อยละ 77.8

ตารางที่ 8

ตารางแสดงประสบการณ์การรับชมงานดัดแปลงในสื่ออื่นของวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ของผู้ชมทั่วไป

การรับชมงานดัดแปลงในสื่ออื่นของ วรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=12)		กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=42)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	12	100.0	42	100.0
รวม	12	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 8 จำแนกตามประสบการณ์การรับชมงานดัดแปลงในสื่ออื่นของวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ พบว่าผู้ชมทั้งหมดไม่เคยชมงานดัดแปลงในสื่ออื่นของวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 9

ตารางแสดงความสนใจอ่านต้นฉบับวรรณกรรมหลังการอ่านเรียงความภาพถ่ายของผู้ชมทั่วไป

ความสนใจอ่านต้นฉบับวรรณกรรม หลังการอ่านเรียงความภาพถ่าย	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=12)		กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=42)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อยาก	11	91.7	38	90.5
ไม่อยาก	1	8.3	4	9.5
รวม	12	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 9 จำแนกตามความสนใจอ่านต้นฉบับวรรณกรรมหลังการอ่านเรียงความภาพถ่าย พบว่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีและผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีส่วนใหญ่มีความสนใจอยากอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีหลังการอ่านเรียงความภาพถ่าย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 และจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 ตามลำดับ

3.2.2.2 ทศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

ตารางที่ 10

ตารางแสดงความชื่นชอบต่อองค์ประกอบของเรียงความภาพถ่ายของผู้ชมทั่วไป

ความชื่นชอบต่อองค์ประกอบของ เรียงความภาพถ่าย	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=12)		กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=42)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาพถ่าย	9	75.0	30	71.4
กลอน	8	66.7	21	50.0
ประเด็นที่สื่อสารผ่านผลงาน	3	25.0	22	52.4
การจัดวางภาพและการออกแบบ รูปเล่ม	5	41.7	17	40.5
รูปแบบการนำเสนอแบบพลิกูปักแบบ ออนไลน์	4	33.3	21	50.0

จากตารางที่ 10 จำแนกตามความชื่นชอบต่อองค์ประกอบของเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี พบว่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีส่วนใหญ่ชอบองค์ประกอบด้านภาพถ่าย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือกลอน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ลำดับต่อมาคือการจัดวางภาพและการออกแบบรูปเล่ม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ส่วนใหญ่ชอบองค์ประกอบด้านภาพถ่ายเช่นเดียวกับกลุ่มแรก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมาคือประเด็นที่สื่อสาร

ผ่านผลงาน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 ลำดับต่อมาก็คือกลอนและรูปแบบการนำเสนอแบบฟลิปบุ๊กแบบออนไลน์ มีจำนวนเท่ากัน องค์กรประกอบด้วย 21 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

ตารางที่ 11

ตารางแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานร่วมกันของภาพถ่ายและกลอนของผู้ชมทั่วไป

การทำงานร่วมกันของ ภาพถ่ายและกลอน	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=12)		กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=42)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ส่งเสริมกัน	12	100.0	39	92.9
ไม่ส่งเสริมกัน	-	-	3	7.1
รวม	12	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 11 จำแนกตามความคิดเห็นต่อการทำงานร่วมกันของภาพถ่ายและกลอน พบว่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าภาพถ่ายและกลอนทำงานร่วมกันในเชิงส่งเสริมกัน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าภาพถ่ายและกลอนทำงานร่วมกันในเชิงส่งเสริมกัน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 92.9

ตารางที่ 12

ตารางแสดงทัศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีของผู้ชมทั่วไป

คำถาม	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=12)			กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=42)		
	ค่า เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ ประเมิน	ค่า เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ ประเมิน
ด้านการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย						
1. ระดับความพึงพอใจต่อการดัดแปลง จากวรรณกรรมสู่เรียงความภาพถ่าย	3.83	0.58	มาก	4.21	0.75	มาก

คำถาม	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=12)			กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=42)		
	ค่า เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ ประเมิน	ค่า เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ ประเมิน
2. ระดับความพึงพอใจต่อเทคนิคการ ถ่ายภาพแบบการฉายภาพจากโปรเจก- เตอร์ลงตัวแบบ	4.25	0.62	มาก	4.24	0.82	มาก
3. ระดับความพึงพอใจต่อการดัดแปลง ตัวละครในการถ่ายภาพเป็นแบบไร้ชื่อ ใบหน้า และเพศ	4.25	0.75	มาก	4.19	0.77	มาก
4. ระดับความพึงพอใจต่อการใช้กลอน บรรยายแทนบทบรรยายแบบร้อยแก้ว	4.50	0.52	มาก ที่สุด	4.48	0.80	มาก
5. ระดับความพึงพอใจต่อการจัดวาง ภาพการและออกแบบรูปเล่ม	4.33	0.65	มาก	4.21	0.92	มาก
6. ระดับความพึงพอใจต่อการเลือกภาพ หลัก	4.25	0.62	มาก	4.19	0.86	มาก
7. ระดับความน่าสนใจและความดึงดูด ของหน้าปกเรียงความภาพถ่าย	4.00	0.74	มาก	4.14	0.87	มาก
ด้านการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี						
1. ระดับความเข้าใจเรื่องชีวิตและความ ตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์ รีผ่านการอ่านเรียงความภาพถ่าย	4.00	0.60	มาก	3.90	0.76	มาก
2. ระดับความพึงพอใจต่อการสื่อสาร แนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย ผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในเรียงความภาพถ่าย	4.00	0.74	มาก	4.02	0.75	มาก
3. ระดับความเข้าใจเนื้อหาของ เรียงความภาพถ่ายหากไม่มีบทบรรยาย	2.67	0.98	ปาน กลาง	3.00	1.13	ปาน กลาง
ด้านการเผยแพร่เรียงความภาพถ่าย						
1. ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการ นำเสนอแบบพลิกบุ๊กในรูปแบบออนไลน์	4.58	0.67	มาก ที่สุด	4.36	0.85	มาก

คำถาม	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=12)			กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่าน วรรณกรรมฯ (n=42)		
	ค่า เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ ประเมิน	ค่า เฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์ ประเมิน
2. ระดับความพึงพอใจต่อเวลาที่ใช้ในการอ่านเรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้	4.75	0.45	มากที่สุด	4.21	0.87	มาก

โดยกำหนดเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
1.51 – 4.49	หมายถึง มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง น้อยที่สุด

จากตารางที่ 12 จำแนกตามทัศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี แสดงให้เห็นทัศนคติของผู้ชมทั่วไปที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีทั้ง 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

1.1. ระดับความพึงพอใจต่อการตัดแปลงจากวรรณกรรมสู่เรียงความภาพถ่าย

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อการตัดแปลงจากวรรณกรรมสู่เรียงความภาพถ่าย อยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 3.83 และ 4.21 ตามลำดับ

1.2. ระดับความพึงพอใจต่อเทคนิคการถ่ายภาพแบบการฉายภาพจากโปรเจกเตอร์ลงตัวแบบ

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อเทคนิคการถ่ายภาพแบบการฉายภาพจากโปรเจกเตอร์ลงตัวแบบ อยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.25 และ 4.24 ตามลำดับ

1.3. ระดับความพึงพอใจต่อการดัดแปลงตัวละครในการถ่ายภาพเป็นแบบไร้ชื่อ ใบหน้า และเพศ

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อการดัดแปลงตัวละครในการถ่ายภาพเป็นแบบไร้ชื่อ ใบหน้าและเพศอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.25 และ 4.19 ตามลำดับ

1.4. ระดับความพึงพอใจต่อการใช้กลอนบรรยายแทนบทบรรยายแบบร้อยแก้ว

พบว่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อการใช้กลอนบรรยายแทนบทบรรยายแบบร้อยแก้วอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อการใช้กลอนบรรยายแทนบทบรรยายแบบร้อยแก้วอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.48

1.5. ระดับความพึงพอใจต่อการจัดวางภาพการและออกแบบรูปเล่ม

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อการจัดวางภาพการและออกแบบรูปเล่มอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.33 และ 4.21 ตามลำดับ

1.6. ระดับความพึงพอใจต่อการเลือกภาพหลัก

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อการเลือกภาพหลักอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.25 และ 4.19 ตามลำดับ

1.7. ระดับความน่าสนใจและความดึงดูดของหน้าปกเรียงความภาพถ่าย

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีระดับความน่าสนใจและความดึงดูดของหน้าปกเรียงความภาพถ่ายอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.00 และ 4.14 ตามลำดับ

2. ด้านการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

2.1. ระดับความเข้าใจเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีผ่านการอ่านเรียงความภาพถ่าย

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีระดับความเข้าใจเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีผ่านการอ่านเรียงความภาพถ่ายอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3.90 ตามลำดับ

2.2. ระดับความพึงพอใจต่อการสื่อสารแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายผ่านสัญญาณต่าง ๆ ในเรียงความภาพถ่าย

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีระดับความพึงพอใจต่อการสื่อสารแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายผ่านสัญญาณต่าง ๆ ในเรียงความภาพถ่ายอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.00 และ 4.02 ตามลำดับ

2.3. ระดับความเข้าใจเนื้อหาของเรียงความภาพถ่ายหากไม่มีบทบรรยาย

พบว่าผู้ชมทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีระดับความเข้าใจเนื้อหาของเรียงความภาพถ่ายหากไม่มีบทบรรยายอยู่ในระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 2.67 และ 3.00 ตามลำดับ

3. ด้านการเผยแพร่เรียงความภาพถ่าย

3.1. ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอแบบฟลิปบุ๊กในรูปแบบออนไลน์

พบว่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอแบบฟลิปบุ๊กในรูปแบบออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.58 ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอแบบฟลิปบุ๊กในรูปแบบออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.36

3.2. ระดับความพึงพอใจต่อเวลาที่ใช้ในการอ่านเรียงความภาพถ่าย

พบว่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อเวลาที่ใช้ในการอ่านเรียงความภาพถ่ายอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความพึงพอใจต่อเวลาที่ใช้ในการอ่านเรียงความภาพถ่ายอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.21

ตารางที่ 13

ตารางแสดงความคิดเห็นต่อคุณค่าของเรียงความภาพถ่ายต่อต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีของผู้ชมทั่วไป

คุณค่าของเรียงความภาพถ่ายต่อต้นฉบับวรรณกรรม	กลุ่มผู้ชมที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ (n=12)		กลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ (n=42)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ส่งเสริม	12	100.0	41	97.6
ลดทอน	-	-	1	2.4
รวม	12	100.0	42	100.0

จากตารางที่ 13 จำแนกตามความคิดเห็นต่อคุณค่าของเรียงความภาพถ่ายต่อต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี พบว่าผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าเรียงความภาพถ่ายนั้นส่งเสริมต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเรียงความภาพถ่ายนั้นส่งเสริมต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 97.6

3. ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการตอบแบบสอบถามของผู้ชมทั่วไป มีผู้เสนอแนะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

“ถ้าได้จัดแสดงในพื้นที่จัดแสดงงานศิลปะ เช่น หอศิลป์ หรือ art gallery ต่าง ๆ จะสร้างความตื่นตาตื่นใจและสร้างอิมแพคต่อการรับรู้ทั้งด้านภาพและสารที่จะสื่อเพิ่มยิ่งขึ้น”

(ผู้ชมทั่วไปกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี, แบบสอบถาม)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี
 2. เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี
- การสรุปผลการวิจัยจะสรุปผลตามลำดับวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1: เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการสร้างสรรค์นั้นประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย 2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย 3. ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 1. ขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ตัวบทวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีฉบับภาษาอังกฤษ โดย มิทซ์ อัลบอม และฉบับแปลภาษาไทย โดย อมรัตน์ โรเก้ เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา แนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย และโครงสร้างของวรรณกรรมฯ ทั้งนี้ยังศึกษางานดัดแปลงในสื่ออื่นของวรรณกรรมฯ ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาแล้วเพื่อศึกษาแนวทางการดัดแปลงโดยการหาจุดร่วมของแต่ละงานดัดแปลง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย ได้แก่ แนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย แนวคิดการเล่าเรื่อง แนวคิดเรื่องสัมพันธ์ บท แนวคิดการดัดแปลงสื่อ แนวคิดเรื่องสัญลักษณ์และแนวคิดเรียงความภาพถ่าย เพื่อสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมฯ

ขั้นตอนที่ 2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

จากการศึกษาในขั้นตอนก่อนการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย พบว่าวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีโครงสร้างการเล่าเรื่องแบบเชิงเดียว โดยโครงเรื่องหลักที่เด่นมากคือ การเรียนการสอน

ครั้งสุดท้ายของมิทซ์และมอร์รีในชื่อวิชา ความหมายแห่งชีวิต ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะสร้างสรรค์เรียงความ ภาพถ่ายโดยดัดแปลงแบบใช้โครงสร้างการเล่าเรื่องเดิมของวรรณกรรมฯ ละเว้นเนื้อหาบางส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับแนวคิดชีวิตและความตาย ใช้ความเหมาะสมของสถานการณ์หรือวัฒนธรรมในการเล่าเรื่องโดยการใช้กลอนบรรยายแทนบทร้อยแก้ว และสร้างสรรค์ออกมาเป็นเรียงความภาพถ่าย โดยสรุปขั้นตอนการสร้างสรรค์นี้ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกบทที่แสดงถึงแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและความตายและสรุปคำความสำคัญจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีฉบับภาษาไทยเพื่อสร้างสรรค์บทกลอนสุภาพ และการดัดแปลงตัวละคร

การคัดเลือกบทในวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมาดัดแปลงผู้วิจัยคัดเลือกมาทั้งหมด 12 บท จากทั้งหมด 27 บท ที่แสดงออกให้เห็นถึงแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อสรุปคำสำคัญที่ปรากฏในแต่ละบทเพื่อเป็นแนวทางในการดัดแปลงเนื้อหาเป็นกลอนสุภาพ โดยดัดแปลงออกมาได้ทั้งหมด 22 บทกลอน แบ่งออกเป็นช่วงละ 2 บท

ขั้นตอนการดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีเป็นกลอนสุภาพและเทคนิคที่ใช้ในการแต่งกลอนสามารถสรุปได้ดังนี้

1. อ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาของวรรณกรรมฯ ในบทที่ได้คัดเลือกไว้จากทั้งต้นฉบับภาษาอังกฤษและฉบับแปลภาษาไทย เพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากวรรณกรรมฯ ให้ได้มากที่สุด เนื่องจากต้องนำไปดัดแปลงเป็นกลอนสุภาพที่มีจำนวนคำที่จำกัด ซึ่งไม่สามารถเขียนอธิบายพรรณนาได้มากเท่าบทร้อยแก้ว การทำความเข้าใจในเนื้อหาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง
2. ค้นหาและคัดเลือกคำสำคัญจากวรรณกรรมฯ แต่ละบทที่คัดเลือกไว้ โดยใช้วรรณกรรมฉบับแปลภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการค้นหา
3. นำคำสำคัญในแต่ละบทมาเป็นแนวทางในการแต่งเป็นกลอนสุภาพเพื่อบรรยายภาพถ่ายแบ่งออกเป็นช่วงละ 2 บทกลอน โดยเทคนิคที่ใช้ในการแต่งกลอนมีดังนี้
 - 3.1. เริ่มต้นการด้วยแต่งวรรคระดับของบทแรกในแต่ละช่วงให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและสาระที่นำมาดัดแปลง
 - 3.2. เมื่อได้วรรคระดับแล้ว วรรครับให้เริ่มต้นด้วยการพิจารณาสัมผัสสนอระหว่างวรรคจากคำลงท้ายของวรรคระดับ เพื่อหาคำตั้งต้นมาวางที่ตำแหน่งพยางค์ที่ 3 ของวรรครับ โดยสรรหาคำที่คล้องจองกับคำท้ายของวรรคระดับนั้น ๆ และสามารถเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องในบทนั้น ๆ ได้

- 3.3. แต่งวรรณศิลป์ให้สมบูรณ์โดยยึดคำที่ตั้งต้นที่ได้เลือกไว้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ในวรรคอื่นถัดไป นอกจากนี้ควรคำนึงถึงการสัมผัสสนอระหว่างวรรคอื่น ๆ และสัมผัสระหว่างบทก็เช่นเดียวกัน เพื่อความไพเราะของบทกลอนและความถูกต้องตามฉันทลักษณ์
- 3.4. เทคนิคที่ใช้ในการดัดแปลงในงานสร้างสรรค์นี้ ได้แก่
 - 3.4.1. การสัมผัสภายในวรรคด้วยการสัมผัสพยัญชนะและสระ ซึ่งไม่ได้เป็นกฎบังคับในการแต่งกลอนเหมือนกับสัมผัสนอก แต่หากใช้สามารถสร้างอารมณ์ในการอ่านให้กับกลอน และมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น
 - 3.4.2. การเล่นคำซ้ำ เพื่อสร้างความงดงามทางวรรณศิลป์และเป็นการเน้นย้ำเรื่องที่ต้องการสื่อสาร
4. แนวทางการแก้ปัญหาการลงสัมผัสพยางค์ที่ 3 ไม่ลงตัวในวรรครับและวรรคส่ง สามารถเลื่อนการสัมผัสไปที่พยางค์ที่ 5 ได้ในกรณีที่เป็น ซึ่งยังคงถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอน

ด้านการดัดแปลงตัวละคร จากจุดรวมของงานดัดแปลงในสื่ออื่นของวรรณกรรมฯ ที่ผ่านมาพบว่าจุดรวมที่แต่ละงานมีคือความสัมพันธ์ของตัวละคร 2 ตัว คือ ครูมอริรี ขวอดซ์ และลูกศิษย์ มิตรซ์ อัลบอม และบทเรียนชีวิตต่าง ๆ การดัดแปลงตัวละครในงานวิจัยนี้จึงเลือกนำเสนอตัวละครเพียง 2 ตัวนี้ โดยดัดแปลงเหลือเพียงความสัมพันธ์ของครูกับลูกศิษย์ และออกแบบให้ตัวละครนั้นไม่ระบุอัตลักษณ์ใด ๆ นอกจากความสัมพันธ์ที่ทั้งสองมีต่อกันด้วยการใช้ผ้าสีขาวคลุมใบหน้าของตัวละคร เพื่อให้อิสระในการตีความกับผู้ชม

2. การสร้างฉากกายภาพ

ผู้วิจัยออกแบบสร้างสรรค์ฉากเชิงกายภาพเพื่อเป็นสัญญาณให้กับภาพถ่าย โดยใช้สรุปคำสำคัญและกลอนที่ได้ดำเนินการในขั้นตอนก่อนหน้าในการออกแบบหาภาพและวิดีโอสต็อก เพื่อใช้ฉายจากเครื่องโปรเจกเตอร์ลงบนตัวละคร และฉากหลังถ่ายภาพ โดยภาพที่ใช้ในการสร้างฉากนั้นมีทั้งภาพถ่าย ภาพกราฟิก และวิดีโอภาพถ่ายที่สอดคล้องกับบทบรรยายกลอน รวมทั้งสิ้น 20 ภาพ/วิดีโอ สำหรับการถ่ายทำ 25 ฉาก

3. การถ่ายภาพและการตกแต่งแก้ไขภาพ

การถ่ายภาพในงานสร้างสรรค์นี้ผู้วิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการฉากภาพจากโปรเจกเจอร์เพื่อสร้างฉากเชิงกายภาพ จึงต้องถ่ายภาพในอาคาร ในพื้นที่ที่มีแสงน้อย การถ่ายภาพจึงเลือกใช้กล้องดิจิทัล DSLR เพื่อบันทึกภาพแบบดิจิทัล เพื่อความสะดวกในการแก้ไขตกแต่งภาพที่เกิดจาก

ข้อจำกัดของการถ่ายภาพในพื้นที่แสงน้อย โดยดำเนินการถ่ายภาพตามสคริปต์ถ่ายรูปร่างที่ได้จัดทำหลังการออกแบบฉากเชิงกายภาพ โดยมีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมพร้อมให้กับตัวแบบและการฉายภาพประกอบฉาก โดยการอธิบายเรื่องราว คำสำคัญของแต่ละช่วงของบทกลอนที่สร้างสรรค์ไว้ ออกแบบการจัดท่าทางของร่างกาย และจัดเตรียมอุปกรณ์ฉายภาพ ได้แก่ โปรเจกเตอร์ คอมพิวเตอร์ และไฟล์ภาพฉากที่ออกแบบไว้

2. ขั้นตอนการถ่ายภาพ ถ่ายภาพโดยใช้กล้องดิจิทัล DSLR โดยบันทึกภาพด้วยไฟล์ชนิด Raw เพื่อเก็บรายละเอียดของภาพให้สมบูรณ์ที่สุด เนื่องจากถ่ายภาพในที่แสงน้อย ถ่ายทำภายในอาคารด้วยห้องที่มีตึบ โดยถ่ายภาพในแต่ละฉากจำนวนมากเพื่อภายหลังจะได้มีจำนวนภาพมีใช้ได้มากพอ โดยไม่ต้องถ่ายภาพแก้ตัวในอนาคต แต่ขณะถ่ายผู้วิจัยต้องการเพิ่มฉากเข้ามา 1 ฉาก แต่กล้องดิจิทัลเกิดความเสียหายระหว่างถ่ายทำ และไม่มีกล้องดิจิทัลสำรอง จึงต้องใช้สมาร์ตโฟนถ่ายภาพแทนในฉากนี้

3. ขั้นตอนคัดเลือกภาพและตกแต่งด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากภาพทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้ถ่ายมา ผู้วิจัยคัดเลือกภาพที่เหมาะสมต่อการประกอบกลอนสุภาพในแต่ละช่วงได้ทั้งหมด 50 ภาพ จากนั้นนำภาพเข้าตกแต่งแก้ไขด้วยโปรแกรม Adobe Lightroom Classic และ Adobe Photoshop เพื่อแก้ไขสัญญาณรบกวนในภาพที่เกิดจากการถ่ายภาพในพื้นที่แสงน้อย แก้ไขสีของภาพ และตกแต่งแก้ไขจุดที่เป็นปัญหาของภาพ

4. ขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มเรียงความภาพถ่าย โดยการเรียงร้อยภาพและกลอนเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์เป็นเรียงความภาพถ่ายด้วยโปรแกรม Adobe InDesign ผู้วิจัยออกแบบรูปแบบของเล่มเรียงความภาพถ่ายให้มีความอ่านง่าย เป็นสัดส่วนชัดเจน โดยจัดเรียงภาพให้แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วง เพื่อให้ดึงดูดความสนใจของผู้ชมไว้ตลอดจนจบเล่ม ด้วยแนวความคิดการเล่าเรื่องของเรียงความภาพถ่ายแบบสามบทหนึ่ง คือมีภาพเปิด ภาพส่วนเนื้อหา และภาพปิด

5. การตรวจสอบผลงานเรียงความภาพถ่ายโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ด้าน ๆ ละ 1 ท่าน ได้แก่ ด้านการถ่ายภาพ ด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ และด้านชีวิตและความตาย โดยรวมจากความคิดเห็นของทั้ง 3 ท่าน เทคนิคการถ่ายภาพ ฉากหรือสัญญาณที่ใช้นั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย รูปแบบบทบรรยายแบบกลอนเหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมไทย บางจุดที่มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผลงานคือการเลือกใช้สัญญาณ ถึงแม้จะสอดคล้องและสื่อสารได้ตามที่ตั้งใจ แต่ก็มีตรงไปตรงมา คาดเดาได้ การออกแบบสัญญาณให้ซับซ้อนและมีความเป็นไทยยิ่งขึ้นจึงอาจจะทำให้ผลงานมีความน่าสนใจขึ้น และการเผยแพร่ผลงานในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สร้างสรรค์ผลงานและผู้ชม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2: เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่อง ทิวส์เดส์วิทมอร์รี

ขั้นตอนที่ 3. ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย

กลุ่มผู้ชมในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มการสนทนากลุ่ม จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี 8 คน และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี 8 คน 2. กลุ่มผู้ชมทั่วไปด้วยการตอบแบบสอบถาม จำนวน 54 คน

1. ทัศนคติของผู้ชมจากการสนทนากลุ่ม

การสรุปผลจากการสนทนากลุ่มของผู้ชม สามารถสรุปข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ทัศนคติต่อเรียงความภาพถ่ายดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ด้านความเชื่อมโยงของเรียงความภาพถ่ายที่ดัดแปลงมากับต้นฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี สามารถรับรู้และตระหนักถึงได้ว่าเป็นผลงานที่ได้แก่งคิดมาจากวรรณกรรมฯ ความทรงจำของผู้ชมที่มีต่อวรรณกรรมฯ ก็อาจมีผลต่อความสามารถในการรับรู้และตระหนักถึง ผู้ชมบางคนสามารถรับรู้ได้ตั้งแต่ต้น บางคนนึกออกในตอนท้ายเรื่อง ด้านการทำงานร่วมกันของภาพถ่ายและกลอน ผู้ชมกลุ่มผู้ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นว่าภาพและกลอนทำงานแบบส่งเสริมกัน ผู้ชมบางคนในกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีส่วนใหญ่มองว่าการใช้กลอนบรรยายแทนบทร้อยแก้วนั้นมีความกระชับ สละสลวย แต่ผู้ชมบางคนเมื่ออ่านทั้งกลอนภาพแล้วก็ยังมีบางจุดที่ยังไม่เข้าใจสาร ด้านการดัดแปลงตัวละคร ผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มเห็นพ้องกันว่าเป็นการไม่จำกัดกรอบในการตีความ แต่ก็มีคำแนะนำอยู่บ้างเนื่องจากผู้ชมบางคนนึกถึงศัพท์ลูกลุ่มผ้าขาว มีผู้ในกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีบางคนให้แก่งคิดว่า การแต่งกายตัวละครเช่นนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือสามารถตีความได้อย่างอิสระ ส่วนข้อเสียคืออาจทำให้ตีความได้ไม่ตรงกับที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อ ด้านการจัดวางภาพและออกแบบรูปเล่ม ผู้ชมทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นไปในเชิงเดียวกันว่าเป็นการออกแบบที่เป็นระเบียบ อ่านง่าย น่าสนใจ แต่การวางจำนวนภาพในแต่ละช่วงที่มีจำนวนไม่เท่ากันอาจทำให้ผู้ชมตีความได้มากน้อยต่างกัน ด้านการเลือกภาพหลัก ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีแสดงความคิดเห็นคล้ายกันว่าทั้ง 3 ภาพนั้นเหมาะสมที่จะเป็นภาพหลัก สื่อสารได้ดี มีอิทธิพลต่อผู้ชม ด้านความน่าสนใจและความดึงดูดของหน้าปก ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า ภาพปกมีความเหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นหน้าปกและภาพเปิดของเรียงความภาพถ่าย

2. ประสบการณ์การชมเรียงความภาพถ่าย และการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มมีประสบการณ์การชมที่ค่อนข้าง

แตกต่างกัน เนื่องจากผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีมีความรู้เดิมเกี่ยวกับวรรณกรรมฯ จึงทำให้ประสบการณ์การอ่านมีความสิ้นไหลและตีความสารได้ง่ายกว่า ด้านการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตาย ถึงแม้ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมฯ ของทั้ง 2 กลุ่มจะแตกต่างกัน แต่ผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มมีหลายส่วนที่ตีความคล้ายกัน ได้แก่ บทเรากล้วยกันเรื่องครอบครัวและวัฒนธรรม บทเรากล้วยกันเรื่องความกลัวการแก่ชรา บทเรากล้วยกันเรื่องการให้อภัย บทจบการศึกษา ทั้งนี้ผู้ชมกลุ่มที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ หลังจากชมผลงานมีบางส่วนมีความสนใจอยากอ่านต้นฉบับวรรณกรรมเพื่อความเข้าใจเนื้อหาเพิ่มเติม

2. ทักษะคติของผู้ชมจากแบบสอบถาม

ผลจากการสำรวจทัศนคติของผู้ชมจากแบบสอบถาม มีผู้ชมตอบแบบสอบถามทั้งหมด 54 คน คิดเป็นร้อยละ 100 การสรุปข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 79.6 มีอายุช่วงที่มากที่สุดคือ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.0 ส่วนมากมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 72.2 ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 33.3 ด้านประสบการณ์การอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ส่วนใหญ่ไม่เคยอ่านมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 77.8 ผู้ชมที่ตอบแบบสอบถามทุกคนยังไม่เคยชมผลงานดัดแปลงในสื่อของวรรณกรรมฯ มาก่อน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่หลังชมผลงานเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมฯ แล้วมีความสนใจอยากอ่านต้นฉบับวรรณกรรมฯ คิดเป็นร้อยละ 91.7 และ 90.5 สำหรับกลุ่มผู้ชมที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ และกลุ่มผู้ชมที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ ตามลำดับ

2. ทักษะคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี โดยสรุปออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี 2. กลุ่มผู้ที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

กลุ่มผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี พบว่าองค์ประกอบที่ผู้ชมชื่นชอบมากที่สุดคือ ภาพถ่าย ผู้ชมทุกคนมีความเห็นว่าการทำงานร่วมกันของภาพถ่ายและกลอนนั้นส่งเสริมกัน ด้านการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย เกณฑ์การประเมินในแต่ละองค์ประกอบย่อยส่วนใหญ่คือ มาก มีองค์ประกอบย่อย 1 ข้อที่เกณฑ์ประเมินได้ มากที่สุด คือระดับความพึงพอใจต่อการใช้กลอนบรรยายแทนบทร้อยแก้ว ด้านการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี เกณฑ์การประเมินในแต่ละองค์ประกอบย่อยส่วนใหญ่คือ มาก มีองค์ประกอบย่อย 1 ข้อที่เกณฑ์ประเมินได้ ปานกลาง คือระดับความเข้าใจเนื้อหาของเรียงความภาพถ่ายหากไม่มีบทบรรยายด้านการเผยแพร่เรียงความภาพถ่าย เกณฑ์การประเมินทุกองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับ มากที่สุด

ด้านคุณค่าของเรียงความภาพถ่ายต่อต้านบวรกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ผู้ชมทุกคนมีความเห็น
ว่า ส่งเสริม

กลุ่มผู้ที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี พบว่าองค์ประกอบที่ผู้ชมชื่นชอบมากที่สุดคือ ภาพถ่าย เช่นเดียวกับกลุ่มแรก ผู้ชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการทำงานร่วมกันของภาพถ่าย
และกลอนนั้นส่งเสริมกัน ด้านการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่าย เกณฑ์การประเมินทุกองค์ประกอบ
ย่อยอยู่ในระดับ มาก ด้านการรับรู้แนวคิดเรื่องชีวิตและความตายที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์
เดส์วิทมอร์รี เกณฑ์การประเมินในแต่ละองค์ประกอบย่อยส่วนใหญ่คือ มาก มีองค์ประกอบย่อย 1 ข้อ
ที่เกณฑ์ประเมินได้ ปานกลาง คือระดับความเข้าใจเนื้อหาของเรียงความภาพถ่ายหากไม่มีบทบรรยาย
ด้านการเผยแพร่เรียงความภาพถ่าย เกณฑ์การประเมินทุกองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับ มาก ด้าน
คุณค่าของเรียงความภาพถ่ายต่อต้านบวรกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี ผู้ชมส่วนใหญ่มีความเห็น
ว่า ส่งเสริม

อภิปรายผล

ลิขสิทธิ์ สัมพันธบทและการดัดแปลง

การสร้างสรรคงานที่เป็นตัวบทหลังจากตัวบทต้นทางย่อมหลีกเลี่ยงประเด็นเรื่องลิขสิทธิ์ไป
ไม่ได้ ลิขสิทธิ์เป็นสิ่งแรก ๆ ที่ผู้สร้างสรรค์ควรคำนึงถึงก่อนที่จะลงมือสร้างงานใด ๆ เพราะลิขสิทธิ์
เป็นสิ่งที่คุ้มครองตัวบทต้นทางจากการละเมิดต่าง ๆ ดังนั้นผู้ที่ต้องการนำตัวบทอื่น ๆ มาใช้ในงาน
ของตนควรพิจารณาวิธีการสร้างสรรค์งานที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ตัวบทนั้น ๆ โดยเฉพาะการใช้งานใน
เชิงพาณิชย์ การดัดแปลงวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีเป็นเรียงความภาพถ่ายในงานวิจัย
สร้างสรรค์นี้ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 32 ถือว่าไม่เป็นการ
กระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ไม่ได้แสวงหาผลกำไรและเป็นผลงาน
สร้างสรรค์ขึ้นใหม่จากการสังเคราะห์สาระจากวรรณกรรมฯ เป็นการสร้างสรรค์งานในลักษณะการใช้
งานลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2565) เนื่องจากตัวบทเดิมของทิวส์เดส์วิทมอร์รีนั้น
เป็นรูปแบบวรรณกรรม เป็นการเล่าเรื่องด้วยการเขียนพรรณนา แต่เรียงความภาพถ่ายนั้นอาจไม่
เหมาะที่จะบรรยายภาพถ่ายเป็นบทความยาวแบบวรรณกรรมได้ การดัดแปลงเป็นกลอนสุภาพจึงเป็น
ทางออกที่เหมาะสมที่สุดในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ เพราะกลอนสุภาพนั้นสามารถเล่าเรื่องราวได้
เช่นเดียวกับการบรรยายแบบบทร้อยแก้ว อีกทั้งยังมีความสั้น กระชับ มีความงามด้านวรรณศิลป์
เหมาะแก่การนำไปบรรยายภาพถ่ายที่ได้ทั้งสาระและความเหมาะสมกับลักษณะของตัวงาน และการ
สร้างสรรค์เป็นกลอนก็อาจทำให้ผลงานนี้ถอยห่างจากการละเมิดลิขสิทธิ์ได้พอสมควร เนื่องจากไม่ได้
เป็นการทำซ้ำ หรือดัดแปลงตัวบทวรรณกรรมฯ โดยตรง กล่าวคือผู้วิจัยเพียงนำสาระที่สังเคราะห์ได้
จากวรรณกรรมมาสร้างสรรค์ตัวบทที่คิดค้นขึ้นใหม่ มิใช่การนำข้อความเดิมในวรรณกรรมฯ มาดัด

ทอนหรือเปลี่ยนคำเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้อ้างอิงตัวบทต้นทางไว้อย่างชัดเจนในผลงานเพื่อให้เกียรติแก่ผู้ผลิตตัวบทต้นทาง นอกจากนี้ในขั้นตอนการสร้างสรรคภาพถ่าย ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการฉายภาพจากเครื่องโปรเจกเตอร์ลงตัวแบบในการถ่ายทำ ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาในการวิจัยผู้วิจัยจึงเลือกใช้ภาพและวิดีโอสต็อกแทนการสร้างภาพกราฟิกขึ้นเอง ซึ่งประเด็นนี้ก็เกี่ยวข้องกับเรื่องลิขสิทธิ์อีกเช่นกันเพราะว่าเป็นภาพและวิดีโอที่ผู้อื่นได้สร้างสรรค์ไว้แล้ว การใช้ภาพและวิดีโอเหล่านี้อย่างถูกลิขสิทธิ์จึงทำได้โดยการซื้อลิขสิทธิ์ภาพอย่างถูกต้อง หรือใช้ภาพจากแพลตฟอร์มที่ระบุว่าไม่มีลิขสิทธิ์สามารถนำไปใช้งานได้ ในกรณีของการสร้างสรรค์ภาพถ่ายในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ภาพและวิดีโอสต็อกจากเว็บไซต์ [canva.com](https://www.canva.com) ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่มีภาพและวิดีโอให้ผู้ใช้ได้เลือกสรรอยู่ 2 ประเภท คือทั้งที่มีและไม่มีลิขสิทธิ์ สามารถเลือกใช้ได้ตามประเภทของสมาชิก ซึ่งสมาชิกประเภทโปรหรือแบบเสียค่าใช้จ่ายรายเดือน/ปี สามารถใช้ภาพและวิดีโอจากคลังของเว็บไซต์ได้ทั้งหมดอย่างไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ภายใต้นโยบายการใช้งานของเว็บไซต์ การเลือกใช้ภาพและสต็อกจากแพลตฟอร์มเช่นนี้จึงสามารถอำนวยความสะดวกในการสร้างสรรค์งานและไม่เป็นการละเมิดข้อกำหนดด้านลิขสิทธิ์

การดัดแปลงตัวบทหนึ่งมาสู่ตัวบทใหม่ นอกจากเรื่องลิขสิทธิ์ที่ต้องคำนึงถึงแล้ว การสร้างสรรค์งานโดยที่ยังเคารพตัวบทต้นทางก็เป็นประเด็นที่ผู้วิจัยคำนึงถึงในขณะสร้างสรรค์ผลงานเรียงความภาพถ่ายเช่นเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ต้องการให้ผลงานเรียงความภาพถ่ายนั้นเป็นผลงานเป็นการสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ในมิติอื่น ๆ ด้วย จึงเป็นที่มาของการดัดแปลงบทบรรยายเป็นการบรรยายด้วยกลอนแทนบทร้อยแก้ว แต่ยังคงสื่อสารประเด็นที่เป็นส่วนสำคัญในวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีไว้อยู่ดั่งเดิม โดยที่ผลสืบเนื่องของสัมพันธ์ในเชิงปริมาณของการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายดัดแปลงจากรวมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14

ผลสืบเนื่องของสัมพันธ์ในเชิงปริมาณของเรียงความภาพถ่ายดัดแปลงจากรวมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

องค์ประกอบ	ลักษณะการถ่ายโยง			
	คงเดิม	ตัดทอน	ดัดแปลง	สร้างสรรค์ใหม่
ตัวละคร		/	/	
แก่น	/			
โครงเรื่อง	/			
มุมมอง	/			

องค์ประกอบ	ลักษณะการถ่ายโยง			
	คงเดิม	ตัดทอน	ตัดแปลง	สร้างสรรค์ใหม่
ฉาก				/
สัญญาณ				/
บทบรรยาย				/

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นถึงลักษณะการถ่ายโยงจากตัวบทต้นทางอย่างวรรณกรรมเรื่อง ทิวส์เดส์วิทมอร์รี่สู่ตัวบทหลังอย่างเรียงความภาพถ่าย ในองค์ประกอบด้านตัวละคร สร้างสรรค์โดยการตัดทอนและตัดแปลง โดยตัดตัวละครเหลือเพียง 2 ตัว คือตัวละครครุมอร์รี่และมิตรผู้เป็นลูกศิษย์ และตัดแปลงตัวละครทั้งสองนี้ให้เป็นตัวละครที่ไม่ระบุชื่อลักษณะอย่างเช่น ชื่อ เพศ ใบหน้า แต่ยังคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ของครูและศิษย์ที่เป็นที่รักของทั้งคู่ไว้ ด้านองค์ประกอบแก่น โครงเรื่อง และมุมมอง เป็นการสร้างสรรค์แบบคงเดิมเช่นเดียวกับในวรรณกรรมฯ ส่วนฉาก สัญญาณ และบทบรรยายนั้นเป็นการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ด้านฉากและสัญญาณในภาพถ่ายนั้นสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ให้เข้ากับการเล่าเรื่องชีวิตและความตายในบริบทประเทศไทยแต่ก็ยังมีความเป็นสากลปะปนอยู่ด้วย มิได้เป็นฉากบริบทชีวิตชาวอเมริกันแบบในวรรณกรรมฯ ส่วนบทบรรยายที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่เป็นบทกลอนสุภาพเพื่อบรรยายสาระเรื่องชีวิตและความตายประเด็นต่าง ๆ จากวรรณกรรมฯ ร่วมกับภาพถ่าย กล่าวโดยสรุป ผลสืบเนื่องของสัมพันธ์บทในเชิงปริมาณของเรียงความภาพถ่ายตัดแปลงจากวรรณกรรมฯ นั้นใช้การตัดแปลงแบบคงเดิมและสร้างสรรค์ใหม่ในปริมาณที่เท่า ๆ กัน รวมถึงมีการตัดทอนและตัดแปลงบางส่วน

สุนทรียะในการเล่าประเด็นเรื่องความตายและสัญญาณในเรียงความภาพถ่าย

ประเด็นเรื่องความตายนั้นมีภาพจำที่น่ากลัวและไม่น่าพูดถึงสำหรับหลาย ๆ คน แต่ถ้าหากปรับทัศนคติที่มีต่อความตายได้ ความทุกข์ในชีวิตที่เกิดจากเรื่องความตายก็ย่อมลดลง (ยมลภัทร ภัทรคุปต์, 2553) ดังนั้นการนำเสนอประเด็นเรื่องความตายในสื่อต่าง ๆ ควรมีการนำเสนอมุมมองเรื่องความตายที่ส่งอิทธิพลในเชิงบวกให้กับผู้ชมถึงแม้ความตายจะเป็นเรื่องน่าเศร้าก็ตาม การนำเสนอความตายในสื่ออย่างเช่นภาพยนตร์ในไทยในช่วงหนึ่งนั้นมีการนำเสนอภาพแทนความตายที่หลากหลาย มีทั้งภาพแทนที่น่ากลัวและโจ่งแจ้ง บ้างก็ซ่อนเร้นเนื่องด้วยกฎเกณฑ์ของสั้งคม (กำจร หลุยยะพงศ์, 2562) กระนั้นในปัจจุบันบริบทสังคมไทยก็เริ่มมีการพูดถึงเรื่องความตายในแง่บวกมากยิ่งขึ้น กล่าวคือเป็นการพูดถึงเพื่อสร้างความตระหนักรู้ เตรียมตัวและรับมือกับความตาย มีพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนชนมาพบปะ ถกถาม พูดคุย และทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องความตาย ด้วยความตั้งใจที่

ต้องการให้ความตายเป็นเรื่องที่พูดถึงได้ เช่น เสนอศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการอบรมการเผชิญความตายอย่างสงบโดยมีพระไพศาล วิสาโลเป็นวิทยากร กลุ่ม Peaceful Death และเฟซบุ๊กเพจ “Death Talk ความตายและชีวิต” เป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรมหนึ่งที่ได้นักเขียนชื่อดังนามว่า “นั้วกลม” ร่วมกับกับกลุ่ม Peaceful Death มุลินธิเครือข่ายพุทธิกากลุ่มอื่น ๆ เพื่อจัดงานศพของนั้วกลมขึ้น เป็นกิจกรรมซ้อมตายสำหรับทุกคน เนื่องจากความตายไม่ใช่เรื่องของคนคนเดียว แต่กระทบถึงบุคคลรอบข้าง โดยกิจกรรมนี้จัดขึ้นที่วัดเหมือนกับงานศพจริงของชาวพุทธทั่วไป แต่ภายในงานนอกจากพิธีกรรมยังมีพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้พูดคุยกันเรื่องความตายอย่างจริงจัง (น้ำปาย ไชยฤทธิ์, 2564) ซึ่งการซ้อมตายหรือตายก่อนจตายเช่นนี้นั้นสอดคล้องกับแนวคิดของตัวละครครุมอร์รี่ในวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ หลังจากที่ตรวจพบโรคร้าย ครุมอร์รี่ได้ใช้เวลาในชีวิตที่เหลืออยู่ในการจัดงานศพคนเป็น (Living funeral) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้คนรอบตัวได้พบเจอและล่ำลา เปิดอกพูดคุยกับถึงเรื่องความตายของครุมอร์รี่ที่กำลังใกล้เข้ามา ซึ่งแนวคิดเช่นนี้คือแนวคิดเรื่องความตายที่สอดคล้องกับศาสนาพุทธซึ่งก็คือ การเจริญมรณสติ ชาย โปธิสิตา (ม.ป.ป.) กล่าวว่าคือการถามตนด้วยคำถาม อย่างเช่น เราพร้อมตายหรือยัง เราทบทวนสิ่งที่ควรทำแล้วหรือยัง เราทำความดีมาพอหรือยัง ถึงแม้ตัวละครครุมอร์รี่จะเป็นชาวยิวที่ความเชื่อแบบอโถยนิยมหรือความเชื่อที่ว่าพระเจ้าเป็นสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ แต่มอร์รี่นั้นก็ยังชอบศึกษาหาความรู้ในศาสนาต่าง จึงมีแง่คิดเกี่ยวกับชีวิตที่หลากหลายมากกว่าการเกิดขึ้นและจบสิ้นไป แต่ให้ความสำคัญการการใช้ชีวิตในขณะที่มีชีวิตอยู่ด้วย

การนำเสนอเรื่องความตายในพื้นที่ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาโดยเฉพาะงานศพของนั้วกลมนั้นเป็นความพยายามในการนำเสนอให้เรื่องของความตายนั้นเป็นเรื่องที่เข้าถึงได้ปกติ ไม่เป็นเรื่องที่ห้ามพูดถึง แต่กระนั้นการจัดกิจกรรมในบริบทที่คล้ายงานศพจริงในพื้นที่วัดอาจมีความน่ากลัวและเข้าถึงยากสำหรับบางคนอยู่ ดังนั้นการนำเสนอเรื่องความตายในเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่นี้เกิดจากความตั้งใจของผู้วิจัยที่ต้องการนำเสนอแนวคิดเรื่องความตายที่กระทบจิตใจผู้ชมในแง่ลบให้น้อยที่สุด เพื่อที่ผู้ชมที่ยังมีความกลัวต่อความตายอยู่ได้เปิดโอกาสและเปิดรับแนวคิดนี้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เรียงความภาพถ่ายเป็นสื่อกลางในการนำเสนอประเด็นเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ภาพถ่ายนั้นสามารถกระตุ้นอารมณ์ของผู้ชมได้ ด้วยความตายเป็นประเด็นที่อ่อนไหว หากได้ออกแบบภาพถ่ายอย่างเหมาะสม ไม่น่ากลัว ก็สามารถดึงดูดและส่งอิทธิพลในเชิงบวกต่อผู้ชมได้
2. การเล่าเรื่องผ่านการลำดับภาพ การรับสารที่เป็นลำดับเช่นนี้จะเป็นตัวช่วยนำทางให้ผู้ชมได้รับรู้ และขบคิดประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตและความตายอย่างเป็นระเบียบ
3. ภาพถ่ายนั้นเปิดโอกาสให้ผู้สร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในภาพถ่าย ในการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายนี้ผู้วิจัยเลือกใช้สัญลักษณ์แทนความตายด้วย “ดอกชอนกลั่น”

เนื่องจากเป็นดอกไม้ที่มีความเกี่ยวข้องกับบริบทสังคมไทย ในสมัยก่อนดอกช่อนกลี้นได้ถูกใช้ในงานศพเพื่อปิดบังซ่อนเร้นกลิ่นร่างของผู้เสียชีวิต เนื่องจากดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม อีกทั้งตัวดอกยังมีกลีบดอกสีขาว ดูเรียบง่ายและสวยงาม สามารถเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความตายได้อย่างแยบยล เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้พิจารณาความหมาย มิได้เป็นสัญลักษณ์ที่โจ่งแจ้งนัก ส่วนอีกหนึ่งสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความตายในเรียงความภาพถ่ายคือ แก้วอ้อเปล่าและแก้วอ้อที่คลุมด้วยผ้าขาว ซึ่งแก้วอ้อตัวนี้เป็นแก้วอ้อที่ตัวละครครุฑมอรรีใช้มาตลอดตั้งแต่ต้นเรื่อง เมื่อภาพปรากฏเหลือเพียงแก้วอ้อเปล่า ๆ ละมีการคลุมผ้าขาวก็เป็นการบอกโดยนัยว่าบัดนี้ผู้ที่เป็นเจ้าของแก้วอ้อได้จากไปแล้ว โดยสรุปแล้วการนำเสนอภาพความตายในเรียงความภาพถ่ายนี้ไม่ได้ใช้ภาพศพ โรงศพ ดอกไม้จันทน์หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่เห็นได้ตามงานศพของคนไทยทั่ว ๆ ไป ด้วยเหตุผลที่ต้องการให้ความตายนั้นสามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้มากขึ้น สัญลักษณ์ที่เลือกใช้จึงต้องมีความไม่น่ากลัว อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ขบคิดเพิ่มเติมนอกจากการเล่าเรื่องเพียงอย่างเดียว

4. สื่อภาพแบบเรียงความภาพถ่ายเปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้ง่าย การนำเสนอสามารถทำได้ในหลายรูปแบบทั้งแบบออนไลน์และสถานที่จริง สื่อที่เป็นรูปภาพยังสามารถดึงดูดผู้ชมที่ชอบดูภาพมากกว่าการอ่านหนังสือได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ชมบางท่านในการทำสนทนากลุ่มในการวิจัยนี้ที่ให้ความเห็นเชิงว่า ปกติแล้วไม่ชอบเรื่องความตาย แต่ด้วยความที่เป็นคนชอบดูภาพ การนำเสนอเป็นเรียงความภาพถ่ายเช่นนี้สามารถทำให้เปิดใจเปิดอ่านภาพจนจบได้

5. คำบรรยายประกอบภาพ คำบรรยายประกอบภาพนั้นจะช่วงส่งเสริมให้ประสบการณ์การชมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ชมเข้าใจสารที่ต้องการสื่อมากยิ่งขึ้น ในกรณีผู้วิจัยเลือกใช้ชบทกลอนในการบรรยายเพื่อสร้างความกระชับและสละสลวยของภาษา ผู้ชมจากทั้งการสนทนากลุ่มและจากการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่าคำบรรยายและภาพนั้นทำงานแบบส่งเสริมกัน สามารถเข้าใจสารที่ต้องการสื่อได้มากขึ้น

6. เรียงความภาพถ่ายเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้เชื่อมโยงตนเองเข้ากับเรื่องราวในภาพถ่าย นอกจากความตั้งใจที่ผู้วิจัยต้องการให้ความตายเป็นเรื่องที่พูดถึงได้และไม่น่ากลัวนั้น ความตายยังเป็นเรื่องของทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การนำเสนอในภาพถ่ายด้วยตัวละครไม่ระบุอัตลักษณ์นี้สามารถทำให้ผู้ชมเกิดการขบคิดและนำประสบการณ์ของตนเองมาพิจารณาร่วมและเชื่อมโยงกับเรื่องราวในเรียงความภาพถ่ายได้ อีกทั้งผู้ชมจากการจัดการสนทนากลุ่มในกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอรรีได้ให้ความเห็นว่า การนำเสนอเรื่องราวในเรียงความภาพถ่ายนี้นอกจากทำให้ตนได้ขบคิดว่าประเด็นเรื่องความตายนี้สามารถเกิดขึ้นกับใครก็ได้แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงสาระจากวรรณกรรมฯ กับประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ผลงานอีกด้วย

โลกทัศน์ของผู้ชมที่มีต่อการชื่นชมผลงาน

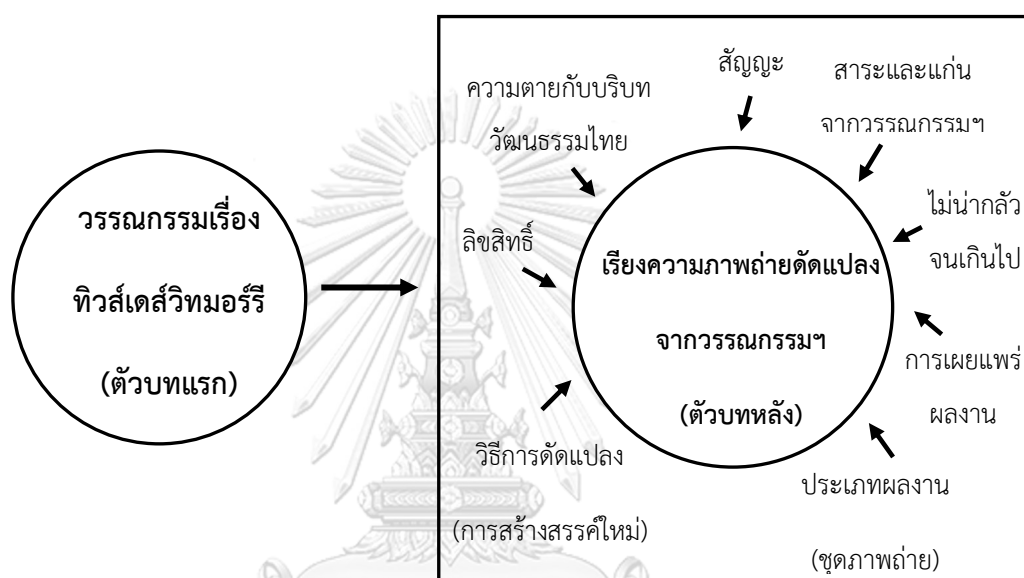
ภูมิหลังหรือประสบการณ์ของผู้ชมที่มีต่อตัวบทแรกอย่างวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี นั้นค่อนข้างมีส่วนสำคัญในการตีความสารในเรียงความภาพถ่ายที่ดัดแปลงมา ผู้ชมที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มาแล้วมีแนวโน้มที่จะเข้าใจสารได้ง่ายกว่ากลุ่มที่ไม่เคยอ่าน ประสบการณ์ด้านวรรณคดีหรือกล่าวแบบง่ายว่าประสบการณ์การอ่านวรรณกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ชมคนหนึ่งมีนั้นส่งผลให้ผู้นั้นสามารถตีความสารได้หลายชั้นมากกว่าผู้ที่ไม่เคยอ่านมาก่อน (Ungvarsky, 2023) ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดจากการทำการสนทนากลุ่ม ผู้ชมกลุ่มที่เคยอ่านวรรณกรรมฯ สามารถตีความภาพเดียวกันไปได้หลายความหมายนอกเหนือจากที่ผู้วิจัยตั้งใจสื่อสารออกไป แสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ทางวรรณคดีที่ต่างกันของผู้ชมด้วยกันเองด้วย นอกจากเรื่องการเคยหรือไม่เคยอ่านวรรณกรรมฯ มาก่อนนั้น ประเด็นที่ส่งผลต่อการตีความและเข้าใจสัญลักษณ์อีกหนึ่งอย่างคือช่วงอายุของผู้ชม ผู้ชมส่วนใหญ่ในการวิจัยนี้ส่วนมากเป็นผู้ที่มีอายุช่วง 20 – 30 ปีทั้งจากการทำสนทนากลุ่มและตอบแบบสอบถาม จากการทำการสนทนากลุ่ม ในการชมผลงานครั้งแรกผู้เข้าร่วมการสนทนานั้นรู้จักดอกช่อนกลิ่นทุกคน แต่ไม่มีใครที่เคยเห็นดอกช่อนกลิ่นมาก่อน ในการชมภาพครั้งแรกผู้ชมจึงเข้าใจเพียงว่าเป็นดอกไม้ชนิดหนึ่งที่น่ามาประกอบฉากเพื่อความสวยงามของภาพถ่าย เนื่องจากในยุคสมัยนี้ไม่ได้มีการใช้ดอกช่อนกลิ่นในบริบทเดิมอย่างสมัยก่อนแล้ว ผู้ชมที่มีอายุช่วงนี้จึงไม่คุ้นเคยกับภาพจำของดอกช่อนกลิ่น แต่เมื่อผู้วิจัยได้ชี้แจงว่าดอกไม้ที่ใช้ในภาพนั้นเป็นดอกช่อนกลิ่น ผู้ชมบางท่านจึงเข้าใจและตีความหมายของภาพถ่ายได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เนื่องจากทราบบริบทของดอกช่อนกลิ่นในสังคมไทย กลับกันจากการตรวจสอบผลงานจากผู้เชี่ยวชาญที่มีอายุช่วง 40 ปี ผู้เชี่ยวชาญกลับเข้าใจสัญลักษณ์ดอกช่อนกลิ่นได้โดยที่ผู้วิจัยไม่ได้ชี้แจงอะไรเพิ่มเติม ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าช่วงอายุของผู้ชมก็มีส่วนในการตีความและเข้าใจสัญลักษณ์ ฉะนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานควรคำนึงถึงการเลือกสร้างสัญลักษณ์ตามช่วงอายุของผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายด้วย เนื่องจากช่วงอายุนั้นมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ที่สั่งสมมาของผู้รับสาร

สรุปกระบวนการสร้างสรรค์

โดยสรุปแล้วการสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รีในการวิจัยนี้นั้นสามารถสร้างสรรค์ได้ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 29

การสร้างสรรค์เรียงความภาพถ่ายเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายดัดแปลงจากวรรณกรรมเรื่อง ทิวส์เตส์วิทมอร์รี่ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ การสร้างสรรค์ในครั้งนี้จึงเลือกใช้ภาพและวิดีโอสต็อกในการสร้างฉากเชิงกายภาพ การเลือกภาพให้ตรงกับแนวคิดในแต่ละช่วงนั้นจึงมีข้อจำกัด
2. ผลงานมีการเผยแพร่แบบออนไลน์เพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้ชมเข้าชมได้อย่างอิสระตามช่วงเวลาของตนสะดวก แต่จำนวนผู้ชมที่เข้ามาตอบแบบสอบถามเทียบกับจำนวนการกดเข้าอ่านนั้นต่างกันมาก คิดเป็นร้อยละ 13.9 ของผู้เข้าชมในช่วงที่เก็บข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

1. ถึงแม้การเผยแพร่ผลงานเรียงความภาพถ่ายแบบออนไลน์จะเหมาะสมกับยุคสมัยที่ผู้คนต่างเสพสื่อผ่านอุปกรณ์ที่เชื่อมกับอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงผลงานได้จำนวนมาก แต่ไม่ใช่ทุกผลงานที่เหมาะสมกับการเผยแพร่และชมผ่านหน้าจออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีขนาดเล็ก ผลงานบางชิ้นอาจต้องการ

พื้นที่ขนาดใหญ่ในการเผยแพร่ แนวคิดที่สื่อจากผลงานบางเรื่องหากได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างผู้สร้างสรรค์และผู้ชมนั้นอาจได้รับแรงบันดาลใจอื่น ๆ เพิ่มเติม ดังนั้นการเผยแพร่ผลงานควรเผยแพร่ทั้ง 2 รูปแบบ คือรูปแบบออนไลน์ และรูปแบบอนไซต์ เพื่อศึกษาว่าการเผยแพร่ผลงานแบบใดเหมาะสมและได้ประโยชน์ต่อผลงานมากกว่ากัน

2. การสร้างสรรค์งานตัดแปลงจากวรรณกรรม ควรสร้างสรรค์ผลงานจากมุมมองของผู้ที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมนั้น ๆ ประกอบด้วย การสร้างสรรค์ในมุมมองของผู้ที่เคยอ่านวรรณกรรมเพียงอย่างเดียว อาจทำให้เกิดอคติในการตัดแปลงเนื้อหา เพราะตนเข้าใจในผลงานเพราะมีความรู้เดิมของวรรณกรรม ผู้ชมที่ไม่เคยอ่านจึงมีประสบการณ์การชมผลงานไม่ราบรื่นเท่าผู้ที่เคยอ่าน นอกจากนี้ควรคำนึงถึงช่วงอายุของผู้ชมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาการสร้างสรรค์ผลงานให้เหมาะกับภูมิหลังหรือประสบการณ์ร่วมของกลุ่มตัวอย่าง

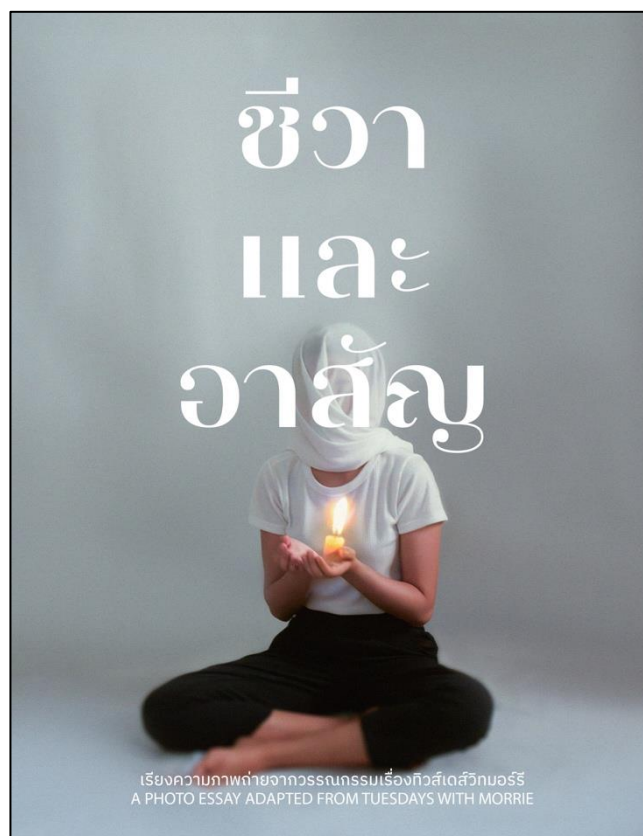

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

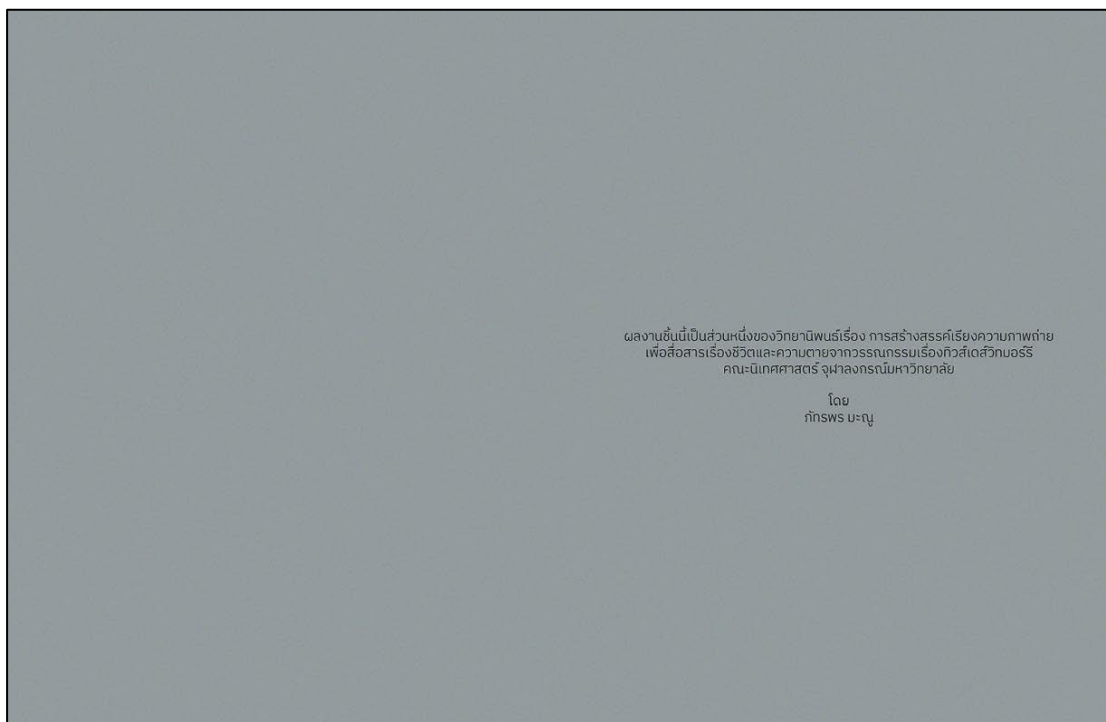
ภาคผนวก ก

เรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี

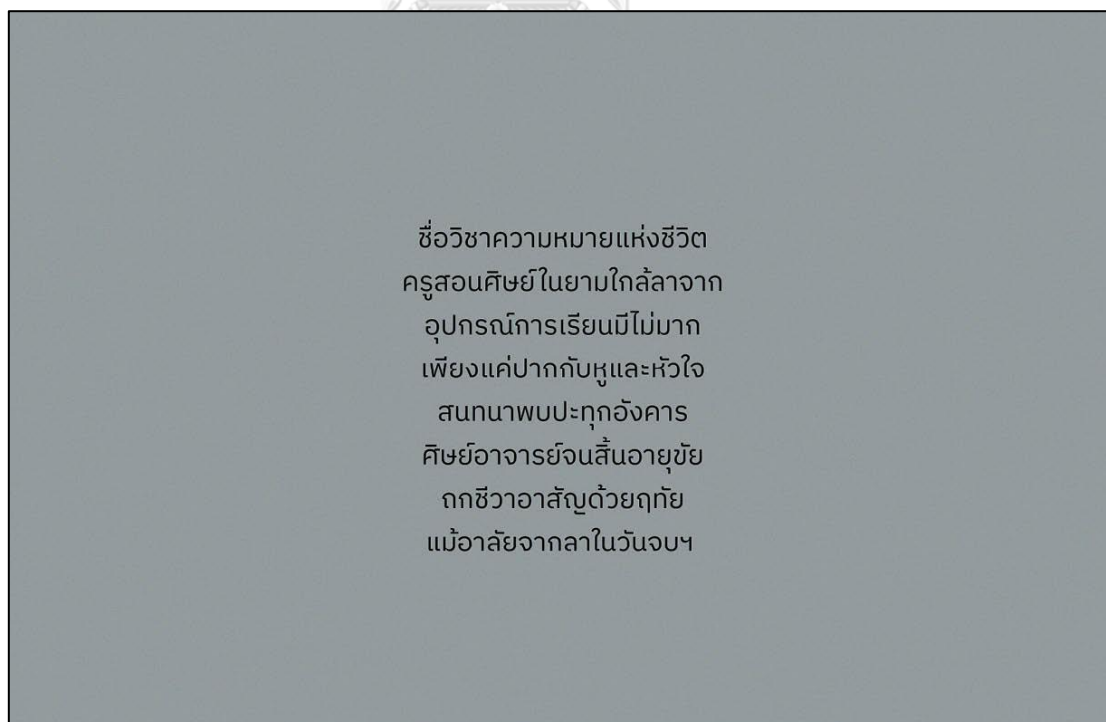

รูปที่ 30 หน้าที่ 1 ภาพปกเรียงความภาพถ่าย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

รูปที่ 31 หน้าที่ 2-3 คำชี้แจงรายละเอียดผลงานและชื่อผู้ทำ

รูปที่ 32 หน้าที่ 4-5 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 1-2

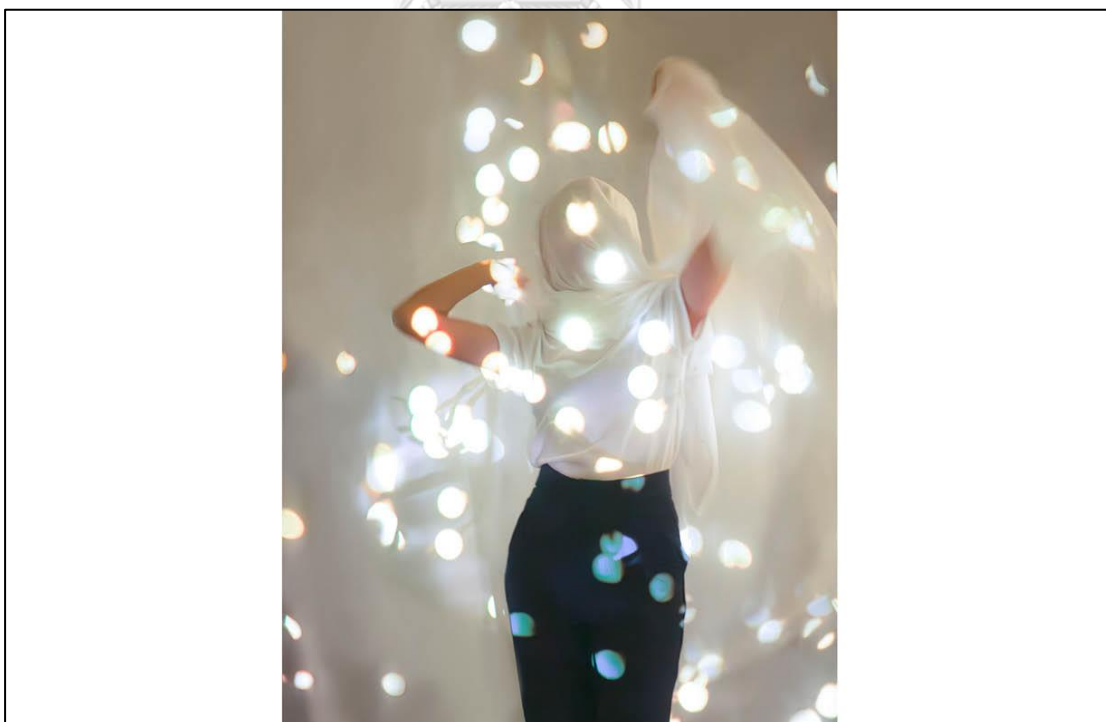
รูปที่ 33 หน้าที่ 6-7 ภาพฉากที่ตัวละครครูที่กอดตัวเองโดยมีดอกซ่อนกลิ่นฉายอยู่บนตัว

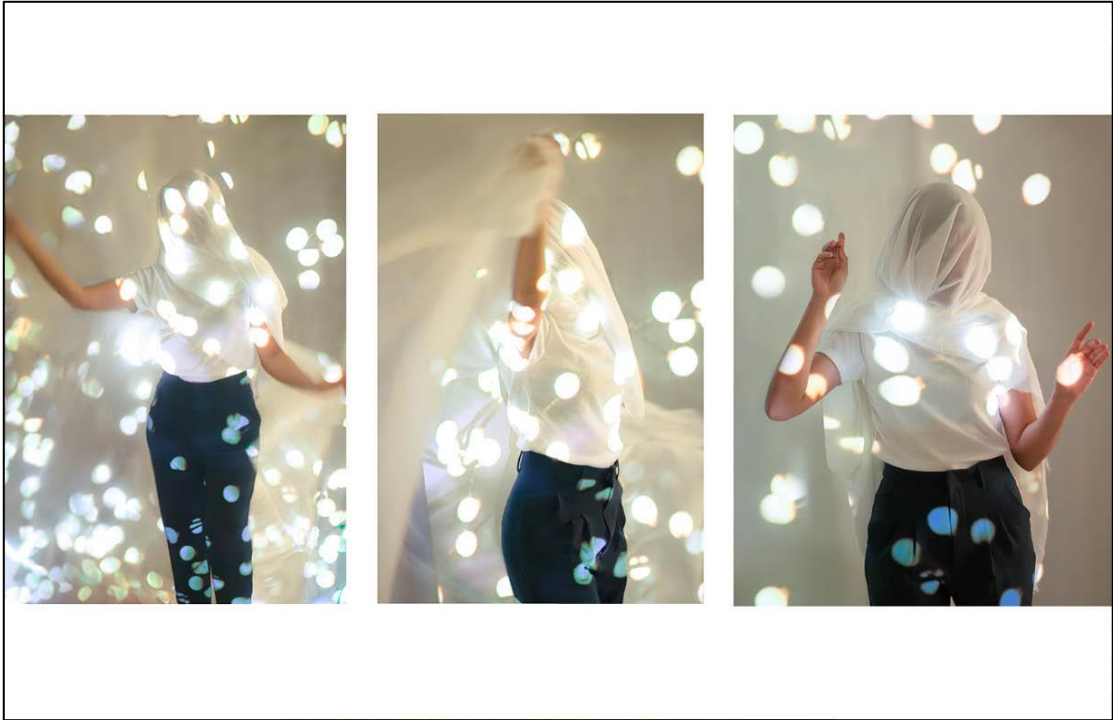
รูปที่ 34 หน้าที่ 8-9 ภาพดอกซ่อนกลิ่นฉายบนใบหน้าตัวละครครูและภาพตัวละครครูถือดอกซ่อนกลิ่น

ยามเสียงเพลงบรรเลงเรีงระบำ
 ครูเด่นรำเรีงรำยืมผ่องใส
 ไม่เกีียงว่าดนตรีประเภทใด
 โยกดับไวโบบมือตามทำนอง
 แต่กว่าโรคร้ายกลับเยี่ยมเยียน
 ดั่งเปลวเทียนหลอมละลายสิ่งของ
 กระนั้นจะใช้ชีพตั้งใจปอง
 สร้างครสลอมองชีวิตและความตาย

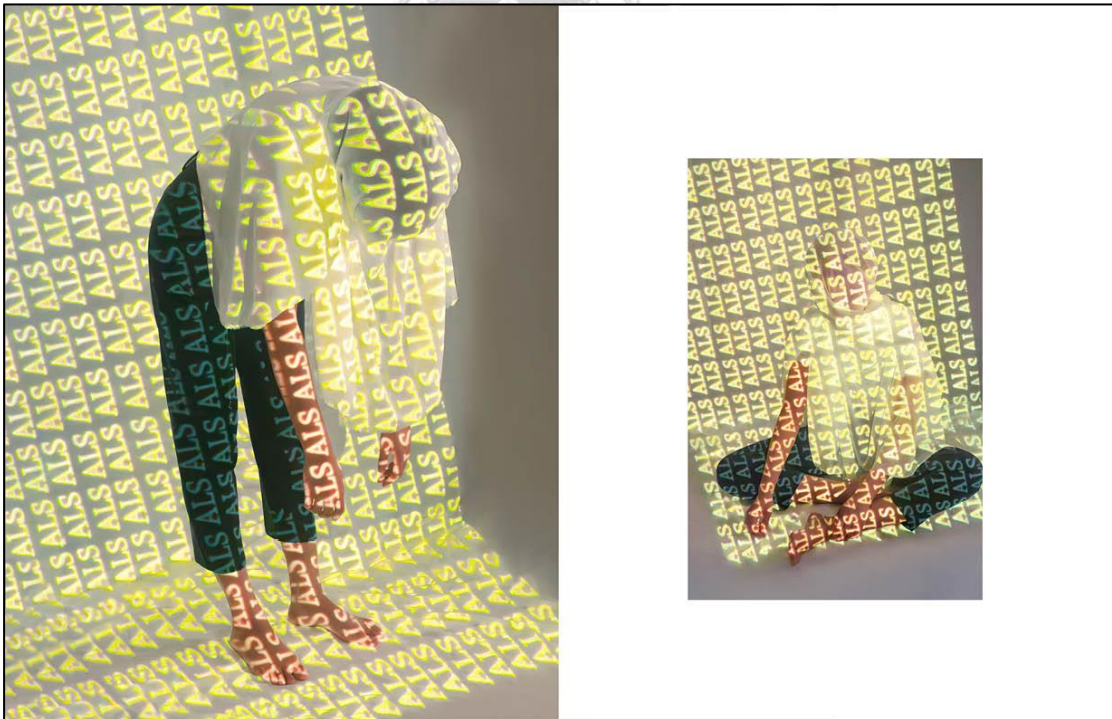
รูปที่ 35 หน้าที่ 10-11 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 3-4

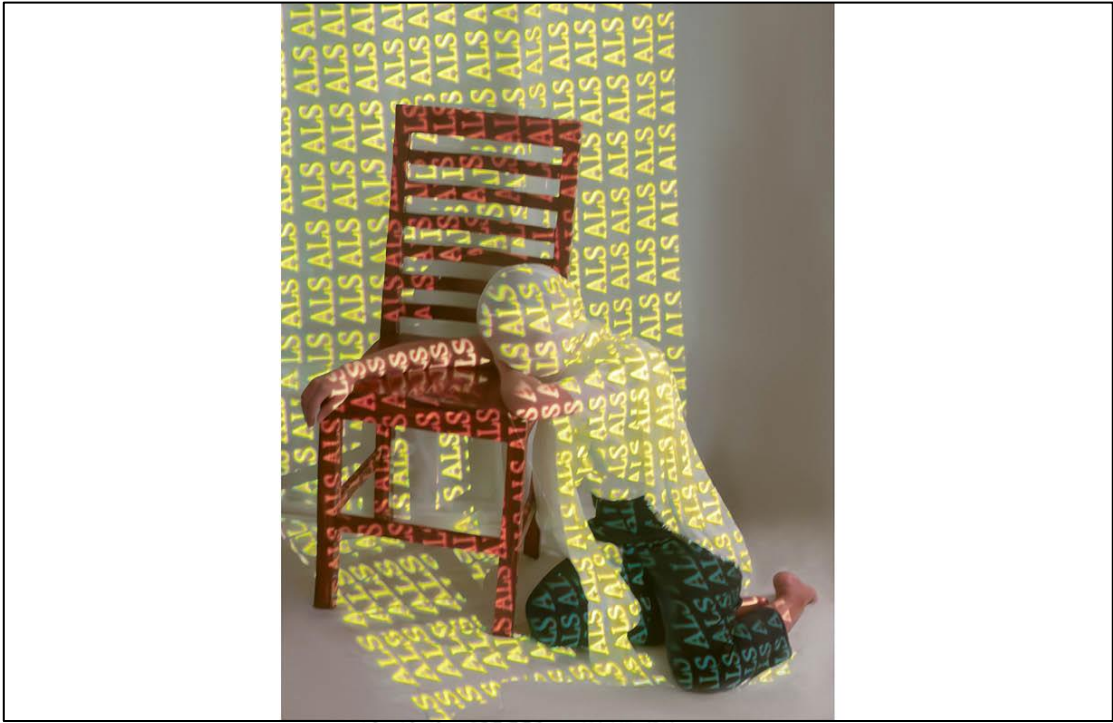
รูปที่ 36 หน้าที่ 12-13 ภาพตัวละครครูเด่นรำ

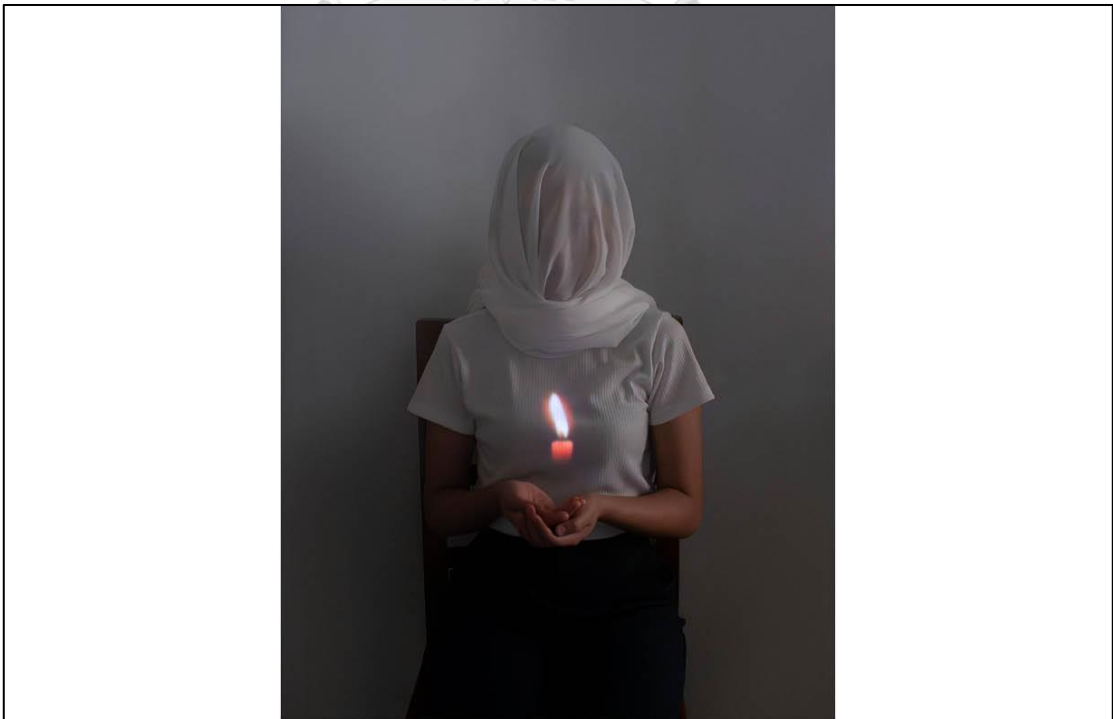
รูปที่ 37 หน้าที่ 14-15 ภาพตัวละครครูเดินรำในอิริยาบถต่าง ๆ

รูปที่ 38 หน้าที่ 16-17 ภาพตัวอักษร ALS สีเหลืองฉายบนตัวละครครูในอิริยาบถต่าง ๆ

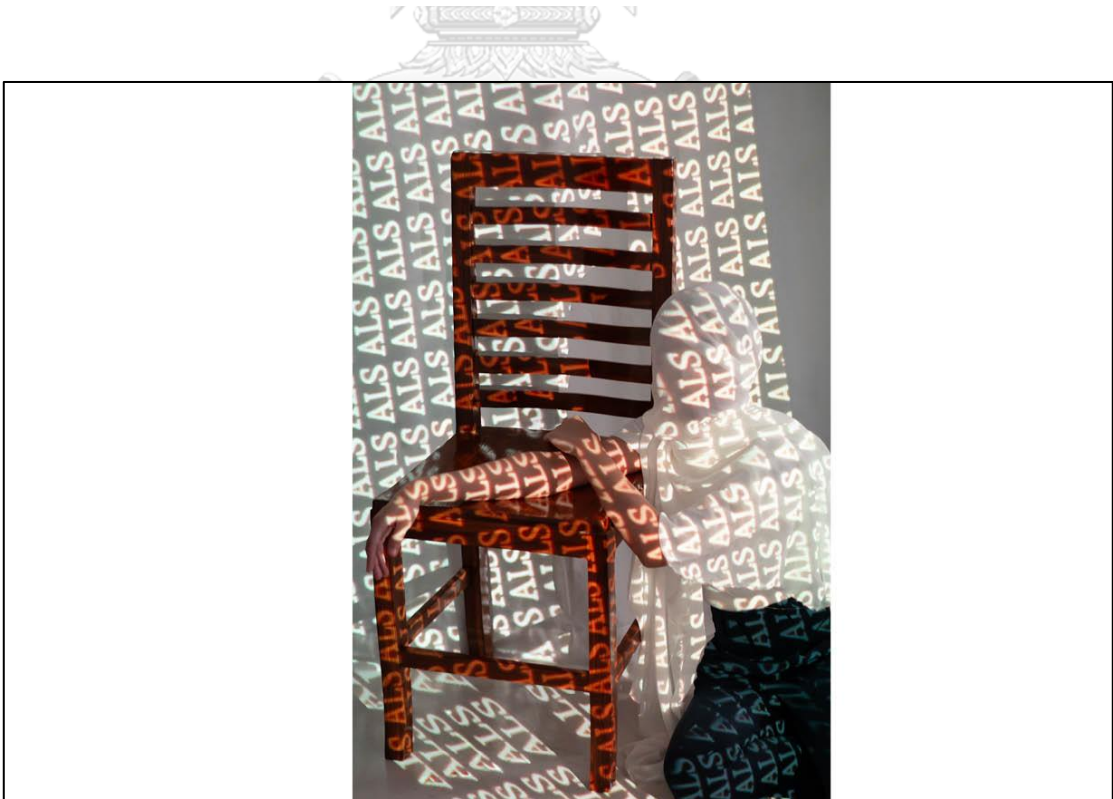
รูปที่ 39 หน้าที่ 18-19 ภาพตัวอักษร ALS สีเหลืองฉายบนตัวละครครูในอิริยาบถต่าง ๆ

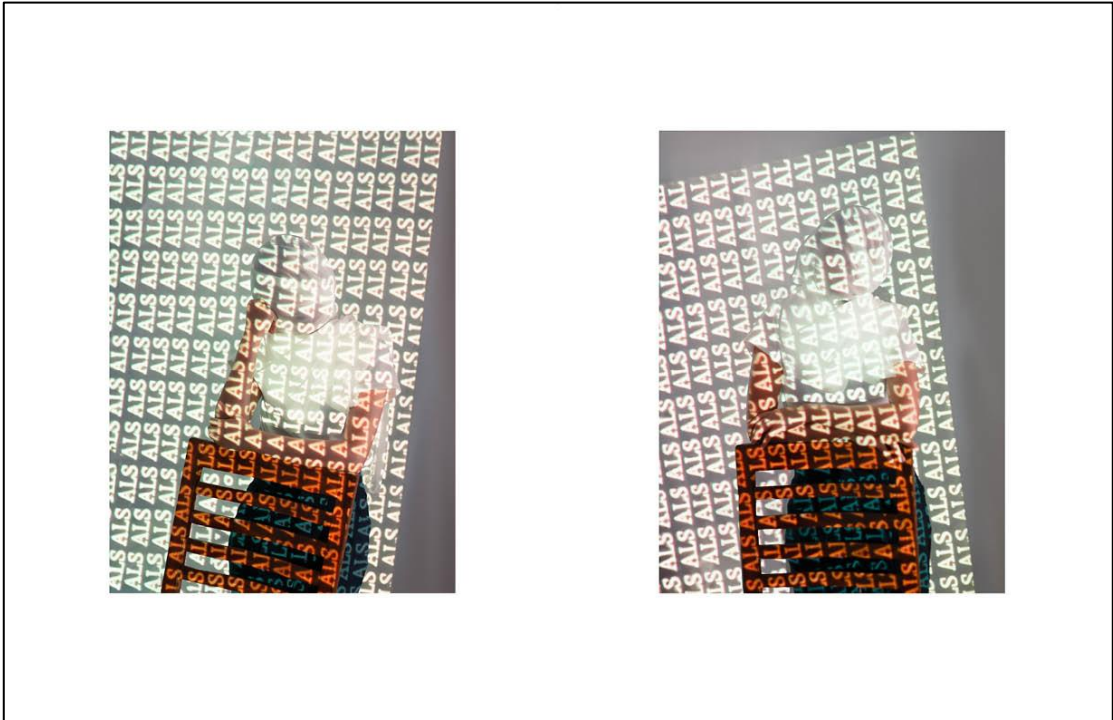
รูปที่ 40 หน้าที่ 20-21 ภาพเทียนไขจุดไฟฉายบนตัวละครครู

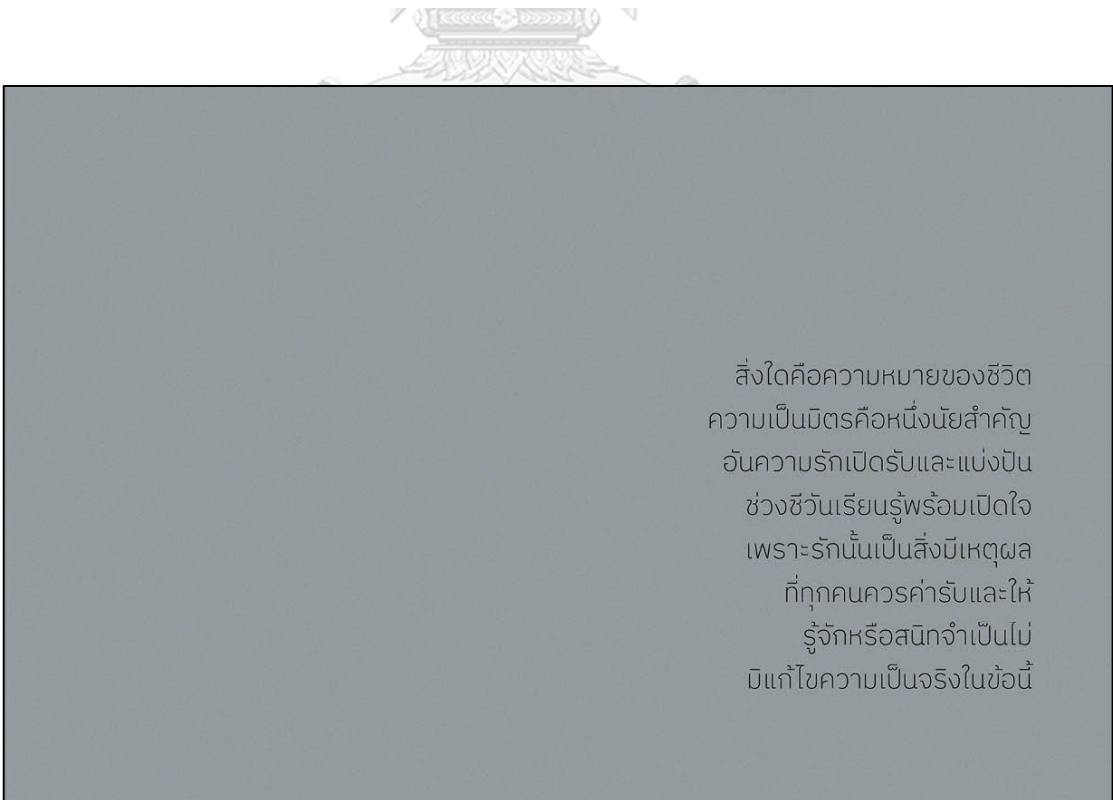
รูปที่ 41 หน้าที่ 22-23 ภาพเทียนไขจุดไฟฉายบนตัวละครครู

รูปที่ 42 หน้าที่ 24-25 ภาพตัวอักษร ALS สีขาวฉายบนตัวละครครู

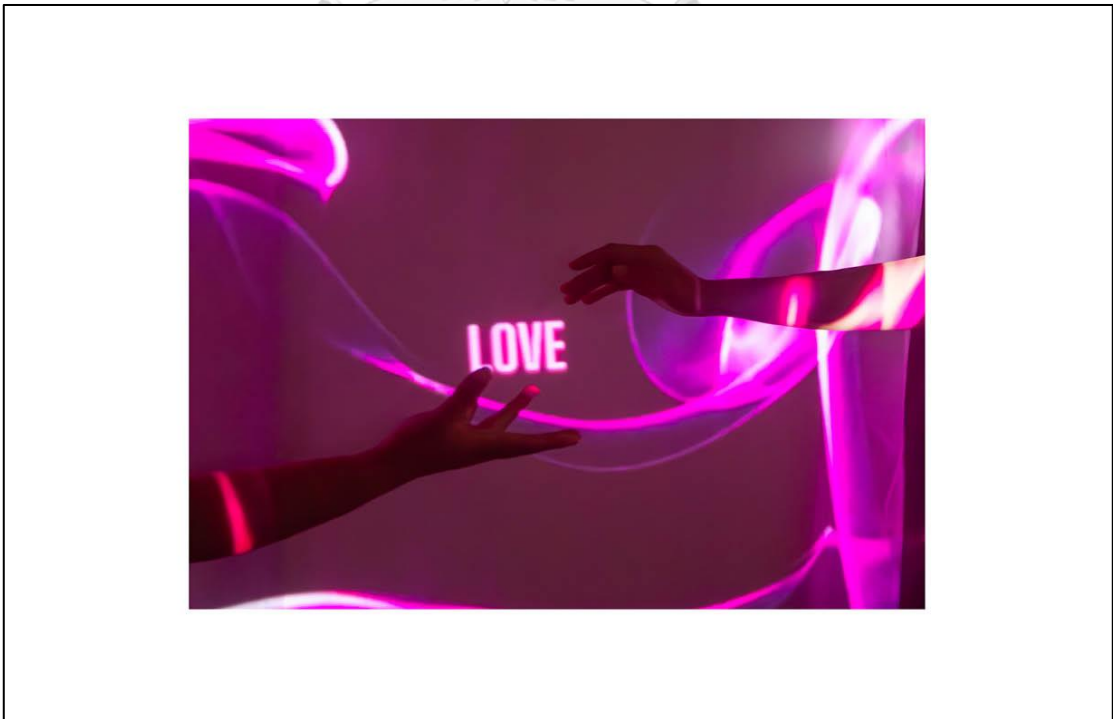
รูปที่ 43 หน้าที่ 26-27 ภาพตัวอักษร ALS สีขาวฉายบนตัวละครครู

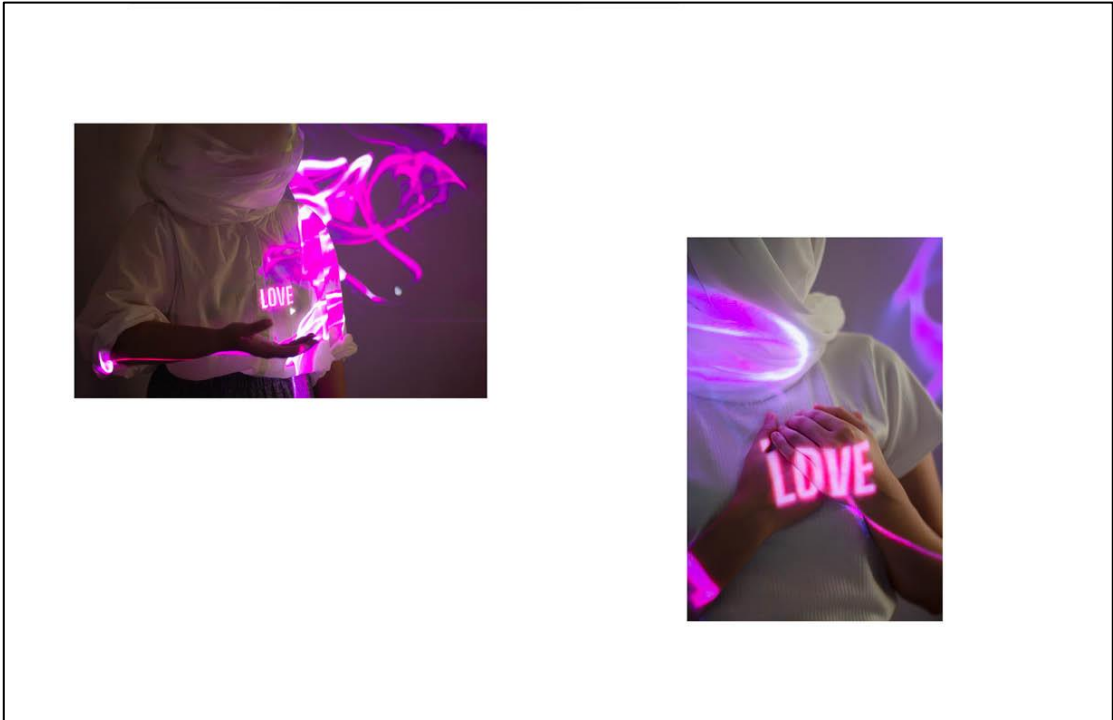
รูปที่ 44 หน้าที่ 28-29 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 5-6

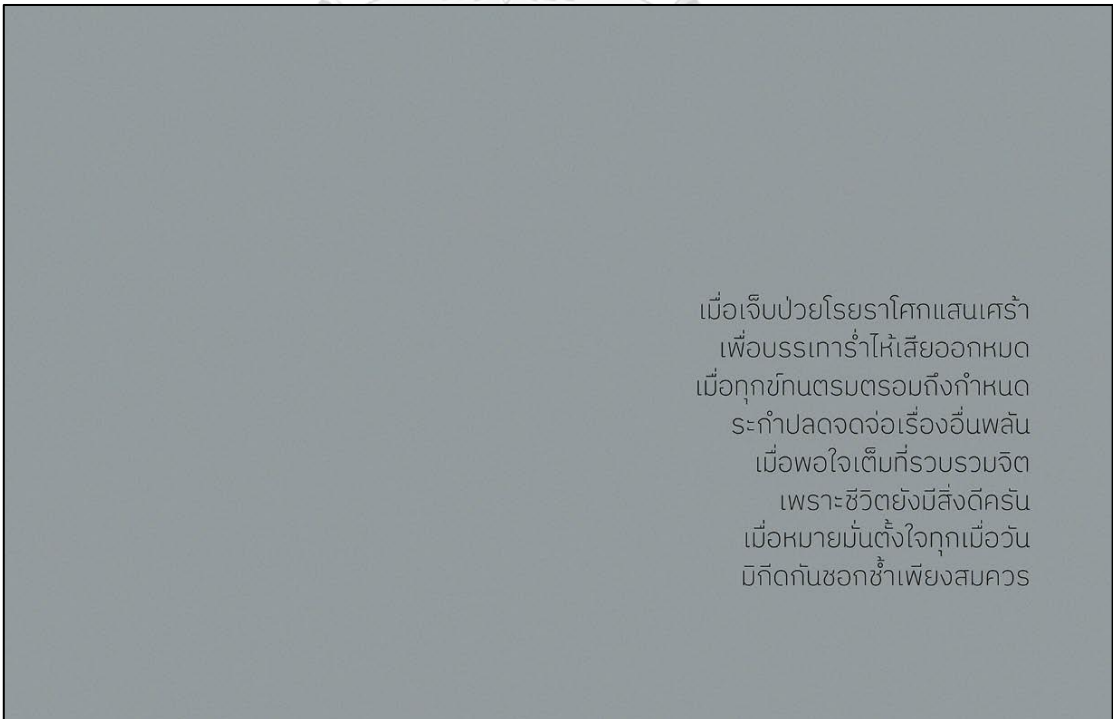
รูปที่ 45 หน้าที่ 30-31 ภาพวันสี่ชมพูและตัวอักษร LOVE ฉายบนตัวละครครู

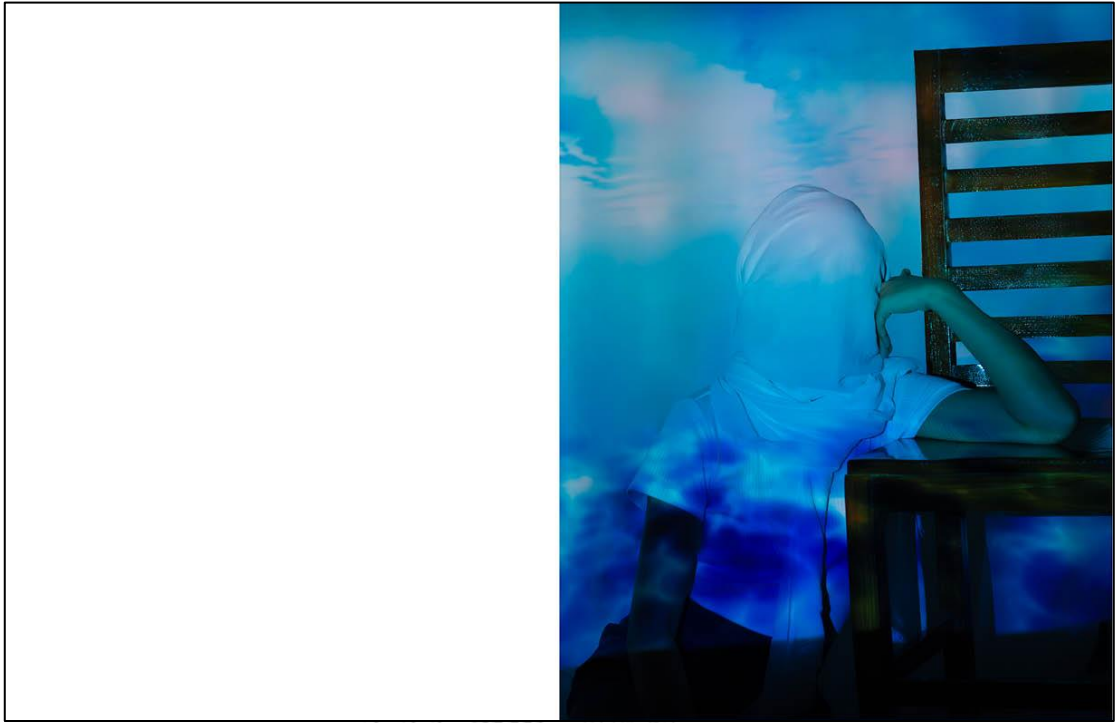
รูปที่ 46 หน้าที่ 32-33 ภาพวันสี่ชมพูและตัวอักษร LOVE ฉายบนฉากตัวละครครู
และศิษย์เอื้อมมือเข้าหากัน

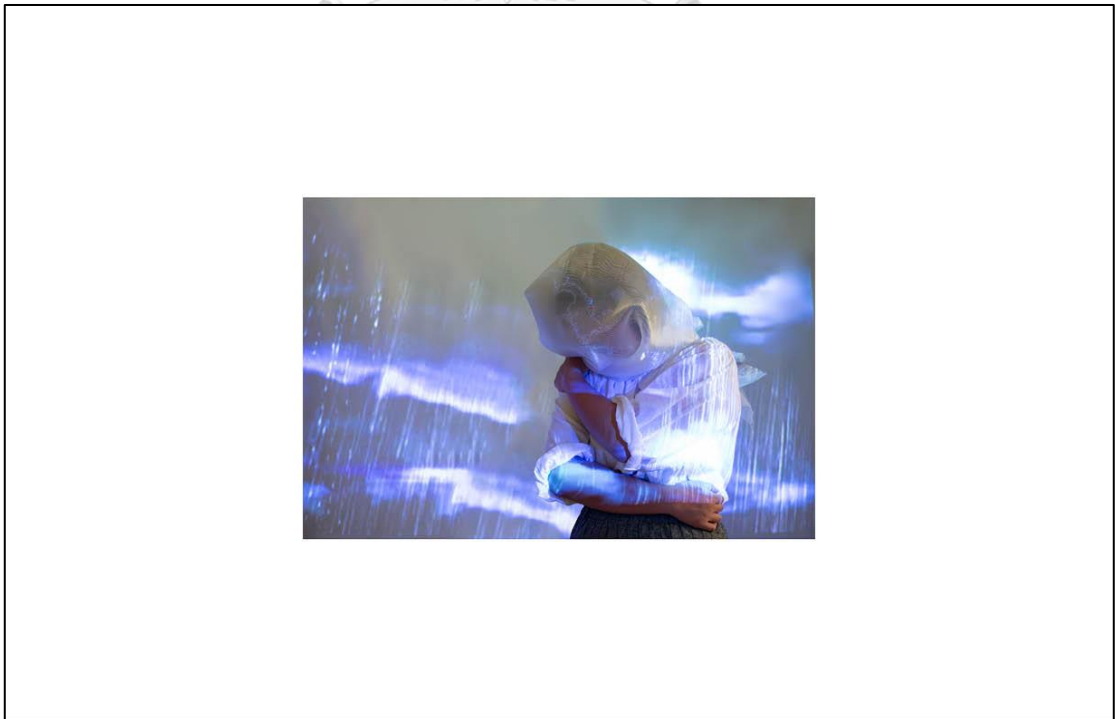
รูปที่ 47 หน้าที่ 34-35 ภาพวันสีชมพูและตัวอักษร LOVE ฉายบนตัวละครศิษย์ (ชาย)
และตัวละครครู (ขวา)

รูปที่ 48 หน้าที่ 36-37 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 7-8

รูปที่ 49 หน้าที่ 38-39 ภาพได้นำฉายบนตัวละครครู

รูปที่ 50 หน้าที่ 40-41 ภาพฝนตกฟ้าคะนองฉายบนตัวละครศิษย์

รูปที่ 51 หน้าที่ 42-43 ภาพหมู่เมฆลอยในท้องฟ้าสว่างใสฉายบนตัวละครศิษย์ (ซ้าย)
และตัวละครครู (ขวา)

ถึงเวลาหรือยังเจ้านกเอ๋ย
ถึงคราเลยลาโลกละกายหยาบ
ใช้วันนี้วันหน้าคะเนิงภาพ
ชีวิตตราบรมณสติ
เกิดตายคือความจริงของชีวิต
เตรียมพร้อมจิตพร้อมกายเป็นอาภี
ตายก่อนตายจึงอยู่โดยจิต
สร้างสติใส่ใจดำรงชีพ

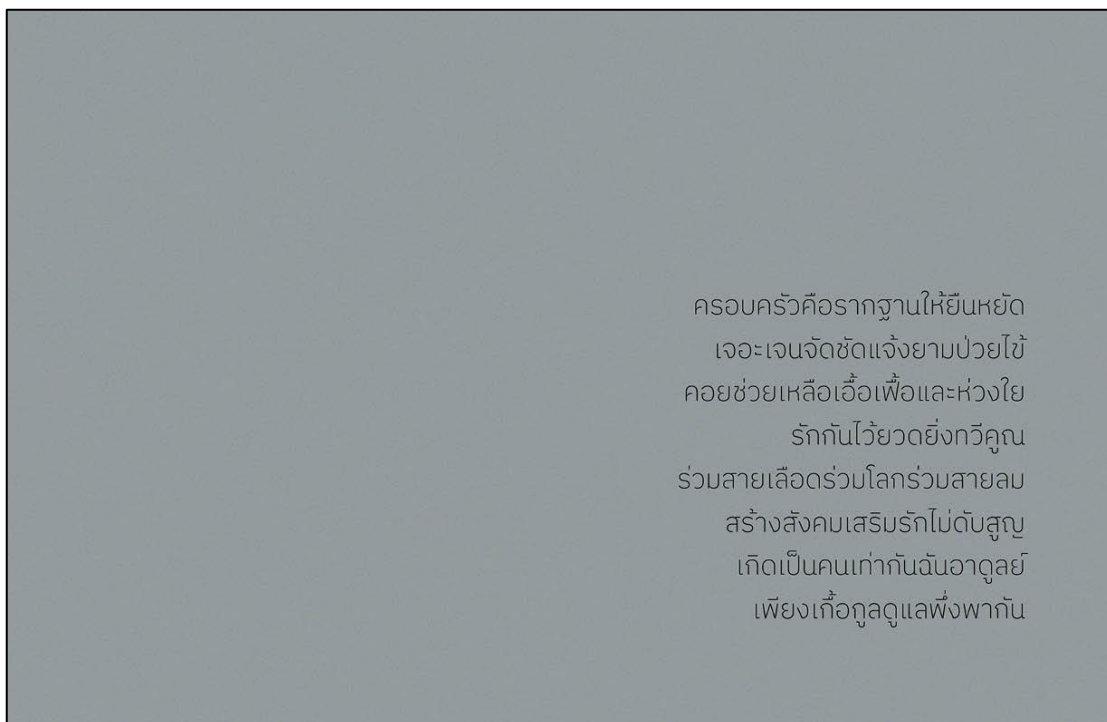
รูปที่ 52 หน้าที่ 44-45 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 9-10

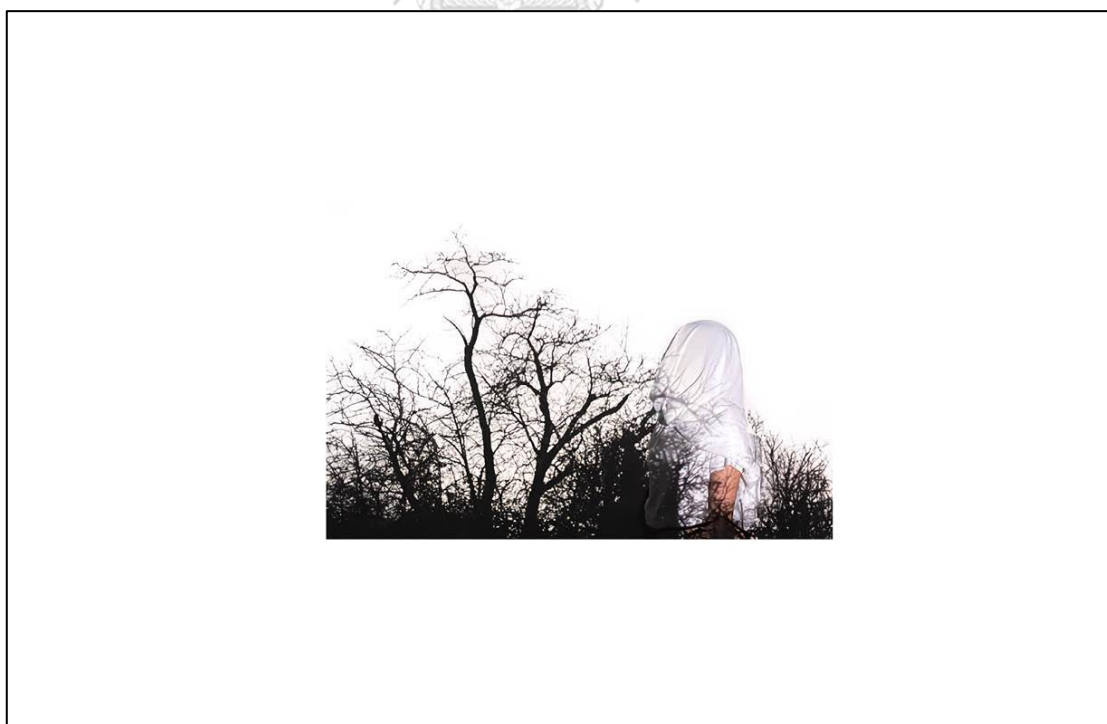
รูปที่ 53 หน้าที่ 46-47 ภาพนกน้อยฉายแบบขยายภาพขนาดใหญ่ลงบนตัวละครครู

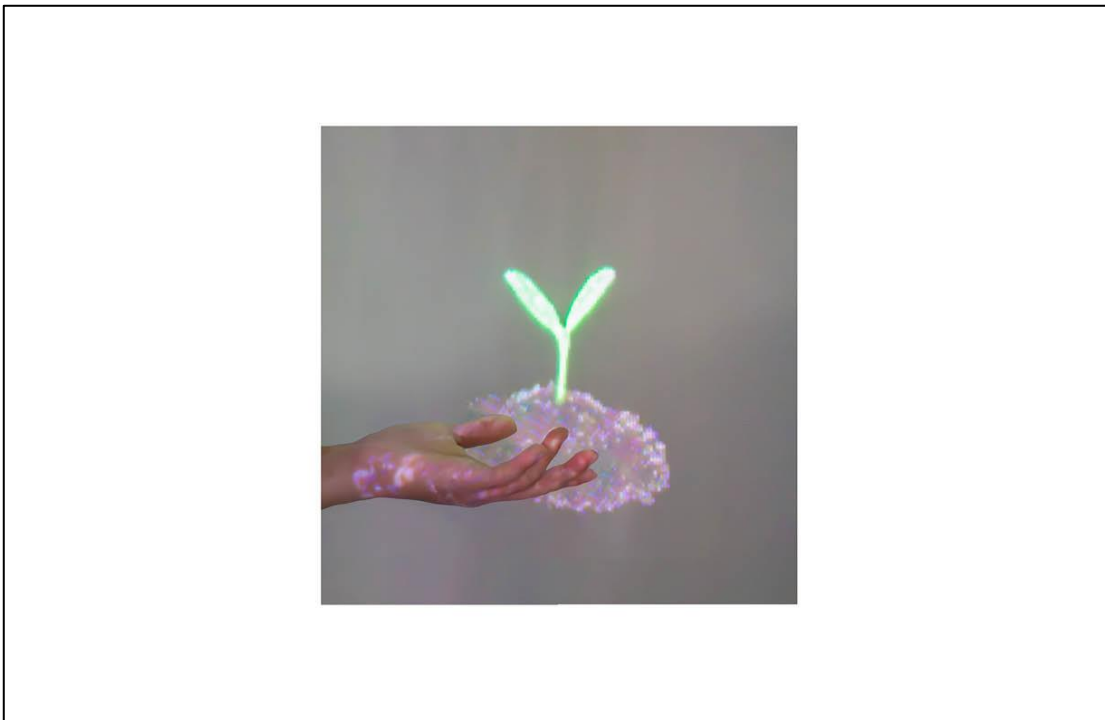
รูปที่ 54 หน้าที่ 48-49 ภาพนกน้อยฉายลงบนมือของตัวละครครู (ซ้าย) และตัวละครศิษย์ (ขวา)

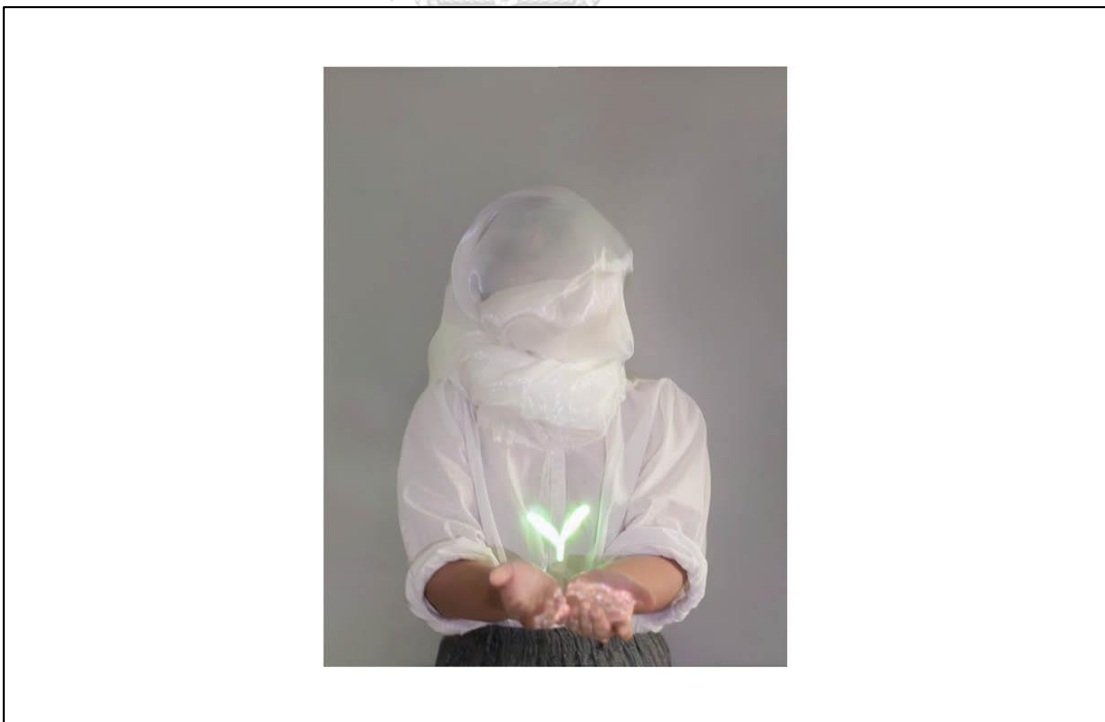
รูปที่ 55 หน้าที่ 50-51 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 11-12

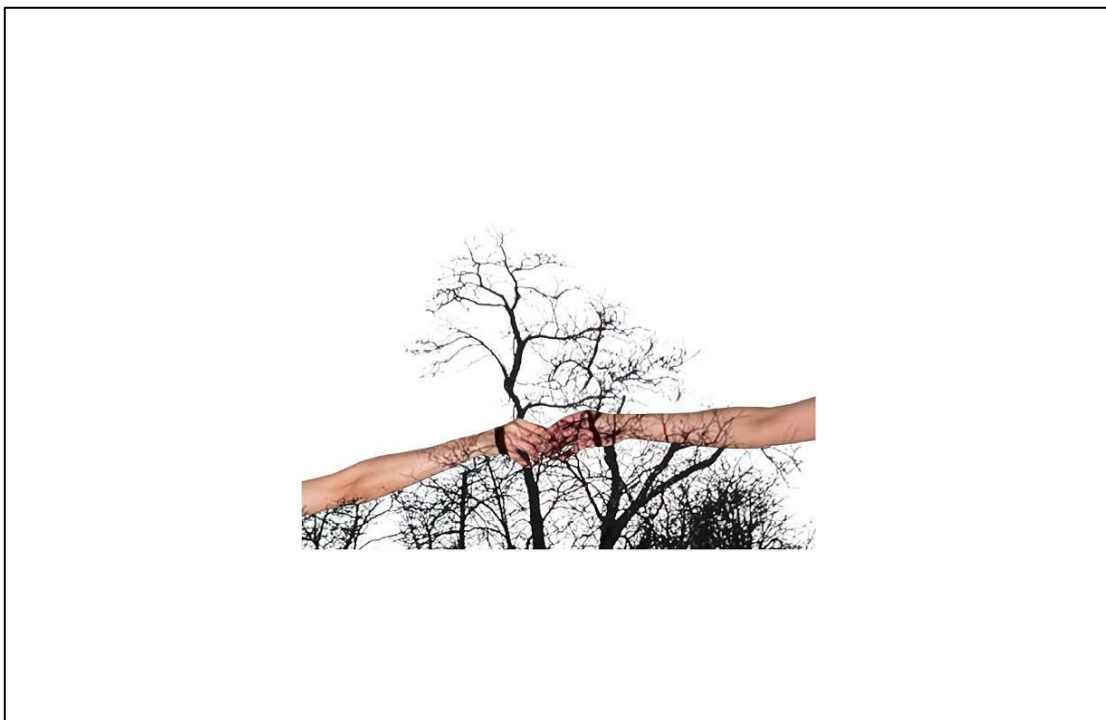
รูปที่ 56 หน้าที่ 52-53 ภาพเงาต้นไม้ฉายบนตัวละครครู

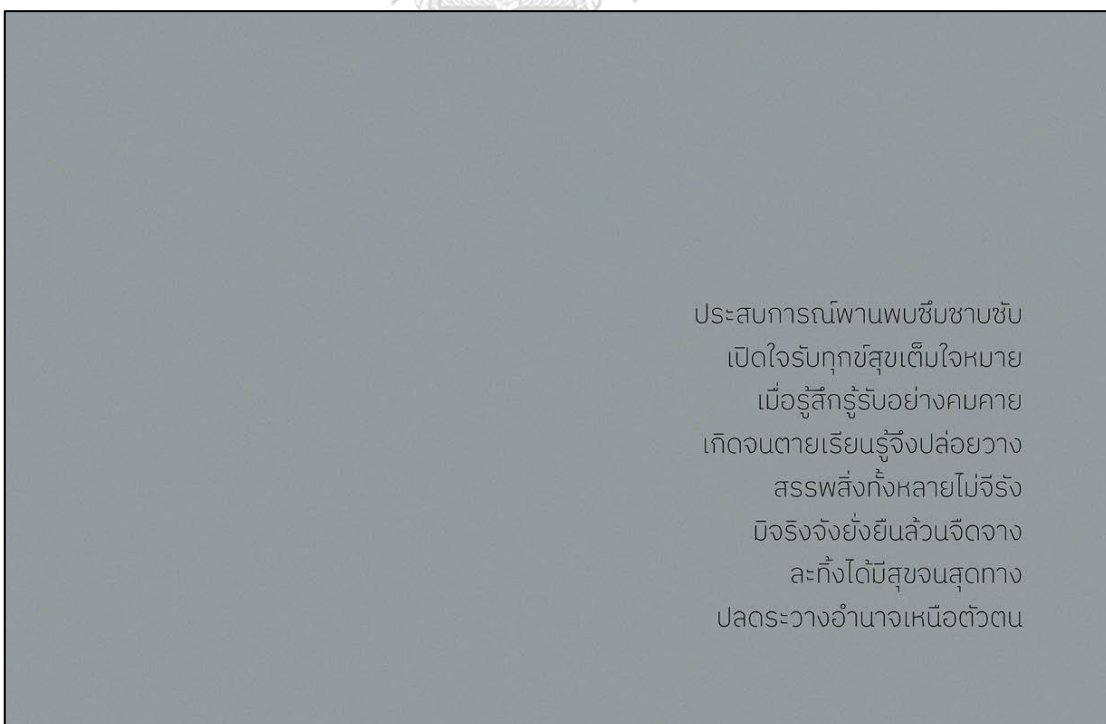
รูปที่ 57 หน้าที่ 54-55 ภาพต้นกล้าฉายบนมือตัวละครศิษย์

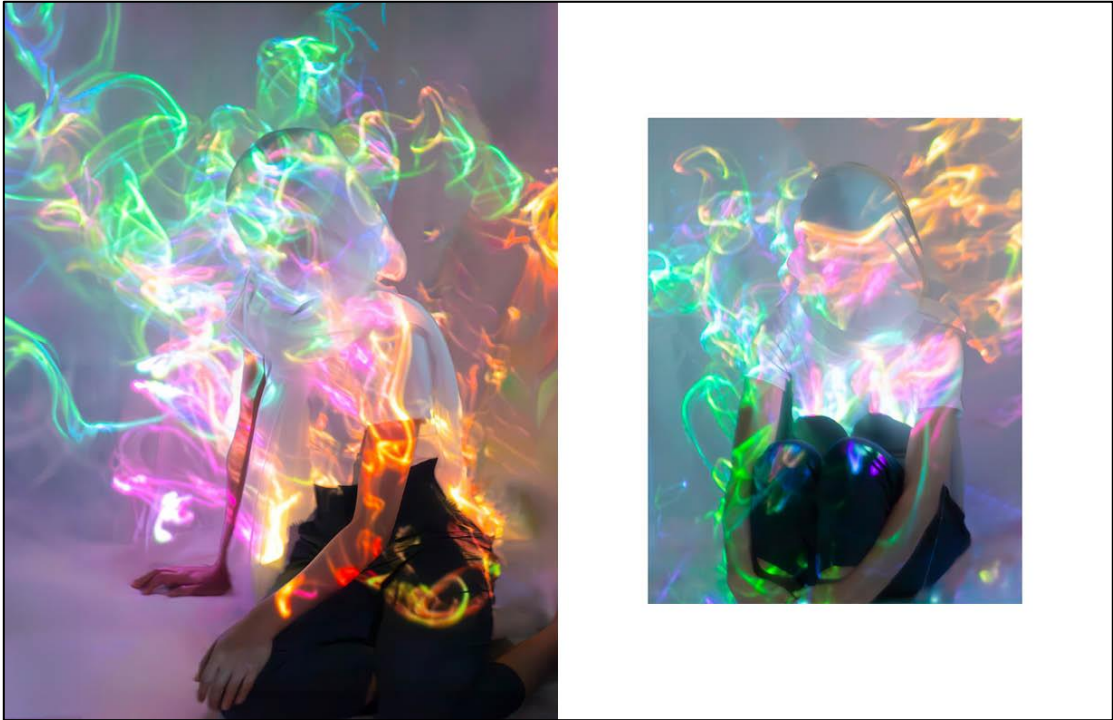
รูปที่ 58 หน้าที่ 56-57 ภาพต้นกล้าฉายบนมือตัวละครศิษย์

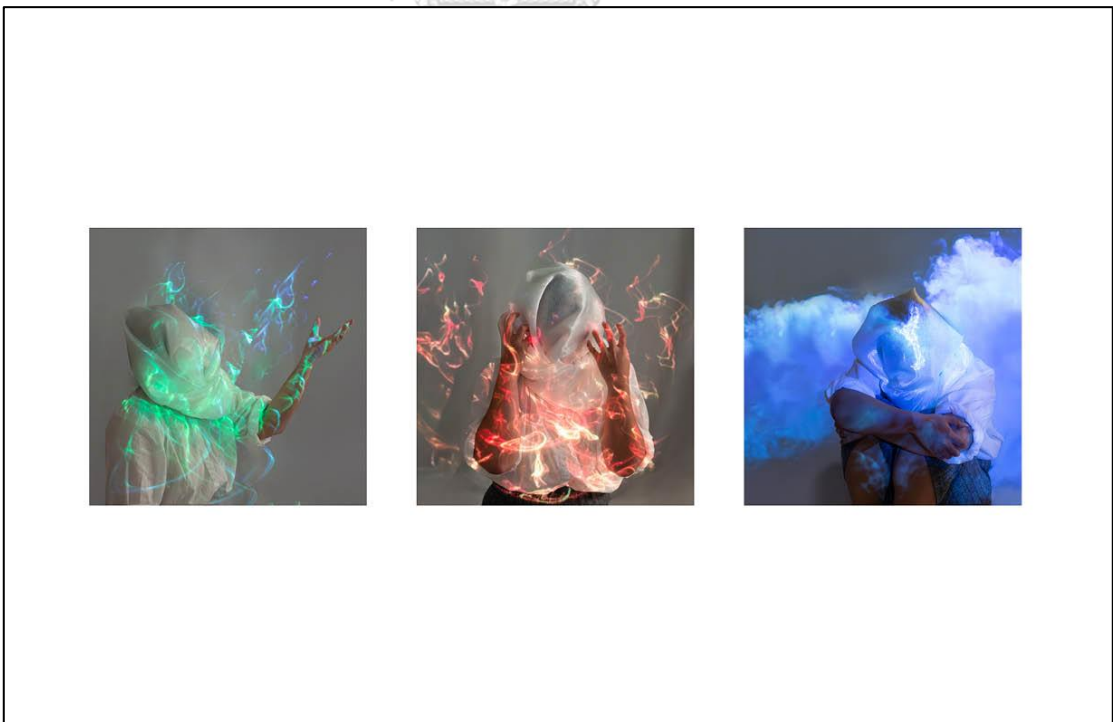
รูปที่ 59 หน้าที่ 58-59 ภาพเงาต้นไม้ฉายบนฉากรที่ตัวละครครูและศิษย์เอื้อมจับมือกัน

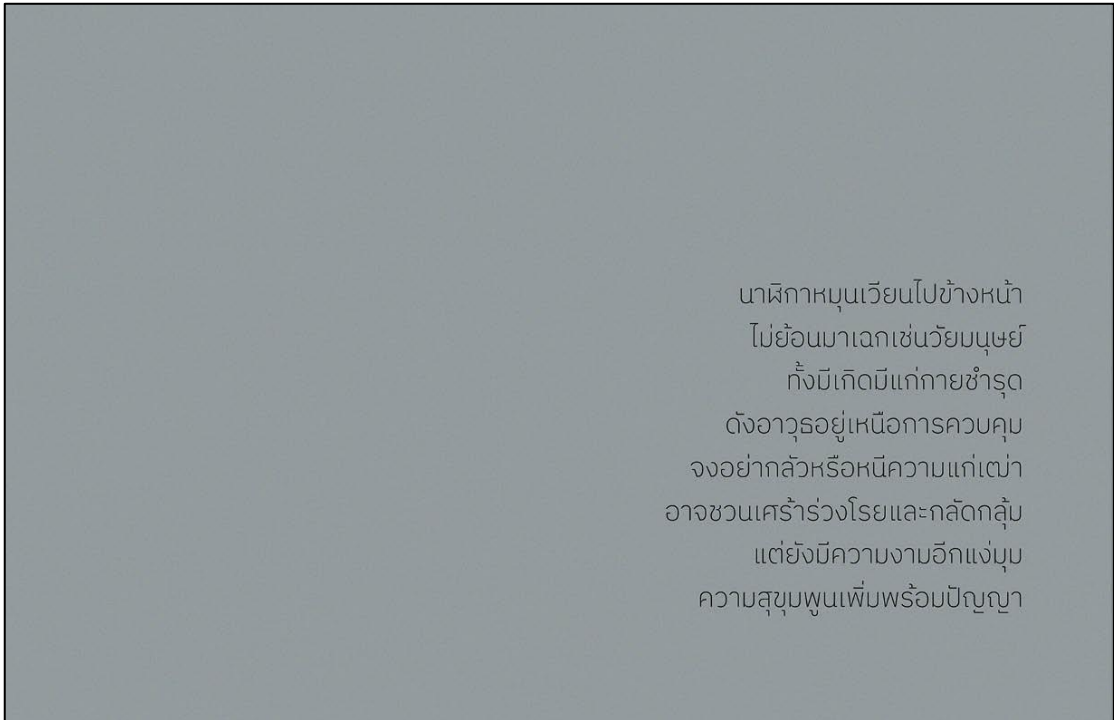
รูปที่ 60 หน้าที่ 60-61 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 13-14

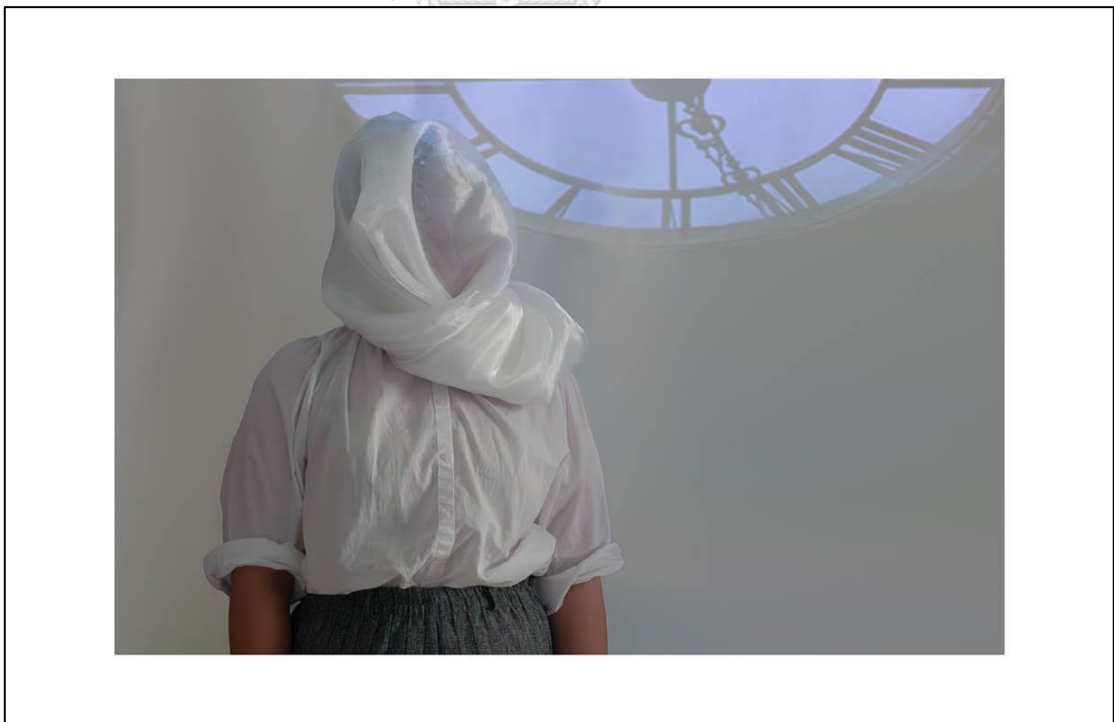
รูปที่ 61 หน้าที่ 62-63 ภาพกลุ่มควันหลากสีฉายบนตัวละครครูในอิริยาบถต่าง ๆ

รูปที่ 62 หน้าที่ 64-65 ภาพควันสีเขียว สีแดงผสมส้ม สีนํ้าเงิน ฉายบนตัวละครศิษย์
ในอิริยาบถต่าง ๆ (ซ้ายไปขวา)

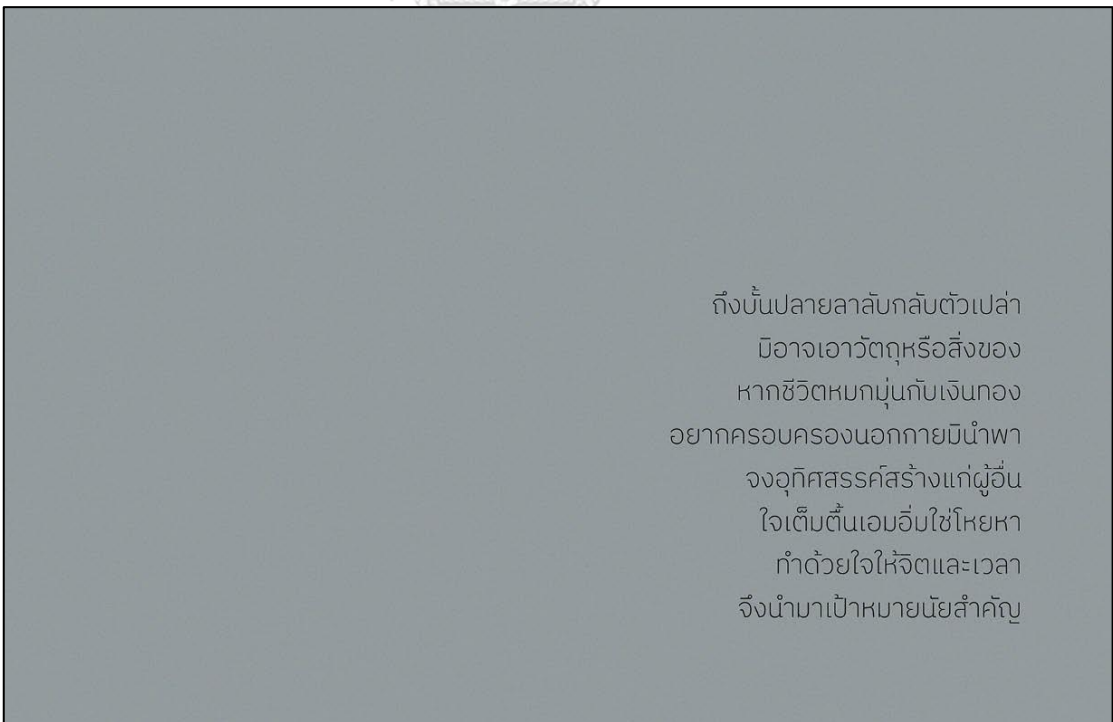
รูปที่ 63 หน้าที่ 66-67 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 15-16

รูปที่ 64 หน้าที่ 68-69 ภาพนาฬิกาบนผนังฉายลงบนตัวละครศิษย์

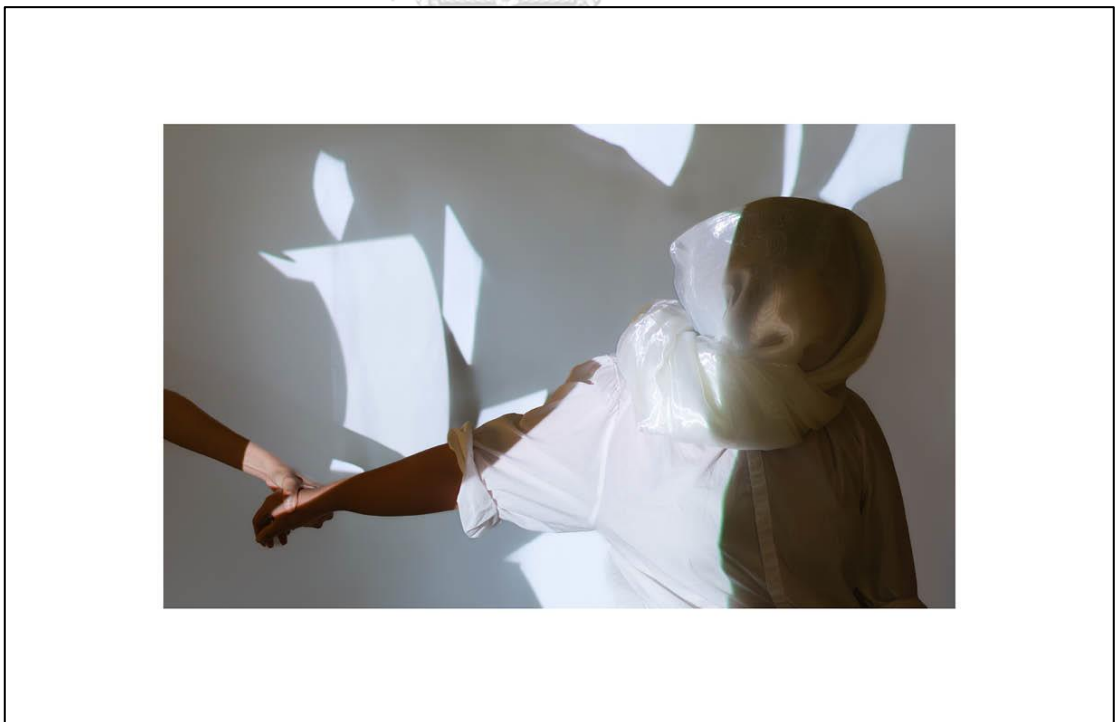
รูปที่ 65 หน้าที่ 70-71 ภาพนาฬิกาบนผนังฉายลงบนตัวละครศิษย์

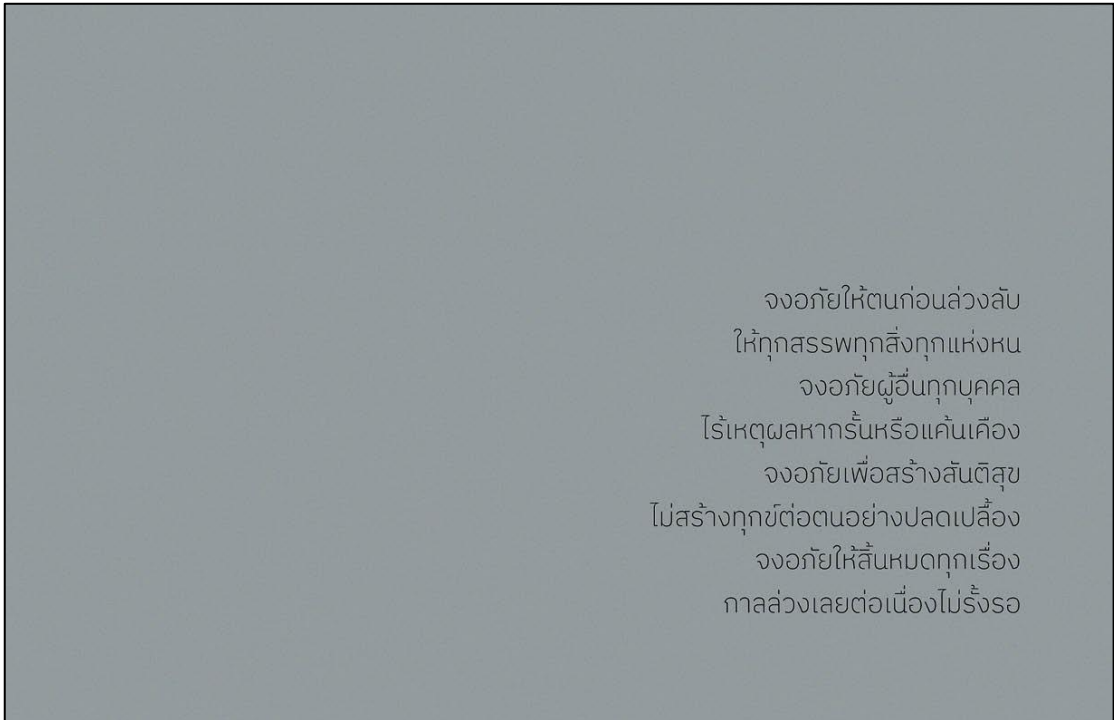
รูปที่ 66 หน้าที่ 72-73 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 17-18

รูปที่ 67 หน้าที่ 74-75 ภาพธนบัตรดอลลาร์ลอยในอากาศฉายลงตัวศิษย์

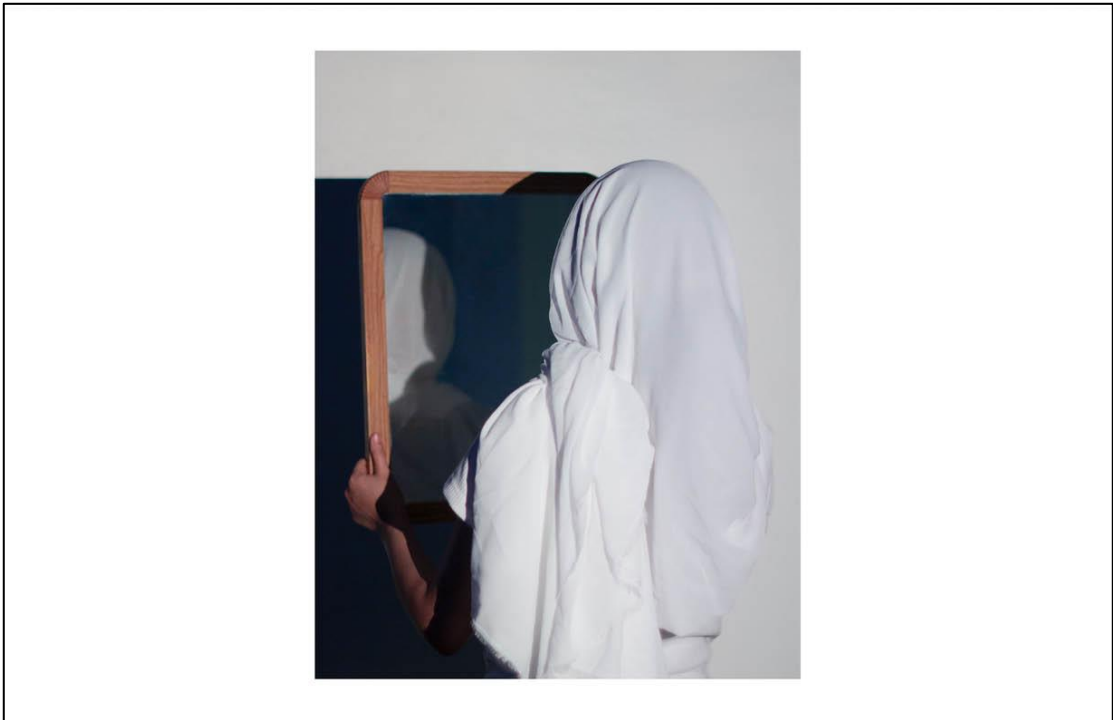
รูปที่ 68 หน้าที่ 76-77 ภาพเงาธนบัตรลอยในอากาศฉายลงตัวศิษย์

รูปที่ 69 หน้าที่ 78-79 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 19-20

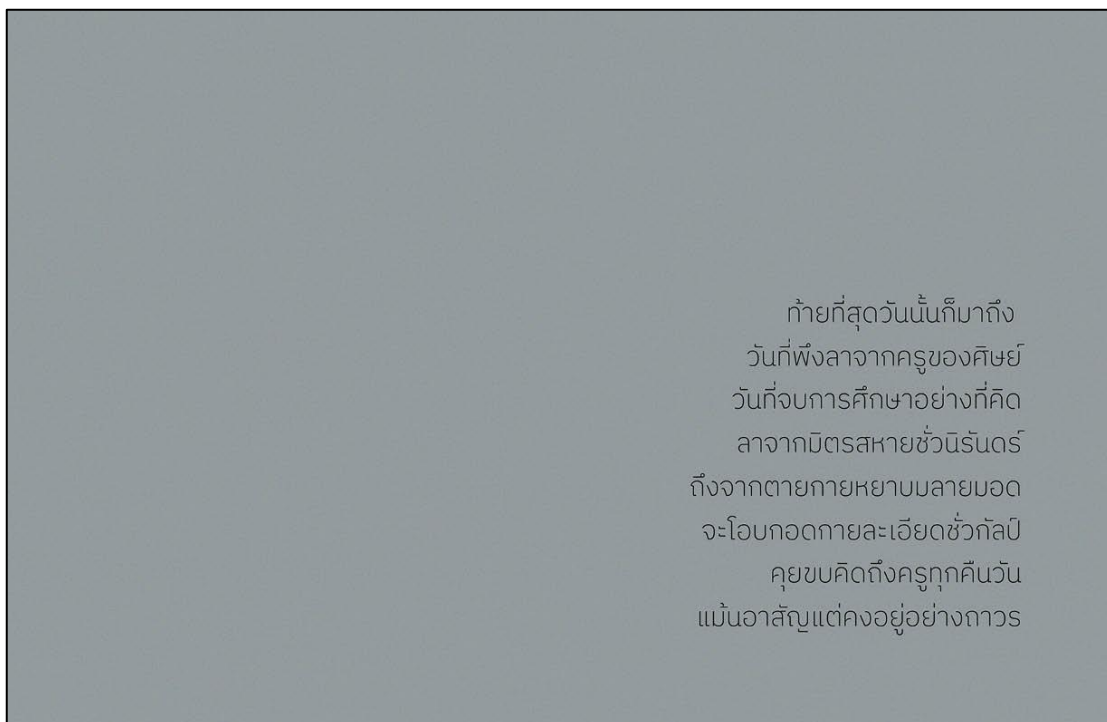
รูปที่ 70 หน้าที่ 80-81 ภาพโซ่ตรวนฉายลงบนซองจดหมายและสะท้อนในกระจก

รูปที่ 71 หน้าที่ 82-83 ภาพตัวละครครูส่องกระจก

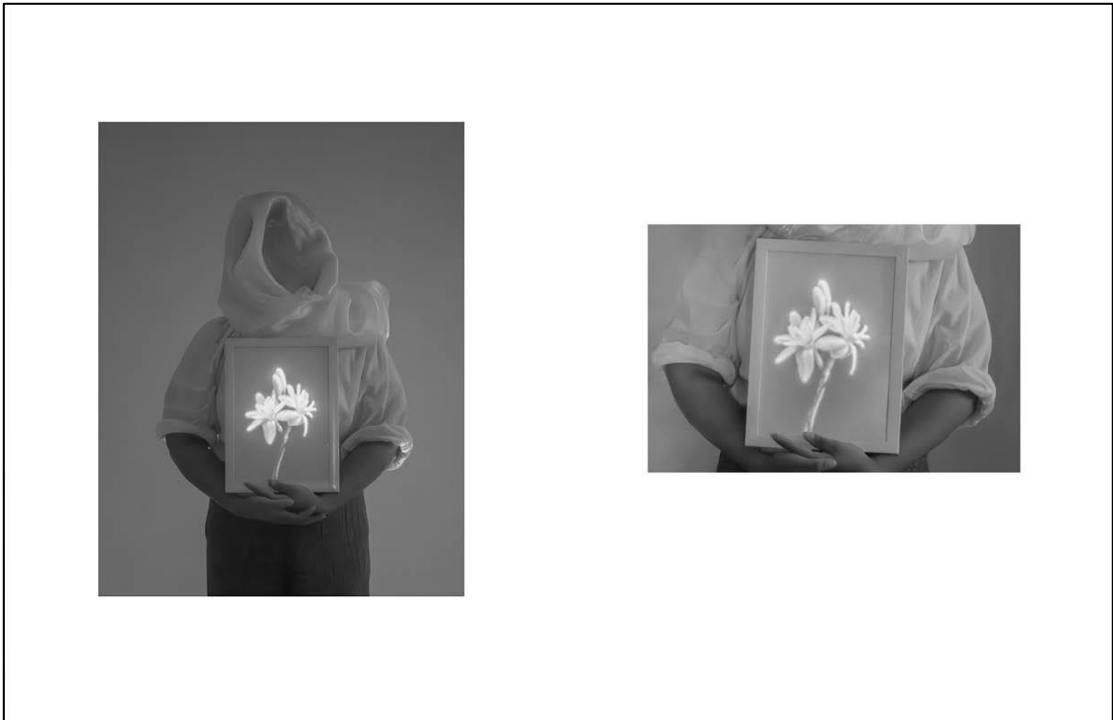
รูปที่ 72 หน้าที่ 84-85 ภาพไฟเผาโซ่ตรวนสลายออกจากกันฉายลงบนซองจดหมาย

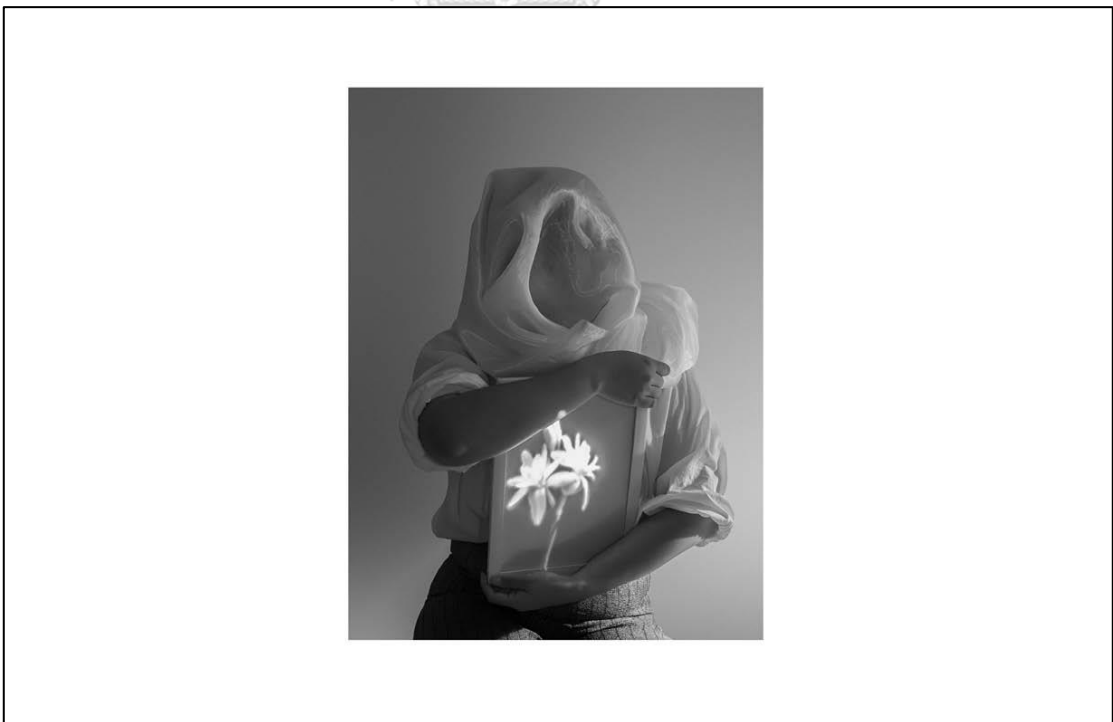
รูปที่ 73 หน้าที่ 86-87 หน้าบรรยายกลอนบทที่ 21-22

รูปที่ 74 หน้าที่ 88-89 ภาพเก้าอี้มีพนักพิง

รูปที่ 75 หน้าที่ 90-91 ภาพดอกซ่อนกลิ่นฉายลงบนกรอบรูปสีขาวที่ตัวละครศิษย์ถือ

รูปที่ 76 หน้าที่ 92-93 ภาพดอกซ่อนกลิ่นฉายลงบนกรอบรูปสีขาวที่ตัวละครศิษย์โอบกอด

รูปที่ 77 หน้าที่ 94-95 ภาพผ้าขาวคลุมเก้าอี้มีพนักพิง และคำจารึกบนหลุมศพของครูมอริรี
จากวรรณกรรม

ภาคผนวก ข

คำถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพ

1. ท่านเคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ (Tuesdays with Morrie) ฉบับภาษาอังกฤษ หรือฉบับแปลภาษาไทยในชื่อ วันอังคารแห่งความทรงจำกับครูมอร์รี่
2. ท่านมีความเห็นต่อเทคนิคการถ่ายภาพด้วยการฉายภาพจากเครื่องโพรเจกเตอร์และการจัดองค์ประกอบของภาพถ่ายอย่างไร
3. ท่านมีความเห็นต่อสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายอย่างไร
4. ท่านมีความเห็นต่อการใช้สีและแสงในภาพเพื่อสื่อสารเรื่องชีวิตและความตายอย่างไร
5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการถ่ายภาพแบบโดยใช้ผ้าสีขาวคลุมใบหน้าของตัวละคร เป็น
6. ท่านมีความเห็นต่อการจัดวางภาพการและออกแบบรูปเล่มอย่างไร
7. ท่านมีความเห็นต่อการเลือกภาพเปิดและภาพปิดอย่างไร
8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเลือกภาพหลัก

คำถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการเล่าเรื่องและสุนทรียะ

1. ท่านเคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ (Tuesdays with Morrie) ฉบับภาษาอังกฤษ หรือฉบับแปลภาษาไทยในชื่อ วันอังคารแห่งความทรงจำกับครูมอร์รี่ และท่านคิดว่าวรรณกรรม สื่อหรือสอนเรื่องอะไร
2. หลังจากชมเรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้ ท่านคิดว่าผลงานนี้ต้องการสื่อถึงประเด็นใดบ้าง
3. เรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้ให้ความรู้สึกว่าเป็นงานดัดแปลงจากวรรณกรรมฯ หรือไม่ อย่างไร
4. ท่านคิดเห็นอย่างไรกับการดัดแปลงจากวรรณกรรมฯ เป็นเรียงความภาพถ่าย และการใช้กลอนบรรยายเรื่องราวแทนบทบรรยายธรรมดา
5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการดัดแปลงตัวละครหลักจากครูมอร์รี่และมิตซ์เป็นตัวละครที่ไม่ระบุอัตลักษณ์
6. เรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้สามารถสื่อแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมฯ มาได้หรือไม่ อย่างไร เห็นได้ชัดเจนจากภาพหรือองค์ประกอบใดบ้าง หรือควรปรับปรุงส่วนใด
7. ท่านคิดว่าภาพถ่ายชิ้นนี้มีการปรับให้เข้ากับบริบทวัฒนธรรมไทย
8. ท่านคิดว่า การดัดแปลงเช่นนี้ลดทอนหรือส่งเสริมวรรณกรรมต้นฉบับหรือไม่ อย่างไร

คำถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านชีวิตและความตาย

1. เรียงความภาพถ่ายนี้ให้ความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและความตาย
2. มีความเห็นต่อสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายอย่างไร
3. การสื่อสารเรื่องความตายในเรียงความภาพถ่ายนี้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

4. มีความคิดเห็นอย่างไรกับการถ่ายภาพแบบโดยใช้ผ้าสีขาวคลุมใบหน้าของตัวละคร
5. มีความเห็นต่อการใช้สีและแสงในภาพอย่างไร
6. ภาพหรือส่วนใดของเรียงความภาพถ่ายนั้นสื่อแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและความตายได้ดีที่สุด เพราะเหตุใด
8. ในฐานะผู้ที่เคยอ่านต้นฉบับวรรณกรรมท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการตัดแปลงจากตัววรรณกรรมที่เป็นหนังสือมาเป็นเรียงความภาพถ่ายและการเลือกนำเสนอเพียงประเด็นที่เด่นชัดเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมฯ
9. เรียงความภาพถ่ายนี้ส่งเสริมหรือลดทอนต้นฉบับวรรณกรรมหรือไม่ อย่างไร

คำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี)

1. ท่านเคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี (Tuesdays with Morrie) ฉบับภาษาอังกฤษหรือฉบับแปลภาษาไทยในชื่อ วันอังคารแห่งความทรงจำกับครูมอร์รี หรือเคยอ่านทั้ง 2 ฉบับ และท่านคิดว่าหนังสือเล่มนี้สอนหรือให้แง่คิดอะไรกับท่าน
2. ท่านเคยพบเห็นหรือรับชมงานดัดแปลงในสื่อชนิดอื่นของวรรณกรรมฯ หรือไม่
3. หลังจากชมเรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้ ท่านคิดว่าผลงานนี้ต้องการสื่อถึงประเด็นใดบ้าง
4. เรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้ให้ความรู้สึกว่าเป็นผลงานดัดแปลงจากวรรณกรรมฯ หรือไม่
5. เรียงความภาพถ่ายนี้ให้ความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและความตาย
6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรหากใช้ดอกไม้จันทน์แทนดอกช่อนกลิน
7. ท่านคิดว่าภาพและกลอนนั้นส่งเสริมกันหรือไม่ อย่างไร
8. ท่านชอบองค์ประกอบใดของเรียงความภาพถ่ายมากที่สุด เพราะเหตุใด
9. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการถ่ายภาพแบบโดยใช้ผ้าสีขาวคลุมใบหน้าของตัวละคร
10. ภาพเปิดหรือหน้าปกดึงดูดความสนใจท่านหรือไม่ อย่างไร
11. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อภาพปิดหรือภาพสุดท้ายของเรียงความภาพถ่ายนี้
12. ภาพหลัก ได้แก่ ภาพปก ภาพที่ 2 และภาพสุดท้าย ท่านมีความเห็นอย่างไรกับ 3 ภาพนี้ในฐานะที่ถูกเลือกเป็นภาพที่มีอิทธิพลในการสื่อสารมากที่สุดในทุกภาพทั้งหมด

คำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี)

1. ท่านเคยพบเห็นหรือรับชมงานดัดแปลงในสื่อชนิดอื่นของวรรณกรรมฯ หรือไม่
2. หลังจากชมเรียงความภาพถ่ายแล้ว ท่านคิดว่าเรียงความภาพถ่ายนี้ต้องการสื่อถึงประเด็นอะไรบ้างอย่างไร

3. เรียงความภาพถ่ายนี้ให้ความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและความตาย
4. ภาพไหนหรือตอนไหนที่ท่านคิดว่าสื่อถึงเรื่องชีวิตหรือความตายได้ชัดเจนที่สุด เพราะเหตุใด
5. ท่านคิดว่าภาพและกลอนนั้นส่งเสริมกันหรือไม่ อย่างไร คิดเห็นอย่างไรกับการจัดวางเลย์เอาต์
6. ท่านคิดเห็นอย่างไรกับการใช้กลอนบรรยายเรื่องราวแทนบทบรรยายธรรมดา
7. ท่านชอบองค์ประกอบใดของเรียงความภาพถ่ายมากที่สุด เพราะเหตุใด
8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการถ่ายภาพแบบโดยใช้ผ้าสีชาวมืดบดหน้าของตัวละคร
9. ภาพเปิดหรือหน้าปกดึงดูดความสนใจท่านหรือไม่ อย่างไร
10. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อภาพปิดหรือภาพสุดท้ายของเรียงความภาพถ่ายนี้ สามารถปิดเรื่องได้อย่างสมบูรณ์หรือไม่
11. ภาพหลัก ได้แก่ ภาพปก ภาพที่ 2 และภาพสุดท้าย ท่านมีความเห็นอย่างไรกับ 3 ภาพนี้
12. เรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้ทำให้ท่านอยากอ่านวรรณกรรมฯ ต้นฉบับหรือไม่

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรม
เรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่

1. ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี 21 - 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี สูงกว่าหรือเท่ากับ 60 ปี

3. การศึกษา

 ต่ำกว่าหรือเท่ากับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี/เทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

 นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ประกอบธุรกิจส่วนตัว อื่น ๆ

5. ท่านเคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ (Tuesdays with Morrie) โดย มิตช์ อัลบอม
(Mitch Albom) หรือไม่

 เคยอ่านฉบับภาษาอังกฤษ เคยอ่านฉบับภาษาไทย

เคยอ่านทั้ง 2 ภาษา

ไม่เคยอ่าน

6. ท่านเคยรับชมงานในสื่ออื่นที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่หรือไม่ หากเคยโปรดระบุเพิ่มเติม

เคย.....

ไม่เคย

7. หลังจากอ่านเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ ท่านอยากอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่เพิ่มเติมหรือไม่

อยาก

ไม่อยาก

2. ทักษะคิดต่อเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่

8. ท่านขอองค์ประกอบใดของเรียงความภาพถ่ายนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ภาพถ่าย

กลอน

ประเด็นที่สื่อสารผ่านผลงาน

การจัดวางภาพและการออกแบบรูปเล่ม (Sequence and layout)

รูปแบบการนำเสนอแบบฟลิปบุ๊ก (Flipbook) แบบออนไลน์

อื่น ๆ

9. ท่านคิดว่าภาพถ่ายและกลอนนั้นส่งเสริมกันหรือไม่

ส่งเสริม

ไม่ส่งเสริม

10. ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของเรียงความภาพถ่ายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ (5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด)

คำถาม	5	4	3	2	1
1. ระดับความพึงพอใจต่อการดัดแปลงจากวรรณกรรมสู่เรียงความภาพถ่าย					
2. ระดับความพึงพอใจต่อเทคนิคการถ่ายภาพแบบการฉายภาพจากโปรเจกเตอร์ลงตัวแบบ					
3. ระดับความพึงพอใจต่อการดัดแปลงตัวละครในการ					

ถ่ายภาพเป็นแบบไร้ชื่อ ใบหน้า และเพศ					
4. ระดับความพึงพอใจต่อการใช้กลอนบรรยายแทนบทบรรยายแบบร้อยแก้ว					
5. ระดับความพึงพอใจต่อการจัดวางภาพการและออกแบบรูปเล่ม					
6. ระดับความพึงพอใจต่อการเลือกภาพหลัก					
7. ระดับความน่าสนใจและความดึงดูดของหน้าปกเรียงความภาพถ่าย					
8. ระดับความเข้าใจเรื่องชีวิตและความตายจากวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่ผ่านการอ่านเรียงความภาพถ่าย					
9. ระดับความพึงพอใจต่อการสื่อสารแนวคิดเรื่องชีวิตและความตายผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในเรียงความภาพถ่าย					
10. ระดับความเข้าใจเนื้อหาของเรียงความภาพถ่ายหากไม่มีบทบรรยาย					
11. ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอแบบพลิกบุ๊กในรูปแบบออนไลน์					
12. ระดับความพึงพอใจต่อเวลาที่ใช้ในการอ่านเรียงความภาพถ่ายชิ้นนี้					

11. ท่านมีความคิดเห็นต่อคุณค่าของเรียงความภาพถ่ายต่อต้านฉบับวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอร์รี่

ส่งเสริม

ลดทอน

17. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่ม

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นข้อมูลที่ได้รับคามยินยอมให้เผยแพร่ ซึ่งมีรายชื่อผู้มีส่วนร่วมดังต่อไปนี้

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอริรี)

1. นางสาวปิยฉัตร	ศัตรพีชช	อายุ 29 ปี	อาชีพ ข้าราชการ
2. นางสาวสุธินี	วิเศษวรกุล	อายุ 29 ปี	อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน
3. นางสาวสุภาพร	นุสิทธิ์ชัยการ	อายุ 29 ปี	อาชีพ นักแปล
4. นางสาวนทีญาณ์	รอบินสัน	อายุ 28 ปี	อาชีพ นักวิชาการศึกษา
5. นางสาวภูษิสส์	วงษ์แข็ง	อายุ 28 ปี	อาชีพ นักแปลอิสระ
6. นางสาวพนิตพิชา	หลวงสุภา	อายุ 28 ปี	อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน
7. นางสาวณัฐธณิษา	เอี่ยมสำอางค์	อายุ 28 ปี	อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน
8. นางสาวพิมพ์ลอย	อมรวริยະนนท	อายุ 28 ปี	อาชีพ นักเขียนแบบสถาปัตยกรรม

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (ไม่เคยอ่านวรรณกรรมเรื่องทิวส์เดส์วิทมอริรี)

1. นางสาวสุธาธิดี	อรรถธรรมสุนทร	อายุ 30 ปี	อาชีพ นักเทคนิคการแพทย์
2. นางสาวภัทรนันท์	สุขปาน	อายุ 30 ปี	อาชีพ ผู้ช่วยครู วิชาศิลปะ
3. นางสาวพรธีรา	ทรงปัญญาวุฒิ	อายุ 29 ปี	อาชีพ พนักงานบริษัท
4. นางสาวภักจิรา	เอกศิริ	อายุ 29 ปี	อาชีพ ว่างงาน
5. นางสาวพัชราภรณ์	โพธิ์ไกร	อายุ 29 ปี	อาชีพ ผู้ช่วยนักโบราณคดี
6. นางสาวนลพรรณ	อินทร์พงษ์พันธุ์	อายุ 29 ปี	อาชีพ พนักงานบริษัทหลักทรัพย์
7. นางสาวภรภัทร	รัตนกุสมภ์	อายุ 27 ปี	อาชีพ อิสระ
8. นางสาวศลิษา	หวานชะเอม	อายุ 26 ปี	อาชีพ นักวิเคราะห์ธุรกิจ

บรรณานุกรม

- Albom, M. (1997). *Tuesdays with Morrie*. Doubleday.
- Albom, M. (n.d.-a). *About the Author*. Retrieved 7 from <https://www.mitchalbom.com/about/>
- Albom, M. (n.d.-b). *Film*. <https://www.mitchalbom.com/film/#tuesdays>
- Albom, M. (n.d.-c). *Plays*. <https://www.mitchalbom.com/theater/#tuesdays>
- Albom, M. (n.d.-d). *tuesday people the podcast*. <https://www.mitchalbom.com/tuesday-people/>
- Albom, M. (n.d.-e). *tuesdays with Morrie*. <https://www.mitchalbom.com/books/tuesdays-with-morrie/>
- Baker, F. W. (2012). Visual literacy. In *Media Literacy in the K-12 Classroom* (pp. 47). <https://id.iste.org/docs/excerpts/MEDLIT-excerpt.pdf>
- Baukal, C. E., Ausburn, F. B., & Ausburn, L. J. (2013). A proposed multimedia cone of abstraction: Updating a classic instructional design theory. *i-manager's Journal of Educational Technology*, 9(4), 15-24. <https://doi.org/https://doi.org/10.26634/jet.9.4.2129>
- Berman, J. (2013). *Dying in Character : Memoirs on the End of Life* [Book]. University of Massachusetts Press. <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=1245431&site=ehost-live&scope=site>
- Caldwell, J. (2011). *Tuesdays with Morrie — A Biblical Evaluation (Pt 1)*. <https://thetwobooks.wordpress.com/2011/03/19/tuesdays-with-morrie-a-biblical-evaluation-pt-1/>
- Curtin, B. A. (2008). Semiotics and Visual Representation [สัญศาสตร์กับภาพแทนความ]. วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1(1), 35-50. <https://www.arch.chula.ac.th/ejournal/files/article/qyYaZ1mab3Sun103124.pdf>
- Fichtner. (2020). *Teaching During a Pandemic*. <https://www.mitchalbom.com/teaching-during-a-pandemic/>
- Freeman, M. (2012). *The Photographer's Story*. Ilex Press.

- Gordon, A. (1997). The Jewish View of Death: Guidelines for Mourning. In E. Kübler-Ross (Ed.), *Death: The Final Stage of Growth*. Simon & Schuster.
- Heller, R. Z. I. (1997). The Jewish View of Death: Guidelines for Dying. In E. Kübler-Ross (Ed.), *Death: The Final Stage of Growth*. Simon & Schuster.
- Holsanova, J. (2014). 14. In the eye of the beholder: Visual communication from a recipient perspective. In M. David (Ed.), *Visual Communication* (pp. 331-356). De Gruyter Mouton. <https://doi.org/doi:10.1515/9783110255492.331>
- Hutcheon, L. (2006). *A theory of adaptation*. Routledge.
- Klein, M., & Parker, G. (1981). *The English novel and the movies*. Ungar.
<https://books.google.co.th/books?id=MWhZAAAAMAAJ>
- Mintz, B. W. (1999). Religious Approaches to Death and Dying: The Jewish Approach *The Jurist*, 59, 161-174.
- Oprah Winfrey Presents: Tuesdays With Morrie*. (2000).
<https://www.emmys.com/shows/oprah-winfrey-presents-tuesdays-morrie>
- Rose, G. (2016). *Visual Methodologies: An Introduction to Researching with Visual Materials*. Sage Publications.
- Serrano, M. S. C. (2019). Adaptation. In M. Baker & G. Saldanha (Eds.), *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* (3rd ed., pp. 10-14). London: Routledge.
- Tucker, N. (2022). *25 Years Later, "Tuesdays with Morrie" Still Resonates*.
[https://blogs.loc.gov/loc/2022/08/25-years-later-tuesdays-with-morrie-still-resonates/#:~:text=It%20was%20called%20%20Tuesdays%20with,copies%20\(and%20still%20counting\).](https://blogs.loc.gov/loc/2022/08/25-years-later-tuesdays-with-morrie-still-resonates/#:~:text=It%20was%20called%20%20Tuesdays%20with,copies%20(and%20still%20counting).)
- Tuesdays with Morrie*. (n.d.). <https://en.godot.org.tw/site/article/1>
- Ungvarsky, J. (2023). Intertextuality. In *Salem Press Encyclopedia*: Salem Press.
- Witmer, J. (2017). Learning in Silence. <https://www.mitchalbom.com/learning-in-silence/>
- เจตนา นาควัชร. (2546). ศิลปะส่องทางให้แก่นักในวัฒนธรรมไทย ใน สุวรรณ เกียรติไกรเพชร (บก.), ศิลปะส่องทาง (น. 40-46). สำนักพิมพ์คมบาง.
- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. (2550). วัฒนธรรม ความตาย กับวาระสุดท้ายของชีวิต : คู่มือเรียนรู้มิติสังคมของการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2565). คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. <https://www.ipthailand.go.th/th/dip-law->

2/item/description_copyright.html

กฤษณ์ ทองเลิศ. (2550). การถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์: แนวคิด เทคนิค การวิเคราะห์. อินทนิล.

กาญจนา แก้วเทพ. (2549). ทฤษฎีการสร้างสาร. ใน การสร้างสารในงานนิเทศศาสตร์.

กาญจนา แก้วเทพ. (2553a). เรื่องเล่า การเล่าเรื่อง และศาสตร์แห่งการเล่าเรื่อง. ใน กาญจนา แก้วเทพ (บก.), แนวพินิจใหม่ในสื่อสารการศึกษา. ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

กาญจนา แก้วเทพ. (2553b). “สัมพันธ์บท” (Intertextuality): เหล้าเก่าในขวดใหม่ในสื่อสารการศึกษา. ใน แนวพินิจใหม่ในสื่อสารการศึกษา. ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

กาญจนา แก้วเทพ. (2557). ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

กำจร หลุยยะพงศ์. (2562). Tomorrow Never Dies: การเข้าใจความตายในสื่อภาพยนตร์ไทย.

วารสารศาสตร์, 12(1), 80-123. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jcmag/issue/view/12647/5412>

ขจิตขวัญ กิจวิสาละ. (2564). ศาสตร์การเล่าเรื่องในสื่อสารการศึกษา. วารสารศาสตร์, 14(3), 59.

จันทร์ชัย อธิเกียรติ. (2549). การอ่านบทประพันธ์และเพลงพื้นบ้าน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชัชวาล อินทรपालิต. (2565). การศึกษาแนวคิดและกระบวนการในการถ่ายภาพแนวความคิดจากผลงานศิลปะร่วมสมัยชุด “Pink Man” ของมานิต ศรีวานิชภูมิ. วารสาร (สังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(11), 246-261.

ชาติชาย มุกสง. (2550). ผี-พราหมณ์กับความคิดความเชื่อเรื่องความตายในสังคมไทย. ใน โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (บก.), วัฒนธรรม ความตาย กับวาระสุดท้ายของชีวิต : คู่มือเรียนรู้มิติสังคมของการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.

ชาย โปธิสิตา. (ม.ป.ป.). ชีวิตและความตายในทัศนะของพุทธศาสนา.

http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/Conferencell/Article/Article05.htm#_ftn2

ฉัตรนันท อนวัชศิริวงศ์ และคณะ. (2543). นิเทศศาสตร์กับเรื่องเล่าและการเล่าเรื่อง. ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิตย์. (2559). การนำเสนอภาพแทนความตายในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัยระหว่าง พ.ศ. 2547 - 2556 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

<https://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/58077/1/5480511222.pdf>

นันทนัย ประสานนาม. (2562). อุตสาหกรรมประสาธศิลป์ วรรณกรรม วัฒนธรรมสกรีนและการเดินทางข้ามสื่อ. กองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม.

น้ำปาย ไชยฤทธิ์. (2564). ตายก่อนตาย : วิธีคิดงานศพที่ให้นี้วกลมซ้อมตายเป็นเวลา 3 วัน.

<https://adaymagazine.com/die-before-die/>

พระไพศาล วิสาโล. (ม.ป.ป.). มรณสติ. https://www.visalo.org/article/D_MoranaSati.htm

พระพรหมคุณาภรณ์. (2555). พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย

http://www.watnyanaves.net/uploads/File/books/pdf/buddhadhamma_extended_edition.pdf

มธุรส ศิริสถิตย์กุล. (2550). ความตายในคริสต์ศาสนา. ใน โภมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (บก.), วัฒนธรรม ความตาย กับวาระสุดท้ายของชีวิต : คู่มือเรียนรู้มิติสังคมของการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.

มิตซ์ อัลบอม. (2543). *Tuesdays with Morrie* [วันอังคารแห่งความทรงจำกับครูมอร์รี].

ยมลภัทร ภัทรคุปต์. (2553). อุปัักษณ์ความตายในหนังสือธรรมะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/20769>

ราตรี ปิ่นแก้ว และมธุรส ศิริสถิตย์กุล. (2550). ชีวิตและความตายในทัศนะของพุทธศาสนา. ใน โภมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (บก.), วัฒนธรรม ความตาย กับวาระสุดท้ายของชีวิต : คู่มือเรียนรู้มิติสังคมของการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.

วารี ฉัตรอุดมผล. (2561). ศิลปะการเล่าเรื่องด้วยภาพถ่ายแบบพรรณนา. วารสารศาสตร์, 11(3), 8.

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jcmag/article/view/156029>

วิดา เทพหัตถ์. (2565). ไม้ในวรรณคดีไทย. ใน ไพฑูรย์ พงศะบุตร (บก.), สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม 1 (น. 98). กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

สรณัฐ ไตรลึงคะ. (2560). ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง. โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรนุช ลิ้มศิริ. (2551). นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนการสอน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

ภัทรพร มะณู

วัน เดือน ปี เกิด

27 พฤศจิกายน 2536

วุฒิการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหิดล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY